

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8118

Doknr.
939663

Dato
29-11-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 1. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 12 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 12:

Mens de kultur- og sprogtilpassede forældrekompetenceundersøgelser udarbejdes, træffes der fortsat afgørelser om anbringelser af grønlandske børn baseret på de eksisterende forældretest, som er stærkt kritiserede. Der er forlydender om, at der samtidig fremsættes udokumenterede påstande, som ligger til grund for anbringelser af grønlandske børn, herunder påstande om alkoholmisbrug og omsorgssvigt. Dette er senest blevet omtalt på Sermitsiaqs forside den 1. november 2024 "Grønlandske foreninger i oprør: Thisted Kommune vil tvangsjerne ufødt barn" og artiklen inde i Sermitsiaq den 1. november 2024: "Dansk kommune vil tvangsjerne barn af grønlandsk mor fra fødslen".

I hvilket omfang har Social- og Boligministeriet ført tilsyn i sager, hvor der anbringes grønlandske børn i Danmark? Vil ministeriet tage stikprøver for at sikre, at det er dokumenterede og saglige grundlag, som ligger til grund for anbringelserne udenfor hjemmet?

Svar:

Jeg vil indledningsvist understrege, at det er kommunalbestyrelsens kompetence på baggrund af lovgivningen at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager.

Jeg kan endvidere oplyse, at jeg den 19. november skrev et brev ud til alle landets kommuner, hvor jeg som social- og boligminister opfordrede til, at kommunerne i sager med familier med grønlandsk baggrund konkret overvejer at stoppe bugen af de omtalte kritiserede test i sager med familier med grønlandsk baggrund. Brevet til kommunerne er vedlagt dette svar. Se bilag 1.

I brevet henstillede jeg også til, at kommunerne i hver enkelt konkrete sag tager stilling til, hvordan de relevant kan afdække forældrekompetencer, så de oplyser sagen på en måde, der tager højde for familiens samlede situation, herunder deres grønlandske sproglige og kulturelle baggrund.

Jeg vil i forlængelse heraf understrege, at jeg som minister ikke kan gå ind i konkrete sager eller pålægge en kommune at træffe en bestemt afgørelse i en

sag. Som beskrevet ovenfor, er det kommunerne, der har myndighedsansvaret og dermed ansvaret for sagsbehandlingen i sager om hjælp og støtte efter barnets lov, herunder sager om anbringelse uden for hjemmet. Kommunerne er i den forbindelse bl.a. forpligtet til at sikre en tilstrækkelig oplysning af sagen, så der sættes ind med den rigtige hjælp.

Børne- og ungeudvalgets afgørelse i sager om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke kan påklages til Ankestyrelsen af sagens parter, dvs. forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 10 år. Ved behandling af klagesagen gælder der en række særlige krav af hensyn til barnets bedste og retssikkerheden for barnet og forældrene. Det indebærer bl.a., at sagens parter har ret til gratis advokatbistand under klagesagens behandling.

Ankestyrelsens afgørelse i sager om anbringelse uden samtykke kan endvidere kræves forelagt for retten af forældremyndighedsindehaveren og den unge over 10 år. Forældremyndighedsindehaveren samt den unge, der er fyldt 10 år, har ret til gratis advokatbistand i sager vedrørende tvangsmæssige foranstaltninger.

Jeg vil desuden gøre opmærksom på, at Ankestyrelsen er en uafhængig myndighed, der udover at være ankeinstans i sociale sager også har mulighed for at tage sager om særlig støtte til børn og unge op af egen drift. Jeg kan oplyse, at hverken jeg som minister eller social- og boligministeriet kan pålægge Ankestyrelsen at tage en sag op eller træffe en bestemt afgørelse i en sag.

Som yderligere svar på dette spørgsmål kan jeg endvidere henvise i sin helhed til min tidligere besvarelse af GRU alm. del – svar på spm. nr. 24. Se bilag 2.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1: Brev fra social- og boligministeren
Bilag 2: GRU alm. del svar på spm nr. 24

Kommunerne

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.

Kære borgmestre

Doknr.
938637

Der har i den seneste tid været kritik af brugen af test i de såkaldte forældrekompetenceundersøgelser i sociale børnesager med familier med grønlandsk baggrund.

Dato
19-11-2024

Det er kommunalbestyrelsens kompetence på baggrund af lovgivningen at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager. Som social- og boligminister vil jeg dog opfordre til, at kommunerne i sager med familier med grønlandsk baggrund konkret overvejer at stoppe brugen af de kritiserede tests.

Jeg henstiller til, at kommunerne i hver enkelt konkret sag tager stilling til, hvordan de relevant kan afdække forældrekompetencer, så de oplyser sagen på en måde, der tager højde for familiens samlede situation, herunder deres grønlandske sproglige og kulturelle baggrund. Det er helt afgørende, at der ikke bruges test, der ikke tager behørigt højde for dette, og anvendelsen af test i sådanne tilfælde bør efter min opfattelse stoppe. Jeg skal derudover indskærpe, at I fremadrettet er særligt opmærksomme på ovenstående i den sagsbehandling, I har med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg kan oplyse, at der i forlængelse af aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2024-2027 (SSA24) er igangsat en forundersøgelse, der skal afdække muligheder og begrænsninger for oversættelse og kulturtilpasning af psykologiske tests eller lignende redskaber til grønlandsk. Efter forundersøgelsen er afsluttet, skal der træffes en beslutning om den videre håndtering på baggrund af et solidt fagligt grundlag.

Uanset udfaldet af dette arbejde vil jeg indskærpe, at vurderingen af forældres kompetencer i en børnesag skal tage højde for sprog og kultur hos familier med grønlandsk baggrund, da sagsoplysningen skal være faglig, saglig og helhedsorienteret.

Jeg vil ligeledes understrege, at en såkaldt forældrekompetenceundersøgelse alene kan indgå som en del kommunens oplysningsgrundlag i sociale børnesager, men aldrig stå alene. Kommunen skal i alle tilfælde foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation og kan derfor aldrig træffe afgørelse om anbringelse eller anden støtte alene baseret på resultatet af en forældrekompetenceundersøgelse.

Jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) i Social- og Boligstyrelsen bl.a. tilbyder rådgivning til kommunerne på myndighedsniveau i enkeltsager. Det betyder, at VISO rådgiver om socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen i sager med bl.a. højkonflikt, samarbejdsvanskeligheder, komplekse problemstillinger, uenigheder om indsats, langvarige sagsforløb og andet. I kan henvende jer til VISO for at høre mere om dette rådgivningstilbud, hvilket jeg særligt vil opfordre jer til at benytte i sager om familier med grønlandsk baggrund.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 1315

Doknr.
824711

Dato
06-03-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 9. februar 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 24 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 24:

"Mens vi venter på de kulturtilpassede forældrekompetenceundersøgelser, træffes der fortsat afgørelser om anbringelser af grønlandske børn på baggrund af de stærkt kritiserede forældrekompetenceundersøgelser. Det udfordrer grønlandske familiers retsstilling i Danmark. Agter Ministeren at indstille brugen af de ikke-kulturtilpassede forældretest i anbringelsessager med grønlandske familier og indføre midlertidige foranstaltninger, der kan tage højde for grønlandsk kultur og sprog?"

Svar:

Det er afgørende at kommunerne får retvisende oplysninger til sagsbehandlingen, for at kunne iværksætte den nødvendige hjælp og støtte til udsatte børn og unge – herunder også når det gælder børn med grønlandsk baggrund. En såkaldt forældrekompetenceundersøgelse er kun en del af den samlede vurdering kommunen foretager. Kommunen skal i alle tilfælde foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation og bør derfor aldrig træffe afgørelse om anbringelse alene baseret på resultatet af en forældrekompetenceundersøgelse.

I VIVEs rapport "Børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark – fra danske kommuner" fra den 24. maj 2022 konkluderede VIVE bl.a., at forældrekompetenceundersøgelserne i de sociale sager bygger på et bredt spektrum af informationskilder og metoder samt flere forskellige typer af test.

Der var således ikke i rapporten eksempler på, at forældrene blev vurderet på et enkelt testresultat eller en enkeltstående kilde, og jeg er derfor ikke bekymret for, at der er børn anbragt på et forkert grundlag.

Men det er vigtigt med en god sagsbehandling af høj kvalitet, hvorfor initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier" indgik i aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026.

Initiativet indeholdte tre delinitiativer. Oversættelse og tilpasning af to psykologiske test eller lign. redskaber, midler til et rådgivningsteam forankret i

foreningen "Grønlandske Børn", som kan rådgive de danske kommuner i sociale sager med grønlandske familier samt midler til udvikling af oplysningsmateriale på dansk og grønlandsk om det social system i Danmark.

Som oplyst i vedlagte svar på GRU alm. del nr. 16 (se bilag 1), noterede aftalepartierne sig i forbindelse med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2024-2027, at delinitiativet om oversættelse og tilpasning af psykologiske tests til grønlandsk ikke kunne gennemføres inden for den fastsatte tidsramme i 2023.

Jeg kan dertil oplyse, at både rådgivningsteamet og oplysningsmaterialet er færdigudviklet og klar til brug.

Med venlig hilsen
Pernille Rosenkrantz-Theil
Social- og boligminister

Bilag

Bilag 1: Svar på GRU alm. del - spm nr. 16.

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8251

Doknr.
941840

Dato
02-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 6. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 13 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 13:

"I tidligere SSA forhandlinger blev der afsat midler til at kultur- og sprogtilpasse Forældre Kompetence Undersøgelse (FKU) til grønlandsk. Det er dog længe siden og derfor bedes ministeren redegøre for status i udarbejdelsen af FKU, herunder for om ministeriet er i dialog med de danske kommuner om at stoppe brug af de nuværende FKU'er, som anbefalet af Institut for Menneskerettigheder og som f.eks. Esbjerg og Københavns kommune har valgt at gøre i sager med grønlandske familier? Hvornår forventer ministeren, at FKU er tilpasset det grønlandske sprog og kultur kan tages i brug?"

Svar:

Med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 (SSA23) blev der afsat 7,8 millioner kr. til initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier." Et ud af tre delinitiativer var oversættelse og tilpasning af psykologiske test til grønlandsk.

Som oplyst i tidligere svar på GRU alm. del nr. 32 (2023-2024), der er vedlagt som bilag, blev Social - og Boligstyrelsen dog opmærksomme på, at der var en række udfordringer, der krævede yderligere afdækning i forbindelse med udmøntningen af delinitiativet. Det drejede sig bl.a. om spørgsmål om rettighederne til at oversætte og tilpasse testene, udvælgelse af, hvilke test der vil være egnede til oversættelse, samt metodiske hensyn ved kvalitetssikring og validering, som vurderes at kræve et større og længerevarende arbejde end først antaget.

Dette blev socialordførerne for Folketingets partier og de nordatlantiske mandater orienteret om i forbindelse med forhandlingerne om SSA24. Der blev samtidigt givet politisk mandat til at ændre delinitiativet til en forundersøgelse, der blandt andet skulle afdække muligheder og begrænsninger ved en sådan oversættelse og tilpasning af testene til grønlandsk. Det fremgik desuden, at forundersøgelsen skal danne baggrund for en senere stillingtagen til videre proces i forhold til oversættelse og tilpasning af testene til grønlandsk.

Social- og Boligstyrelsen har indgået kontrakt med Syddansk Universitet, som har stået for at gennemføre denne forundersøgelse. Det forventes, at der foreligger en status på forundersøgelsen snarest, og at der på den baggrund kan træffes en beslutning om den videre proces på baggrund af et solidt fagligt grundlag.

For såvidt angår spørgsmålet om dialogen med de danske kommuner om at stoppe brug af de nuværende FKU skal jeg henvise i sin helhed til min tidligere besvarelse af GRU alm. del – svar på spm. nr. 12. Se bilag 2.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1: Svar på GRU alm. del - spm nr. 32

Bilag 2: Svar på GRU alm. del - spm. nr. 12

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 2023

Doknr.
836043

Dato
07-03-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 4. marts 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 32 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 32:

"Vil ministeren oversende følgebrevet af 13. november 2023, som der henvises til i svaret på GRU alm. del – spm. 16, og som kun ses at være sendt til socialordførerne, og give en detaljeret redegørelse for årsagen til, at det længe ventede initiativ vedrørende oversættelse og tilpasning af psykologiske test til grønlandsk ikke kan gennemføres inden for den fastsatte tidsramme? Vil ministeren derudover redegøre for den videre proces, herunder om man vil indstille brugen af de nuværende stærkt kritiserede test, som ikke tager hensyn til kulturelle forskelle og dermed i værste tilfælde kan lede til forkerte afgørelser om anbringelse af børn?"

Svar:

Som efterspurgt er følgebrevet af 13. november 2023, som omtalt i GRU alm. del – svar på spm. nr. 16, vedlagt besvarelsen. Se bilag 1.

I forbindelse med udmøntningen af det omtalte delinitiativ fra initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier" fra aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026, blev Social- og Boligstyrelsen opmærksomme på, at der var en række udfordringer, der krævede yderligere afdækning. Det drejer sig bl.a. om spørgsmål om rettighederne til at oversætte og tilpasse testene, udvælgelse af, hvilke test der vil være egnede til oversættelse, samt metodiske hensyn ved kvalitetssikring og validering, som vil kræve et større og længerevarende arbejde end først antaget. Alt dette tilsammen medvirker, at det er nødvendigt at få foretaget en forundersøgelse, inden det vides om – og i så fald hvordan - man kan oversætte og tilpasse de psykologiske test.

Dette blev socialordførerne for Folketingets partier og de nordatlantiske mandater orienteret om under forhandlingerne om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2024-2027, ligesom aftalepartierne bag den endelige aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2024-2027 noteret sig det.

Social- og Boligstyrelsen oplyser, at styrelsen har gennemført en markedsafdækning og fundet to mulige leverandører, der som udgangspunkt har tilkendegivet, at de er interesseret i at afgive tilbud på udarbejdelse af forundersøgelsen. Social- og Boligstyrelsen har på den baggrund igangsat en tilbudsindhentning. Det er endnu uvist, om de to leverandører ender med at afgive tilbud på opgaven.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt man brude indstille brugen af test skal jeg henvise i sin helhed til min tidligere besvarelse af GRU alm. del – svar på spm. nr. 24. Se bilag 2.

Med venlig hilsen
Pernille Rosenkrantz-Theil
Social- og boligminister

Bilag:
Bilag 1: Følgebrev
Bilag 2: GRU alm del – svar på spm. nr. 24.

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8636

Doknr.
947670

Dato
13-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 18. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 17 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

Spørgsmål nr. 17:

”Vil ministeren redegøre for, hvor længe en grønlænder ifølge ministerens opfattelse skal have boet i Danmark, før resultaterne af en forældrekompetenceundersøgelse anses for at være valide, når ministeren samtidig i P1 den 15. november 2024 har udtalt, at kommunerne selv må vurdere, hvilke redskaber der kan bruges til vurdering af forældres kompetencer?”

Svar:

Som oplyst i svaret på GRU alm. del spm. 24 (2023-2024) er en såkaldt forældrekompetenceundersøgelse kun en del af den samlede vurdering, kommunen foretager. Kommunen skal i alle tilfælde foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation og bør derfor aldrig træffe afgørelse om anbringelse alene baseret på resultatet af en forældrekompetenceundersøgelse.

Dette indgik også som del i det brev, som jeg d. 19. november sendte til landets kommuner, jf. mit svar på GRU alm. del spm. 12 (2024-2025). I brevet opfordrer jeg til, at kommunerne konkret overvejer at stoppe brugen af de omtalte kritiserede test i sager med familier med grønlandsk baggrund. I brevet henstiller jeg endvidere til, at kommunerne i hver enkelt konkrete sag tager stilling til, hvordan de relevant kan afdække forældrekompetencer, så de oplyser sagen på en måde, der tager højde for familiens samlede situation, herunder deres grønlandske sproglige og kulturelle baggrund.

Det er som bekendt kommunalbestyrelsens kompetence på baggrund af lovgivningen at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager. Når kommunen beslutter at igangsætte en forældrekompetenceundersøgelse, indgår den som led i en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov § 20.

Formålet med den børnefaglige undersøgelse er at undersøge alle forhold omkring barnets og familiens situation, herunder deres udfordringer og ressourcer. Det bygger på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvilke fokuspunkter der skal indgå i den børnefaglige undersøgelse. Kommunalbestyrelsen skal dog ifølge barnets lov § 22 stk. 1 inddrage de

fagfolk, der allerede har viden om barnets og familiens forhold som led i undersøgelsen.

Jeg endvidere oplyse, at forældrekompetenceundersøgelser altid bør gennemføres ved brug af flere informationskilder og metoder, herunder samtaler med forældrene, samtaler med barnet, observationer af samspillet mellem barn og forældre samt eventuelt relevante psykologiske tests. Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at igangsætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren er det jf. barnets lov § 22 stk. 5 et krav, at denne undersøgelse foretages af en autoriseret psykolog.

Desuden vil jeg gøre opmærksom på, at en indstilling til kommunens børne- og ungeudvalg om anbringelse af et barn uden for hjemmet skal indeholde en række elementer udover en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer jf. barnets lov § 51. Der er bl.a. krav om, at der, inden en sådan afgørelse træffes, skal udarbejdes en barnets plan. I sager om anbringelse uden for hjemmet efter §§46 og 47 skal barnets plan angive, hvilke former for støtte der skal iværksættes for hele familien i forbindelse med at barnet er anbragt uden for hjemmet.

Afslutningsvist vil jeg fremhæve, at borgmesteren som den øverste ansvarlige for tilrettelæggelsen af den kommunale administration har ansvaret for at sikre, at sagsbehandlingen fungerer hensigtsmæssigt. Såfremt man ønsker at klage over kommunens sagsbehandling, herunder en børnefaglig undersøgelse, hvori kan indgå en forældrekompetenceundersøgelse, er det i første række kommunens kommunalbestyrelse og borgmester, der bør rettes henvendelse til.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1: GRU alm. del – svar på spm. 24

Bilag 2: GRU alm. del – svar på spm. 12

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8636

Doknr.
947670

Dato
13-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 18. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 18 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

Spørgsmål nr. 18:

”Hvordan forholder ministeren sig til situationer, hvor grønlandske forældre nægter at deltage i en forældrekompetenceundersøgelse på grund af tvivl om testresultaternes validitet og kvalitet, og kan ministeren oplyse, om myndighederne har mulighed for at tvinge grønlandske forældre og børn til at gennemføre disse?”

Svar:

Jeg vil indledningsvist understrege, at inddragelse af børn og forældre ifølge barnets lov er central for al sagsbehandling, herunder også i de sager, hvor kommunen vurderer det nødvendigt at få foretaget en forældrekompetenceundersøgelse. Jeg vil desuden slå fast, at det ikke er et lovmæssigt krav, at kommunerne skal iværksætte en psykologisk undersøgelse af forældrenes kompetence. I medfør af barnets lov § 51 er det dog et krav, at der i sager om anbringelse uden samtykke foretages en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet og at tage hånd om barnets særlige behov. Såfremt denne vurdering sker gennem iværksættelse af en forældrekompetenceundersøgelse skal denne foretages af en autoriseret psykolog, jf. ifølge barnets lov § 22 stk. 5.

For så vidt angår indholdet af en forældrekompetenceundersøgelse henviser jeg til mit svar på GRU alm. del. spm. 17.

Når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om at igangsætte en forældrekompetenceundersøgelse sker det som led i en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov §20. Den børnefaglige undersøgelse, herunder forældrekompetenceundersøgelsen, skal ifølge barnets lov altid gennemføres så skånsomt som muligt, og den må ikke være mere omfattende end formålet tilsiger. Ifølge barnets lov §22 stk. 2 skal undersøgelsen desuden gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren.

Myndigheden er i medfølge af retssikkerhedslovens § 11 a forpligtet til at forsøge at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren i forbindelse

med, at der indhentes oplysninger om den pågældende, herunder ved en børnefaglig undersøgelse. Kravet om samtykke kan dog jævnfør retssikkerhedslovens §11 c stk. 1 nr. 1 fraviges i sager om særlig støtte til børn og unge. Uanset denne mulighed skal myndigheden dog i medfør af retssikkerhedslovens § 11 c stk. 5 altid forsøge at opnå samtykke fra forældrene.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt forældrekompetenceundersøgelser kan gennemtvinges, kan jeg oplyse, at en sådan undersøgelse ikke kan gennemføres, såfremt forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke er i stand til at medvirke. I medfør af retssikkerhedslovens § 4 kan jeg oplyse, at kommunen er forpligtet til at tilrettelægge den samlede behandling af en sag på en sådan måde, at borgeren har mulighed for at medvirke.

Jeg vil afslutningsvist fremhæve, at det er kommunens kompetence at sørge for en så høj grad af inddragelse og samarbejde med barn og forældre som muligt. Det bør blandt andet sikres, at forældrene har mulighed for at give deres eventuelle ønsker til forældrekompetenceundersøgelsen til kende, eksempelvis ønsker eller præferencer i forbindelse med valget af den psykolog, som skal gennemføre forældrekompetenceundersøgelsen. Det påhviler endvidere kommunen at sikre, at forældremyndighedsindehaveren forstår formålet med forældrekompetenceundersøgelsen, herunder psykologens rolle, udførelse af undersøgelsen samt formålet med den. Såfremt det vurderes relevant i den enkelte sag bør kommunen som led heri afdække, hvorvidt der kan være behov for tolkebistand.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:
Bilag 1. GRU alm. del. spm. 17

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
10-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 19 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 19:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke elementer (f.eks. psykologsamtaler, Forældrekompetenceundersøgelser m.v.), der indgår i sager om anbringelse af grønlandske børn i Danmark og hvilken vægt de enkelte elementer har for den endelige afgørelse i sagerne, og herunder sende udvalget eksempel på en forældrekompetencetest?”

Svar:

Det er som bekendt kommunalbestyrelsens kompetence på baggrund af lovgivningen at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager.

Jeg kan oplyse, at der efter barnets lov kun kan træffes afgørelse om anbringelse uden samtykke, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. §§ 20 eller 26 i barnets lov, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

En afgørelse om anbringelse uden samtykke træffes af kommunens børne- og ungeudvalg, der er en uafhængig myndighed, som ledes af en dommer. Jf. § 20 stk. 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har dommeren blandt andet til opgave at påse, at der er foretaget de nødvendige undersøgelser, samt beslutte, om der skal indhentes flere oplysninger.

Kommunalbestyrelsens indstilling til kommunens børne- og ungeudvalg om anbringelse af et barn uden for hjemmet skal indeholde en række elementer, som skal omfatte følgende:

- 1) Børnefaglig undersøgelse eller en undersøgelse af kommende forældres forhold, samt en beskrivelse af om betingelser i §§ 47 eller 49 er opfyldt
- 2) En vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og at tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter relevant lovgivning

- 3) Barnets plan eller ungeplan og en beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for det kommende barn, barnet eller den unge og barnets eller den unges familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og formålet hermed
- 4) Barnets eller den unges holdning til den påtænkte indsats

Formålet med den børnefaglige undersøgelse er at undersøge alle forhold omkring barnets og familiens situation, herunder deres udfordringer og ressourcer. Det bygger på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvilke fokuspunkter der skal indgå i den børnefaglige undersøgelse. Kommunalbestyrelsen skal dog ifølge barnets lov § 22 stk. 1 inddrage de fagfolk, der allerede har viden om barnets og familiens forhold som led i undersøgelsen. Kommunen skal ligeledes lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog som led i den børnefaglige undersøgelse, hvis det er nødvendigt.

Jeg kan endvidere oplyse, at vurdering af forældrekompetencer altid bør gennemføres ved brug af flere informationskilder og metoder, herunder samtaler med forældrene, samtaler med barnet, observationer af samspillet mellem barn og forældre samt eventuelt relevante psykologiske tests. Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at igangsætte en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren er det jf. barnets lov § 22 stk. 5 et krav, at denne undersøgelse foretages af en autoriseret psykolog.

Kommunen er i alle tilfælde forpligtet til at foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation. Det er op til den enkelte kommune at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling og sikre at sagen er tilstrækkeligt oplyst. Kommunen skal derfor også konkret vurdere, hvilken vægt de enkelte oplysninger skal have i behandlingen af en konkret sag om anbringelse uden for hjemmet.

Kommunerne har pligt til at tage højde for borgernes kultur og sprog i forbindelse med behandlingen af alle sociale sager, herunder også i sager med familier med grønlandsk baggrund. Det gælder ikke mindst i sager, hvor der træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Derudover har kommunen pligt til at sikre sig, at den kan forstå og blive forstået af borgeren i forbindelse med sagsbehandlingen, blandt andet i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse, en forældrekompetenceundersøgelse eller lignende.

Derfor er kommunen efter omstændighederne forpligtet til at stille tolke- og oversættelsesbistand til rådighed i forbindelse med sagsbehandlingen, hvis der er behov for det. Det gælder i alle sager, hvor forældremyndighedsindehaverne taler et andet sprog end dansk.

Der spørges desuden ind til, om udvalget kan få tilsendt et eksempel på en såkaldt forældrekompetencetest. Til det kan jeg oplyse, at der findes forskellige typer af psykologiske tests, og det er den enkelte autoriserede psykolog, der tager stilling til, hvilke/hvilken tests/test, der anvendes i forbindelse med en forældrekompetenceundersøgelse i en konkret sag. Ministeriet er derfor ikke i besiddelse af en psykologisk test.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
20-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 20 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 20:

"Hvad er ministerens holdning til etablering af et rejsehold, som det er anbefalet af en række fagpersoner? Rejseholdet kunne bestå af grønlandsktalende fagpersoner, som kan tage rundt og bistå kommunerne med sagsbehandling i sager med risiko for anbringelse af grønlandske børn."

Svar:

Jeg vil indledningsvist tilkendegive, at jeg som minister er meget optaget af at sikre, at kommunerne kan få den nødvendige vejledning i sagsbehandlingen, herunder også i sager med familier med grønlandsk baggrund, og jeg er i forlængelse heraf altid åben for at drøfte forslag til udviklingen af området.

For i den kommende periode at have et særligt fokus på dette område er der indledt dialog med Social- og Boligstyrelsen om oprettelse af en særlig enhed forankret i VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation). Enheden skal have ekspertise i sager med familier med grønlandsk baggrund og rådgive kommunerne. På den måde sikrer vi, at kommunerne går godt til opgaven.

Jeg kan endvidere oplyse, at der i initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier" fra aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 (SSA23) indgik tre delinitiativer, herunder midler til midler til et rådgivningsteam af grønlandskyndige fagpersoner forankret i foreningen "Grønlandske Børn".

Rådgivningsteamet har bl.a. til formål at generelt at oplyse kommunerne om grønlandske forhold, kultur, sprog og børneopdragelse med det overordnede formål at styrke sagsbehandlingen i sager med grønlandske familier. Denne oplysningsindsats kan bl.a. foregå ved afholdelse af temadage målrettet kommunale rådgivere på området. Kommunerne kan endvidere booke eller på lignende vis opsøge rådgivningsteamet med henblik på at få rådgivning i konkrete sager med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg vil afslutningsvist gøre opmærksom på, at VISO i Social- og Boligstyrelsen bl.a. tilbyder rådgivning til kommunerne på myndighedsniveau i enkeltsager. Det betyder, at VISO rådgiver om socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen i sager med bl.a. højkonflikt, samarbejdsvanskeligheder, komplekse problemstillinger, uenigheder om indsats, langvarige sagsforløb og andet. I mit brev til kommunerne af 19. november 2024 opfordrede jeg særligt kommunerne til at benytte sig af dette rådgivningstilbud i sager om familier med grønlandsk baggrund. Brevet til kommunerne er vedlagt (se bilag 1).

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:
Bilag 1. Brev til kommunerne

Kommunerne

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.

Kære borgmestre

Doknr.
938637

Der har i den seneste tid været kritik af brugen af test i de såkaldte forældrekompetenceundersøgelser i sociale børnesager med familier med grønlandsk baggrund.

Dato
19-11-2024

Det er kommunalbestyrelsens kompetence på baggrund af lovgivningen at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager. Som social- og boligminister vil jeg dog opfordre til, at kommunerne i sager med familier med grønlandsk baggrund konkret overvejer at stoppe brugen af de kritiserede tests.

Jeg henstiller til, at kommunerne i hver enkelt konkret sag tager stilling til, hvordan de relevant kan afdække forældrekompetencer, så de oplyser sagen på en måde, der tager højde for familiens samlede situation, herunder deres grønlandske sproglige og kulturelle baggrund. Det er helt afgørende, at der ikke bruges test, der ikke tager behørigt højde for dette, og anvendelsen af test i sådanne tilfælde bør efter min opfattelse stoppe. Jeg skal derudover indskærpe, at I fremadrettet er særligt opmærksomme på ovenstående i den sagsbehandling, I har med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg kan oplyse, at der i forlængelse af aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2024-2027 (SSA24) er igangsat en forundersøgelse, der skal afdække muligheder og begrænsninger for oversættelse og kulturtilpasning af psykologiske tests eller lignende redskaber til grønlandsk. Efter forundersøgelsen er afsluttet, skal der træffes en beslutning om den videre håndtering på baggrund af et solidt fagligt grundlag.

Uanset udfaldet af dette arbejde vil jeg indskærpe, at vurderingen af forældres kompetencer i en børnesag skal tage højde for sprog og kultur hos familier med grønlandsk baggrund, da sagsoplysningen skal være faglig, saglig og helhedsorienteret.

Jeg vil ligeledes understrege, at en såkaldt forældrekompetenceundersøgelse alene kan indgå som en del kommunens oplysningsgrundlag i sociale børnesager, men aldrig stå alene. Kommunen skal i alle tilfælde foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation og kan derfor aldrig træffe afgørelse om anbringelse eller anden støtte alene baseret på resultatet af en forældrekompetenceundersøgelse.

Jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) i Social- og Boligstyrelsen bl.a. tilbyder rådgivning til kommunerne på myndighedsniveau i enkeltsager. Det betyder, at VISO rådgiver om socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen i sager med bl.a. højkonflikt, samarbejdsvanskeligheder, komplekse problemstillinger, uenigheder om indsats, langvarige sagsforløb og andet. I kan henvende jer til VISO for at høre mere om dette rådgivningstilbud, hvilket jeg særligt vil opfordre jer til at benytte i sager om familier med grønlandsk baggrund.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
20-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 21 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 21:

"Har ministeren overvejet eller vil ministeren overveje at forankre et rejsehold, der bistår kommunerne med sagsbehandlingen i sager om anbringelse af grønlandske børn i Danmark hos Foreningen Grønlandske Børn?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at midler til et rådgivningsteam af grønlandskyndige fagpersoner forankret i Foreningen Grønlandske Børn indgik som et af tre delinitiativer i initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier" fra aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 (SSA23).

Som yderligere svar på spørgsmålet henviser jeg i sin helhed til mit svar på GRU alm. del spm. 20 (se bilag 1).

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1 – GRU alm. del – svar på spm. 20.

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
20-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 22 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 22:

"Hvordan og til hvad er de midler der i tidligere finanslovsaftaler og aftale mellem regeringen og Naalakkersuisut er blevet afsat til udviklingen af kulturtilpassede forældrekompetenceundersøgelser til sager om anbringelse af grønlandske børn i Danmark, blevet anvendt, hvis de er blevet anvendt? Hvis de ikke er blevet anvendt, bedes ministeren forklare hvorfor?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at der med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 (SSA23) blev afsat 7,8 millioner kr. til initiativet "Styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier." Et ud af tre delinitiativer var oversættelse og tilpasning af psykologiske test til grønlandsk.

I forbindelse med udmøntningen af det omtalte delinitiativ blev Social - og Boligstyrelsen dog opmærksomme på, at der var en række udfordringer, der krævede yderligere afdækning. Det blev derfor besluttet, at der skulle igangsættes en forundersøgelse, der skulle afdække muligheder og begrænsninger i forbindelse med oversættelse og tilpasning af de omtalte tests.

For så vidt angår yderligere oplysninger om denne proces henviser jeg i sin helhed til mit svar på GRU alm. del spm. 13 (2024-2025), der er vedlagt (se bilag 1).

Jeg kan afslutningsvist oplyse, at der ikke er indgået aftale mellem regeringen og Naalakkersuisut om afsættelse af midler til oversættelse og tilpasning af de omtalte tests.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:
Bilag 1. GRU alm. del – svar på spm. 13

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
20-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 23 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 23:

"Vil ministeren tilsende udvalget en oversigt, der viser hvor mange børn af grønlandske forældre, der anbringes i Grønland, henholdsvis i Danmark i både absolutte tal og som procentvis andel af alle grønlandske børn i Grønland henholdsvis i Danmark for både hele landet og opdelt på kommuner?"

Svar:

I medfør af § 82, stk. 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, har Social- og Boligministeriet hjemmel til at indsamle oplysninger til brug for statistik. Jf. § 90 i retssikkerhedsloven, gælder loven ikke for Færøerne og Grønland. I forlængelse heraf gælder bekendtgørelsen om dataindberetninger på socialområdet kun i Danmark, og der indsamles dermed ikke data for Grønland eller Færøerne.

Der er i besvarelsen taget udgangspunkt i anbringelser i Danmark af børn, der er født i Grønland, eller som har mindst én forælder, der er født i Grønland.

I 2023 var der i alt 13.850 anbragte børn og unge i Danmark. Af dem var 460 født i Grønland eller havde mindst én forælder, der var født i Grønland, *jf. tabel 1.*

Tabel 1

Anbragte børn og unge i Danmark fordelt efter om de er født i Grønland eller har mindst én forælder, som er født i Grønland, 2023

	Antal	Andel, pct.
Grønlandske børn og unge	460	5,9
Øvrige børn og unge	13.390	1,1
I alt	13.850	1,1

Anm.: Børn og unge i alderen 0-17 år, som var anbragt uden for hjemmet i løbet af 2023. Grønlandske børn og unge er opgjort, som børn, der enten selv er født i Grønland, eller hvor mindst én af forældrene er født i Grønland. Opgørelsen omfatter kun personer, der indgår i befolkningsregisteret primo eller ultimo året. Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

De 460 anbringelser i Danmark af grønlandske børn og unge i 2023, fordeler sig som nedenstående, jf. tabel 2 og figur 1.

Kommune	Antal anbragte	Kommune	Antal anbragte
Albertslund	< 5	Lejre	< 5
Allerød	0	Lemvig	< 5
Assens	< 5	Lolland	< 5
Ballerup	< 5	Lyngby-Taarbæk	0
Billund	5	Læsø	0
Bornholm	6	Mariagerfjord	5
Brøndby	< 5	Middelfart	< 5
Brønderslev	6	Morsø	0
Dragør	0	Norddjurs	5
Egedal	< 5	Nordfyns	0
Esbjerg	30	Nyborg	< 5
Fanø	0	Næstved	< 5
Favrskov	< 5	Odder	< 5
Faxe	< 5	Odense	31
Fredensborg	0	Odsherred	< 5
Fredericia	< 5	Randers	13
Frederiksberg	0	Rebild	< 5
Frederikshavn	12	Ringkøbing-Skjern	5
Frederikssund	< 5	Ringsted	0
Furesø	< 5	Roskilde	0
Faaborg-Midtfyn	< 5	Rudersdal	0
Gentofte	0	Rødovre	0
Gladsaxe	< 5	Samsø	< 5
Glostrup	0	Silkeborg	6
Greve	< 5	Skanderborg	0
Gribskov	0	Skive	8
Guldborgsund	< 5	Slagelse	8
Haderslev	< 5	Solrød	0
Halsnæs	< 5	Sorø	< 5
Hedensted	0	Stevns	0
Helsingør	< 5	Struer	< 5
Herlev	< 5	Svendborg	9
Herning	6	Syddjurs	< 5
Hillerød	< 5	Sønderborg	< 5

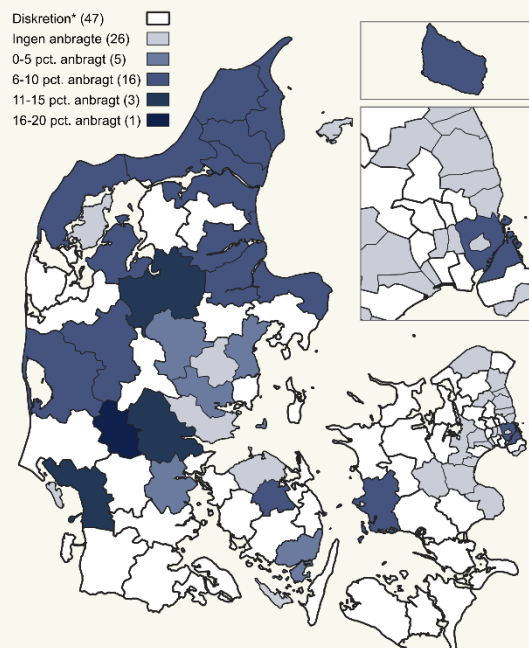
Hjørring	8	Thisted	6
Holbæk	< 5	Tønder	< 5
Holstebro	< 5	Tårnby	< 5
Horsens	8	Vallensbæk	0
Hvidovre	< 5	Varde	< 5
Høje-Taastrup	0	Vejen	< 5
Hørsholm	0	Vejle	30
Ikast-Brande	< 5	Vesthimmerlands	< 5
Ishøj	0	Viborg	23
Jammerbugt	6	Vordingborg	< 5
Kalundborg	< 5	Ærø	0
Kerteminde	< 5	Aabenraa	< 5
Kolding	8	Aalborg	57
Københavns	36	Aarhus	22
Langeland	0		

Anm.: Grønlandske børn og unge er opgjort, som børn og unge, der enten selv er født i Grønland, eller hvor mindst én af forældrene er født i Grønland. Opgørelsen omfatter kun personer, der indgår i befolkningsregisteret primo eller ultimo året.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Figur 2

Andel grønlandske børn og unge, som er anbragt, 2023

Anm.: Andel af grønlandske børn og unge i alderen 0-17 år, som var anbragt uden for hjemmet i løbet af 2023. Grønlandske børn og unge er opgjort, som børn, der enten selv er født i Grønland, eller hvor mindst én af forældrene er født i Grønland. Opgørelsen omfatter kun personer, der indgår i befolkningsregisteret primo eller ultimo året.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Desuden kan jeg oplyse, at VIVE i 2022 offentliggjorde rapporten "Børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark – fra danske kommuner". Af rapporten fremgår det blandt andet, at såfremt den samlede gruppe af grønlandske forældre i Danmark sammenlignes med en dansk gruppe forældre med samme karakteristika (ifølge registerdata), reduceres forskellen på anbringelseshyppigheden mellem børn med dansk og grønlandsk baggrund væsentligt.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8802

Doknr.
949972

Dato
20-12-2024

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 24 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 24:

"Mener ministeren, at underretning – eller mangel på samme - mellem grønlandske og danske kommuner om grønlandske borgere eller familier, der har sociale udfordringer og som flytter fra Grønland til Danmark, udgør en grænsehindring inden for Rigsfællesskabet? Hvis der er en udfordring i kommunikationen mellem grønlandske og danske kommuner om grønlandske borgere, der flytter mellem rigsdelen, hvordan vil ministeren da løse en sådan grænsehindring?"

Svar:

Jeg kan alene oplyse om reglerne efter dansk lovgivning.

Efter barnets lov, der trådte i kraft den 1. januar 2024, er der indført en mulighed for, at fagpersoner i Danmark kan underrette myndigheder i Grønland ved bekymring for et barn eller ung, der opholder sig i Grønland. Underretningsmuligheden går forud for fagpersoners tavshedspligt, og det betyder, at fagpersonen ikke bryder sin tavshedspligt med underretningen.

Jeg kan derudover oplyse, at såfremt familier med børn under 18 år flytter fra Danmark til Grønland og den danske kommune mener, at et eller flere børn har behov for særlig støtte, har de pligt til at underrette den danske kommune efter Bekendtgørelse om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8950

Doknr.
947913

Dato
07-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 28. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 27 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 27:

"Ved et foretræde for Grønlandsudvalget den 27. november 2024 gav de grønlandske huse i Danmark udtryk for i stigende grad at yde forskellige former for socialrådgivning til grønlandske borgere, der er bosat i Danmark. Mener ministeren, at husene har de nødvendige ressourcer og rammer for at kunne opfylde det øgede behov for socialrådgivning til grønlandske borgere i Danmark og hvis ikke, hvordan kan området så styrkes?"

Svar:

Regeringen er opmærksom på, at der i mødet med danske myndigheder kan være sproglige og kulturelle barrierer for personer med grønlandsk baggrund.

De Grønlandske Huse løfter i den forbindelse en stor og vigtig opgave i forhold til at sikre rådgivning og støtte til nytilkomne grønlændere i Danmark. Derfor er jeg også glad for, at vi med aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2024 besluttede at forlænge midlerne til husenes inklusionsindsats, således at de løber til medio 2026. Der er dermed skabt mulighed for, at De Grønlandske Huse kan fortsætte indsatsen og bidrage til at sikre bedre inklusion i uddannelse og beskæftigelse samt forebygge sociale problemer.

De Grønlandske Huse er selvejende institutioner, og de enkelte huse er dermed selv ansvarlige for at prioritere midlerne inden for de rammer, der er fastlagt med bevillingen til inklusionsindsatsen for nytilkomne grønlændere. Jeg har ikke nærmere kendskab til, at der skulle være et aktuelt behov for ekstra ressourcer til aktiviteter i De Grønlandske Huse, herunder til rådgivning, men jeg hører gerne nærmere om eventuelle udfordringer herom.

Det bemærkes, at Grønland er en del af det danske rigsfællesskab, og grønlændere er derfor danske statsborgere. Det betyder, at borgere med grønlandsk baggrund i Danmark, har ret til hjælp efter serviceloven og barnets lov.

Afslutningsvist er det vigtigt at understrege, at kommunerne efter serviceloven er forpligtet til at sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe

borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er formålet at sætte borgeren i stand til at løse opståede problemer ved egen hjælp. Det gælder ligeledes efter barnets lov, at kommunen er forpligtet til at yde støtte til børn og unge samt deres familier, som har behov for særlig støtte. Støtten skal sikre børn og unges opvækstvilkår, så de kan opnå samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 9217

Doknr.
957416

Dato
21-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 9. december 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 36 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 36:

"Direktør for Institut for Menneskerettigheder, Louise Holck, opfordrer i debatindlægget "Menneskerettighedschef: Kommunerne må omgående stoppe brugen af uegnede forældretest i anbringelsessager" på Altinget, den 4. december 2024, kommunerne til at stoppe brugen af uegnede forældretests på grønlandske forældre. Holck udtrykker samtidig bekymring for, om kommunernes psykologer og sagsbehandlere er kvalificerede til at håndtere anbringelsessager med grønlandske familier. Agter ministeren at tage Institut for Menneskerettigheds opfordring alvorligt og forpligte kommunerne til at stoppe brugen af testene ved lov? Hvordan vil ministeren sikre, at psykologer og sagsbehandlere får den nødvendige viden om tværkulturel psykologi i anbringelsessager med grønlandske familier? Hvordan vil ministeren sikre, at anbragte grønlandske børn bevarer deres grønlandske sprog, kultur og identitet, som staten er forpligtet til at beskytte?"

Svar:

Kommunerne har en klar forpligtelse til at foretage en helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation, herunder tage højde for sproglig og kulturel baggrund. Dette indskærpede jeg også i mit brev til kommunerne vedr. brugen af forældrekompetenceundersøgelser i sager med familier med grønlandsk baggrund af 19. november 2024.

Når det så er sagt, ser regeringen med stor alvor på den kritik, som er blevet rejst af brugen af standardiserede psykologiske tests i anbringelsessager med familier med grønlandsk baggrund.

På den baggrund er regeringen og Naalakkersuisut enige om at afskaffe brugen af standardiserede psykologiske tests i børnesager med familier med grønlandsk baggrund.

Regeringen vil fremsætte et lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i anbringelsessager med børn med grønlandsk baggrund, hvor kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske tests. Enhedens vurdering skal indgå i kommunernes samlede sagsoplysninger i stedet for resultaterne af de omtalte tests.

Den særlige enhed skal også undersøge aktuelle anbringelser, hvor de standardiserede psykologiske tests er blevet anvendt. Hvis enheden vurderer, at anvendelsen af test har medført en misvisende vurdering, vil den særlige enhed skulle kontakte den anbringende kommune med henblik på genoptagelse af sagen.

Med denne løsning afskaffes brugen af standardiserede psykologiske tests i børnesager med familier med grønlandsk baggrund ligesom det sikres, at det er kompetente fagfolk med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur, som bistår kommunerne i deres sagsbehandling. Gennem inddragelse af fagfolk med denne ekspertise sikres det også, at der i sagsbehandling er en opmærksomhed på den særlige forpligtelse til at overholde barnets ret til at bevare sit sproglige og kulturelle ophav. Dette gælder også en opmærksomhed på, at forbindelsen mellem barnet og forældrene holdes ved lige under en anbringelse uden for hjemmet, når dette er for barnets bedste.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 9358

Doknr.
955828

Dato
24-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 16. december 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 39 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 39:

"Vil ministeren oplyse det aktuelle antal børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt uden for hjemmet i Danmark?"

Svar:

De seneste tilgængelige registerdata om anbragte børn og unge, som Social- og Boligministeriet har adgang til, er fra 2023, hvorfor det ikke er muligt at opgøre, hvor mange børn og unge, der aktuelt er anbragt uden for hjemmet. Det kan dog opgøres, hvor mange børn og unge, der var anbragt uden for hjemmet ultimo 2023.

Ved udgangen af 2023 var 400 grønlandske børn og unge anbragt uden for hjemmet, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Anbragte børn og unge i Danmark fordelt efter, om de er født i Grønland eller har mindst én forælder, som er født i Grønland, ultimo 2023

	Antal
Grønlandske børn og unge	400

Anm.: Børn og unge i alderen 0-17 år, som var anbragt uden for hjemmet ultimo 2023. Grønlandske børn og unge er opgjort, som børn, der enten selv er født i Grønland, eller hvor mindst én af forældrene er født i Grønland. Opgørelsen omfatter kun personer, der indgår i befolkningsregisteret enten primo eller ultimo året. Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 9411

Doknr.
960160

Dato
31-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 19. december 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 41 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 41:

"Vil regeringen tage initiativ til en udredning om de grønlandske børn, som blev adopteret til danske familier uden deres forældres samtykke i 1950'erne og 1960'erne?"

Svar:

Naalakkersuisut og regeringen har med en fælleserklæring af 9. juni 2024 iværksat en historisk udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark i perioden efter Anden Verdenskrig og frem til i dag.

Det er hensigten er, at en viden om forholdet mellem Grønland og Danmark i denne tidsperiode skal bidrage til at øge den almene forståelse af forholdet mellem landene, og hvordan forholdet har haft omfattende konsekvenser og påvirker aktuelle vilkår for den grønlandske befolkning.

Det fremgår af kommissoriet for udredningen, at denne skal omfatte særlige sager og forløb, der især fandt sted i perioden under moderniseringen af Grønland og frem til nutiden eller til at Grønland har overtaget ansvaret for de pågældende sagsområder. Det kan for eksempel være sager om praksis for adoption af grønlandske børn i 1950-1980.

Jeg har vedlagt kopi af kommissoriet for den historiske udredning.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag 1: Kommissorium – Historisk udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark

KOMMISSORIUM

Historisk udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark

Indledning og formål

Naalakkersuisut og regeringen besluttede med fælleserklæringen af 9. juni 2022 at iværksætte en historisk udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark i perioden efter Anden Verdenskrig og frem til i dag.

Den historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark skal på et fagligt grundlag udgøre et bidrag til en fælles proces om at afdække og forstå historien, erkende konsekvenserne af de beslutninger, som der blev truffet, og de handlinger, som blev gennemført, for derigennem at skabe forudsætninger for forsoning med fortiden.

Grønland og Danmark har forbundne historier, hvor landene sammen har gennemlevet en udvikling, som har påvirket begge lande. I perioden efter Anden Verdenskrig og frem til i dag er forholdet mellem Grønland og Danmark bl.a. kendetegnet ved, at Grønland gradvist har overtaget kompetencer og en række sagsområder. Ønsket om udredningen af forholdet mellem Grønland og Danmark skal forstås i det lys.

Formålet med udredningen er at bidrage med viden om forholdet mellem Grønland og Danmark efter Anden Verdenskrig og frem til i dag. Hensigten er, at denne viden øger den almene forståelse af forholdet mellem landene, og af hvordan forholdet har haft omfattende konsekvenser og påvirker aktuelle vilkår for den grønlandske befolkning.

Indhold

Udredningen skal omhandle de væsentligste politiske beslutninger, begivenheder og øvrige forhold, handlinger og forløb, som medvirkede til at præge udviklingen af Grønland, forholdet mellem Grønland og Danmark, eller som fik konsekvenser for den grønlandske befolkning.

Udredningen skal omfatte særlige sager og forløb, der især fandt sted i perioden under moderniseringen af Grønland i tiden efter Anden Verdenskrig og frem til

nutiden eller til, at Grønland har overtaget ansvaret på de pågældende sagsområder. Det kan f.eks. være sager og forløb som fødestedskriteriet, nedlæggelsen af grønlandske bosteder, sager om praksis for adoption af grønlandske børn 1950-1980, grønlandske børn sendt til Danmark, tilkaldt arbejdskraft fra Danmark mv. Eksemplerne er ikke udtømmende, og udredningen kan lede til, at forløb eller sager, der hidtil ikke har været bredt offentligt kendt, opdages og udredes.

I fortsættelse af ovenstående bør udredningen bl.a.:

- afdække væsentlige politiske beslutninger, begivenheder og øvrige forhold, handlinger og forløb ud fra såvel et grønlandsk som dansk samfunds- og individperspektiv, herunder under hensyntagen til den mangfoldighed, der måtte være mellem samfundsgrupper og på tværs af land, landsdel, bosted samt grønlændere bosat i og udenfor Grønland,
- afdække mål og overvejelser, der lå til grund for væsentlige politiske beslutninger, begivenheder og øvrige forhold, handlinger og forløb, og hvad der førte frem hertil,
- afdække menneskelige, kulturelle og øvrige samfundsmæssige konsekvenser, som væsentlige politiske beslutninger, begivenheder og øvrige forhold, handlinger og forløb gav anledning til.

Ved udvælgelse af emner til analyse i den historiske udredning bør det tages i betragtning, hvor mange personer som har været eller fortsat er påvirket af den relevante beslutning, begivenhed eller handling, og i hvor høj grad beslutningen, begivenheden eller handlingen har påvirket disse personers liv siden da. Der lægges vægt på, at forskningslederen og gruppen af fagpersoner i udvælgelsen af emner efter behov rådfører sig med relevante aktører, såsom civilsamfundsorganisationer mv.

Det primære sigte for udredningen er perioden efter Anden Verdenskrig og frem til i dag. Udredningen bør dog omfatte tidsperioder forud for afslutningen af Anden Verdenskrig samt afdække beslutninger, begivenheder og øvrige forhold, handlinger og forløb i deres internationale kontekst, når det anses som en nødvendig forudsætning for til fulde at beskrive og forstå hele eller dele af udredningens indhold.

Udredningens indhold skal tilrettelægges, således at resultater fra andre udredninger, afdækninger og/eller forskningsprojekter om forholdet mellem Grønland og Danmark indgår i den historiske udredning. Erfaringer og resultater fra den igangværende og uvildige udredning af "spiralsagen" og den øvrige svangerskabsforebyggelsespraksis i Grønland og på efterskoler i Danmark med grønlandske elever fra 1960 frem til og med 1991, som blev aftalt mellem den

daværende sundhedsminister og Naalakkersuisoq for Sundhed d. 30. september 2022, vil kunne indgå i den historiske udredning.

Gennemførelse

Udredningen forestås af uafhængige forskere, som træffer endelig beslutning om teoretiske tilgange, metoder og lignende. Udredningen skal være fagligt funderet og omfatte relevante historiske kilder og nulevende personers vidnesbyrd om konkrete hændelser, erindringer og livshistorier.

Udredningen skal tilrettelægges ud fra en tværfaglig tilgang, hvor det historiefaglige element suppleres med perspektiver fra andre fagfelter f.eks. kulturstudier, antropologi, jura og politologi.

Udredningen bør inddrage eksisterende forskningsresultater, udredninger og afdækninger om lignende forhold mellem lande og/eller befolkninger.

Organisering

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke og uddannelses- og forskningsministeren udpeger i fællesskab en forskningsleder efter forudgående fælles indstilling fra Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit (Grønlands Forskningsråd) og Danmarks Frie Forskningsfond. Indstillingen skal indeholde et mindre antal egnede kandidater på baggrund af et fælles åbent opslag. Forskningslederen tilknyttes Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet).

Der lægges vægt på følgende kriterier i valget af forskningsleder:

- kompetencer på lektor- eller seniorforsknerniveau,
- indgående kendskab til Grønlands og Danmarks forbundne historier og samfundsforhold,
- erfaring med gennemførelse og ledelse af historiefaglige forskningsprojekter samt evnen til at favne tværfaglige perspektiver, og
- erfaring med formidling til den brede offentlighed.

Forskningslederen forestår etableringen af en gruppe af fagpersoner. Der skal i den forbindelse lægges vægt på en tværvidenskabelig sammensætning med kendskab til Grønlands og Danmarks forbundne historier og samfundsforhold, forskningsformidlingserfaring samt repræsentation af fagpersoner fra såvel Grønland som Danmark. I gruppen skal der være fagpersoner med sproglige færdigheder i grønlandsk og dansk.

Forskningslederen udarbejder sammen med gruppen af fagpersoner en samlet projektplan på baggrund af hvilken, forskningsmidlerne udmøntes. Projektplanen skal bl.a. indeholde tidsplan for arbejdet, budgetposter samt oversigt over primære delmål og inddragelses- og formidlingsaktiviteter.

Der etableres en departemental følgegruppe ledet af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke samt Uddannelses- og Forskningsministeriet. Forskningslederen skal præsentere projektplanen for den departementale følgegruppe. Forskningslederen skal som minimum halvårligt orientere følgegruppen om udredningens løbende aktiviteter, resultater og fremdrift iht. projektplanen og overordnet budgetstatus. Følgegruppen kan bistå forskningslederen og gruppen af fagpersoner med relevante afklaringer, herunder bl.a. arkivadgang og uforudsete forhold.

Forskningslederen og gruppen af fagpersoner har fuld forskningsfrihed.

Inddragelse og formidling

Udredningen skal udgøre et bidrag til en fælles proces om at afdække og forstå historien, erkende konsekvenserne af de beslutninger, som blev truffet, og de handlinger, som blev gennemført, for derigennem at skabe forudsætninger for forsoning med fortiden. Det er på den baggrund afgørende, at udredningen tilrettelægges med borgerinddragelse i både Grønland og Danmark under hele udredningens varighed. Inddragelsen skal sikre, at der skabes dialog, samarbejde og overførsel af viden mellem udredningen og befolkningerne.

Inddragelsen kan således med fordel indtænkes i starten af udredningen og undervejs, hvor det findes relevant. Inddragelsen bør ske med henblik på forskernes identificering af tematiske fokuspunkter for udredningen og til indsamling af viden og personlige vidnesbyrd om konkrete hændelser, erindringer og livshistorier. Inddragelsen skal skabe mulighed for, at grønlandske og danske stemmer, som endnu ikke er blevet hørt, kommer til orde. Det er forventningen, at forskningslederen og gruppen af fagpersoner inddrager de relevante befolknings- og samfundsgrupper i behørigt omfang og på passende måder. I bestræbelsen efter bred repræsentation skal inddragelsen desuden ske med særlig opmærksomhed på sproglige forhold og bosætningsmønstre i Grønland samt den følsomhed, der kan knytte sig til udredningens emner.

Tilvejebragt materiale i forbindelse med den historiske udredning skal afleveres til Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu (Grønlands Nationalmuseum og Arkiv), når udredningen er afsluttet. Materialet må forventes at indeholde oplysninger om enkeltpersoners private forhold og skal derfor behandles på en måde, som sikrer

enkeltpersoners integritet og overholder gældende lovgivning. Forskningslederen og gruppen af fagpersoner opfordres til i forbindelse med indsamling af viden og personlige vidnesbyrd mv. at informere om materialets videre anvendelse, herunder indhente informeret samtykke herom.

Udredningens resultater og konklusioner skal ligeledes formidles bredt til såvel den grønlandske som danske offentlighed i en lettilgængelig form. Det forventes, at der formidles løbende i den periode, hvor udredningen løber. Det bør ske i såvel videnskabelige publikationer som i formater rettet mod den bredere offentlighed i både Grønland og Danmark.

Afrapportering

Udredningen gennemføres så vidt muligt inden for en tidsperiode på 5 år. Det tilstræbes således, at der afleveres en samlet udredning på både grønlandsk og dansk til Naalakkersuisut og regeringen senest 5 år efter indgåelse af aftale mellem Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) og forskningslederen. Udredningen vil efterfølgende blive offentliggjort efter nærmere koordination mellem Naalakkersuisut og regeringen.

Økonomi

Der er enighed mellem landene om, at Danmark tilvejebringer en samlet finansiering på 45 mio. kr. til den historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark. Den afsatte bevilling tilgår Grønlands Selvstyre til udmøntning af arbejdet med den historiske udredning, som forankres på Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet).

Nuuk, den 22. juni 2023

Múte B. Egede
Formand for Naalakkersuisut

Christina Egelund
Uddannelses- og forskningsminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8584

Doknr.
960155

Dato
10-01-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 7. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 45 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 45:

"Vil ministeren oversende sit talepapir fra det åbne samråd den 7. januar 2025 om anbringelser af grønlandske børn i Danmark, jf. GRU alm. del samrådsspørgsmål A?"

Svar:

Jeg har vedhæftet mit talepapir fra samrådet d. 7. januar 2024. Jeg skal gøre opmærksom på, at det talte ord gælder.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1. Talepapir til samrådsspørgsmål A + B

Social- og boligminister Sophie Hæstorp Andersens talepapir

Anledning	Samråd A-B om anbringelser af børn og unge med grønlandsk baggrund samt brug af forældrekompetenceundersøgelser
Dato / tid	Tirsdag d. 7. januar kl. 13.30
Sted	FT
Talens varighed	Ca. 13 min. [120 ord = ca. 1 min.]
Talens formål	Besvarelse af samrådsspørgsmål A og B
Publikum og programpunkt	Grønlandsudvalget

Samrådsspørgsmål A – stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA)

Hvad kan ministeren oplyse om danske kommuners håndtering af sager om anbringelser af grønlandske børn i Danmark, herunder overholdelse af FN's Børnekonvention vedr. sproglige og kulturelle rettigheder, anvendelsen af de nuværende forældrekompetenceundersøgelser, som ikke er sprog- og kulturtilpasset til grønlandsk og hvilke initiativer regeringen vil tage for at forebygge anbringelser af grønlandske børn i Danmark?

Samrådsspørgsmål B – stillet efter ønske fra Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU)

Kan ministeren redegøre for regeringens holdning til tvangsfjernelser og anbringelser af grønlandske børn i Danmark, herunder brugen af eksisterende forældrekompetenceundersøgelser, som er baseret på en dansk kulturel referenceramme, samt barnets ret til at bevare sit grønlandske ophav og kultur under en anbringelse?

[Indledning]

- Tak for ordet og invitationen til samrådet i dag.
- Det er et meget vigtigt emne, som jeg ser frem til at drøfte.
- Som I jo ved, har der særligt i den seneste tid været et fokus på de psykologiske tests, der kan bruges i forbindelse med forældrekompetenceundersøgelser – eller FKU som de også forkortes.
- Det er altså – for en god ordens skyld – psykologiske tests, som kommunerne *kan* vælge at bruge, når der skal laves en samlet vurdering af forældres kompetencer til at varetage omsorgen for deres barn – blandt andet når det skal vurderes, om et barn skal anbringes uden for hjemmet.
- Det gør selvfølgelig stort indtryk på mig, når der fra flere sider udtrykkes bekymring for den måde, forældrekompetenceundersøgelserne bliver brugt i sager med familier med grønlandsk baggrund.
- Det tager jeg som minister meget alvorligt, og jeg anerkender, at der er behov for, at kommunerne er mere opmærksomme på hensyntagen til sprog og kultur i netop denne type af sager.
- Det er helt afgørende, at kommunerne i hver enkelt konkrete sag tager stilling til, hvordan de relevant kan afdække forældrekompetencer, så der tages højde for familiens samlede situation – herunder også familiens sproglige og kulturelle baggrund. Tests, som ikke tager behørigt højde for dette, bør efter min opfattelse stoppe.
- Det er også derfor, at vi med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds-

og arbejdsmarkedsområdet for 2023-2026 (SSA23) besluttede, at der skulle ske en sprog- og kulturtilpasning af de psykologiske tests til grønlandsk.

- Som I ved, blev Social- og Boligstyrelsen opmærksomme på, at der dog var en række udfordringer forbundet med tilpasningen, som krævede yderligere afsøgning.
- Og det var derfor, at det med SSA-aftalen for 2024-2027 blev besluttet, at der skulle igangsættes en forundersøgelse, der skulle afdække muligheder og begrænsninger i forbindelse med oversættelse og tilpasning af testene.
- Det blev også besluttet, at forundersøgelsen skal danne baggrund for en beslutning om den videre håndtering af de her tests.
- Jeg har netop modtaget forundersøgelsen, og jeg er nu i gang med at læse mig ned i materialet sammen med mit embedsværk.
- Jeg vil også sende forundersøgelsen til formanden for Naalakkersuisut og Naalakkersuisoq for børn og unge. Jeg håber på et godt samarbejde med det grønlandske selvstyre i den videre proces.
- I mellemtiden har jeg skrevet ud til alle landets borgmestre, og opfordret til, at kommunerne i sager med familier med grønlandsk baggrund konkret overvejer at stoppe brugen af de kritiserede tests.
- Jeg vil gerne slå fast, at vi gør alt, hvad vi kan inden for dansk lovgivning for at sikre, at der tilrettelægges en god og korrekt sagsbehandling, som afdækker forældrekompetencer i børnesager med familier med grønlandsk baggrund på en retvisende måde.

[Kommunernes håndtering af sager om anbringelser af grønlandske børn og regeringens holdning til anbringelser af børn og unge med grønlandsk baggrund]

- Med de indledende ord, vil jeg starte med spørgsmålet om kommunernes håndtering af sager om anbringelser af børn og unge i Danmark med grønlandsk baggrund og regeringens holdning hertil.
- Det er netop kommunerne, der har kompetencen til at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling i børnesager.
- Og jeg kan generelt oplyse, at der i alle sociale sager, der afgøres efter barnets lov, skal foretages konkrete og individuelle vurderinger. Heri ligger også, at der bør tages hensyn til borgerens kultur og sprog.
- Det er regeringens klare forventning, at kommunerne tager højde for dette i behandlingen af alle sociale sager, herunder i forhold til borgere med grønlandsk baggrund.
- Dertil er det kommunernes klare opgave at foretage en helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation i sager om anbringelser uden for hjemmet.
- Afgørelser om anbringelser træffes på baggrund af en samlet vurdering af en lang række forskellige forhold i barnets og familiens liv.
- Og en afgørelse om anbringelse kan *aldrig* træffes alene på baggrund af en forældrekompetenceundersøgelse.
- Det er en forudsætning for en ordentlig og grundig sagsbehandling, at kommunen kommer hele vejen rundt om barnet eller den unges liv og hverdag.

- Og det er også derfor, at jeg i brevet til kommunerne indskærpede, at vurderingen af forældres kompetencer i en børnesag skal tage højde for sprog og kultur hos familier med grønlandsk baggrund, da sagsoplysningen skal være faglig, saglig og helhedsorienteret.

[Vedr. anvendelse af forældrekompetence-test, som ikke er sprog- og kulturtilpasset]

- Jeg bliver spurgt til kommunernes brug af de psykologiske tests, som ikke er oversat og tilpasset til grønlandsk sprog og kultur.
- Jeg er meget opmærksom på den kritik, der er rejst fra flere sider omkring de her psykologiske tests
- Det er også en udfordring, som jeg har drøftet med min grønlandske kollega (Naalakkersuisoq Aqqaluaq B. Egede) og formanden for Naalakkersuisut, Múte B. Egede.
- For jeg er helt enig i, at der selvfølgelig ikke skal bruges test, der ikke tager behørigt højde for familiers samlede situation, herunder deres grønlandske sproglige og kulturelle baggrund. Anvendelsen af tests i sådanne tilfælde bør efter min opfattelse stoppe.
- Derfor skrev jeg d. 19. november ud til alle landets borgmestre, og opfordrede til, at kommunerne i sager med familier med grønlandsk baggrund konkret overvejer at stoppe brugen af de psykologiske tests.

[Oversættelse af FKU-tests]

- Det var netop også derfor, det i aftalen om SSA23 blev besluttet at sætte initiativet om sprog- og kulturtilpasning af de psykologiske test i gang.
- Jeg vil slå fast, at jeg deler ærgrelsen over, at det ikke var muligt at udmønte initiativet, som det oprindeligt var tiltænkt.

- Men jeg vil også tage det alvorligt, når der fra fagligt hold bliver udtrykt behov for et grundigt forarbejde for at sikre, at vi har det nødvendige faglige fundament på plads med en forundersøgelse.
- Jeg har netop modtaget forundersøgelsen, og jeg er nu i gang med at læse mig ned i materialet sammen med mit embedsværk.

[Oprettelse af særlig enhed og opdatering af retningslinjer]

- Jeg har også set på, hvad jeg kan gøre på den korte bane.
- Jeg har indledt dialog med Social- og Boligstyrelsen om at oprette en særlig enhed med ekspertise i sagsbehandling i sager med familier med grønlandsk baggrund.
- Den særlige enhed skal forankres i VISO, og skal kunne bistå kommunerne i sagsbehandlingen med viden og forståelse om grønlandsk sprog og kultur, og hvordan dette kommer til udtryk i familierelationer.
- På den måde sikrer vi, at kommunerne går godt til opgaven, når vi har at gøre med borgere med grønlandsk baggrund.
- Samtidig har jeg også bedt Social- og Boligstyrelsen om at opdatere de generelle retningslinjer for udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser, så det er helt tydeligt for kommunerne, hvad de skal være opmærksom på ift. familier med grønlandsk baggrund.

[Overholdelse af FN's Børnekonvention samt barnets ret til at bevare sit grønlandske ophav og kultur under en anbringelse]

- Jeg bliver bedt om at forholde mig til FN's Børnekonvention og barnets ret til at bevare sit grønlandske ophav og kultur under en anbringelse.
- Og jeg vil gerne understrege, at jeg er meget opmærksom på overholdelse af de omtalte internationale konventioner, herunder retten til sprog, kultur og familieliv.
- I den forbindelse er det vigtigt for mig at sige, at kommunerne i børnesager *skal* tage hensyn til eventuelle særlige forhold, som barnets etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund giver anledning til.
- Det gælder naturligvis også i forbindelse med valg af anbringelsessted, og under selve anbringelsen.
- Jeg mener klart, at kommunerne er forpligtet til at sikre, at forbindelsen mellem barnet og forældrene - og barnets netværk i øvrigt - holdes ved lige under en anbringelse uden for hjemmet.
- Derfor skal børn, som er anbragt, naturligvis have muligheden for at bevare deres modersmål.
- For at sikre, at landets kommuner er opmærksomme på reglerne om hensyntagen til sprog og kultur, sendte min forgænger Astrid Krag allerede i 2022 et brev til kommunerne for netop at tydeliggøre dette. Og den linje står jeg helt fast på som minister i dag.

[Vedr. initiativer mhp. at forebygge anbringelser af grønlandske børn i Danmark]

- Jeg er også blevet spurgt til, hvilke initiativer, regeringen vil tage for at forebygge anbringelser af grønlandske børn i Danmark.
- Til det vil jeg gerne sige, at jeg selvfølgelig først og fremmest er optaget af, at børnene får en tryk og

sikker barndom – og derved de bedste forudsætninger for et godt og selvstændigt voksenliv.

- Med det sagt har regeringen også været optaget af, hvordan området for børnesager med grønlandske familier kan styrkes.
- Det var netop også derfor, det i aftalen om SSA23 blev besluttet at sætte midler af til styrkelse af sagsbehandling og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier.
- På den baggrund er der udarbejdet materiale på grønlandsk målrettet forældre og børn med grønlandsk baggrund, som skal oplyse dem om de rammer, regler og rettigheder, der er i det danske system og om de forskelle, der kan være i hhv. Danmark og Grønland, men også oplyse om de tilbud, som grønlandske foreninger har i Danmark.
- Der blev også afsat midler til at etablere et rådgivningsteam af grønlandskyndige fagpersoner forankret i Foreningen Grønlandske Børn, som kommunerne kan rette henvendelse til.
- Senest er der med Nordatlantpuljen på finansloven for 2025 afsat midler til at videreudvikle et projektet "Familieværkstedet", som har til formål at mindske anbringelser af børn og unge med grønlandsk baggrund.
- Familieværkstedet er forankret i Det Grønlandske Hus i Aarhus og tilbyder bl.a. tværfaglig støtte og vejledning til sårbare familier med grønlandsk baggrund.

[Afslutning]

- Afslutningsvist vil jeg endnu en gang slå fast, at jeg tager den her sag meget alvorligt.

- Der må ikke være tvivl om, at kommunerne altid skal sørge for en ordentlig sagsbehandling i forhold til familier med grønlandsk baggrund.
- Det er netop på den baggrund, at jeg har opfordret kommunerne til konkret at overveje at stoppe brugen af de kritiserede tests i sager med familier med grønlandsk baggrund.
- Med det vil jeg sige tak for ordet.

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 46 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 46:

"Vil ministeren tilsende både Socialudvalget og Grønlandsudvalget den forundersøgelse, som ministeren omtalte på samrådet den 7. januar 2025 om anbringelser af grønlandske børn?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at Folketingets Socialudvalg og Folketingets Grønlandsudvalg fik tilsendt den omtalte forundersøgelse vedrørende sprog- og kulturtilpasning af psykologiske tests til brug i forældrekompetenceundersøgelser af forældre med grønlandsk baggrund d. 17. januar 2025.

Forundersøgelsen samt oversendelsesbreve til Folketingets Grønlandsudvalg og Socialudvalg er vedlagt.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1. Oversendelsesbrev til GRU og SOU

- Bilag 2. Forundersøgelse – rapport
- Bilag 3. Bilag 1 – Metoder og proces
- Bilag 4. Bilag 2 – Detaljeret beskrivelse af redskaber
- Bilag 5. Bilag 3 – Oversigt over trin og opgaver i løsningspakkerne
- Bilag 6. Bilag 4 – GANTT
- Bilag 7. Bilag 5 – Budget FKU i Grønland
- Bilag 8. Bilag 6 – Organisationsdiagram
- Bilag 9. Bilag 7 – Tentativ beskrivelse af Hogrefe Danmarks støtte til udarbejdelse af RIAS på grønlandsk
- Bilag 10. Bilag 8 – Kort over byer og bygder samt flyveruter i Grønland
- Bilag 11. Bilag 9 – Appendix 1-5

Folketingets Grønlandsudvalg
Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 8601

Doknr.
955012

Dato
10-01-2025

Kære medlemmer af Folketingets Grønlandsudvalg og Folketingets Socialudvalg

Til jeres orientering oversendes hermed forundersøgelsen vedrørende sprog- og kulturtilpasning af psykologiske tests eller redskaber til brug i forældrekompetenceundersøgelser af forældre med grønlandsk baggrund bosat i Danmark, som Social- og Boligministeriet har fået tilsendt af Social- og Boligstyrelsen.

Baggrunden for forundersøgelsen er, at der i aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2023-2026 blev afsat midler til oversættelse og tilpasning af psykologiske test til grønlandsk sprog og kultur. Social og Boligstyrelsen mødte dog uforudsete udfordringer i forbindelse med udmøntningen af initiativet. Det blev derfor besluttet at foretage en forundersøgelse, som Videnscenter for Psykotraumatologi under Syddansk Universitet har udarbejdet. Det blev ligeledes besluttet, at resultaterne af forundersøgelsen skulle danne grundlag for stillingtagen til videre proces i forhold til oversættelse og tilpasning af de psykologiske tests til grønlandsk.

Social- og Boligministeriet er i dialog med Naalakkersuisut (Departementet for Børn og Unge) i forhold til den nærmere afklaring af den videre håndtering.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

**Forundersøgelse vedr. sprog- og kulturtilpasning af psykologiske tests eller
redskaber til brug i forældrekompetenceundersøgelser af forældre med
grønlandsk baggrund bosat i Danmark**

December 2024

Bidragydere i forundersøgelsens gennemførelse

Rapporten er udarbejdet for Social- og Boligstyrelsen. Den er gennemført som et samarbejde mellem Professor Ask Elklit, Institut for psykologi, Videnscenter for Psykotraumatologi, Syddansk Universitet, og Lektor Tine Nielsen, Afdelingen for Anvendt forskning i Pædagogik og Samfund, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, og gæsteforsker ved Institut for Psykologi, SDU. Anni Ravn Stein, som er studentermedhjælper ved Institut for Psykologi, SDU, har ydet en stor indsats ift. løsning af opgaven gennem indsamling og organisering af de store mængder af information, som var nødvendige.

Vi er desuden meget taknemmelige for den velvillighed, der har været fra Dansk Psykologforening ift. at gennemføre den initiale survey til at afdække hvilke test, redskaber og metoder, der anvendes i forældrekompetenceundersøgelser i Danmark. Det har været en stor hjælp. Vi er også meget taknemmelige for den imødekommenhed, der har været fra testforlagene Hogrefe Danmark, Dansk Psykologisk Forlag og Pearson Clinical's side ift. at stille tests og andre redskaber til rådighed for vores arbejde, samt at være åbne ift. deltagelse i en eventuel fremtidig oversættelses- og kulturel tilpasningsproces som resultat af nærværende arbejde. Samtidig vil vi også takke Dr. Arietta Slade fra Yale University for den samme imødekommenhed.

Indholdsfortegnelse

Resumé	s 4
Formål med forundersøgelsen	s 5
Krav til forældrekompetenceundersøgelser (FKU)	s 5
Opgavens elementer	s 7
Delopgave 1:	
1: Afgrænsning af psykologiske tests og redskaber	s 7
1.1. Kortlægning af anvendte test og redskaber i Danmark	s 8
1.2. Gennemgang og vurdering af redskaber	s 9
1.3. Vurdering vha. kvalitetsbarometer	s 11
1.4. Udvalgelse af mulige redskaber til løsningspakker	s 18
Delopgave 2:	
2: Beskrivelse af mulige løsningsforslag	s 19
2.1. Tilgængelighed af test/redskab	s 20
2.2. Muligheder for tilladelse til oversættelse og kulturel tilpasning	s 21
2.3. Testforlagernes deltagelse	s 23
2.4. Anslået pris	s 24
2.5. Beskrivelse af projekt til oversættelse og kulturel tilpasning samt validering og normudvikling	s 25
2.5.1. Oversættelses- og kulturel tilpasningsmetodik	s 25
2.5.2. Processen for oversættelse, tilpasning og kvalitetssikring	s 26
2.5.3. Processen for nyudvikling af observationsredskab til samspils-observation	s 28
2.5.4. Kvalitetssikring og validering for de normbaserede redskaber	s 29
2.5.5. Kvalitetssikring og validering af redskaber, der ikke er normbaserede	s 33
2.6. Bemanding, organisation og projektvarighed	s 38
2.6.1. Prioritering af redskaber og rækkefølge i løsningspakkerne	s 36
2.6.2. anbefaling vedr forperiode	s 39
2.6.3. Implementering i Danmark efter testarbejdet er afsluttet	s 40
Appendiksliste	s 41
Bilagsliste	s 41

Resumé

Forundersøgelsen har gennemgået og vurderet 29 tests, redskaber og metoder, som alle anvendes til forældrekompetenceundersøgelser i Danmark, og som falder indenfor de tre hovedtyper: A) Metoder til testning og afdækning af kognitive funktioner, herunder begavelse og funktionsniveau samt fleksibilitet, opmærksomhed og andre eksekutive funktioner. B) Metoder til testning og afdækning af personlighedsfunktioner, herunder affektregulering, forsvarsmekanismer, indlevelsesevne mv. C) Metoder til observationer af samspil, som bidrager med afdækning af temaer i interaktionen mellem forældrene og barnet, herunder struktur, afstemning og gensidighed¹. Vurderingen er baseret på et til formålet udviklet kvalitetsbarometer med 15 parametre defineret ud fra internationale kvalitetsstandarder samt forhold af væsentlig betydning for den tiltænkte anvendelse af redskaberne til forældrekompetenceundersøgelser af grønlandske forældre i Danmark.

På baggrund af vurderingen beskrives to løsningspakker, A og B, som begge indeholder redskaber fra de tre hovedtyper (A, B og C ovenfor). De to løsningspakker indeholder således hver sin standardiserede og normbaserede kognitive test, der afdækker forskellige områder af kognitiv funktion, samt det generelle intelligensmæssige niveau, og således har relevans i en divers målgruppe. Derudover indeholder begge løsningspakker de samme to redskaber indenfor det personligheds-mæssige og sociale område: Et semistruktureret interview, der undersøger forældrenes repræsentationer af deres børn, dem selv som forældre og deres relation til børnene, samt et standardiseret og normbaseret spørgeskema, som indikerer om forældrene har psykiske problemstillinger af forskellig art, såsom depression, angst mv. Det er nødvendigt med to redskaber indenfor denne type, da både det sociale og det personligheds-mæssige skal kunne indgå i FKU. Endelig foreslås det at udvikle et nyt grønlandsk redskab til observation af samspil mellem grønlandske forældre og barn, hvor der er taget højde for de kulturelle og sproglige forskelle, da de få redskaber, der var angivet som anvendt i Danmark indenfor type C, ikke kom positivt igennem vurderingen.

¹ <https://www.sbst.dk/udgivelser/2024/retningslinjer-for-udarbejdelse-og-anvendelse-af-foraeldrekompetence-undersogelser-2-udgave>, s. 34.

Ressourceforbruget i form af personer og tid vurderes at være det samme for de to løsningspakker, mens økonomien er lidt forskellig for de to løsningspakker (se side 24).

Formål med forundersøgelsen

Forundersøgelsen er udbudt af Social- og Boligstyrelsen (SBST), hvor SDU blev udvalgt som leverandør af opgaven. Formålet med forundersøgelsen er at undersøge hvilke tests og redskaber, der anvendes i dag i forældrekompetenceundersøgelser (FKU) samt kortlægge konkrete løsningsforslag til, hvilke specifikke psykologiske tests og/eller redskaber, der er egnet til oversættelse og kulturtilpasning til grønlandsk. Det er en vigtig forudsætning for FKU, at testene aldrig står alene, og at testene også afdækker ressourceområder, som kan give anledning til et forløb, hvor forældrenes ressourcer bliver styrket. Forundersøgelsen skal danne grundlag for en politisk stillingtagen til en videre proces.

Krav til forældrekompetenceundersøgelser (FKU)

Der er to foci for FKU: forælderenes kompetencer som forælder og forælder-barn relationen. Der er to pragmatiske indgange til undersøgelse af forældrekompetencer: én, hvor begge forældre er egnede som eneforældre, men hvor man pga. en konflikt skal finde den bedste egnede, og én, hvor man skal vurdere om forældrekompetencerne er gode nok til, at forælderen kan yde daglig omsorg for barnet eller børnene. Det er det sidstnævnte fokus, som er centralt i nærværende arbejde. Forælder-barn relationen er vigtig, fordi kompetencerne udmønter sig i, hvad forælderen forstår om sit barn, hvad hun/han ved, tror og gør i forhold til barnet. Disse færdigheder skal vurderes ift. hvad det enkelte barn har brug for på det udviklingsstrin, det befinder sig på. Det lille barn, skolebarnet og teenageren er på forskellige udviklingsstrin og har dertil individuelle behov og færdigheder.

Når vi taler om de mest basale forældrekompetencer og hvor grænsen er for det, der skader barnet, er det især udsathed for psykiske, fysiske og seksuelle overgreb kombineret med omsorgssvigt som er afgørende. Har forælderen udsat sit barn for sådanne overgreb eller har

andre gjort det? Hvordan har forælderen reageret, da hun/han fandt ud, hvad der var sket, og hvad er der sket for at forhindre gentagelser?

Hvis forælderen ikke forstår, hvad der er galt, eller er ubekymret, bliver det en vigtig opgave at finde ud af, om forælderen kan modtage og godtage et andet perspektiv ift. at beskytte barnet. Her kan dårlig begavelse, psykisk sygdom, store ægteskabelige konflikter, mangel på social støtte og i nogle tilfælde kulturelle faktorer spille ind og forklare vanskeligheden ved at indtage et andet perspektiv og efterfølgende ændre adfærd.

En forældrekompetenceundersøgelse hviler på fem ben:

- a. Informationer fra relevante sagsakter*
 - b. Information fra psykologens undersøgelse af barnet
 - c. Information fra psykologens undersøgelse af forældrene
 - d. Information fra psykologens observation af samspelet mellem barn og forældre
 - e. Journalmateriale fra opdragsgiver og andre instanser
- plus evt. informationer fra andre professionelle om barnet og/eller forældre

Testning er således kun et af fem elementer, og ideen med at bruge testning er, at man får et mere objektivt billede, som kan være et vigtigt supplement eller korrektiv til de andre informationskilder. For at testningen skal være brugbar, må den være valid og reliabel (i en overordnet betydning: gyldig og præcis – se senere afsnit for mere uddybede forklaringer), dvs. opfylde videnskabelige krav samt psykologfaglige og -etiske standarder til dens kvalitet².

Brugen af test ved FKU kræver betydelige kompetencer hos psykologen, som skal være autoriseret, og som har fået en oplæring i de pågældende test af en erfaren kollega og i mange tilfælde har modtaget supervision i at bruge testene. Psykolognævnet fører tilsyn med autoriserede psykologers arbejde. Der er imidlertid ingen kontrol med mulige kulturelle bias i brugen af testene. Disse biases kan være indbygget i selve testen og de kan være til stede som

² Se for eksempel Den Europæiske sammenslutning af Psykologforeninger (EFPA) retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test, som pt er under revision: https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-06/110c_EFPA_BOA_TEST_REVIEW_MODEL_version426.pdf

EFPA's standarder for testbruger (fx psykologers) kvalifikationer: https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-08/118-EFPA_BoA_The_European_standard_for_test_use.pdf, samt <https://www.dp.dk/fag-og-politik/fag/etik-i-psykologifaget/>

blinde pletter i psykologens arbejde: hun har fx ikke gjort sig nogle tanker om den grønlandske forældres kulturelle baggrund eller hun har muligvis fordomme pga. tidligere erfaringer med andre grønlandske klienter eller på baggrund af noget, hun har hørt om den pågældende.

Opgavens elementer

Forundersøgelsens opdrag omfattede en undersøgelse og beskrivelse af muligheder, begrænsninger og omkostninger forbundet med oversættelse, kulturtilpasning og kvalitetssikring af forskellige psykologiske tests og/eller redskaber, der kan bruges i FKU af forældre med grønlandsk baggrund. I opdraget blev det angivet, at der med kvalitet menes den forventelige validitet og reliabilitet af den oversatte og kulturtilpassede test og/eller redskab anvendt på personer med grønlandsk baggrund. Dvs. om den oversatte og kulturtilpassede test, redskab eller metode forventet vil måle den samme egenskab som den oprindelige, samt om den nyudviklede test måler lige så godt på grønlandsk population, som den oprindelige test gør på den danske population.

Denne rapport beskriver både afdækning og løsningsforslag, som tager højde for en række opmærksomhedspunkter og udfordringer, der er omtalt i Social- og Boligstyrelsens opgavebeskrivelse til forundersøgelsen (opdraget). De metoder og arbejdsprocesser, som vi har anvendt i forundersøgelsen, er beskrevet i bilag 1. Forundersøgelsen består af to overordnede delopgaver: 1. Afgrænsning af psykologiske tests og redskaber, og 2. Beskrivelse af mulige løsningsforslag.

Delopgave 1: Afgrænsning af psykologiske tests og redskaber

Afgrænsningen skulle indeholde tests eller redskaber fra hver af de tre hovedgrupper, som psykologiske tests og redskaber kan opdeles i jf. Social- og Boligstyrelsens retningslinjer for FKU³:

³ Social- og Boligstyrelsen. (2024). Retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser 2024. Odense: Socialstyrelsen. <https://www.sbst.dk/udgivelser/2024/retningslinjer-for-udarbejdelse-og-anvendelse-af-foraeldrekompetence-undersogelser-2-udgave>.

- a. Metoder til testning og afdækning af kognitive funktioner, herunder begavelse og funktionsniveau samt fleksibilitet, opmærksomhed og andre eksekutive funktioner.
- b. Metoder til testning og afdækning af personlighedsfunktioner, herunder affektregulering, forsvarsmekanismer, indlevelsessevne mv.
- c. Metoder til observationer af samspil, som bidrager med afdækning af temaer i interaktionen mellem forældrene og barnet, herunder struktur, afstemning og gensidighed.

1.1. kortlægning af anvendte test og redskaber i Danmark

Opdragsgiver ønskede blandt andet en kortlægning af de tests, redskaber, og metoder, der almindeligvis bruges i Danmark ifm. FKU. Denne kortlægning foregik i et tæt samarbejde med Dansk Psykologforening (DP), som formidlede en survey til 60 medlemmer i Børnesagkyndigt Selskab. 48 psykologer besvarede surveyen (svarprocent = 80 procent) og af disse udførte 43 psykologer FKU. Disse 43 psykologer beskrev, hvilke tests og redskaber indenfor de tre hovedgrupper (A, B og C i afsnit 1), de anvender i deres FKU. Resultaterne af kortlægning er gengivet i detaljer i Appendiks 2-4, hvor tests, redskaber og metoder er opdelt efter de tre hovedgrupper, som SBST har udpeget (A, B og C i afsnit 1).

Vi har først lavet en oversigt, der viser hvor mange og hvilke forskellige tests og metoder, den enkelte psykolog anvender i forbindelse med FKU (Appendiks 1). Denne oversigt viser at den enkelte psykolog benytter sig af op til 17 forskellige tests og redskaber i deres FKU-arbejde. De mange tests og redskaber, som den enkelte psykolog benytter, skal ses i lyset af, at forældre har børn i forskellige aldre, og at der er brug for forskellige forældrekompetencer afhængigt af børnenes alder. Desuden har forældre forskellige udfordringer, der kalder på afdækninger af meget forskelligartede og nogle gange meget specifikke forhold vedrørende for eksempel kognitiv funktion.

Vi har dernæst lavet en oversigt (Appendiks 2), der viser hvor mange psykologer, der anvender en enkelt eller flere test, redskaber og metoder, indenfor hver af de tre hovedgrupper (A, B og C i afsnit 1) i forbindelse med FKU. De fleste psykologer benytter sig af 1 eller 2 kognitive tests eller

redskaber og 1 eller 2 observationsmetoder. Psykologerne anvender desuden mindst 2 og oftest flere test eller redskaber inden for det personlighedsmæssige område.

Endelig har vi lavet en optælling af, hvor stor en andel af psykologerne, som anvender hver enkelt test eller redskab i deres FKU (Appendiks 3). Resultaterne var meget varierede. For eksempel var der 6 test og redskaber inden for hvert af de tre hovedgrupper (A, B og C i afsnit 1), der kun blev angivet af en enkelt psykolog. Den mest anvendte kognitive test var Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS), som blev anvendt af 95% af de psykologer, der besvarede surveyen og som laver FKU. Thematic Apperception Test (TAT) var den test fra det personlighedsmæssige område, der blev anvendt af flest (67%). Endelig var Marschak Interaction Method Psychometric (MIM-P) den metode, der blev anvendt af flest til observation af samspil (91%).

Antallet af forskellige anvendte tests, redskaber og metoder var højere end forventet. Da andre parametre end "anvendes oftest til FKU i Danmark" desuden har stor betydning for muligheden for at kunne oversætte og kulturtilpasse et redskab til et velfungerende grønlandsk redskab, og da forskelligheden i, hvad der blev anvendt, var stor, vurderede vi, at det var nødvendigt at gennemgå et større antal end oprindeligt forventet. Test, redskaber og metoder, som blev anvendt til FKU af mindst 3 psykologer (7% af de psykologer som gennemførte FKU) blev derfor udvalgt til nærmere gennemgang og vurdering. Det resulterede i 29 forskellige tests, redskaber og metoder, hvor vi havde forventet 6-12 redskaber.

1.2 Gennemgang og vurdering af redskaber

De 29 tests, redskaber og metoder, som i surveyen blev angivet som anvendt af mindst tre danske psykologer i forbindelse med FKU, fordelte sig med 8 på det kognitive område, 19 på det personlighedsmæssige og sociale område, samt 2 metoder til observation af samspil (Jf. tabellen nedenfor; detaljer om de resterende tests, redskaber og metoder kan ses i Appendix 3).

Dernæst fulgte en længerevarende proces med fremskaffelse af test, redskaber og metoder (dvs. alle materialer, som anvendes ved brug af disse) fra testforlag og andre ophavsrettighedshavere. I tillæg fremsøgte vi yderligere information omkring de 29 tests, redskaber og metoder, i videnskabelige artikeldatabaser og på hjemmesider omhandlende disse (for eksempel

hjemmesider for testforlag, andre ophavsrettighedshavere, psykologer og virksomheder, som afholder kurser i disse, for så vidt at sådanne kunne identificeres og hvor det var nødvendigt at søge efter yderligere information).

De 29 tests, redskaber og metoder og den fremsøgte information, blev nøje gennemgået i forhold til en lang række forhold og i to omgange. Først blev materialerne gennemgået med henblik på at

Metoder inden for det kognitive områder/funktionsniveau	
1	Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)
2	Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS)
3	Rey Complex Figure Test and Recognition Trial (RCFT)
4	Behaviour Rating Inventory of Executive Function - Voksne (BRIEF-V)
5	Ravens Matrices
6	D2-test
7	Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS)
8	Leiter-3
Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau	
1	Thematic Apperception Test (TAT)
2	Rorschachtest
3	Adult Attachment Interview (AAI)
4	Parent Development Interview (PDI)
5	NEO Personality Inventory (NEO-PI)
6	Rotters sætningsfuldendelsestest
7	Levels of Emotional Awareness (LEAS)
8	Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)
9	Dimensional Assessment of Personal Pathology (DAPP-BQ)
10	Reading the Mind in the Eyes (RME)
11	The Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5-PD)
12	Parenting Stress Index (PSI)
13	Pregnancy Interview (PI)
14	Million Clinical Multiaxial Inventory (MCMI)
15	Personality Assessment Inventory (PAI)
16	Adaptive Behavior Assessment System (ABAS)
17	Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM)
18	Adult Attachment Projective (AAP)
19	Symptom Checklist 90 (SCL-90)

Metoder til observation af samspil	
1	Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P)
2	Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA)

kunne lave en oversigt over information som: Hvilket forlag, der forhandler dem, pris for indkøb, løbende udgifter ved brug, og certificering i redskabet. Resultaterne f denne gennemgang fremgår af Appendiks 4. Dernæst blev de indsamlede materialer gennemgået med henblik på en mere beskrivende fremstilling af centrale oplysninger såsom hvad der specifikt måles og vurderes, redskabets opbygning, oprindelse, validerings population, findes der dansk manual, er der en scoringsnøgle, osv. samt referencer til videnskabelige artikler om validering for de tests, redskaber og metoder, hvor sådanne blev fundet. Fremstillingen er vedlagt som bilag 2, da den fylder tæt på 100 sider.

1.3 Vurdering vha kvalitetsbarometer

Som en del af opgaveløsningen udviklede vi et relativt simpelt kvalitetsbarometer, hvor hver af de 29 tests, redskaber og metoder, gives en samlet karakter fra 1 og op, baseret på opfyldelsen af en række kvalitetsparametre.

Kvalitetsparametrene er dels baseret på den europæiske sammenslutning af psykologforeningers (EFPA) retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test⁴, som den Danske Psykologforening har tilsluttet sig, dels på forhold som er væsentlige for den tiltænkte anvendelse med grønlandske forældre i Danmark.

De parametre der indgår i kvalitetsbarometeret var:

1. Anvendes redskabet i Danmark ifm FKU af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey?
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (så der evt. kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)?

⁴ Den Europæiske sammenslutning af Psykologforeninger (EFPA) retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test, som pt er under revision: https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-06/110c_EFPA_BOA_TEST_REVIEW_MODEL_version426.pdf

3. Er manual tilgængelig på dansk?
4. Findes der danske normmaterialer?
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger?
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinjer?
7. Er normmaterialet tidssvarende?
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning, er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst?
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger?
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger+?
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så en tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen?
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre?

Den første parameter (1) er så at sige indgangsparameteren for at blive vurderet, idet denne afgrænser de 29 test, redskaber og metoder, som er gennemgået og som vurderes. Denne parameter samt kvalitetsparametrene 13, 14 og 15, besluttede vi skulle være opfyldt for at et redskab kom positivt igennem kvalitetsbarometeret, idet de blev vurderet som helt centrale for opdraget. Et redskab skulle således opnå minimum en karakter på 4 for at komme positivt gennem kvalitetsbarometeret.

Kvalitetsparameter 13 "Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?" valgte vi at inkludere som en parameter, der skulle opfyldes, idet denne oversættelse og tilpasning udgør kernen i opdraget. At et redskab kan oversættes eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur indebærer for eksempel at materialet skal være af en sådan karakter, at det ikke er alt der skal tilpasses (det kan være tilfældet når der udelukkende er tale om projektivt billedmateriale af en meget vestlig karakter). Det indebærer også, at det vurderes som sandsynligt, at der kunne opnås

tilladelse. Det er for eksempel ikke sandsynligt, når der er tale om et meget gammelt testmateriale, som ikke tidligere er oversat til andre sprog.

Kvalitetsparameter 14 "Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen" blev foreslået af Social- og Boligstyrelsen, som en væsentlig parameter. Det kunne vi kun være enige i, da brug af tolk vil forudsætte at der kan læses op på en standardiseret måde (alle får et givet spørgsmål eller en given opgave formuleret på præcist samme måde), da det jo netop er humlen i en standardiseret test. Hertil skal det bemærkes, at dette ikke kun gælder normbaserede test, men at kriteriebaserede redskaber og metoder som PDI og samspilsobservation også er standardiserede, blot uden normmateriale. Vi valgte derfor at dette skulle være en parameter, som skulle være opfyldt for at komme igennem kvalitetsbarometeret.

Kvalitetsparameter 15 " Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre" blev inkluderet som en parameter, der skulle være opfyldt for at et redskab kom igennem kvalitetsbarometeret, idet det ligger som en central del af opdraget at et redskab skulle have relevans for FKU. På et plan kunne man sige at alle de 29 test, redskaber og metoder (samt de som anvendes af færre end tre psykologer) er relevante for FKU, da psykologerne ellers ikke ville have valgt at anvende dem. Da vi imidlertid ved, at den enkelte psykolog naturligvis vælger specifikke redskaber ud fra den viden der opnås omkring særlige problemstillinger, for eksempel gennem samtaler med forælderen, fandt vi det væsentligt at afgrænse de test, redskaber og metoder, som kunne finde anvendelse hen over et bredt spektrum af FKU. Vi har således, for eksempel fravalgt redskaber fra det personligheds-mæssige og sociale område, som udelukkende vurderede tilknytningsstil hos forælderen, idet tilknytningsstil blot er én faktor med betydning for forældreskabet. Vi har for eksempel også fravalgt meget specifikke kognitive test, som udelukkende målte eksekutive funktioner eller opmærksomhed og koncentration, da disse også ville finde anvendelse for så vidt at psykologen vurderede, at det var her der lå en specifik, individuel problemstilling.

De resterende kvalitetsparametre (2-12) er ikke alle anvendelige i vurderingen af alle typer af redskaber. For eksempel giver det ikke altid mening at have reliabilitet⁵ på et niveau, hvor der kan laves individuelle vurderinger som en parameter for en projektiv test, da det afhænger af, hvordan testen scores, om det er muligt at tale om reliabilitet i psykometrisk forstand og i givet fald hvilken type af reliabilitet. Ligeså giver det heller ikke mening af vurdere validitet⁶ på samme måde for et stort testbatteri til at måle kognitive evner og en observationsbaseret metode til at vurdere samspil mellem forældre og børn. Derfor indgår der flere parametre end der ville, hvis der var tale om en enkelt type af redskaber, og det er således ikke muligt for et enkelt redskab at score på alle parametre. De tests, der ikke er normbaserede, og for hvilke parametrene 4-7 ikke er relevante, er mærkede med et § i Appendiks 4.

⁵ Reliabilitet anvendes overordnet set som et udtryk for målepræcision. Der findes mange forskellige metoder til beregning af reliabilitet. Reliabilitet kan beregnes på mange måder og nogle metoder passer til nogle typer redskaber, mens andre passer til andre typer redskaber. Dette beskrives ikke nærmere i denne forundersøgelse, da det ikke kan gøres kort. I stedet henvises til for eksempel Carmines & Zeller (1979) og Nunnally & Bernstein (1994). I udviklingsfasen af Leiter-3, RIAS og SCL-90-R er anvendt både klassiske og moderne metoder til beregning af reliabilitet og andre mål for målepræcision, og en projekterialisering bør gøre det samme.

Carmines, E. G. & Zeller, R. A. (1979). Reliability and validity assessment. Series: Quantitative applications in the social sciences 17. A Sage University paper, Sage.

Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory, third edition*. McGraw-Hill series in Psychology.

⁶ Validitet anvendes overordnet set, dvs. hvis der ikke er angivet at der er tale om specifikke former for validitet, i betydningen: En test er valid hvis forholdet mellem det der måles (resultatet) og de opgaver, spørgsmål osv., der indgår (items), er som forventet ud fra teori/viden (Borsboom, 2005). Dette kan undersøges på mange måder, som ikke beskrives nærmere i denne forundersøgelse, da det ikke kan gøres kort. I stedet henvises til for eksempel Nunnally & Bernstein (1994), Carmines & Zeller (1979) samt van der Linden & Hambleton (1997) Dette er i Leiter-3, RIAS og SCL-90-R, undersøgt med solide metoder, blandt andet for at de i udviklingsfasen kunne frasortere items som fungerede forskelligt for undergrupper af målgruppen – det kunne for eksempel være en opgave, som fungerede forskelligt for mænd og kvinder, på en måde som skævvred resultatet (forårsagede bias i resultat) i en grad så dette ikke ville være "fair". Fairness i en test henviser til om resultatet udelukkende skyldes niveauet af det som undersøges - for eksempel intelligens – eller om resultatet er systematisk påvirket af andre forhold, som for eksempel medlemskab af en undergruppe. En sådan systematisk bias ville kunne føre til at en persons resultat ikke alene var udtryk for niveauet af det målte, men også andre forhold, for eksempel at resultatet på en kognitiv test ikke blot afspejlede kognitive evner og funktioner, men tillige var påvirket af om personen var en mand eller en kvinde. Dette ville være en "unfair" intelligens test, og den ville heller ikke være valid i klassisk forstand. Bemærk at dette ikke er det samme som at finde kønsforskelle i intelligens vha en intelligens test. Ved mangel på fairness, er der tale om at der indgår items i testen, som måler forskelligt for mænd og kvinder, og skaber skævvredne resultater. Det bør naturligvis undgås, og det bør også undersøges med de oversatte og kulturtilpassede redskaber, da der uvægerligt vil være items som er blevet tilpasset og ændret så meget at de skal undersøges på ny, og dette skal gøre ift resten af testen.

Borsboom, D. (2005). *Measuring the mind. Conceptual issues in contemporary psychometrics*. Cambridge.

Van der Linden, W. J. & Hambleton, R. K. (Eds.) (1997). *Handbook of modern item response theory*. Springer

Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory, third edition*. McGraw-Hill series in Psychology.

Kvalitetsparametrene 5-11 er vurderet direkte ud fra de kriterier der er angivet i den europæiske sammenslutning af psykologforeningers (EFPA) retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test⁷. Som eksempel kan nævnes parameter 6, "Er normmaterialet stort nok ift retningslinjer", hvor retningslinjen er 400 for at blive betragtet som gode normer i high-stakes testning⁸, som man nødvendigvis må definere testning ifm en FKU som. Som et andet eksempel kan nævnes parameter 7 om tidssvarende af normmaterialer, hvor retningslinjen er, at normer ikke bør være over 20 år gamle.

Kvalitetsparametrene 2-4 kan siges at have en slags mellemstatus mellem de europæiske fastsatte krav til kvalitet i psykologiske og pædagogiske test og de meget opdragspecifikke parametre, men ikke desto mindre væsentlige. Parameter 2, "Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (så der evt. kan vælges mellem grønlandsk og version i administration)?", fordi man kunne forestille sig situationer, hvor grønlandske forældre selv valgte, at de ville gennemføre en test på dansk, idet de selv vurderede at deres mestring af dansk var tilstrækkelig og at de havde opholdt sig i Danmark så længe, at de betragtede Danmark som deres kulturelle tilhørssted. Parameter 3, "Er manualen tilgængelig på dansk?" og 4, "Findes der danske normmaterialer?", er mere "lige til" parametre, idet det vil lette hele arbejdet, hvis disse materialer er tilgængelige på dansk. Dog skal man være opmærksom på, at hvis der anvendes en dansk udgave af en normbaseret test (jf parameter 2), så der nødvendigvis skulle være tilgængelige danske normer. Efter kulturtilpasning er der ikke længere et en-til-en forhold mellem den danske og den grønlandske version, og de grønlandske normer kan ikke anvendes i disse situationer.

Der var samlet set blot fem ud af de 29 test, redskaber og metoder, som det ikke var muligt for os at tilvejebringe det fulde materiale på, uagtet at vi henvendte os til forlag, andre ophavsrettinghavere, gennemtrawlede internettet, osv. Da ingen officielle kanaler kunne fremskaffe de nødvendige materialer for en vurdering, giver det ingen mening at tage disse redskaber videre uagtet hvor mange psykologer, der anvender dem. Det er et spørgsmål om at både redskab og oplæring bør være lettilgængelig og kunne finde sted indenfor en overskuelig

⁷ Den Europæiske sammenslutning af Psykologforeninger (EFPA) retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test, som pt er under revision: https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-06/110c_EFPA_BOA_TEST_REVIEW_MODEL_version426.pdf

⁸Dermed er der også rum for, at normer stadig kan være acceptable, hvis antallet skulle blive lidt lavere. Havde man derimod lagt grænsen ved det acceptable, så ville et lavere antal betyde, at normerne blev utilstrækkelige.

tidsramme, for at det kan tages i betragtning. Det er ikke nok, at et givet redskab anvendes hyppigt af danske psykologer, fordi det i sig selv ikke er et kvalitetstegn og garanti for videnskabelig underbygning. Da det i løbet af 6 måneder ikke var lykkedes os at fremskaffe hverken redskaber eller andre nødvendige materialer, har vi efter en grundig faglig vurdering fravalgt disse redskaber. Det drejer sig specifikt om:

- *Rotter's sætningsfuldendelsestest*, som ikke længere forhandles i Danmark, og der således ikke er en kilde til materialet i fremtiden heller.
- *Reading the Mind in the Eyes (RME)*, som kun er tilgængelig i den danske version gennem en international webside, der ikke har fungeret i forundersøgelsesperioden, og hvor en direkte henvendelse til foreningen, som står for hjemmesiden, blev afvist. At et materiale på den måde kan være utilgængeligt pga "tilfældigheder", gør det mindre anvendeligt også i fremtiden.
- *Levels of Emotional Awareness (LEAS)*, hvor det, på trods af at der findes flere kursusudbydere, ikke har været muligt at lokalisere test og tolkningsmateriale på dansk eller beskrivelser af samme. En så vanskelig tilgang til materialet, udgør en forhindring for en fremtidig anvendelse.
- *Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA)*, hvor det ikke været muligt at fremskaffe en manual, og vi har ikke kunnet finde oplysninger ift om selve observationsmetoden er oversat til dansk.
- *Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P)*. Selve MIM-P materialet som anvendes til aktiviteterne, har vi ikke haft adgang til, mens vi har haft adgang til en ikke-publiceret dansk administrations- og scoringsmanual. Vi vurderer dog, at det er uden betydning, at vi ikke har set selve aktivitetsmaterialerne, da det ikke ville ændre på vurderingen i kvalitetsbarometeret. MIM er udviklet i 1960 i forbindelse med en særlig legeterapiform kaldet Theraplay, hvis formål er at stimulere samspillet mellem forældre og forsømte, understimulerede børn. Siden er MIM brugt i andre sammenhænge med yngre børn. Der er i tidens løb udviklet flere rating scales til at vurdere samspillet. Et afgørende problem med MIM er, at de gennemførte assessments ikke er standardiserede på et normativt materiale. Som det fremgår af bilag 2, har flere forskere og klinikere prøvet at skabe et stærkere metodisk grundlag, men konkluderer at det ikke er lykkedes. Flere af

dem omtaler MIM som MIM RS, hvor RS står for rating scale, dvs de lægger vægten på vurderingsredskabet mere end på selve legematerialerne og procedurerne for at udføre testen. En dansk psykolog har valgt at kalde sit arbejde med MIM for MIM-P, hvor P'et står for psykometri. Der er kun publiceret en enkelt undersøgelse med MIM-P på et ikke normativt materiale. Der er desværre endnu ikke evidens for, at MIM i de forskellige versioner er et validt og pålideligt redskab til at vurdere samspil mellem forældre og børn. Der er ikke forlag bag MIM, men et kommercielt drevet institut for Theraplay®. Der eksisterer ikke tre versioner af legematerialerne, så vidt vi ved. De er ikke offentligt tilgængelige som forklaret i bilag 2. Der eksisterer forskellige ratingsystemer, men som nævnt ovenfor er der manglende evidens for værdien af dem.

- Derudover har det ikke været muligt at komme i besiddelse af scorings- og tolkningsmanualen til *Adult Attachment Interview (AAI)*, som formentlig udelukkende eksisterer på engelsk, og hvor ophavsrettighedshavere angiver, at dette kun udleveres efter et certificeringskursus, som afholdes i England i to versioner: enten et 3 dages kursus efterfulgt af 18 måneders supervision eller et 18 dages kursus. Uagtet, at vi er i besiddelse af det engelsk interview, har det således ikke været muligt at vurdere materialet fuldt ud. Vi vurderer at det er uden betydning, da redskaber, der udelukkende vurderer tilknytning, er sorteret fra som værende for "smalle" ift. FKU.

Nedenfor ses en oversigtstabel med de redskaber, som kom igennem kvalitetsbarometeret – altså opfyldte de fire grundlæggende parametre; 1, 13, 14 og 15 - samt den karakter de opnåede.

Metoder inden for det kognitive område/funktionsniveau		
<i>WAIS *</i>	<i>8 point</i>	<i>Intelligens/kognitive evner</i>
RIAS	9 point	Intelligens/kognitive evner
Leiter-3	9 point	Intelligens/kognitive evner
Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau		
PDI	8 point	Direkte på forælderollen
<i>MCMII **</i>	<i>10,5 point</i>	<i>Personlighedsforstyrrelser & psykopatologi</i>
<i>PAI **</i>	<i>10,5 point</i>	<i>Personlighedsforstyrrelser & psykopatologi</i>
SCL-90-R	11 point	Psykopatologi
Metoder til observation (af samspil)		
Ingen		Udvikling nødvendig

De kursiverede test, redskaber og metoder i tabellen ovenfor blev derefter fravalgt af nedenstående grunde:

* WAIS blev fravalgt trods en høj score på kvalitetsbarometeret. WAIS anses af mange som den gyldne standard indenfor området og den er meget omfangsrig. Den består af ti kernetestprøver og seks supplerende delprøver. Oversættelsesarbejdet og kulturtilpasningen til grønlandsk vil være en meget omfangsrig og omkostningstung opgave. En ny version (WAIS-5) er netop udgivet på engelsk i 2024, men den er endnu ikke oversat til dansk og der findes ingen danske normer for den. Hvornår der ventes at foreligge en dansk WAIS-5 vides ikke med sikkerhed, men et kvalificeret gæt vil være i løbet af 2-3 år, da dette arbejde tager tid og der vil gå yderligere nogle år, før danske psykologer så vil overgå til denne version. På grund af det lange tidsforbrug til testning med WAIS-IV vælger mange psykologer at bruge bestemte deltests ud fremfor den samlede test. I forbindelse med en grønlandsk validering og opbygning af normer vil det imidlertid være nødvendigt, at den fulde tests gives til alle deltagere. I parentes kan det bemærkes, at de danske normer (WAIS-IV) i virkeligheden er skandinaviske, idet data fra tre lande er slået sammen, hvad der antyder, at selv i Danmark har opgaven med at indsamle et stort nok normmateriale været så krævende, at man har valgt at 'poole' besvarelser fra flere lande, uagtet at det giver et langt fra optimalt normmateriale.

** De kliniske spørgeskemaer til at vurdere personlighedsforstyrrelser (MCMI-III og PAI) har mange kvaliteter og scorer højt på kvalitetsbarometeret. Når de alligevel blev fravalgt her, skyldes det flere forhold: Først og fremmest en usikkerhed på om forståelsen og beskrivelsen af de almindelige personlighedsforstyrrelser (PF) (ud fra DSM-IV) er overførbare til den grønlandske kultur. Så vidt vides er PF ikke kortlagt i nogle oprindelige befolkninger og der ville være et meget stort arbejde med at lave en sådan kortlægning fra bunden af, for herefter at undersøge om den vestlige tilgang var brugbar i Grønland. Hertil kommer, at PF i de nye diagnosesystemer (ICD-11 og DSM-5) beskrives dimensionelt og ud fra funktionsniveau og trækkene først derefter får en lidt mere underordnet plads. Et yderligere argument for fravalget af de to redskaber er deres omfang; MCMI'en er på 175 items og PAI'en på 344 items.

I Appendiks 4 er desuden inkluderet en oversigtstabel, som viser, hvordan hvert enkelt redskab scorer på hver enkelt (relevant) parameter i kvalitetsbarometeret. Således er det muligt for opdragsgiver og beslutningstagere at få et overblik over kvaliteten af hvert enkelt redskab og at

dykke med i områder af vurderingen, som de måtte finde særligt interessante ift. den videre proces.

1.4. Udvælgelse af mulige redskaber til løsningspakker

Baseret på gennemgangen og vurderingen af test, redskaber og metoder ved hjælp af kvalitetsbarometeret (jf. ovenstående), har vi sammensat forslag til to løsningspakker, der indeholder redskaber af hver af de tre hovedgrupper af test, redskaber og metoder indenfor de tre hovedgrupper (A: kognitive funktioner, B: personlighedsfunktioner, C: observation af samspil). Grundene til at vi har inkluderet redskaber fra hver af de 3 hovedgrupper i hver enkelt løsningspakke er fagligt set, at forældrekompetencevurderinger forløber forskelligt alt efter hvilke problemområder, der er aktuelle i den enkelte sag (jf. Appendix 2-3). Hvis psykologen for eksempel konstaterer, at der ikke er problemer med de kognitive funktioner, så vil dette ikke blive vurderet yderligere, men der kunne være samspilsproblemstillinger som skulle undersøges nærmere. I en anden sag kan det forholde sig omvendt. Det er derfor tvingende nødvendigt, at hver løsningspakke omfatter test, redskaber eller metoder indenfor alle tre hovedgrupper, så psykologen ikke kommer til kort i den enkelte sag ved ikke at have det passende redskab til rådighed. Det er dog vigtigt at gøre opmærksom på, at redskaberne i pakkerne er for få til at dække de mange komplekse forhold, som man kan møde i FKU – jf. antallet af tests, som er til rådighed for de danske børnesagkyndige psykologer, og således mere er udtryk for en "minimums"-pakke, der dog kommer omkring de tre hovedtyper af test, redskaber og metoder. Desuden var det en del af opdraget, at løsningspakker skulle indeholde redskaber fra alle tre hovedtyper.

Delopgave 2: Beskrivelse af løsningsforslag

Ud fra resultatet af afgrænsningen og vurderingen, som er gennemgået i kapitel 1, fremsætter vi to løsningspakker, som hver især består af en kognitiv test, to redskaber indenfor det personlighedsmæssige og sociale område, samt en metode til observation af samspil mellem forælder og barn. Der er tale om følgende tests og redskaber:

Indenfor det kognitive område: Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS) henholdsvis Leiter International Performance Scale (Leiter-3), som begge er tests, der afdækker forskellige områder af kognitiv funktion, samt det generelle intelligensmæssige niveau.

Indenfor det personlighedsmæssige og sociale område: Parent Development Interview (PDI), som er et semistruktureret interview redskab, der undersøger forældrenes repræsentationer af deres børn, dem selv som forældre og deres relation til børnene. Symptom Check List (SCL-90-R), som er et spørgeskemabaseret redskab, som indikerer om forældrene har psykiske problemstillinger af forskellig art, såsom depression, angst mv. De to redskaber dækker hhv. det nære sociale mellem forældre og barn, som er centralt i FKU, og det personlighedsmæssige i form af en mulig psykopatologi.

Indenfor samspilsområdet anbefaler vi, at der udvikles et redskab til observation af dette særligt med grønlandske forældre, da ingen af de vurderede metoder levede op til parametrene i kvalitetsbarometeret. Mere detaljerede beskrivelse kan ses i bilag 2.

Løsningspakkerne varierer således udelukkende med hensyn til hvilken kognitiv test, der er inkluderet, mens de resterende redskaber og metoder er de samme. Det betyder også at den "eneste" udgiftspost, der vil variere, er oversættelse og tilpasning til grønlandsk kultur, da der er forskel på hvor meget der skal oversættes og tilpasses i de to kognitive tests (jf afsnit 2.5.2 og bilag 3 og 4).

Løsningspakke A består således af Leiter-3, PDI, SCL-90-R og nyudvikling af redskab til samspilsobservation.

Løsningspakke B består af RIAS, PDI, SCL-90-R og nyudvikling af redskab til samspilsobservation.

I de efterfølgende afsnit 2.1 til 2.4 gennemgår vi de forskelle og ligheder mellem løsningspakkerne, som kan have betydning for valget af løsningspakke A eller B.

2.1. Tilgængelighed af test/redskab

Løsningspakke A: Leiter-3, SCL-90-R og PDI er alle tilgængelige på dansk, har dansk materiale til brug ved gennemførelse (manual, scoringsark, tolkningsvejledning mv, som det er defineret for

det enkelte redskab). Leiter-3 og SCL-90-R har desuden dansk normmateriale, mens PDI scores kriteriebaseret. Et nyudviklet observationsredskab vil kunne udvikles direkte på grønlandsk, og oversættes til dansk, så det efterfølgende kan bruges af danske FKU-psykologer.

Løsningspakke B: RIAS, SCL-90-R og PDI er alle tilgængelige på dansk, har dansk materiale til brug ved gennemførelse (manual, scoringsark, tolkningsvejledning mv, som det er defineret for det enkelte redskab). RIAS og SCL-90-R har desuden dansk normmateriale, mens PDI scores kriteriebaseret. Et nyudviklet observationsredskab vil kunne udvikles direkte på grønlandsk, og oversættes til dansk, så det efterfølgende kan bruges af danske FKU-psykologer.

Der er således ikke forskelle af betydning på tilgængeligheden af redskaberne på dansk mellem de 2 løsningspakker.

2.2. Muligheder for tilladelse til oversættelse og kulturel tilpasning

Der er forskellige ophavsrettighedshavere og forskellige forlag, som har retten til salg og distribution af danske, herunder grønlandske og færøske sprogudgaver af de forskellige tests og redskaber. Vi har været i kontakt med disse forlag og kan pege på følgende generelle forhold, som der skal tages hensyn til i en eventuel videre proces.

For både **løsningspakke A** og **løsningspakke B** gælder det at de forlag, som har retten til salg i Danmark, Grønland og Færøerne af det specifikke redskab, bibeholder denne ret, og der skal dermed udarbejdes aftaler for, hvordan tests og redskaber kan anvendes efterfølgende. Oversættelsesarbejdet mm kan ikke gå i gang uden, at der foreligger en aftale med forlagene. Dvs. at det inden projektstart skal afklares om, der kan udarbejdes en licensaftale med SBST, om forlaget sælger direkte til psykologerne, og ikke mindst, hvis der sælges direkte til psykologerne; hvordan sikres det, at prisen kan holdes på niveau med de priser, der er for de danske udgaver, så der ikke skabes nye ulige forhold.

Desuden vil ophavsretten fortsat ligge hos dem, som allerede har denne – det er for Leiter-3 (**løsningspakke A**) og RIAS (**løsningspakke B**) ikke de forlag, som har salgsretten i Danmark, Grønland og Færøerne, men moderforlagene i udlandet som derfor skal også inddrages i en endelig aftale om at oversætte og kulturtilpasse pågældende redskab.

Hvis redskabet ikke sælges via et testforlag, for eksempel PDI (**løsningspakke A og løsningspakke B**), så skal der tillige laves aftaler omkring oversættelse og kulturtilpasning til Grønlandsk samt efterfølgende brug med den/de personer/firmaer som måtte have ophavsretten.

Ligeså vil ophavsretten til et nyudviklet grønlandsk redskab til observation af samspil skulle forhandles mellem udviklerne og SBST (**løsningspakke A og løsningspakke B**).

Testforlag og ophavsrettighedshavere skal indgå i samarbejdet om oversættelse og kulturel tilpasning, herunder godkendelse og kvalitetssikring af oversættelse, tilbageoversættelse samt godkendelse af kulturelle tilpasninger af tekst og billedmateriale (**løsningspakke A og løsningspakke B**).

Der er desuden en række redskabs-specifikke forhold, der skal tages i betragtning i de to løsningspakker:

Løsningspakke A:

Leiter-3: Dansk Psykologisk Forlag er positive i forhold til at ville indgå et samarbejde. Det skal bemærkes, at Dansk Psykologisk Forlag på vores vegne også har været i kontakt med ophavsretshaveren (det amerikanske StoeltingCo), der ikke mener, at det er nødvendigt med kulturel tilpasning af billedmaterialet i testen. Vi har dog i vores undersøgelse fundet, at der er behov for en sådan tilpasning. Det samme er blevet påpeget af de grønlandsktalende psykologer, som vi har afholdt et heldagsseminar for om udfordringer ved testoversættelse og kulturel tilpasning. Desuden mente ophavsrettighedshaver ikke umiddelbart, at det var nødvendigt med oversættelse af den del af testmaterialet, som var på dansk. Også her er vi, samt de grønlandsktalende psykologer, som vi har snakket med, uenige, idet det ville betyde, at en oversættelse med tolk ville blive forskellig hver gang, og standardiseret testning er netop karakteriseret ved at være ensartet i sine procedurer. Det er desuden i strid med retningslinjerne hos International Testing Commissions (ITC) for oversættelse og tilpasning af test⁹, hvis billedmateriale mv ikke tilpasses til målkulturen (se afsnit 2.5.1). Dette er et forhold, som skal afklares endeligt i forbindelse med en eventuel projektrealisering, ligesom en egentlig tilladelse fra moderforlaget skal indhentes. Det er dog alligevel vores vurdering at det vil være muligt at opnå en aftale med StoeltingCo og at en nærmere dialog med ophavsrettighedshaveren kan bane vejen

for en accept af brug i Grønland. Vi har ikke indenfor projektrammen haft tid til en længere, dybere dialog, så det er et vigtigt forhold, der skal afklares så tidligt som muligt.

Leiter-3 består af en større mængde testmaterialer i form af instruktionsbog, manual, stimulusbog, responsbog, staffelibog plus staffeli, plastholder, små brikker med figurer, figurkort og kasse med klodser, skumfigurer, opbevaringskurve, stopur, registreringsskema og do. til udviklingscore. Forlaget (Hogrefe Psykologisk Forlag, som ejes af Hogrefe International) sælger ikke løsdele, men vil være behjælpelige med fremskaffelse af bortkomne materialer. Samlet set fylder testen en mellemstor rygsæk med hjul på.

SCL-90-R: Pearson Clinical, som er en del Pearson, der er et engelskbaseret, internationalt forlag, har både ophavsretten og retten til salg i Danmark, Grønland og Færøerne. De er positive i forhold til at indgå i et samarbejde omkring oversættelse og kulturel tilpasning af SCL-90-R, og de vil desuden gerne medvirke i processen.

PDI: Der er ikke noget testforlag involveret i PDI'en. Her har ophavsrettighedshaver, Dr. Arietta Slade, Yale University, givet tilsagn om, at der kan arbejdes videnskabeligt med oversættelse og kulturel tilpasning af PDI.

Løsningspakke B:

RIAS: Hogrefe Danmark, som har retten til salg i Danmark, Grønland og Færøerne, er positive i forhold til at indgå i et samarbejde omkring oversættelse og kulturel tilpasning af RIAS. De vil desuden gerne medvirke til at denne proces omfatter udvikling af ekstra opgaver på grønlandsk, så disse kan erstatte eventuelle opgaver fra den danske udgave, som ikke fungerer på grønlandsk. Dette er i overensstemmelse med gold standard metoder for oversættelse og kulturel tilpasning af et testredskab, hvor endemålet er en velfungerende test i målkulturen, og den standard der også anvendes når der oversættes og tilpasses til dansk fra fx et amerikansk oplæg. Forlaget vil desuden gerne medvirke til at løse denne opgave⁸. En egentlig tilladelse fra moderforlaget skal dog indhentes ved en eventuel projektrealisering.

RIAS består af instruktionsbog, manual, tre stimulusbøger samlet i en mindre plastkuffert.

⁸ Bilag 7 beskriver i kort form det forventede endelige grønlandske RIAS test-kit for så vidt løsningspakke B realiseres, samt omfanget af Hogrefe Danmarks deltagelse i processen.

For **SCL-90-R** og **PDI**, se løsningspakke A, da der ikke er forskel.

2.3. Testforlagenes deltagelse

Vi har undersøgt, hvad testforlagenes deltagelse i de faser, hvor denne er nødvendig, betyder udgiftsmæssigt og inkluderet dette i budgettet. I bilag 7 ses en detaljeret beskrivelse for Hogrefe Danmarks deltagelse, for så vidt der går videre med **løsningspakke B**, der indeholder RIAS. Da en tilsvarende beskrivelse i forhold til Leiter-3 ikke var mulig at lave på nuværende tidspunkt, er det ikke endeligt afklaret om en oversættelse og kulturtilpasning kan falde på plads. Vi har derfor sat udgiftsniveauet for denne post i **Løsningspakke A** til det samme som for **løsningspakke B**. SCL-90-R er et simpere redskab, hvorfor udgifter ifm Pearson Clinicals deltagelse vil være lavere, og desuden det samme for **løsningspakke A** og **løsningspakke B**. I forhold til de to løsningspakker (**A** og **B**) vil der ikke være forskel på omfanget af personressourcer, der kræves.

Prisen for forlagenes deltagelse er i budgettet anslået til: for **løsningspakke B** er det 315.000 og for **løsningspakke A** er det 195.000.

2.4. Anslået pris for det samlede projekt

Det detaljerede budget er vedlagt som bilag 5. Budgettet består af to separate dele, et for hver løsningspakke. De samlede udgifter er følgende:

Løsningspakke A: 15.597.455 DKK

Løsningspakke B: 15.434.955 DKK

Som det ses, er der kun en mindre forskel i den anslåede pris for de to løsningspakker. Dette skyldes at forskellen kun stammer fra to forhold: for det første udgiften forbundet med oversættelse og kulturel tilpasning, da det forventede omfang varierer. Det præcise omfang af materiale til oversættelse og kulturtilpasning samt omfanget af et kvalitetssikringsforløb med testforlag og ophavsrettighedshavere kan først afdækkes præcist i en opstartsfasen af projektet. Vi har således angivet, hvad vi vurderer at være realistiske, men anslåede priser ud fra de parametre og forhold, som har kunnet afdækkes indenfor forundersøgelsen. For det andet udgiften til

produktion hhv. indkøb af det materiale som skal anvendes i dataindsamlingsfasen). Her gælder samme forbehold som beskrevet for oversættelse og kulturel tilpasning.

Der er i begge løsningspakker indlagt en samlet post som dækker samtidig udvikling af østgrønlandske versioner af redskaberne. Denne er sat som en samlet post og forudsætter at udviklingen og dataindsamling sker som en integreret del af projektet.

Usikre, men potentielle udgifter til husning til projektleder o.a. er ikke medindregnet i budgettet (se bilag 3, side 2 og afsnit 2.6).

2.5. Beskrivelse af projekt til oversættelse og kulturel tilpasning samt validering og normudvikling

I de følgende underafsnit (2.5.1 til 2.5.5) beskrives hvordan et projekt til oversættelse og kulturel tilpasning samt validering og normudvikling bør designes og hvilke videnskabelige og best practice principper, det bør baseres på. Der er ikke forskel på **Løsningspakke A** og **Løsningspakke B** i den henseende, hvorfor disse ikke nævnes separat.

2.5.1. Oversættelses- og kulturel tilpasningsmetodik

Metodikken i det oversættelses- og kulturelle tilpasningsarbejde bør være baseret på the International Testing Commissions (ITC) retningslinjer for oversættelse og tilpasning af test⁹. Det betyder, at der skal:

- 1) Sikres at oversættelse og tilpasning tager hensyn til sproglige, psykologiske og kulturelle forskelle i målkulturen ved at inddrage eksperter med relevant ekspertise.
- 2) Anvendes passende oversættelses- og tilpasningsdesigns, som er rettet mod at maksimere testens/redskabets anvendelse i målkulturen.

⁹ https://www.intestcom.org/files/guideline_test_adaptation_2ed.pdf

- 3) Vises at instruktioner og testindhold har lignende mening¹⁰ i målkulturen som i den oprindelige.
- 4) Vises at testformater (herunder spørgsmåls- og opgaveformater, osv.) er passende og meningsfulde i målkulturen¹¹.
- 5) Fremstilles kulturpassende administrationsguidelines, materialer og procedurer som minimerer sproglige komplikationer i administrationen og scoringen af testene og fremstillingen af resultaterne – fx i form af praksis omkring brug af tolke.
- 6) Indsamles pilotdata, dvs. et mindre antal testgennemførelser i målkulturen og indenfor målgruppen, så tilpasninger af oversættelser/tilpasninger kan foretages inden endelige versioner af test/redskaber laves.

Dette sikres gennem processen for oversættelse, kulturel tilpasning og kvalitetssikring (afsnit 2.5.2) og processen for nyudvikling (afsnit 2.5.3). Den efterfølgende kvalitetssikring for de normbaserede test er i afsnit 2.5.4 og for de kriteriebaserede redskaber og metoder i afsnit 2.5.5.

2.5.2. Processen for oversættelse, tilpasning og kvalitetssikring

Processen for oversættelse, tilpasning og kvalitetssikring indebærer et bredt samarbejde, og der bør afsættes god tid til dette arbejde, da det er vigtig del af grundlaget for den endelige kvalitet af de oversatte og kulturtilpassede test, redskaber og metoder. Dertil skal lægges en egentlig fysisk produktionsfase, hvor tests og redskaber fremstilles, inden indsamlingen af data til validering samt normfremstilling kan starte.

Processen vil for Leiter-3, RIAS, SCL-90-R samt PDI forløbe i disse faser, hvor rækkefølgen kan være fleksibel mellem nogle faser og vil være lidt forskellige for de forskellige redskaber. Det skal desuden bemærkes at vi er blevet opmærksomme på at den østgrønlandske dialekt er så tilpas

¹⁰ Der er ikke krav om præcist samme mening, da der ikke skal kunne sammenlignes på tværs af dansk og grønlandsk kultur, men i stedet sikres optimal brug i grønlandsk kultur. Der anvendes således en "adaption"-tilgang (jf. Van de Vijver, F. J. R. & Poortinga, Y. H. (2005). Conceptual and methodological issues in adapting tests. I Ronald. K. Hambleton; Peter F. Merenda & Charles D. Spielberger. Adapting educational and psychological tests for cross-cultural assessment. London, Lawrence Earlbaum Associate, Publishers. ISBN: 0-8058-3025-1. Side 39–63)

¹¹ Igen er der ikke krav om enshed, da der ikke skal kunne sammenlignes på tværs af dansk og grønlandsk kultur, men i stedet sikres optimal brug i grønlandsk kultur. Der anvendes således en "adaption"-tilgang (jf. Van de Vijver, F. J. R. & Poortinga, Y. H. (2005) ovenfor.

anderledes end "rigsgrønlandsk", at der bør laves østgrønlandske versioner. Vi har i forbindelse med at undervise grønlandske fagfolk i brugen af traumatets oplevet dels østgrønlandernes vanskeligheder ved at forstå 'rigsgrønlandsk', dels at det var muligt for dygtige tolke at hjælpe dem så meget, at de kunne følge med undervisningen. Dette gøres bedst (dvs. det bedste resultat opnås) ved at der oversættes samtidigt og ikke parallelt til "rigsgrønlandsk" og østgrønlandsk, så eventuelle forskelle i opfattelsen af et udsagn eller en opgave mellem de to, som udspringer af grundlæggende forskellige forhold, kan fanges tidligt og justeres ind allerede i oversættelses- og tilpasningsfasen. Da det ikke vil være muligt at indsamle nok data alene for en østgrønlandsk version, er det vigtigt at den "rigsgrønlandske" og den østgrønlandske version tilpasses hinanden fra start, så den østgrønlandske version kan valideres via sammenligning med den "rigsgrønlandske":

1. Udpegning af præcist hvilke specifikke dele af tests og redskaber, der bør tilpasses kulturelt – både tekst og billedmateriale. Foretages af grønlandske psykologer, med østgrønlandsk repræsentation i form af tolke med særlig kompetence, i samarbejde med eksperter i testoversættelse og tilpasning.
2. Der laves to uafhængige oversættelser, som derefter samles og konsolideres i en konsensuel afstemt version. Oversættelser laves af dobbeltsprogede psykologer med grønlandsk som modersmål¹².
3. Kulturel tilpasning af tekstdele foretages og indlejres i oversættelser.
4. Der udvikles (mindst) 10% ekstra items (spørgsmål, opgaver, udsagn, billeder osv.) på grønlandsk, som kan erstatte items fra oversættelsen, som ikke fungerer, så der stadig er tilstrækkelige items¹³.
5. Tilbageoversættelse foretages af dobbeltsproget psykolog med dansk som modersmål¹³.
6. Det tekstlige materiale kvalitetssikres hos ophavsrettighedshaver og testforlag ved hjælp af tilbageoversættelsen.
7. Der nedsættes en komité bestående af test-kyndige samt grønlandske psykologer til at udarbejde indholdsmæssige forslag til det billedmateriale, der skal kulturtilpasses.

¹² Det er normen, at oversætter har det sprog som der oversættes til som modersmål (jf ITC og EFPA guidelines).

¹³ Dette er kun aktuelt for de kognitive tests.

8. Forslag til indhold i kulturtilpasset billedmateriale kvalitetssikres hos ophavsrettighedshaver og testforlag.
9. Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes af kunstner/grafiker.
10. Endeligt kulturtilpasset billedmateriale kvalitetssikres hos ophavsrettighedshaver og testforlag samt en mindre gruppe grønlandske psykologer¹⁴.
11. Der foretages pilotafprøvninger af hvert enkelt redskab ift. at afgøre om der skal foretages yderligere justeringer af materialer. Foretages af grønlandske psykologer.
12. Der foretages endelig justeringer af de grønlandske oversættelser og tilpasninger.

Forventeligt vil dette arbejde tage mellem seks og otte måneder. Dog vil nogle redskaber ligge klar hurtigere end andre, da de er meget forskellige i omfang og kompleksitetsgrad.

Oversættelses- og kulturtilpasningsfasen vil være efterfulgt af en produktionsfase for hvert redskab, så det er tilgængeligt under dataindsamlingerne (afsnit 2.5.4 og 2.5.5). Produktionsfasen vil igen have varierende længde for hvert enkelt redskab, idet der er hurtigere at producere materiale til SCL-90-R end RIAS og Leiter-3. Produktionstid for SCL-90-R er anslået 1 måned, for RIAS 1-2 måneder og For Leiter-3 er produktionstiden ikke kendt på nuværende tidspunkt, men da der er tale om en test med specialfremstillede dele, vil den muligvis være længere. For de resterende to redskaber vil produktionstiden være kort.

For det grønlandske observationsredskab til samspils-observation, der skal nyudvikles, vil processen være en lidt anden. Denne beskrives i afsnit 2.5.3.

2.5.3. Processen for udvikling af grønlandsk observationsredskab til samspils-observation

Formålet med et redskab til samspilsobservation er, at psykologen kan vurdere interaktionen mellem forældrene og barnet ved at se og analysere, hvad der foregår. Samspillet er selvfølgelig afhængigt af barnets alder og udviklingstrin samt af forælders personlighed, modenhed og evne til at aflæse barnets signaler. For at genere betydningsfuld viden på begrænset tid vil samspillet bygge på strukturerede elementer, dvs. at der vil indgå små opgaver, som skal løses af forælder og

¹⁴ Der kan være tale om mere end en runde af kvalitetssikring for de normbaserede redskaber (RIAS, Leiter-3, SCL-90-R)

barn i forening, fx at bygge et hus af duplo klodser, klæde en dukke på, lave en tegning, planlægge en fest eller en rejse. Disse aktiviteter bør være nogle, som er almindelig forekommende aktiviteter mellem forældre og børn i Grønland, og som tilgodeser forskellige udviklingstrin. Når aktiviteterne er fastlagt i et samarbejde med grønlandske psykologer og en procedure er udviklet og beskrevet, afprøves det nye redskab i en pilotfase med 40 forælder-barn par, hvorefter det justeres. Legene i pilotfasen optages på video og analyseres mhp. at udvikle et ratingsystem, hvor forældrens og barnets interaktionsmåder beskrives og vurderes. Det er væsentligt at ratingsystemet (de specifikke vurderingskriterier samt hvilken adfærd, der bidrager til det enkelte kriterie) udvikles på grundlag af observationer af grønlandske forældre og børn, da der er kulturelt funderede forskelle i hvordan forældre-barn adfærd og samspil samt i graden af følelsesmæssig mimik mellem den grønlandske og danske kultur¹⁵, som gør at det ikke vil være hensigtsmæssigt at anvendes et vestligt (dansk/amerikansk) forlæg som ratingsystem med grønlandske forældre og børn. Ratingsystemet undersøges præliminært for reliabilitet og validitet og bliver tilgængeligt både på dansk og grønlandsk. Herefter indsamles observationer i et større sample (n = 200) til de endelige valideringsanalyser. Udviklingsarbejdet dokumenteres løbende i rapporter. Det planlagte set-up vil give en vigtig ny viden om forældre-børn samspil i en grønlandsk sammenhæng, som repræsentativt vil være afgørende for at sikre, at FKU får økologisk validitet, dvs. at den måde testen gennemføres på, afspejler almindelige forhold mellem børn og forældre i modsætning til en eksperimentel opsætning, der foregår i et laboratorium, og i modsætning til en metode med et ratingsystem, der ikke er kulturelt passende.

2.5.4. Validering og normoparbejdelse for de normbaserede redskaber

Kvaliteten af de oversatte og kulturtilpassede tests, redskaber og metoder, vil blive yderligere sikret gennem validering samt normoparbejdelse¹⁶ blandt målgruppen for redskaber med normbaseret scoring og tolkning.

¹⁵ Berliner & Hagedorn, 2013; Berliner & Stender, 2013; Trondheim & Berliner, 2017; Brooks et al., 2024 Deep learning reveals what facial expressions mean to people in different cultures, *iScience*, 27(3).

¹⁶ Begrebet normoparbejdelse dækker kort fortalt over indsamling af data med pågældende testredskab i den befolkning som er målgruppen. Data skal være repræsentative for befolkningen på en række grundlæggende baggrundsoplysninger med relevans for anvendelsen i målgruppen. De almindelige baggrundsfaktorer, der inddrages er: geografisk spredning, køn, alder og uddannelsesniveau. Det er imidlertid ikke muligt at inddrage alle disse forhold,

De overordnede principper og metoder for denne del af kvalitetssikringen følger de minimums-specificerede kvalitetskrav i EFPAs retningslinjer for vurdering af kvalitet i psykologiske og pædagogiske test¹⁷, som for eksempel passende normer, sikring af fair testning osv. Dansk Psykologforening har tilsluttet sig disse principper. Der anvendes desuden metodikker og processer, der kan sikre en kvalitet på niveau med kvaliteten af de nuværende danske tests og redskaber, når de anvendes til FKU i Danmark, jf guidelines fra the International Testing Commission (ITC) om oversættelse og tilpasning af tests¹⁸, idet dette i sig selv er tilstræbelsværdigt¹⁹. Både EFPAs og ITCs retningslinjer bør følges, uanset om der leves op til disse minimumskrav i forbindelse med brug af redskaberne i den danske eller andre majoritetskulturer, da for lav kvalitet i majoritetskulturen ikke kan bruges som argument for en for lav kvalitet i minoritetskulturen.

da målgruppen udelukkende er forældre, det udelukker at alder inddrages som en baggrundsvariabel ift repræsentativitet. Den styrende baggrundsvariabel ift repræsentativitet kan således være geografisk spredning. Derudover bør det tilstræbes, at der er en fornuftig fordeling mellem mødre og fædre og de aldersgrupper, som dækkes af forældreskab, således at det kan sikre at de enkelte items i en test fungerer på samme måde for disse grupper – for eksempel at en test fungerer lige godt for mødre og fædre (jf afsnit 1.3). Tillige bør der, da der er tale om at de oversatte og kulturtilpasse tests skal anvendes med forældre som i en eller anden grad er i en risikogruppe – ellers ville de ikke skulle gennemgå en FKU – bør der indgå en tilstrækkelig undergruppe af forældre, som er i en risikogruppe af en eller anden art. Endelige så bør gruppen af østgrønlandske deltagere være stor nok til at der kan sammenholdes om pågældende test fungerer på samme måde i rigsgrønlandsk og østgrønlandsk version. Når data er indhentet, udarbejdes der såkaldte normer, dvs normgruppens fordelinger på testresultaterne med angivelse af usikkerhed på målingerne, således at resultaterne for en forælder der testes senere kan sammenholdes med pågældende normfordeling. Sammenligning af et testresultat med en normfordeling betyder at resultatet og dets vurdering *altid* vil være ift normgruppens. Dvs. at hvis en person scorer 91 på en intelligencetest, hvor skalaen er standardiseret og omregnet til en normalfordelt IQ-skala, hvor gennemsnittet er 100 og standardafvigelsen er 15, så betyder resultatet, at personen har scoret lavere end 72,6 % af de personer, der indgår i normmaterialet, og højere end 27,4 % af personerne i normmaterialet. Man kunne også sige, at personen ligger indenfor de midterste 68,26% af normgruppen, nemlig dem som ligger indenfor gennemsnittet på 100 ± 15 (en standardafvigelse på hver side af gennemsnittet). Afhængigt af hvilken test, der er tale om, tillægges mere substantielle tolkninger. MEN scoren på 91 betyder ikke noget i sig selv, kun relativt ift normgruppens fordeling. Man skal dog være opmærksom på, at der altid er en vis usikkerhed forbundet med disse målinger, og generelt kan man jo sige at jo lavere reliabilitet, jo større usikkerhed og omvendt. Usikkerheden kan være så stor, at man blot kan sige, at personens resultat ligger indenfor et interval af IQ-værdier, og bredden af dette interval kan betyde, at resultatets tolkning ikke er entydig. For eksempel kunne det betyde, at personens resultat lige så godt kunne ligge under den store gruppe omkring gennemsnittet, som indenfor denne gruppe (fra 85 til 115). Disse forhold tages i betragtning, når psykologer vurderer testresultater.

¹⁷ https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-06/110c_EFPA_BOA_TEST_REVIEW_MODEL_version426.pdf

¹⁸ https://www.intestcom.org/files/guideline_test_adaptation_2ed.pdf

¹⁹ I henhold til internationale konventioner og nationale love om ikke-diskrimination og ligebehandling, jf Institut for menneskerettigheder (2019). Ligebehandling. Status i Grønland 2019.

https://menneskeret.dk/files/04_april_19/imr_status_ligebehandling_dk.pdf

For de tests og redskaber, som har normbaseret scoring og tolkning, dvs. Leiter-3 (**Løsningspakke A**), RIAS (**Løsningspakke B**) og SCL-90-R (**Løsningspakke A og B**), er der tale om disse principper og metoder:

1. Der indsamles data ved hjælp af de oversatte og kulturtilpasse test til brug for valideringsanalyser, beregning af reliabilitet samt fremstilling af normmateriale med standardiserede procedurer, som de indsamlede psykologer oplæres i.
 2. Der indsamles data som kan godtgøre at der er tale om tilstrækkelige norm-data, dvs. som minimum 400 forældre suppleret med 60 forældre der gennemfører østgrønlandske versioner. Da der altid vil være data med utilstrækkelig kvalitet blandt det indsamlede, herunder data indsamlet i supervisionsperiode, sættes måltallet til 450 forældre og 75 østgrønlandske.
 3. Der indsamles data, som er så repræsentative for de grønlandske forældre, som det er praktisk muligt, og under hensyntagen til at undergrupper skal være repræsenteret med et stort nok antal personer til at kunne gennemføre analyser for fairness, dvs. at der ikke er differentiell item funktion, altså ingen bias, som kan skævvride resultatet (jf afsnit 1.3). Dataindsamlingen foretages i alle fem grønlandske kommuner, og der tilstræbes følgende undergruppe:
 - a. 50 % Mødre og 50 % fædre, med mål om minimum 150 fædre
 - b. 75 % fra byer og 25% fra bygder, med mål om minimum 100 fra bygder
 - c. 75 % forældre, som ikke er i risikogrupper, og 25 % forældre fra risikogrupper*) med mål om at gruppen af forældre, som er i risikogrupper, ikke bør være mindre end 100
 - d. Aldersgrupper, 15-25 år 35%, 26-35 år 40% og 36-55år 25%
- *) Med risikogruppe mener vi forældre, som har kontakt med sociale foranstaltninger som børnehuse, familiecentre, MISI o.l.

Der tilstræbes samme procentvise fordeling for de østgrønlandske versioner (jf bilag 3).

4. Der gennemføres valideringsanalyser for hvert enkelt redskab herunder item-analyser, som kan undersøge om resultaterne er fair i betydningen, at der ikke er differentiell item funktion/item bias, der skævrider resultaterne for nogle undergrupper (jf afsnit 1.3). Det er almindelig praksis ifm. validering af psykologiske testredskaber at gennemføre såkaldte kriterievaliditetsundersøgelser (samstemmende og/eller diskriminerende). Sådanne analyser har til formål at belyse i hvilken grad det som den pågældende test måler, hænger sammen med andre etablerede mål for det samme, og i hvilken grad den pågældende test adskiller sig fra andre etablerede mål af andre forhold. Leiter-3, RIAS og SCL-90-R er alle tidligere undersøgt både for samstemmende kriterievaliditet i andre kulturer, herunder Danmark, og for diskriminerende validitet ved inddragelse af en række grupper med særlige kendetegn eller udfordringer. Da kriterievaliditet, som sådan ikke er noget, der ændrer sig ved en oversættelse, og vi i øvrigt ikke har andre etablerede test for de samme fænomener (eller afvigende fænomener) på grønlandsk, kan vi ikke anbefale, at der gennemføres sådanne undersøgelser af validiteten i første omgang. Det anbefales desuden i de internationale retningslinjer, at der gennemføres egentlige item analyser²⁰ for at belyse dimensionalitet²¹ og forhold som fairness (at der måles ens for alle i målgruppen), da disse er centrale dele af validitet. Både SCL-90-R, Leiter-3 og RIAS har i andre kulturer været undersøgt vha item analyser med henblik på at belyse dimensionalitet og kvaliteten af de inkluderede spørgsmål (jf testmanualer). Vi vil derfor anbefale, at der gennemføres psykometriske valideringsanalyser for de enkelte del-prøver og del-skalaer i de enkelte tests; herunder item-analyser, som kan undersøge om spørgsmål og opgaver måler ens for undergrupper, fx mellem de "rigsgrønlandske" og de østgrønlandske versioner. I fremtiden vil de oversatte test kunne fungere som tests, som andre tests, der oversættes og valideres på grønlandsk kan holdes op imod.

²⁰ Item-analyser henviser blot til psykometriske valideringsanalyser, hvor der er fokus på de enkelte items (opgaver, spørgsmål, udsagn mv), der indgår i en test. I modsætning til faktor-analyser, hvor man fokuserer på strukturen i del-prøverne mere overordnet set (jf. dimensionalitet) (Van der Linden & Hambleton (1997).

²¹ Med dimensionalitet menes den strukturelle opdeling af en test i del-prøver (Nunnally & Bernstein, 1994).

5. Der beregnes reliabilitet.
6. Der fremstilles normmateriale, opdeles for undergrupper, hvor der er signifikant og substantiel forskel på scores. Normmaterialet skal dække både delprøver og samlede testscores, og som minimum med brug af de samme typer af scores som er tilgængelige i det oprindelige normmateriale (jf. testmanualer), så det er muligt at sammenholde med det danske og andre normmateriale, om end de grønlandske test ikke bliver identiske med de danske versioner.
7. Der fremstilles dokumentation for validitet og reliabilitet i den grønlandske målpopulation, i form af en testmanual. Herunder dokumentation af differentiell item funktion samt beskrivelser af hvordan den bias dette forårsager er håndteret for så vidt muligt at opnå fair og korrekte testresultater for alle undergrupper af forældre, samt hvor det ikke har været muligt at håndtere denne bias.
8. Der fremstilles scorings- og tolkningsguides, som beskriver hvordan gruppe-forskelle i scores skal tolkes. I scorings- og tolkningsguides skal desuden indgå normtabeller til brug med den grønlandske målpopulation, som beskrevet i punkt 6.
9. Der fremstilles administrationsmaterialer og -instruktioner, der beskriver de testprocedurer og -forhold, der skal følges i målgruppen i forbindelse med testningen med henblik på at minimere kultur- og/eller sprogligt relaterede problemstillinger.

2.5.5. Kvalitetssikring og validering af redskaber, der ikke er normbaserede

For de redskaber, som ikke har normbaseret scoring og tolkning, men en kriteriebaseret scoring²², dvs. PDI og den observationsmetode (**løsningspakke A og B**), der skal udvikles, er der tale om disse principper og metoder:

²² Når der er tale om interviews som PDI eller observation af samspil, så er der ikke tale om items som kan være rigtige eller forkerte (kognitiv test) eller symptomer, som kan være til stede eller ej (SCL-90-R), men komplicerede ratingsystemer, hvor der i stedet opstilles kriterier for hvad der er et godt forældre-barn samspil og hvilken adfærd der demonstrerer dette. Dette betyder ikke at et sådant redskab ikke er standardiseret, blot at det scores og tolkes ud fra mere "absolutte" kriterier, snarere end ift en normgruppes resultater.

1. Der indsamles data med standardiserede procedurer, som de indsamlede psykologer oplæres i. For PDI optages interviewet enten i tale eller på video. Observationsredskabet optages på video. Dette efterfølges af scoring.
2. Der indsamles data ved hjælp af PDI og observationsredskabet, som er tilstrækkelige til at gennemføre validitets- og reliabilitetsanalyser, dvs. som minimum 200 forældre suppleret med 25 forældre, der vurderes med østgrønlandske versioner.
3. Der indsamles data, som er så dækkende for grønlandske forældre, som det er praktisk muligt, og under hensyntagen til at undergrupper skal være repræsenteret. Der tilstræbes samme procentvise fordeling som for de normbaserede test.
 - a. 50 % Mødre og 50 % fædre
 - b. 75 % fra byer og 25% fra bygder
 - c. 75 % forældre, som ikke er i risikogrupper, og 25 % forældre fra risikogrupper
 - d. Aldersgrupper, 15-25 år 35%, 26-35 år 40% og 36-55år 25%

Der tilstræbes samme procentvise fordeling for de østgrønlandske versioner (jf bilag 3).

4. Der gennemføres valideringsanalyser for hvert redskab mhp. at belyse den diskriminerende og den samstemmende validitet. Ift. at undersøge validiteten af PDI og redskabet til samspilsobservation, er der samme problemstilling, som beskrevet i afsnit 2.5.2, idet der ikke findes grønlandske redskaber, der kan indgå i en undersøgelse af kriterievaliditet (samstemmende eller diskriminerende). Der eksisterer godt nok et lille antal grønlandske redskaber til screening for forskellige typer af mental mistrivsel samt traumatisering, men det er alle redskaber til børn og unge, og ikke forældre/voksne. Det vil være problematisk at holde PDI og redskabet til observation af samspil op mod resultaterne fra redskaber, som udelukkende siger noget om børnene, da der ikke kan hævdes at være et entydigt forhold mellem fx forældres mentaliseringsevne og børnenes mentale mistrivsel eller grad af traumatisering. Til gengæld er det muligt at opstille forventelige sammenhænge mellem resultaterne fra PDI'en og observationsredskabet. Vi vil for eksempel forvente, at der for alle forældre, uanset om de er i en risikogruppe eller ej, vil være en sammenhæng mellem

mentaliseringssevne og oplevelse af forældrerolle på den ene side og kvaliteten af samspillet mellem forælder og barn på den anden side. Vi vil også forvente, at forældre, der betragtes som værende i en risikogruppe, vil opnå dårligere resultater på begge redskaber end forældre, der ikke er i en risikogruppe. Vi vil derfor foreslå, at validiteten af PDI og observationsredskabet undersøges gensidigt som samstemmende kriterievaliditet, hvor de er hinandens kriterie, og at dette sikres ved at mindst halvdelen af de gennemførte undersøgelser omfatter begge redskaber med samme forælder.

5. Der beregnes inter-rater reliabilitet for de to redskaber, så det kan afgøres, om der skal yderligere oplæringsprocedurer til med det færdige redskab inden implementering. Dette betyder at for PDI, som er et eksisterende redskab, skal 33% af det indsamlede materiale scores af tre psykologer. For det nyudviklede observationsredskab gennemføres analyserne efter 20% er gennemført, så der kan finde en justering af oplæringen sted allerede indenfor udviklingsprojektet (jf afsnit 2.5.1). Analyserne gentages som for PDI, hvis der laves justeringer i scoringsmetoden.
6. Der fremstilles dokumentation for validitet og reliabilitet i den grønlandske målpopulation, i form af en testmanual.
7. Der fremstilles scorings- og tolkningsguides, som beskriver hvordan der scores og tolkes
8. Der fremstilles administrationsmaterialer og -instruktioner, der beskriver de testprocedurer og -forhold, der skal følges i målgruppen i forbindelse med testningen, med henblik på at minimere kultur- og/eller sprogligt relaterede problemstillinger, som kunne forårsages af administrationsprocedurer mv, og som systematisk kunne påvirke de konklusioner, der kan drages fra testresultaterne og dermed påvirke validiteten negativt.

2.6. Bemanding, organisation og projektvarighed

Realiseringen af det beskrevne projekt og det opstillede budget er baseret på en bemanding med ekspertise og kvalifikationsniveauer, som beskrevet i dette afsnit. Vi beskriver desuden i dette afsnit forskellige organisatoriske forhold, som kan have en væsentlig betydning for projektets gennemførelse – se bilag 3.

Bearbejdning og analyse begynder med alle de indledende trin, som er beskrevet i det foregående. Uden en vedholdende opmærksomhed på alle de tidlige og senere valg i processen mht. oversættelse, kulturtilpasning, tilbageoversættelse, udformning af materialerne i de endelige udgaver mmm. er der mulighed for at der opstår uønskede *biases*, som i sidste ende vil forringe resultaterne. Derfor er der brug for *testekspertise på højt niveau* til at følge arbejdet løbende, fordi opgaven drejer sig om validering af fire omfattende redskaber og udviklingen af et nyt. At gøre det på 3½ år er i sig selv *en meget stor opgave*, som ikke bliver mindre med de sproglige, kulturelle og geografiske udfordringer, som Grønland byder. Når data er i hus, skal de *bearbejdes videnskabeligt*, hvorfor en stor del af den samlede indsats ligger i det sidste år af projektet.

De enkelte stillingstyper:

Projektleder: kan have forskellig type af uddannelsesmæssig baggrund med en forståelse for de sociale og menneskelige problemstillinger, der knytter sig FKU. Vedkommende bør være grønlandsk talende og dansktalende, have kendskab til videnskabelig metodik gennem sit studie og være bekendt med grønlandske forhold ift logistik og infrastruktur. Vedkommende må være bosat i Nuuk af hensyn til projektets afvikling, være god til at etablere kontakt og holde styr på mange (ofte samtidige) aktiviteter i projektet.

Faglige ledere: Akademiker med erfaring i projektorganisering og ledelse. Videnskabelig erfaring med testudvikling, statistisk analyse og forskning. Klinisk viden om forældre-samspil, psykopatologi og kognitive forhold. Erfaring med supervision af psykologer og sårbare forældre og børn.

Testsagkyndige: Psykologer med ekspertise i test-egenskaber, testudvikling, oversættelse og kulturel tilpasning og med detaljeret indsigt i psykologiske test af forskellige typer og indenfor de forskellige hovedgrupper. Ekspertise i og erfaring med psykometriske analyser og vurdering af resultater af disse ift testkvalitet. Desuden indsigt i testforlags virksomhed, fremstilling af testmanualer, normtabeller, osv.

Dobbeltsprogede psykologer: Psykologer som har grønlandsk som modersmål og særligt gode danskundskaber samt indsigt i den grønlandske kultur (oversættelse og kulturtilpasning) samt mindst en psykolog som har dansk som modersmål og særligt gode grønlandskundskaber og indsigt i den grønlandske kultur (tilbageoversættelse). Kan det sidste ikke lade sig gøre, kunne et alternativ være tolke med disse kompetencer.

Grønlandske psykologer: Psykologer til gennemførelse af den testning med de oversatte og kulturtilpassede redskaber, som skal foretages for at indsamle data til validering samt normoparbejdelse.

Kursusundervisere: Psykologer med erfaring i anvendelse af, specifik viden om, og undervisningserfaring, i det konkrete test/redskab/metode, som dermed også vil være i stand til hurtigt og effektivt at sætte sig ind i forskelle fra de danske udgaver til de grønlandske udgaver.

Supervisorer: Psykologer erfaring med anvendelse af, specifik viden om, og undervisningserfaring, i det konkrete test/redskab/metode, som dermed også vil være i stand til hurtigt og effektivt at sætte sig ind i forskelle fra de danske udgaver til de grønlandske udgaver, samt specifikke supervisorykvalifikationer ift anvendelse, scoring og tolkning af pågældende test.

Projektmedarbejder til udvikling af observationsredskab: Psykolog med faglig specialisering inden for forældre-barn samspil.

Studerermedhjælp: kvalifikationer modsvarende de opgaver, der skal løses samt forståelse for hvad en psykologisk test er. Studerende fra psykologi, folkesundhed eller sociologi.

Følgegruppe: Personer med viden om statslige styrelser, videnskabelige undersøgelser, FKU og kulturforskelle.

Ledere fra relevante testforlag og deres medarbejdere samt andre ophavsrettighedshavere.

Selve organisering er beskrevet i et diagram (bilag 6), der dels viser de involverede aktører og interessenter, dels de opgaver, der skal løses. Opgaverne er udførligt beskrevet i bilag 3 og vist tidsmæssigt i et GANTT-diagram (bilag 4). Omfanget af opgaverne og prissætningen fremgår af de to budgetter i bilag 5. Der er ét budget for hver løsningspakke og disse er årsopdelte.

2.6.1 Prioritering af redskaber og rækkefølge i løsningspakkerne

Opdragsgiver har spurgt om det var muligt at lave en prioritering af de enkelte redskaber, der indgår i løsningspakkerne. For eksempel, hvilket der skulle oversættes og tilpasses, hvis ikke alt kunne realiseres, eller i hvilken tidslig rækkefølge redskaberne kunne oversættes og tilpasses, hvis alt ikke kunne starte samtidigt. Vi ser os ikke i stand til at foretage en sådan prioritering på et

fagligt grundlag, idet psykologerne som gennemfører FKU nødvendigvis må have en minimumspakke bestående af redskaber fra de tre hovedområder til rådighed, jf. selve opdraget for forundersøgelsen.

Vi kan imidlertid pege på en række forhold, som vil være konsekvenser af, at projektet splittes tidsligt op eller kun gennemføres delvist.

En delvis gennemførelse af projektet, hvor der ikke oversættes og tilpasses redskaber fra de tre hovedtyper, vil betyde, at grønlandske forældre i Danmark, som skal gennemgå en FKU, vil ikke blive stillet lige i forhold til danske forældre i Danmark i den samme situation, idet de grønlandske forældre kun vil have mulighed for at blive vurderet indenfor et eller to af de tre hovedområder. Således vil de grønlandske forældre stadig stilles væsentligt dårligere end de danske forældre.

En tidlig forskudt gennemførelse af projektet, hvor der oversættes og tilpasses, indsamles data til normer og validering samt gennemføres valideringer og fremstilling af normer, for ét redskab ad gangen vil umiddelbart få to konsekvenser: 1) at grønlandske forældre i en længere periode må undvære at blive vurderet på et ordentligt og fair grundlag sammenlignet med danske forældre. 2) at det vil være stærkt fordyrende at gennemføre først en del af projektet, dernæst en anden del af projekt, idet rejseaktiviteterne så skulle gentages. Som eksempel kan det nævnes, at der ifb med dataindsamlingen til validering og normgenerering er indtænkt, at der i forhold til den (valgte) kognitive test og SCL-90-R indsamles data i en samlet proces. Det betyder, at den samme forælder så vidt muligt gennemfører både den kognitive test og SCL-90-R, idet det er sandsynligt, at det kunne gøres i samme session. Det betyder, at der for hver data case på to tests "kun" skal rekrutteres én forælder og ikke to, at kompensationen for deltagelse kun skal gives til en forælder og ikke to, at rejseaktiviteten for den testende psykolog vil være mindre, osv. Desuden vil den indtænkte indsamling af data med to tests i samme session betyde, at projektet "besværer" færrest mulige personer. Hvis data i forhold til den kognitive test skal indhentes separat, vil de økonomiske omkostninger blive større end anslået i budgettet. Den opdelt indsamling vil øge de økonomiske omkostninger ift kompensation til deltagende forældre til det dobbelte, omkostningerne til rejser med mindst to tredjedele, osv. Desuden vil en opdelt eller tidsligt forskudt dataindsamling betyde, at projektet "besværer" dobbelt så mange borgere i Grønland, samt at indholdet i hvad der betragtes som beskyttede psykologiske redskaber spredes unødigt i

en lille befolkning. Dermed øges risikoen for at forældre, der senere skal gennem en FKU, allerede har kendskab til testenes indhold, hvilket ikke er en ideel situation.

Samme logik gør sig gældende ift de to ikke-normbaserede redskaber (PDI og observationsredskabet), da disse også forudsættes indsamlet sammen. Og her skal det desuden indtænkes, at disse to redskaber skal bidrage i en gensidig kriterievalidering, hvorfor de ikke kan være tidsforskudte og separate projekter.

Vi kan således **ikke anbefale**, hverken en delvis gennemførelse af projektet eller en tidsligt forskudt gennemførelse af projektet. I forbindelse med de årsopdelte budgetter (bilag 5) vil vi gerne gøre opmærksom på, at en stram økonomisk rammestyring baseret på faste midler til bestemte perioder utilsigtet kunne komme til at spænde ben for projektets effektive gennemførelse grundet de særlige grønlandske forhold (geografi, vejr, kommunikationsmidler, bemanning, logistik, sprog). Økonomien derfor bør organiseres, så den er fleksibel hen over årsgrænser og muliggør en smidig og hurtig proces for ikke at sætte projektet i stå i perioder og dermed forsinke det unødigt.

2.6.2 Anbefaling vedr forperiode:

Vi anbefaler på baggrund af ovennævnte forhold, at der ved projektrealisering indlægges en "forperiode" på 6 måneder til at få alle aftaler og kontraktlige forhold på plads mellem Bolig- og Socialstyrelsen, testforlag, andre ophavsrethavere, og den projektudførende part. Det er vores erfaring, at der er mange detaljer i sådant arbejde, og det derfor tager tid. Vi anbefaler derfor også, at SBST inden da har indgået en kontrakt med den/de projektudførende parter (leverandør), så de kan deltage i dette arbejde, da det forudsætter indgående kendskab til redskaberne samt forståelse for testforlagsbranchens eksistensvilkår. Planen som sådan lægger op til en intensiv indsats i præprojekt perioden for at undgå for at undgå forsinkelser, som kan undgås ved rettidig omhu. Grundet de geografiske og vejræssige forhold i Grønland, som kan være kilder til forsinkelser udover, at det altid er forventeligt med forsinkelser i et så omfattende projekt, anbefaler vi stærkt, at der indtænkes en sådan tidsmæssig og økonomisk buffer på 6 måneder for kerne-aktører i projektet, dvs. projektleder og faglige ledere.

Vi håber, at et *delt ejerskab* med grønlandske institutioner om opgaven, vil *skabe en goodwill*, så projektet nyder fremme blandt almindelige grønlandere, der skal lade sig teste, og som

forhåbentlig ser deres indsats som meningsfuld og hjælpsom ift udsatte medborgere i Danmark. Fortsatte testninger af grønlandske forældre i Danmark med danske test kunne skabe et backlash, som kunne skade den beskrevne projekt gennem de sociale medier. Derfor er det vigtigt, at der er rene, klare linjer om projektet, at det gennemføres som planlagt, og at grønlandske institutioner, politikere og enkeltpersoner *aktivt bakker op om projektet*, og at forbehold og betænkeligheder mødes og tilgodeses, hvor der er muligt.

2.6.3 Implementering i Danmark efter testarbejdet er afsluttet

a) Forventede omkostninger ved fremtidig anvendelse af de nye grønlandske test,

Det er ifølge de testforlag, vi har været i kontakt med, vigtigt at de endelige grønlandske versioner af de tests og redskaber, hvor testforlag har retten til salg i Danmark, Grønland og Færøerne, prismæssigt kommer til at ligge på niveau med de tilsvarende danske redskaber, for på denne måde at sikre at de kommer i anvendelse. Ved forundersøgelsens afslutning, vurderer vi baseret på det samlede sæt af oplysninger, at det vil være realistisk at grønlandske versioner efter projektets afslutning vil kunne bringes i anvendelse til FKU med samme kvalitet og prisniveau som de danske. Således i nutidige priser uden moms for de nye redskaber (jf. bilag 5):

Løsningspakke A:

Leiter-3 ca. 11.250,- per testkit, og løbende udgift på ca. 937,- kr. pr 10 responsbøger og registreringsskemaer.

SCL-90-R ca. 1445,- for et testkit, og en løbende udgift på ca. 320 kr. pr 10 spørgeskemaer og registreringsark. Et alternativ kunne være en digital platform med en årlig licens aftale (9.995 kr. årligt), og der afregnes 30,- kr. pr anvendt test.

Med hensyn til de resterende to redskaber (PDI og et grønlandsk observationsredskab), som ikke er ejet af et testforlag, skal der findes en ordning om hvordan materialerne stilles til rådighed for psykologer, og der skal udvikles en certificeringsordning i form af kurser.

Løsningspakke B:

RIAS ca. 3.600,- kr. per fuldt testkit, og løbende udgift på ca. 230,- kr. pr 10 registreringsark.

For SCL-90-R, PDI og observation af samspil er materiale udgifter de samme som for **løsningspakke A**.

b) Forventede omkostninger ved oplæring og træning i Danmark.

Ud over udgifter til de nye test og redskaber vil der være udgifter til kurser for psykologer og tolke i Danmark. Vi forestiller os, at der afholdes et ugekursus hvert andet år i alt tre gange i en af de største danske byer for psykologer og grønlandske tolke sammen. Kurset vil indebære en oplæring i testene og en samarbejdstæning mellem tolke og psykologer samt træning i scoringsprocedurer og kendskab til de nye grønlandske normer og den grønlandske kultur. Et kursus for 20 deltagere (½ psykologer, ½ tolke) vil koste 75.000 i løn til instruktører, 20.000 til afholdelse, 80.000 for overnatning og 100.000 for efterfølgende certificering. Det forudsættes, at deltagerne kan få tjenestefri med løn til deltagelse, hvis de er lønmodtagere.

Appendiksliste:

- 1 Redskaber anvendt pr. psykolog
- 2 Alle redskaber rapporteret som anvendt til FKU (forældreredskeer)
- 3 Oversigt over de 29 redskaber som der indgår i kvalitetsbarometeret
- 4 Vurdering af de 29 redskaber vha. kvalitetsbarometer
- 5 Inddragelse af danske og grønlandske psykologer i vurderingsprocessen

Bilagsliste:

- Bilag 1: Metoder og proces
- Bilag 2. Detaljeret beskrivelse af de 29 redskaber
- Bilag 3: Oversigt over trin og opgaver i løsningspakkerne
- Bilag 4: GANTT-diagram over arbejdsprocesserne
- Bilag 5: Budget
- Bilag 6: Organisationsdiagram
- Bilag 7: Tentativ beskrivelse af Hogrefe Danmarks støtte til udarbejdelse af RIAS på grønlandsk
- Bilag 8: Kort over byer og bygder samt flyveruter i Grønland

Bilag 1 – Metoder og proces

Forundersøgelsen omfattede en undersøgelse og beskrivelse af muligheder, begrænsninger og omkostninger forbundet med oversættelse, kulturtilpasning og kvalitetssikring af forskellige psykologiske tests og/eller redskaber, der kan bruges i forældrekompetenceundersøgelser af forældre med grønlandsk baggrund. Det var præciseret at der med kvalitet mentes den forventelige validitet og reliabilitet af den oversatte/kulturtilpassede test og/eller redskaber anvendt på personer med grønlandsk baggrund. Dvs. om den oversatte/kulturtilpassede test og/eller redskaber forventet vil måle den samme egenskab som den oprindelige, samt om testen forventet vil måle lige godt på tværs af den etnisk danske og den grønlandske population. Dette betød at der var en række opmærksomhedspunkter og udfordringer i opgaven, som skulle belyses og løses.

Konkret var det ønsket, at forundersøgelsen skulle beskrive 2-4 løsningsforslag, som tog højde for/behandlede disse opmærksomhedspunkter og udfordringer. Forundersøgelsen og løsningsforslagene skulle beskrive, hvilke konkrete tests og/eller redskaber der ville kunne oversættes, kulturtilpasses og kvalitetssikres til brug for forældrekompetenceundersøgelser af forældre med grønlandsk baggrund. Forundersøgelsen skulle udgøre et beslutningsgrundlag for det videre arbejde med tilpasning af tests og/eller redskaber.

Forundersøgelsen bestod således af to overordnede delopgaver:

1. Afgrænsning og kortlægning af de tests og redskaber, der almindeligvis bruges i Danmark ifm. forældrekompetenceundersøgelser, og
2. Beskrivelse af mulige løsningsforslag.

Afgrænsningen, herunder kortlægningen, skulle indeholde tests eller redskaber fra hver af de tre hovedgrupper, som psykologiske tests og redskaber kan opdeles i jf. Social- og Boligstyrelsens retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser:

- a. Metoder til testning og afdækning af kognitive funktioner, herunder begavelse og funktionsniveau samt fleksibilitet, opmærksomhed og andre eksekutive funktioner.
- b. Metoder til testning og afdækning af personlighedsfunktioner, herunder affektregulering, forsvarsmekanismer, indlevelsessevne mv.

- c. Metoder til observationer af samspil, som bidrager med afdækning af temaer i interaktionen mellem forældrene og barnet, herunder struktur, afstemning og gensidighed.

1. Afgrænsning og kortlægning

Kortlægningen af hvilke tests og redskaber, der almindeligvis bruges i Danmark ifm. forældrekompetenceundersøgelser blev gennemført i samarbejde med Dansk Psykologforening (DP). Vi designede en survey, som spurgte til hvilke test, redskaber og metoder, inden for de tre ovennævnte hovedkategorier (A, B og C, side 4), som den enkelte psykolog anvendte til forældrekompetenceundersøgelser, og om de anvendte metoder udover disse. DP gennemførte surveyundersøgelsen blandt relevante medlemmer, hvilket var ca 60 børne-sagkyndige psykologer. Surveyen blev gennemført i maj 2024 med en to ugers svarfrist, fulgt op af en enkelt rykkerskrivelse. DP formidlede survey-resultaterne anonymt til os. Resultaterne af surveyen fremgår af appendiks 2 – 4, hvor det fremgår mange og hvilke forskellige tests og metoder, den enkelte psykolog anvender i forbindelse med FKU, hvor mange psykologer, der anvender en enkelt test, redskab, metode, 2, 3 og så fremdeles indenfor hver af de tre hovedgrupper (A, B og C), og hvor stor en andel af psykologerne som anvender hver enkelt test eller redskab i deres FKU. Resultaterne fra survey undersøgelsen dannede grundlag for en nærmere gennemgang og vurdering med henblik på at udvælge redskaber, som var velegnede at bruge med grønlandske forældre. Det drejede sig om test, redskaber og metoder, som blev anvendt til FKU af mindst 3 psykologer (7% af dem som havde svaret) blev udvalgt, dvs. 29 test, redskaber og metoder.

1.1 Gennemgang og vurdering

For at kunne gennemgå og vurdere de 29 test, redskaber og metoder, som blev identificeret via den indledende survey, fremskaffede vi med hjælp fra testforlag og andre ophavsrettighedshavere dem vi ikke selv var i besiddelse af i forvejen. Desuden søgte vi yderligere informationer via hjemmesider, hos ophavsrettighedshavere samt videnskabelige artikler om redskaberne. Informationen blev systematiseret i forhold til hvilket forlag der forhandler redskaberne, pris for indkøb, løbende udgifter ved brug, certificering i redskabet, hvad der specifikt måles og vurderes, redskabets opbygning, oprindelse, hvordan det er valideret, hvordan det (evt.) er valideret i dansk

kontekst og/eller ift. indfødte befolkninger i international kontekst (dvs. egnethed), psykometriske egenskaber; validitetsresultater, reliabilitet, fairness/undersøgelse af bias ift. undergrupper samt tilgængelighed af normmateriale. Dette resulterede i en oversigtstabel (appendiks 2) og detaljerede beskrivelser med litteraturreferencer for hvert enkelt redskab (bilag 2).

Vi udviklede desuden et kvalitetsbarometer med henblik på at kunne vurdere de 29 tests, redskaber og metoder. Kvalitetsbarometerets parametre reflekterede en række psykometriske og andre kvalitetsforhold, under hensyntagen til at ikke alle typer af redskaber ville kunne opfylde alle disse parametre. Derfor blev der heller ikke sat en fast grænseværdi som skulle nås (jf. appendiks 4) Fire af parametrene skulle dog være opfyldt: At redskabet blev brugt af danske psykologer i forbindelse med FKU. At redskabet skulle kunne oversættes og/eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur? At redskabet skulle kunne administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen. Og at redskabet skulle måle/vurdere konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre. Resultatet af vurderingen af de 29 test, redskaber og metoder ved hjælp af kvalitetsbarometeret er gengivet i appendiks 4.

Som det sidste opstillede vi to løsningspakker indeholdende de test, redskaber og metoder, som blev bedømt til at være de bedst egnede til opdragets formål. Ligeledes beskrev vi de trin og opgaver der ligger i realisering af et projekt til oversættelse og kulturel tilpasning af de redskaber, der er indeholdt i løsningspakkerne, med angivelse af roller og anbefalede faglig ekspertise hos de udførende parter (oversigt over trin og opgaver i løsningspakkerne i bilag 3), og opstillede et budget for projektet (bilag 5).

Bilag 2 – Detaljeret beskrivelse af redskaber

Forundersøgelse af psykologiske tests og redskaber til oversættelse og
kulturtilpasning til grønlandsk

Forundersøgelse af psykologiske tests og redskaber til oversættelse og kulturel tilpasning til
grønlandsk

2024

Indholdsfortegnelse

Metoder inden for det kognitive område/funktionsniveau	7
<i>Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)</i>	7
Kort beskrivelse	7
Krav ift. oplæring/uddannelse	7
Pris	7
Manual, findes der en dansk version?	7
Scoringsnøgle	8
Valideringspopulation og psykometriske forhold	8
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	9
Hjemmesider	9
<i>Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS)</i>	10
Kort beskrivelse	10
Krav ift. oplæring/uddannelse	10
Pris	10
Manual, findes der en dansk version?	10
Scoringsnøgle	10
Valideringspopulation og psykometriske forhold	10
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	12
Hjemmesider	12
<i>Rey Complex Figure Test and Recognition Trial (RCFT)</i>	13
Kort beskrivelse	13
Krav ift. oplæring/uddannelse	13
Pris	13
Manual, findes der en dansk version?	13
Scoringsnøgle	13
Valideringspopulation og psykometriske forhold	13
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	14
Hjemmesider	14
<i>Behavior Rating Inventory of Executive Function – Voksne (BRIEF-V)</i>	15
Kort beskrivelse	15
Krav ift. oplæring/uddannelse	15
Pris	15
Manual, findes der en dansk version?	15
Scoringsnøgle	15
Valideringspopulation og psykometriske forhold	15
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	16
Hjemmesider	16
<i>Raven's 2</i>	17
Kort beskrivelse	17
Krav ift. oplæring/uddannelse	17
Pris	17
Manual, findes der en dansk version?	17
Scoringsnøgle	17

Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	18
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	20
Hjemmesider	20
D2-R	22
Kort beskrivelse	22
Krav ift. oplæring/uddannelse	22
Pris	22
Manual, findes der en dansk version?	22
Scoringsnøgle.....	22
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	22
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	23
Hjemmesider	23
Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS).....	24
Kort beskrivelse	24
Krav ift. oplæring/uddannelse	24
Pris	24
Manual, findes der en dansk version?	24
Scoringsnøgle.....	24
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	25
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	27
Hjemmesider	27
Leiter-3.....	28
Kort beskrivelse	28
Krav ift. oplæring/uddannelse	28
Pris	28
Manual, findes der en dansk version?	28
Scoringsnøgle.....	28
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	28
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	29
Hjemmesider	29
Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau.....	30
<i>Thematic Apperception Test (TAT).....</i>	30
Kort beskrivelse	30
Krav ift. oplæring/uddannelse	30
Pris	30
Manual, findes der en dansk version?	30
Scoringsnøgle.....	30
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	30
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	32
Hjemmesider	32
<i>Rorschachtest</i>	33
Kort beskrivelse	33
Krav ift. oplæring/uddannelse	33
Pris	33

Manual, findes der en dansk version?	33
Scoringsnøgle.....	33
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	33
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	35
Hjemmesider	35
Adult Attachment Interview (AAI).....	36
Kort beskrivelse	36
Krav ift. oplæring/uddannelse	36
Pris	36
Manual, findes der en dansk version?	36
Scoringsnøgle.....	36
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	36
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	38
Hjemmesider	38
Parent Development Interview (PDI-full eller PDI-short).....	39
Kort beskrivelse	39
Krav ift. oplæring/uddannelse	39
Pris	39
Manual, findes der en dansk version?	39
Scoringsnøgle.....	40
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	40
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	41
Hjemmesider	41
Pregnancy Interview (PI).....	42
Kort beskrivelse	42
Krav ift. oplæring/uddannelse	42
Pris	42
Manual, findes der en dansk version?	42
Scoringsnøgle.....	42
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	42
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	43
NEO Personality Inventory (NEO-PI)	44
Kort beskrivelse	44
Krav ift. oplæring/uddannelse	44
Pris	44
Manual, findes der en dansk version?	44
Scoringsnøgle.....	44
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	45
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	46
Hjemmesider	46
Levels of Emotional Awareness (LEAS)	47
Kort beskrivelse	47
Krav ift. oplæring/uddannelse	47
Pris	47
Manual, findes der en dansk version?	47

Scoringsnøgle.....	47
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	48
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	50
Hjemmesider.....	50
Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI).....	51
Kort beskrivelse.....	51
Krav ift. oplæring/uddannelse.....	51
Pris.....	51
Manual, findes der en dansk version?.....	51
Scoringsnøgle.....	51
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	51
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	52
Dimensional Assessment of Personal Pathology (DAPP-BQ).....	54
Kort beskrivelse.....	54
Krav ift. oplæring/uddannelse.....	54
Pris.....	54
Manual, findes der en dansk version?.....	54
Scoringsnøgle.....	54
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	55
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	55
Reading the Mind in the Eyes (RME).....	57
Kort beskrivelse.....	57
Krav ift. oplæring/uddannelse.....	57
Pris.....	57
Manual, findes der en dansk version?.....	57
Scoringsnøgle.....	57
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	58
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	60
The Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5-PD).....	62
Kort beskrivelse.....	62
Krav ift. oplæring/uddannelse.....	62
Pris.....	62
Manual, findes der en dansk version?.....	62
Scoringsnøgle.....	62
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	62
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	64
Parenting Stress Index (PSI).....	65
Kort beskrivelse.....	65
Krav ift. oplæring/uddannelse.....	65
Pris.....	65
Manual, findes der en dansk version?.....	65
Scoringsnøgle.....	65
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	65
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter.....	67
Millon Clinical Multiaxial Inventory (MCMI-III).....	68

Kort beskrivelse	68
Krav ift. oplæring/uddannelse	68
Pris	68
Manual, findes der en dansk version?	68
Scoringsnøgle.....	68
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	69
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	70
Personality Assessment Inventory (PAI)	72
Kort beskrivelse	72
Krav ift. oplæring/uddannelse	72
Pris	72
Manual, findes der en dansk version?	72
Scoringsnøgle.....	72
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	72
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	74
Social Responsiveness Scale (SRS-2)	75
Kort beskrivelse	75
Krav ift. oplæring/uddannelse	75
Pris	75
Manual, findes der en dansk version?	75
Scoringsnøgle.....	76
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	76
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	76
Adaptive Behavior Assessment System (ABAS)	78
Kort beskrivelse	78
Krav ift. oplæring/uddannelse	78
Pris	78
Manual, findes der en dansk version?	78
Scoringsnøgle.....	79
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	79
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	79
Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM)	80
Kort beskrivelse	80
Krav ift. oplæring/uddannelse	80
Pris	80
Manual, findes der en dansk version?	80
Scoringsnøgle.....	80
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	80
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	82
Adult Attachment Projective (AAP).....	83
Kort beskrivelse	83
Krav ift. oplæring/uddannelse	83
Pris	83
Manual, findes der en dansk version?	83
Scoringsnøgle.....	83

Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	83
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	85
Symptom Checklist 90 (SCL-90-R).....	86
Kort beskrivelse	86
Krav ift. oplæring/uddannelse	86
Pris	86
Manual, findes der en dansk version?	86
Scoringsnøgle.....	87
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	87
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	89
Rotters sætningsfuldendelsestest	90
Kort beskrivelse	90
Krav ift. oplæring/uddannelse	90
Pris	90
Manual, findes der en dansk version?	90
Scoringsnøgle.....	90
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	91
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	92
Hjemmesider	92
Metoder til observation	93
Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P).....	93
Kort beskrivelse	93
Krav ift. oplæring/uddannelse	93
Pris	93
Manual, findes der en dansk version?	93
Scoringsnøgle.....	94
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	94
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	95
Hjemmesider	96
Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA).....	97
Kort beskrivelse	97
Krav ift. oplæring/uddannelse	97
Pris	97
Manual, findes der en dansk version?	97
Scoringsnøgle.....	97
Valideringspopulation og psykometriske forhold.....	97
Videnskabelige publikationer eller danske rapporter	98
Hjemmesider	98

Metoder inden for det kognitive område/funktionsniveau

Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)

Kort beskrivelse

WAIS-IV er den fjerde, reviderede version af denne klassiske Wechsler-skala til vurdering af unges og voksnes kognitive evner. Testen anvendes til unge og voksne i alderen 16-90 år.

Strukturen i testen er baseret på en inddeling af de ti kernetestprøver og fem supplerende delprøver i fire indeks: Verbal Forståelse (VFI), Perceptuel Ræsonnering (PRI), Arbejdshukommelse (AI) og Forarbejdningshastighed (FI).

- VFI består af kernetestprøverne Ligheder, Ordforråd og Information samt den supplerende delprøve Omtanke.
- PRI består af kernetestprøverne Blokmønstre, Matricer og Visuelle puslespil samt de supplerende delprøver Figurvægte og Billedfuldendelse.
- AI består af kernetestprøverne Talspændvidde og Regning samt den supplerende delprøve Bogstav-tal rangordning.
- FI består af kernetestprøverne Symbolsøgning og Kodning samt den supplerende delprøve Udstregning.

Man kan både beregne en IQ for hele skalaen og en IQ for det supplerende mål, General Ability Index (GAI). GAI er et sammensat mål for kognitive evner, som er mindre sensitiv for indflydelse fra arbejdshukommelse og forarbejdningshastighed.

Man kan derudover beregne forskellige processcores for deltestprøverne Blokmønstre, Talspændvidde og Bogstav-tal rangordning. Disse scores giver information om hvilke kognitive processer, der bidrager til præstationen i de respektive deltestprøver.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Det er et krav, at man er psykolog, for at man må administrere testen.

Der udbydes et kursus i Aalborg til psykologer og kandidatstuderende i psykologi.

Pris

Et komplet WAIS-IV sæt koster 19.440 kr. + moms, og derudover koster et scoringsprogram 7.480 kr. + moms.

Dermed er den samlede pris 26.920 kr. + moms.

Kurset i Aalborg til psykologer og kandidatstuderende i psykologi koster 4.695 kr.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen kan købes i en dansk version hos Pearson.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen findes også på dansk hos Pearson.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Benson, N., Hulac, D. M & Kranzler, J. H. (2010). Independent Examination of the Wechsler Adult Intelligence Scale – Fourth Edition (WAIS-IV): What Does the WAIS-IV Measure? *Psychological Assessment*, 22(1), 121-130.

- Studiet har undersøgt anvendelsen af WAIS-IV ved at analysere dens faktorstruktur, evne til måling af kognitiv funktion samt konsistens på tværs af aldersgrupper. Resultaterne indikerede, at en struktur baseret på Cattell-Horn-Carroll-teori bedre kan forklare testpræstationen end standardscoringsstrukturen i WAIS-IV. Derudover viste resultaterne, at WAIS-IV måler flere evner, herunder verbal forståelse, flydende intelligens, visuel behandling og kvantitativ ræsonnering. Studiet har også fundet, at scoringsstrukturen ikke er invariant på tværs af alder. Dette indikerer, at testresultaterne kan have forskellige betydninger på tværs af aldersgrupper. Selvom der er begrænsninger i studiet, repræsenterer det et vigtigt bidrag til forståelsen af WAIS-IV's faktorstruktur og dens anvendelighed på tværs af aldersgrupper. Yderligere forskning er dog nødvendig for at bekræfte disse fund.

Climie, E. A. & Rostad, K. (2011). Test Review. *Journal of Psychoeducational Assessment* 29(6) 581–586.

- Teksten giver en grundig beskrivelse af WAIS-IV i forhold til opbygning, scoring osv. Studiet understreger, at WAIS-IV viser stærk reliabilitet og validitet på tværs af de forskellige delprøver og sammensatte scores. Testens konstruktioner og standardisering følger strenge standarder, hvilket sikrer, at testen kan bruges til vurdering af intellektuel funktion. Intern konsistent, test-retest reliabilitet og interrater reliabilitet ligger alle inden for det acceptable til det fremragende område, og derfor vurderes WAIS-IV at være et robust værktøj til vurdering af intelligens hos voksne.

Hartman, D. E. (2009). Wechsler Adult Intelligence Scale IV (WAIS IV): Return of the Gold Standard. *Applied Neuropsychology*, 16(1), 85-75.

- WAIS-IV bliver beskrevet som guldstandard inden for vurdering af intelligens. WAIS-IV er designet til at være både valid og reliabel. Validiteten understøttes af dens teoretiske tilpasning til moderne begreber, og derudover indikerer korrelationer med andre intelligens-tests høj konvergerende validitet. Reliabiliteten sikres gennem en bred og repræsentativ normering ud fra den amerikanske befolkning, præcise instruktioner og reduceret variabilitet i udførelsen af testen.

Roivainen, E. (2019). European and American WAIS IV norms: Cross-national differences in perceptual reasoning, processing speed and working memory subtest scores. *Scandinavian Journal of Psychology*, 60, 513–519.

- Denne undersøgelse har analyseret otte delprøver fra WAIS-IV, og disse er: blokmønstre, visuelle puslespil, matricer, kodning, symbolsøgning, talspændvidde, bogstav-tal rangordning og billedfuldendelse. Delprøverne er valgt, da de er identiske i de nationale testudgaver, der indgår i undersøgelsen. De testudgaver, der indgår i undersøgelsen, er fra USA, Finland, Tyskland, Sverige, Danmark og Norge. Personerne i undersøgelsen er 16-69 år. Undersøgelsen bekræfter tidligere studier, der har fundet, at europæiske samples har højere scores i ræsonneringstests, mens amerikanere scorer højere i arbejdshukommelse og behandlingstid. Disse forskelle kan ikke udelukkende forklares med generel intelligens, men må også forklares ud fra forskelle i sprog, tilgange til testudførelse, uddannelse, Flynn-effekten og genetiske faktorer. Studiet understreger, at resultaterne har stor relevans for klinikere, der bruger tests med udenlandske normer, da der kan opstå misvisende konklusioner, hvis normerne ikke er kulturelt og sprogligt tilpassede.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Benson, N., Hulac, D. M & Kranzler, J. H. (2010). Independent Examination of the Wechsler Adult Intelligence Scale – Fourth Edition (WAIS-IV): What Does the WAIS-IV Measure? *Psychological Assessment*, 22(1), 121-130.
- Climie, E. A. & Rostad, K. (2011). Test Review. *Journal of Psychoeducational Assessment* 29(6) 581–586.
- Hartman, D. E. (2009). Wechsler Adult Intelligence Scale IV (WAIS IV): Return of the Gold Standard. *Applied Neuropsychology*, 16(1), 85-75.
- Roivainen, E. (2019). European and American WAIS IV norms: Cross-national differences in perceptual reasoning, processing speed and working memory subtest scores. *Scandinavian Journal of Psychology*, 60, 513–519.

Hjemmesider

- <https://www.pearsonclinical.dk/wais-iv>
- <https://fuaalborg.dk/aalborg/program/psykologi/wais-iv-assessment-af-intelligens-2411-160>

Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS)

Kort beskrivelse

RIAS er en IQ-test med nye danske normer, der er baseret på 958 børn og voksne i alderen 3-99 år. Herunder er 267 voksne.

Testen består af to delprøver til måling af verbal IQ og to delprøver til måling af nonverbal IQ. De fire delprøver giver tilsammen en IQ-score for det generelle intelligensniveau.

Hukommelsesfunktion kan måles gennem to yderligere delprøver, der måler henholdsvis verbal og nonverbal korttidshukommelse.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Det er et krav, at man er psykolog, for at man må udføre testen.

Pris

Et komplet RIAS-sæt koster 3.600 kr. + moms (sættet indeholder ti registreringskemaer, så der skal købes flere registreringskemaer løbende).

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen kan købes i en dansk version hos Hogrefe.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen er en del af det komplette RIAS-sæt, der kan købes hos Hogrefe.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Andrews, J. J. W. (2007). Test Reviews: Reynolds Intellectual Assessment Scales. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 25(4), 402-408.

- RIAS er blevet standardiseret på et stort, repræsentativt amerikansk sample bestående af 2.438 deltagere fra 3-94 år. Dataindsamlingen fandt sted fra 1999 til 2002 og omfattede en bred demografisk repræsentation.

RIAS har vist en stærk pålidelighed og validitet gennem omfattende undersøgelser. Studier har vist konsistent måling af de psykologiske faktorer, der er repræsenteret i testen.

Derudover er der korrelationer med andre intelligens tests som WISC-III og WAIS-III, hvilket understreger stærke konvergente validitetsresultater. RIAS har også god forudsigende validitet for akademiske præstationer.

Samlet set er RIAS en pålidelig og valid måling af intelligens, der er velegnet til både kliniske og uddannelsesmæssige formål. Det anbefales, at der laves yderligere forskning for at

validere dens brug i forskellige befolkningsgrupper. RIAS' potentiale for international anvendelse understreges, og der anbefales normering af testen i andre lande for at øge dens anvendelighed globalt.

Gygi, J. T., Fux, E., Grob, A. & Hagmann-von Arx, P. (2016). Measurement Invariance and Latent Mean Differences in the Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS): Does the German Version of the RIAS Allow a Valid Assessment of Individuals with a Migration Background? *PLoS ONE*, 11(11).

- Undersøgelsen har vurderet måleinvarians i den tyske version af RIAS mellem individer med og uden migrationsbaggrund. Der var 632 deltagere i undersøgelsen, hvor halvdelen havde en migrationsbaggrund, og den anden halvdel havde ikke. Kønsfordelingen var 48% kvinder og 52% mænd.

Studiet har vist, at to-faktorstrukturen, der består af faktorerne verbal intelligens og nonverbal intelligens, er invariant på tværs af grupper, mens en-faktorstrukturen, der ser på generel intelligens (og omfatter alle fire subtests), ikke er det. Dette indikerer, at når man sammenligner RIAS-scorer for individer med og uden migrationsbaggrund, bør fokus være på verbal intelligens og nonverbal intelligens frem for den generelle intelligens.

Studiet påpeger, at de lavere scores for individer med migrationsbaggrund kan skyldes sprogbarrierer og kulturelle forskelle, og derfor vil en dynamisk testtilgang, som er tilpasset disse forskelle, give en mere retfærdig vurdering af intelligens.

Studiet understreger, at det er vigtigt at tolke resultaterne fra RIAS med forsigtighed, og der bør tages højde for migrationsbaggrund samt kulturelle, miljømæssige og sociale faktorer.

Nelson, J. M. & Canivez, G. L. (2012). Examination of the Structural, Convergent, and Incremental Validity of the Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS) With a Clinical Sample. *Psychological Assessment*, 24(1), 129-140.

- Studiet bygger på et sample bestående af unge og voksne, der er henvist til psykologiske vurderinger ved en uddannelsesbaseret klinik.

Studiet anbefaler, at resultaterne ved RIAS primært skal tolkes gennem en en-faktorstruktur frem for en to-faktorstruktur. Denne en-faktormodel er vurderet at være bedst til at beskrive den generelle intelligens.

Studiet har begrænsninger i forhold til sammensætningen af samplet, der ikke er hverken etnisk eller geografisk repræsentativt for USA generelt. Deltagerne var primært en klinisk gruppe med psykiske lidelser, hvilket begrænser generaliserbarheden.

Fremtidig forskning skal fokusere mere på mangfoldige sammensætninger af samples.

Nelson, J. M., Canivez, G. L., Lindstrom, W. & Hatt, C. V. (2007). Higher-order exploratory factor analysis of the Reynolds Intellectual Assessment Scales with a referred sample. *Journal of School Psychology*, 45, 439-456.

- Dette studier indikerer, at RIAS primært bør anvendes til at estimere generel intelligens. Der er dog en begrænsning i studiet grundet sammensætningen af samplet, der består af studerende, der er blevet henvist til vurdering af deres kvalifikationer til undervisningstilbud udover almindelig undervisning.
Studiet fremhæver RIAS som en nyttig, tidsbesparende og økonomisk effektiv måling af intelligens.
Der påpeges, at fremtidig forskning bør fokusere på at validere RIAS i mere forskelligartede populationer, og derudover undersøge den langsigtede stabilitet og forudsigelighed i forhold til uddannelsesmæssige og kognitive resultater.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Andrews, J. J. W. (2007). Test Reviews: Reynolds Intellectual Assessment Scales. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 25(4), 402-408.
- Gygi, J. T., Fux, E., Grob, A. & Hagmann-von Arx, P. (2016). Measurement Invariance and Latent Mean Differences in the Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS): Does the German Version of the RIAS Allow a Valid Assessment of Individuals with a Migration Background? *PLoS ONE*, 11(11).
- Nelson, J. M. & Canivez, G. L. (2012). Examination of the Structural, Convergent, and Incremental Validity of the Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS) With a Clinical Sample. *Psychological Assessment*, 24(1), 129-140.
- Nelson, J. M, Canivez, G. L, Lindstrom, W. & Hatt, C. V. (2007). Higher-order exploratory factor analysis of the Reynolds Intellectual Assessment Scales with a referred sample. *Journal of School Psychology*, 45, 439-456.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/reynolds-intellectual-assessment-scales-rist-screening.html>

Rey Complex Figure Test and Recognition Trial (RCFT)

Kort beskrivelse

Formålet med testen er at vurdere specifikke kognitive funktioner hos børn og voksne. Testen anvendes mere specifikt til følgende:

- Vurdering af konstruktionelle færdigheder og visuospatial hukommelse
- Diskriminering mellem hjerneskadede patienter og normale kontrolpersoner
- Skelnen mellem hukommelsesproblemer og dårlige præstationer, der skyldes motoriske vanskeligheder
- Skelnen mellem hukommelsesbesværede patienter, der kan klare sig i eget hjem, og dem, der ikke kan
- Diagnosticering af psykiatriske lidelser

Testen omfatter fire dele, som alle tager udgangspunkt i testmaterialet, der består af en kompleks, geometrisk figur. Den første del indebærer at kopiere figuren, i anden del fjernes figuren og så skal den gengives efter hukommelsen. Efter en halv times pause er del 3, hvor forsinket genkaldelse testes ved at figuren igen skal tegnes ud fra hukommelse. Til sidst vises et sæt af 24 delfigurer, hvoraf 12 hører til den oprindelige figur, og disse skal udpeges.

Testen er standardiseret i USA i 1995 på 500 børn og 600 voksne.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykolog må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt hos Hogrefe koster 3.980 kr. + moms.

Testhæfterne koster 480 kr. + moms for ti stk., hvilket skal købes løbende.

Manual, findes der en dansk version?

Nej, Hogrefe sælger kun en amerikansk version.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen følger med i det komplette sæt fra Hogrefe.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Tsatali, M., Avdikou, K., Gialaouzidis, M., Minopoulou, D., Emmanouel, A., Kouroundi, E. & Tsolaki, M. (2022). The discriminant validity of Rey Complex Figure Test (RCFT) in subjective cognitive decline, mild cognitive impairment (multiple domain) and Alzheimer's disease dementia (ADD);

mild stage) in Greek older adults. *Applied Neuropsychology: Adult*, DOI: 10.1080/23279095.2022.2037089.

- Dette studie har undersøgt RCFT's evne til at skelne mellem forskellige stadier af kognitiv svækkelse hos ældre voksne.
RCFT viser tilfredsstillende følsomhed i at identificere personer med mild Alzheimers sygdom, hvilket indikerer, at testen er nyttig til at påvise kognitive defekter.
Specificitetsscoren var dog moderat, og derfor kan der sættes spørgsmålstejn ved, om RCFT kan anvendes til at differentiere mellem sygdomme.
Kopieringsdelen i testen viste en lav specificitet mellem personer med subjektiv kognitiv tilbagegang og dem med mild kognitiv svækkelse, hvorfor det er svært at skelne disse baseret på denne delprøve af RCFT.
RCFT viste god følsomhed og specificitet i at skelne mellem subjektiv kognitiv tilbagegang og mild Alzheimers sygdom.

Wilson, N. & Batchelor, J. (2015). Examining Rey Complex Figure Test Organization in Healthy Adults. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 37(10), 1052-1061.

- Dette er et studie med 57 universitetsstuderende i alderen 18-34 år (alle er førsteårsstuderende i psykologi). Studiet ønskede at undersøge, hvordan raske voksne organiserer og kopierer i RCFT, og hvordan individuelle forskelle i global og lokal visuel behandling kan påvirke denne kopiorganisering.
Resultaterne indikerer at kopiorganiseringen varierer meget, og at denne skal tolkes som en individuel faktor og ikke en diagnostisk indikator.
Samplet var meget begrænset i studiet, hvilket påvirker generaliserbarheden. Derudover indgik der kun engelsktalende personer i studiet, hvilket udelukker kulturelle påvirkninger.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Tsatali, M., Avdikou, K., Gialaouzidis, M., Minopoulou, D., Emmanouel, A., Kouroundi, E. & Tsolaki, M. (2022). The discriminant validity of Rey Complex Figure Test (RCFT) in subjective cognitive decline, mild cognitive impairment (multiple domain) and Alzheimer's disease dementia (ADD; mild stage) in Greek older adults. *Applied Neuropsychology: Adult*, DOI: 10.1080/23279095.2022.2037089.
- Wilson, N. & Batchelor, J. (2015). Examining Rey Complex Figure Test Organization in Healthy Adults. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 37(10), 1052-1061.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/rey-complex-figure-test-and-recognition-trial.html>

Behavior Rating Inventory of Executive Function – Voksne (BRIEF-V)

Kort beskrivelse

BRIEF-V anvendes til vurdering af eksekutive funktioner hos voksne gennem to spørgeskemaer med 75 udsagn i hver. Det ene er et selvrapporteringskema, og det andet skal besvares af en, der kender klienten godt. BRIEF-V er velegnet til vurdering af voksne med eksekutive vanskeligheder.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Hogrefe skriver, at psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykolog må udføre denne test.

Pris

Testen kan både købes i papirform og digitalt.

Et komplet sæt koster 1.350 kr. + moms. I dette sæt indgår ti spørgeskemaer til pårørende og ti til selvrapportering.

Hvis der skal købes nye spørgeskemaer til pårørende, koster det 300 kr. + moms for ti nye, og det samme gælder for skemaerne til selvrapportering.

En test i løssalg i Hogrefes Testsystem koster 64 kr. + moms.

Hvis man har licens, koster en test i Hogrefes Testsystem 32 kr. + moms.

Prisen på licens er ukendt.

Manual, findes der en dansk version?

Spørgeskemaerne er blevet oversat til dansk, men vejledningen på amerikansk.

Scoringsnøgle

Der medfølger opgørelsesark i sættet fra Hogrefe.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Albuquerque, C. P., Moura, O., Vilar, M., Seabra-Santos, M. J., Pereira, M., Major, S., Moreira, A., Lopes, A. F., Gaudêncio, A. & Simões, M. R. (2023). BRIEF-A: Factor structure and measurement invariance across self-report and informant forms. *Applied Neuropsychology: Adult*.

- Dette studie undersøger de psykometriske egenskaber ved BRIEF-V. Samplet består af portugisiske voksne, heraf flest kvinder. Studiet finder frem til, at BRIEF-V har tilstrækkelige psykometriske egenskaber. Derudover indikerer studiet også, at der er ækvivalens mellem selvrapportering og spørgeskemaer udfyldt af en pårørende.

Fremtidige studier bør dække et bredere aldersspektrum og inkludere en mere ligelig kønsfordeling.

Shwartz, S. K, Roper, B. L., Arentsen, T. J., Crouse, E. M. & Adler, M. C. (2020). The Behavior Rating Inventory of Executive Function®-Adult Version is Related to Emotional Distress, Not Executive Dysfunction, in a Veteran Sample. *Archives of Clinical Neuropsychology* 35, 701-716.

- Studiet har undersøgt selvrapporeringen ved BRIEF-V og dennes sårbarhed over for responsbias og emotionel belastning, samt selvrapporeringen i relation til objektive målinger af eksekutiv funktion. Studiet finder, at BRIEF-V giver værdifuld information om et individs selvopfattede eksekutive dysfunktion, men denne selvrapportering er betydeligt påvirket af emotionel belastning. Derudover påpeger studiet, at det er vigtigt, at fremtidig forskning undersøger anvendelsen af BRIEF-V i flere forskellige kliniske populationer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Albuquerque, C. P., Moura, O., Vilar, M., Seabra-Santos, M. J., Pereira, M., Major, S., Moreira, A., Lopes, A. F., Gaudêncio, A. & Simões, M. R. (2023). BRIEF-A: Factor structure and measurement invariance across self-report and informant forms. *Applied Neuropsychology: Adult*.
- Shwartz, S. K, Roper, B. L., Arentsen, T. J., Crouse, E. M. & Adler, M. C. (2020). The Behavior Rating Inventory of Executive Function®-Adult Version is Related to Emotional Distress, Not Executive Dysfunction, in a Veteran Sample. *Archives of Clinical Neuropsychology* 35, 701-716.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/behaviour-rating-inventory-of-executive-function-voksne.html>

Raven's 2

Kort beskrivelse

Raven's er en nonverbal test, der anvendes til vurdering af generel intelligens hos personer på 4-69 år. Testen kan både administreres digitalt og på papir, og opgaverne er alle af matrix-typen.

Testen måler på eductive ability, som er evnen til at finde mønstre og sammenhæng i det, der synes uklart og usammenhængende – altså at få et kaotisk stimulusbillede til at give mening, udvikle nye indsigter, og opdage det, der ikke umiddelbart er indlysende. Dermed stiller testen krav til følgende:

- Perception af og opmærksomhed på visuelle detaljer
- Logisk og abstrakt tænkning
- Visuel- og spatial intelligens
- Kategoriseringsevne
- Simultan informationsbearbejdning
- Arbejdshukommelse

Raven's er velegnet, hvis tiden er begrænset, og hvis der kun er behov for et skøn af den generelle kognitive funktion eller screening for, hvorvidt der er behov for en mere omfattende udredning af en persons kognitive færdigheder. Raven's bør ikke anvendes som erstatning for en udredning, og resultatet bør ikke alene ligge til grund for en diagnose.

Der findes både en lang og en kort version af Raven's, og derudover er der forskel på onlineudgaven og papirudgaven. Den korte onlineudgave indeholder 24 opgaver, den lange onlineudgave indeholder 48, og papirudgaven indeholder 60 opgaver.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Man skal være psykolog, for at man må udføre testen. Derudover må certificerede brugere anvende den i erhvervspsykologiske sammenhænge.

Pris

Hvis testen skal udføres med papir og blyant koster et komplet sæt 4.650 kr. + moms (her indgår 25 svarblanketter i prisen).

Hvis testen skal udføres digitalt koster den 3.815 kr. + moms (her indgår 50 testninger i prisen).

Manual, findes der en dansk version?

Ja, testen er oversat til dansk og kan købes hos Pearson.

Scoringsnøgle

Ja, denne indgår i testmaterialet fra Pearson.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Brown, R. P. & Day, E. A. (2006). The Difference Isn't Black and White: Stereotype Threat and the Race Gap on Raven's Advanced Progressive Matrices. *Journal of Applied Psychology*, 91(4), 979-985.

- Studiet bidrager til forståelse af raceforskelle ved kognitive intelligencetest. Studiet understreger kompleksiteten i at tolke sådanne forskelle og fremhæver, at en testscore afspejler ikke kun medfødt evne, men også forskellige kontekstuelle påvirkninger. Resultaterne understøtter en idé om, at interventioner, der retter sig mod testmiljøet, vil være effektive til at reducere raceforskelle i kognitive tests. Strategier såsom at omformulere testens formål, minimere racemæssig fremtræden eller fokusere på individuelle styrker og interesser kunne potentielt mindske effekterne af 'stereotyp trussel' (eng.: stereotype threat) i virkelige testmiljøer. Her dækker stereotyp trussel over en situation, hvor en person oplever angst eller bekymring omkring at bekræfte eller tilbagegive negative stereotyper, der knytter sig til vedkommendes gruppe. Selvom Raven's testen primært består af figurer og ikke ord eller kulturelle referencer, så kan man stadig forsøge at minimere den racemæssige fremtræden. Dette kan blandt andet gøres ved at præsentere testen på en neutral formuleret måde, og derudover kan man fokusere på at skabe et testmiljø uden forstyrrende signaler. Dermed er det vigtigt at have et fokus på testmiljøet, præsentationen af testen og generelt de omkringliggende faktorer ved en testsituation, således dette tilpasses kulturen. Samlet set understreger studiet, at 'stereotyp trussel' kan påvirke kognitive testpræstationer på tværs af racemæssige grupper.

Flynn, J. R. & Rossi-Casé, L. (2011). Modern women match men on Raven's Progressive Matrices. *Personality and Individual Differences*, 50, 799-803.

- Teksten undersøger forskelle mellem mænd og kvinder gennem Raven's Progressive Matrices. Samlet viser teksten, at der er komplekse sammenhænge mellem køn, kultur, uddannelse og IQ-præstationer. Det tyder på, at samfundsændringer og ligestillingsinitiativer kan bidrage til at mindske tidligere observerede kønsforskelle i IQ-resultater, og derudover understreger resultaterne, at det er vigtigt at tage hensyn til sociokulturelle faktorer, når data fra Raven's Progressive Matrices fortolkes.

Helland-Riise, F. & Martinussen, M. (2017). Måleegenskaber ved de norske versjonene av Ravens matriser [Standard Progressive Matrices (SPM)/Coloured Progressive Matrices (CPM)]. *PsykTestBarn*, 2(2).

- I norske studier er der identificeret begrænset, men tilfredsstillende intern konsistens for Raven's Progressive Matrices. Dog er test-retest og paralleltest reliabilitet ikke blevet systematisk undersøgt specifikt for norske eller skandinaviske populationer, hvilket udgør en betydelig svaghed.

Validitetsstudier i Norge indikerer, at Raven's Progressive Matrices har en solid placering i det nomologiske netværk for intelligens, selvom der mangler et omfattende normstudie. Der er behov for en mere grundig standardisering af Raven's Progressive Matrices i Norge og Skandinavien generelt, især med hensyn til normer og testforhold, da manglende standardisering kan påvirke sammenligneligheden af testresultater med internationale normer. Det understreges, at anvendelse af opdaterede normer er afgørende, da forskelle i testresultater på tværs af kulturer og over tid er dokumenteret. Forskning anbefales derfor at prioritere etableringen af specifikke normer for RPM i Norge for at sikre validitet og pålidelighed i testens anvendelse.

Queiroz-Garcia, I., Espirito-Santo, H. & Pires, C. (2021). Psychometric properties of the Raven's Standard Progressive Matrices in a Portuguese sample. *Portuguese Journal of Behavioral and Social Research*, 7(1), 84-101.

- Undersøgelsen bygger på et sample med 525 portugisere. Studiet fandt, at sociodemografiske variabler, som f.eks. boligområde og uddannelsesniveau, viste signifikante forskelle i scorerne, og derudover var der også forskel mellem mændene og kvindernes scorer. Dette er alt sammen i overensstemmelse med tidligere forskning. Studiet peger på, at Raven's Progressive Matrices har en høj intern validitet, og derudover var test-retest validiteten også stærk. Studiet er dog begrænset, blandt andet fordi operationaliseringen af uddannelsesniveau kun omfattede formel skolegang, som ikke nødvendigvis afspejler det fulde uddannelsesniveau i Portugal. Det anbefales at fremtidige studier opdaterer uddannelseskriterierne og inkluderer medicinske vurderinger af deltagerne.

Raven, J. (2000). The Raven's Progressive Matrices: Change and Stability over Culture and Time. *Cognitive Psychology*, 41, 1-48.

- Denne tekst omhandler de opdaterede normer, der er blevet lavet til Raven's Progressive Matrices, og det er derfor en tekst af testudvikleren selv. I teksten bliver det understreget, at det er vigtigt at have opdaterede normer, når det omhandler psykologisk vurdering og forskning, hvorfor disse normer er blevet udviklet. Hvis ikke normerne opdateres, kan det føre til betydningsfulde fejlfortolkninger af individers evner og potentiale. Opdaterede normer sikrer derfor retfærdighed og et nøjagtigt grundlag for individuelle evner.

Rushton, J. P. & Skuy, M. (2004). Construct Validity of Raven's Advanced Progressive Matrices for African and Non-African Engineering Students in South Africa. *International Journal of Selection and Assessment*, 12(3).

- Studiet undersøger validiteten af Raven's Progressive Matrices blandt førsteårsstuderende på et universitet i Sydafrika. Samplet består af 306 studerende fra tre forskellige etniske

grupper: 177 afrikanske, 57 østindiske og 72 hvide studerende. Formålet var at evaluere om testen måler samme psykologiske konstrukt på tværs af disse grupper.

Studiet fandt, at Raven's Progressive Matrices måler den samme konstrukt på tværs af de tre etniske grupper, og derudover korrelerede testens resultater også ensartet med andre kognitive målinger for både afrikanske og ikke-afrikanske grupper. Dette indikerer, at testen har god intern validitet og en sammenlignelig ekstern validitet på tværs af disse populationer, på trods af forskelle i gennemsnitlige scores.

Der blev observeret betydelige forskelle i gennemsnitsscores på Raven's Matrices og andre kognitive målinger mellem afrikanske og ikke-afrikanske grupper. Ikke-afrikanske grupper opnåede generelt højere scores, hvilket afspejler forskelle, der er sammenlignelige med tidligere forskningsresultater.

Samlet set understøtter studiet brugen af Raven's Progressive Matrices som et mål for generel intelligens på tværs af afrikanske og ikke-afrikanske universitetsstuderende i Sydafrika. Studiet peger dog på et behov for yderligere forskning for bedre at forstå, hvordan faktorer som uddannelsesbaggrund, socioøkonomisk status og sprog påvirker IQ-testpræstationer på tværs af forskellige populationer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Brown, R. P. & Day, E. A. (2006). The Difference Isn't Black and White: Stereotype Threat and the Race Gap on Raven's Advanced Progressive Matrices. *Journal of Applied Psychology, 91*(4), 979-985.
- Flynn, J. R. & Rossi-Casé, L. (2011). Modern women match men on Raven's Progressive Matrices. *Personality and Individual Differences, 50*, 799-803.
- Helland-Riise, F. & Martinussen, M. (2017). Måleegenskaper ved de norske versjonene av Ravens matriser [Standard Progressive Matrices (SPM)/Coloured Progressive Matrices (CPM)]. *PsykTestBarn, 2*(2).
- Queiroz-Garcia, I., Espirito-Santo, H. & Pires, C. (2021). Psychometric properties of the Raven's Standard Progressive Matrices in a Portuguese sample. *Portuguese Journal of Behavioral and Social Research, 7*(1), 84-101.
- Raven, J. (2000). The Raven's Progressive Matrices: Change and Stability over Culture and Time. *Cognitive Psychology, 41*, 1-48.
- Rushton, J. P. & Skuy, M. (2004). Construct Validity of Raven's Advanced Progressive Matrices for African and Non-African Engineering Students in South Africa. *International Journal of Selection and Assessment, 12*(3).

Hjemmesider

- <https://www.pearsonclinical.dk/ravens2dk>

- [https://www.pearsonclinical.dk/media/wysiwyg/se_pearsonhome/Raven s 2 Danska-DK-senaste.pdf](https://www.pearsonclinical.dk/media/wysiwyg/se_pearsonhome/Raven_s_2_Danska-DK-senaste.pdf)

D2-R

Kort beskrivelse

D2-R anvendes til vurdering af opmærksomhed og koncentration hos voksne mellem 18 og 55 år. Testen går ud på at vælge det rigtige målobjekt blandt en række distraktorer på tid.

Testen scores automatisk på tre parametre, som er koncentrationsydelse, arbejdshastighed og fejlprocent.

Testen bygger på normer fra et fælles europæisk Hogrefe-projekt med 2100 deltagere fra Danmark, Sverige, Norge, Italien, Holland, Tjekkiet, Finland, England, Tyskland og Frankrig. Den danske stikprøve bestod af 126 voksne i alderen 18-55 år.

Testen administreres digitalt i Hogrefe Testsystem.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer, læger, personer med en kandidatgrad i pædagogisk psykologi og certificerede må udføre denne test.

Pris

Testadministrationen i Hogrefes Testsystem kan enten ske med eller uden eller årlig licens. Med licens er der mulighed for at købe testen til nedsat pris. Uden licens sælges testen til en højere løssalgpris.

Et komplet sæt med vejledning og fem tests i Hogrefes Testsystem koster 730 kr. + moms.

Prisen på licens er ukendt.

Prisen for en test med licens er 96 kr. + moms.

Prisen for en test uden licens er 192 kr. + moms

Manual, findes der en dansk version?

Ja, vejledningen er oversat til dansk.

Scoringsnøgle

Scoring sker automatisk, når testen er udført online.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Wühr, P. & Ansorge, U. (2018). Do left-handers outperform right-handers in paper-and-pencil tests of attention? *Psychological Research*, 84, 2262-2272.

- Studiet har undersøgt, om det påvirker præstationen i papir-og-blyant tests af visuel opmærksomhed, om man er højre- eller venstrehåndet. Dette er blevet undersøgt i de to

tests; d2-R og FAIR-2, hvor man har sammenlignet præstationerne fra venstrehådede med højrehådede.

Det viste sig, at venstrehådede scorede højere. Potentielle forklaringer på dette kan være, at der er mulige fordele relateret til håndpositionen under testen.

Studiet understreger kompleksiteten i de faktorer, der kan påvirke præstation i disse tests og peger derfor på behovet for mere nuancerede tilgange til teststandardisering og vurdering af visuel opmærksomhed.

Yato, Y., Hirose, S., Wallon, P., Mesmin, C. & Jobert, M. (2019). d2-R test for Japanese adolescents: Concurrent validity with the attention deficit-hyperactivity disorder rating scale. *Pediatrics International* 61, 43-48.

- Deltagerne i studiet er japanske teenagere. Ønsket er at undersøge anvendeligheden af d2-R testen til at vurdere vedvarende opmærksomhed og koncentration. Studiet finder, at d2-R er fordelagtig til klinisk anvendelse i Japan, især til screening af ADHD og relaterede symptomer. For at forbedre generaliserbarheden bør fremtidige studier overveje at inkludere forskellige populationer og indsamle demografiske oplysninger, herunder forældrenes uddannelsesniveau og indkomst. Desuden bør faktorer som skolefaglige evner og motivation også vurderes for at opnå en dybere forståelse af deres indflydelse på testresultaterne.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Wühr, P. & Ansorge, U. (2018). Do left-handers outperform right-handers in paper-and-pencil tests of attention? *Psychological Research*, 84, 2262-2272.
- Yato, Y., Hirose, S., Wallon, P., Mesmin, C. & Jobert, M. (2019). d2-R test for Japanese adolescents: Concurrent validity with the attention deficit-hyperactivity disorder rating scale. *Pediatrics International* 61, 43-48.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/d2-r.html>

Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS)

Kort beskrivelse

D-KEFS er en samling af ni selvstændige tests, som har til formål at måle eksekutiv funktion hos børn og voksne. De ni tests er følgende:

- Trail Making Test
- Ordmobilisering
- Figurdesign
- Farve-ord interferens test
- Sortering (fri sortering og forståelse af sortering)
- Tyve spørgsmål
- Begrebsforståelse
- Tårnet
- Talemåder

Hvilke tests, der vælges, afhænger af den aktuelle problemstilling.

Testen er valideret på dansk med 111 voksne i alderen 18 til 69 år. Denne valideringsundersøgelse støtter brugen af amerikansk normdata.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Man skal være psykolog for at udføre testen.

Pris

Et komplet sæt hos Pearson koster 17.520 kr. + moms. Dette sæt indeholder ti opgavehæfter og registreringsark til hver af de ni deltests.

Det koster mellem 275 kr. + moms og 460 kr. + moms at købe ti nye opgavehæfter og registreringsark, alt efter hvilken deltest, der skal købes.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen er oversat til dansk og sælges af Pearson.

Scoringsnøgle

Denne medfølger i det komplette D-KEFS sæt hos Pearson.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Delis, D. C., Kramer, J. H., Kaplan, E. & Holdnack, J. (2004). Reliability and validity of the Delis-Kaplan Executive Function System: An update. *Journal of the International Neuropsychological Society*, 10, 301–303.

- D-KEFS repræsenterer en betydningsfuld udvikling inden for neuropsykologisk vurdering ved at tilbyde en række tests designet til at måle eksekutive funktioner. På trods af potentialet har der været kritik af pålideligheden og validiteten af D-KEFS, hvilket kræver en grundig gennemgang og opdatering af tilgængelig evidens. Pålideligheden er blevet kritiseret ved D-KEFS, da der er lave pålidelighedskoefficienter. Der kan dog være nogle udfordringer forbundet med at beregne pålideligheden for tests af eksekutive funktioner og hukommelse grundet item-interdependence. Derfor, selvom der observeres lavere pålidelighedskoefficienter, svækker det ikke nødvendigvis testens anvendelighed i at påvise neurokognitive defekter.

Validiteten ved D-KEFS har vist sig at være høj i flere forskellige studier, men trods robuste validitetsdata er yderligere forskning afgørende, især for deltesten Talemåder, der kræver yderligere validering af dets følsomhed over for verbale abstraktionsdefekter.

Alle neuropsykologiske tests, herunder D-KEFS, har styrker og svagheder. Valget af passende tests kan sammenlignes med valget mellem CT og MRI-scanninger, hvor hver metode har specifikke fordele afhængigt af den kliniske sammenhæng. D-KEFS forbedrer neuropsykologens værktøjskasse ved at tilbyde et bredere udvalg af vurderingsmuligheder skræddersyet til patientens specifikke behov.

D-KEFS er ikke designet til at vurdere alle aspekter af frontallap-funktioner, såsom emotionelle eller adfærdsmæssige ændringer, og bør derfor anvendes sammen med andre neuropsykologiske tests.

Heled, E., Hoofien, D., Margalit, D., Natovich, R. & Agranov, E. (2012). The Delis–Kaplan Executive Function System Sorting Test as an evaluative tool for executive functions after severe traumatic brain injury: A comparative study. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 34(2), 151-159.

- I dette studie har de testet en af de ni deltests i D-KEFS, som er Sortering, og sammenlignet resultaterne herfra med to andre neuropsykologiske tests. Ønsket med studiet var at identificere eksekutive funktionsdeficits hos hebraiske patienter med en traumatisk hjerneskade. Der indgik også en kontrolgruppe i undersøgelsen, og resultaterne herfra kan potentielt bruges som foreløbige normer for aldersgruppen 18-30 år i Israel. Studiet viste, at Sorteringstesten i D-KEFS effektivt kunne adskille personer med en traumatisk hjerneskade fra kontrolpersoner, da personerne med en traumatisk hjerneskade viste signifikant dårligere præstationer. Studiet viste også, at deltesten i D-KEFS var mere detaljeret og bedre til at differentiere mellem forskellige kognitive funktioner end de to andre neuropsykologiske tests, der blev sammenlignet med.

Der er dog visse begrænsninger i studiet, da der er en ubalanceret kønsfordeling, og der er behov for et større sample, hvis resultaterne skal kunne generaliseres.

Homack, S., Lee, D. & Riccio, C. A. (2005). Test Review: Delis-Kaplan Executive Function System. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 27(5), 599-609.

- D-KEFS har på mange parametre god validitet, men der er også områder, der kræver forbedring. F.eks. vil nogle klarere testinstruktioner og eksempler kunne forbedre forståelsen og reducere kompleksiteten, og derudover er der nogle udfordringer med at etablere normer for alternative testformer i yngre befolkningsgrupper. Her dækker "alternative testformer" over nogle alternativer til D-KEFS-testene, som bruges til at minimere *practice effects* (træningseffekter). Dette betyder, at der er udviklet alternative versioner af nogle af testene for at forhindre, at en persons præstation forbedres blot ved at have taget testen før. Ved at bruge en alternativ version af en test kan man få et mere præcist billede af en persons evner, da forbedringer i resultaterne ikke blot skyldes, at personen har lært testen at kende.

D-KEFS spiller en vigtig rolle både i klinisk praksis og forskning ved at muliggøre en indsigt i frontallappernes funktioner og muligheder for at differentiere mellem forskellige typer af kognitive dysfunktioner. Mens nogle deltests i D-KEFS er veletablerede til klinisk brug, kan andre kræve yderligere validering. Samlet set repræsenterer D-KEFS et betydelig fremskridt inden for vurdering af eksekutive funktioner ved at skelne mellem højere eksekutive færdigheder og mere fundamentale kognitive evner.

Det anbefales, at forskningen skal foregå på tværs af forskellige befolkningsgrupper og kontekster.

Karr, J. E., Garcia-Barrera, M. A., Holdnack, J. A. & Iverson, G. L. (2018). Advanced clinical interpretation of the Delis- Kaplan Executive Function System: multivariate base rates of low scores. *The Clinical Neuropsychologist*, 32(1), 42-53.

- Studiet understreger, at det er almindeligt, at raske og sunde individer opnår en eller flere lave scores på deltestene i D-KEFS. Frekvensen af disse lave scores varierer afhængigt af faktorer om f.eks. uddannelsesniveau og intelligens. De personer, der har lavere intelligens eller mindre uddannelse, viser generelt lavere scores.

Det er derfor vigtigt, at scorerne fra testen tolkes i sammenhæng med andre kliniske oplysninger og ikke isoleret set, da der er mange faktorer, der kan påvirke testpræstationer hos sunde individer.

Studiet har dog nogle begrænsninger, da der hovedsageligt er hvide deltagere i det normative data, hvilket påvirker generaliserbarheden til mere forskelligartede populationer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Delis, D. C., Kramer, J. H., Kaplan, E. & Holdnack, J. (2004). Reliability and validity of the Delis-Kaplan Executive Function System: An update. *Journal of the International Neuropsychological Society*, 10, 301–303.
- Heled, E., Hoofien, D., Margalit, D. Natovich, R. & Agranov, E. (2012). The Delis–Kaplan Executive Function System Sorting Test as an evaluative tool for executive functions after severe traumatic brain injury: A comparative study. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 34(2), 151-159.
- Homack, S., Lee, D. & Riccio, C. A. (2005). Test Review: Delis-Kaplan Executive Function System. *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 27(5), 599-609.
- Karr, J. E., Garcia-Barrera, M. A., Holdnack, J. A. & Iverson, G. L. (2018). Advanced clinical interpretation of the Delis- Kaplan Executive Function System: multivariate base rates of low scores. *The Clinical Neuropsychologist*, 32(1), 42-53.

Hjemmesider

- <https://www.pearsonclinical.dk/d-kefs>

Leiter-3

Kort beskrivelse

Leiter-3 er en nonverbal test, der måler kognitive funktioner hos børn og voksne. Testen måler både på specifikke kognitive funktionsområder og den overordnede IQ. Den består af ti delprøver, der er opdelt i et kognitivt testbatteri og et opmærksomheds-/hukommelsesbatteri.

Resultaterne ved testen viser individets styrker og svagheder, som er afgørende for at kunne iværksætte målrettede indsatser og udarbejde specifikke handleplaner. Det er tilmed muligt at observere ændringer og forbedringer i de kognitive funktionsområder over tid, uafhængigt af aldersbaserede standardscorer.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen kan anvendes af pædagogiske og kliniske psykologer.

Pris

Et komplet sæt ved Dansk Psykologisk Forlag koster 11.250 kr. inkl. moms. I sættet indgår ti registreringsskemaer.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen er oversat til dansk og sælges ved Dansk Psykologisk Forlag.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen indgår i det komplette sæt.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Giofrè, D., Toffalini, E. Esposito, L. & Cornoldi, C. (2024). Sex/gender differences in general cognitive abilities: an investigation using the Leiter-3. *Cognitive Processing*.

- Rapporten undersøger potentielle forskelle mellem mænd og kvinder i Leiter-3. Der blev ikke observeret nogle forskelle i den generelle intelligens mellem kønnene, men der blev observeret forskelle i visse faktorer og subtests. Mænd har en fordel i rumlig manipulation, hvor kvinder har fordele i opmærksomhed og hæmning.

Der konkluderes, at selvom mænd og kvinder måske ikke adskiller sig signifikant i generel kognitiv kapacitet, så kan specifikke kognitive styrker og svagheder vise sig på forskellige områder.

Roid, G. H. & Koch, C. (2017). Kapitel 8: Leiter-3: Nonverbal Cognitive and Neuropsychological Assessment. I *McCallum, R. S. (red). Handbook of Nonverbal Assessment*. Springer.

- Leiter-3 er velegnet til at vurdere en bred vifte af kognitive tilstande og lidelser såsom autisme, indlæringsvanskeligheder, ADHD og hjerneskader. Leiter-3 er et værdifuldt redskab til vurdering af intelligens på tværs af en bred vifte af individer. Testen har en høj grad af reliabilitet og validitet. Derudover har man målt på testens retfærdighed i forhold til køn, race, etnicitet og socioøkonomiske faktorer, hvilket har vist minimal eller ingen bias på tværs af disse grupper.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Giofrè, D., Toffalini, E. Esposito, L. & Cornoldi, C. (2024). Sex/gender differences in general cognitive abilities: an investigation using the Leiter-3. *Cognitive Processing*.
- Roid, G. H. & Koch, C. (2017). Kapitel 8: Leiter-3: Nonverbal Cognitive and Neuropsychological Assessment. I *McCallum, R. S. (red). Handbook of Nonverbal Assessment*. Springer.

Hjemmesider

- <https://dpf.dk/produkt/leiter-3/>

Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau

Thematic Apperception Test (TAT)

Kort beskrivelse

TAT er en projektiv test til vurdering af personlighed og interpersonelle relationer hos voksne og børn over 10 år. Det er den mest udbredte test inden for story-telling. Testen bruges til at belyse de psykologiske temaer, der er væsentlige for testpersonen, herunder vedkommendes behov, følelser og konflikter samt oplevelsen af interpersonelle relationer.

Testen består af 31 billeder, som testpersonen skal fortælle en historie ud fra.

Krav ift. oplæring/uddannelse

TAT må kun anvendes af psykologer.

Pris

Et komplet sæt hos Hogrefe koster 890 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Nej, der findes ikke en dansk version af testen.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen indgår i det komplette sæt.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Henry, W. E. & Farley, J. (1959). The Validity of the Thematic Apperception Test in the Study of Adolescent Personality. *Psychological Monographs: General and Applied*, 73(17).

- Studiet finder, at TAT er en valid metode til at skabe et pålideligt billede af en persons personlighed. Der bliver dog ikke undersøgt, om der er konsistens i testresultaterne alt efter hvilken person, der vurderer resultaterne.

Der er stor forskel på, hvordan resultaterne anvendes i forbindelse med vurdering, og derudover er det forskelligt, hvordan testadministratorerne vurderer resultaterne og kobler det med specifikke personligheder.

Der forslås yderligere undersøgelser for at udvide forståelsen af, hvordan klinikere bruger TAT-resultaterne (OBS: gammel undersøgelse!).

Sinclair, S. J., Carpenter, K. E., Cowie, K. D., AhnAllen, C. G. & Haggerty, G. (2023). A Critical Review of the Social Cognition and Object Relations Scale—Global and Thematic Apperception Test in Clinical Practice and Research: Psychometric Limitations and Ethical Implications. *Psychological Assessment, 35*(9), 778-790.

- Til scoring af TAT anvendes et scoringsystem (SCORS-G), og denne scoringsmetode kritiseres i teksten. Der påpeges, at der mangler tilstrækkelig empirisk støtte til scoringsmetoden, og derfor er der på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkeligt bevis for at retfærdiggøre anvendelsen af scoringsmetoden. Derudover er det ekstremt vigtigt, at der er tilstrækkeligt narrativt materiale (fortællinger), der kan repræsentere testpersonens oplevelser på tværs af flere TAT-billeder. Hvis der er utilstrækkelig information, vil det have stor betydning for de vurderinger, der laves ud fra SCORS-G. Der påpeges også et etisk problem ved SCORS-G metoden, da metoden kan lede til fejlfortolkninger, hvilket kan føre til stor skade i f.eks. juridiske/retslige vurderinger, forældremyndighedssager og ansættelsesvurderinger. Endnu en problematik ved tolkningen af TAT er, at der ikke er forsket i, hvordan kulturelle og sproglige faktorer kan påvirke fortællingerne i TAT, hvilket også påvirker det etiske i at anvende TAT til vurdering af personlighed.

Tuerlinckx, F., De Boeck, P. & Lens, W. (2002). Measuring Needs with the Thematic Apperception Test: A Psychometric Study. *Journal of Personality and Social Psychology, 82*(3), 448-461.

- De billeder, der indgår i testen, som testpersonen skal fortælle historier ud fra, måler på forskellige motiver. Dette studier indikerer, at visse billeder er mere valide til at måle specifikke motiver end andre. Nogle testpersoner kan fortælle historier ud fra et billede, som ikke afspejler det, som var tiltænkt, der skulle måles på. Dette påvirker dermed testens pålidelighed og validitet, hvilket man formentligt kan afhjælpe ved at øge antallet af billeder i testen. Dette vil dog medføre en meget lang test, hvilket kan føre til træthed hos testudføreren og generelt praktiske begrænsninger. Studiet påpeger, at TAT er en meget kompleks test, og at det er vigtigt med konkrete modeller, der kan takle variabiliteten i svarerne.

Vane, J. R. (1981). The Thematic Apperception Test: A Review. *Clinical Psychology Review, 1*, 319-336.

- TAT er en kompleks og tidskrævende test, og der har ført til en usikkerhed om testens værdi i forhold til andre vurderingsmetoder. Kritikere peger på, at pålideligheden ved TAT er lav, da personers historier kan ændre sig over tid, hvilket påvirker test-retest validiteten.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Henry, W. E. & Farley, J. (1959). The Validity of the Thematic Apperception Test in the Study of Adolescent Personality. *Psychological Monographs: General and Applied*, 73(17).
- Sinclair, S. J., Carpenter, K. E., Cowie, K. D., AhnAllen, C. G. & Haggerty, G. (2023). A Critical Review of the Social Cognition and Object Relations Scale–Global and Thematic Apperception Test in Clinical Practice and Research: Psychometric Limitations and Ethical Implications. *Psychological Assessment*, 35(9), 778-790.
- Tuerlinckx, F., De Boeck, P. & Lens, W. (2002). Measuring Needs with the Thematic Apperception Test: A Psychometric Study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(3), 448-461.
- Vane, J. R. (1981). The Thematic Apperception Test: A Review. *Clinical Psychology Review*, 1, 319-336.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/thematic-apperception-test.html>
- <https://cognizavest.com/thematic-apperception-test/>

Rorschachtest

Kort beskrivelse

Rorschach er en test til vurdering af psykologiske funktioner og psykopatologi hos voksne og børn over 5 år.

Testen består af ti tavler med symmetriske billeder, der er malet med udgangspunkt i blækklatter. Testpersonen præsenteres for billederne et ad gangen, og hertil skal personen beskrive, hvad vedkommende ser på billedet.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen må udelukkende anvendes af psykologer.

Pris

Et komplet sæt koster 3.520 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, Hogrefe sælger testen i en dansk version.

Scoringsnøgle

I det komplette sæt, der sælges hos Hogrefe, indgår der scoringskemaer.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Aronow, E. (1995). The Rorschach: Projective Technique or Psychometric Test? *Journal of Personality Assessment*, 64(2), 213-228.

- Teksten understreger vigtigheden af Rorschach, da den kan give et indblik i idiografisk information, som mere objektive tests ikke kan. Dog kræver testen meget tid og er dermed omkostningsfuld, så derfor er det vigtigt, at projektive teknikker, som f.eks. Rorschach, kan tilbyde information på en mere omkostningseffektiv måde.

Teksten nævner også, at der er kritik af scoringsmetoden, Comprehensive System (kendt som Exners scoringsystem), da den bliver kritiseret for at have et kvantitativt fokus på bekostning af den projektive tilgang. Det menes, at dette begrænser testens dybde og kliniske relevans. Derfor ønskes der en mere fleksibel tilgang til administrationen af Rorschach, således testen får en rolle som et mere psykoterapeutisk redskab snarere end blot en målemetode.

Teksten understreger derfor et ønske om en mindre omkostningsfuld administrationsmetode, som samtidig ikke er på bekostning af testens projektive potentiale.

Czopp, S. T. & Zeligman, R. (2016). The Rorschach Comprehensive System (CS) Psychometric Validity of Individual Variables. *Journal of Personality Assessment*, 98(4), 335-342.

- Studiet undersøger den metode, der anvendes til scoring af Rorschach testen, som hedder Comprehensive System. Studiet undersøger, hvorvidt de forskellige variabler inden for Comprehensive System måler på de psykologiske konstrukter, de er tilsigtet at måle, når de sammenlignes med eksterne kriterier, som f.eks. DSM-diagnoser, observationer eller andre personlighedstests.

Studiet finder frem til, at flere af de variabler, der måles på gennem Comprehensive System, ikke viser tilstrækkelig validitet i forhold til de konstrukter, de er tilsigtet at måle. Derfor understreger studiet, at der er behov for mere forskning på området, og at man skal overveje, om det er gyldigt at anvende resultaterne til at træffe kliniske beslutninger.

Ivanouw, J. (2007). Rorschach Comprehensive System Data for a Sample of 141 Adult Nonpatients from Denmark. *Journal of Personality Assessment*, 89(1), 42-51.

- Studiet har undersøgt administrationen og scoringen af Rorschach blandt en gruppe voksne i Danmark. Gruppen blev udvalgt på baggrund af deres beskæftigelse og fravær af psykopatologi, og der var 191 deltagere.

Studiet viste, at der var små forskelle mellem variabler mellem testadministratorerne, dog var disse forskelle ikke signifikante. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der kan være individuelle forskelle i administrationsstil, som kan påvirke resultaterne. Derudover nævner studiet, at det ikke havde betydning for resultaterne, hvilke kønskombinationer der var mellem deltager og administrator.

Studiet understreger, at det er uklart, om disse resultater kan generaliseres til andre etniske grupper.

Jørgensen, K. & Olsen, H. (2017). Rorschachtestning af danske kontrolpersoner i tværkulturelt perspektiv – et pilotprojekt. *Nordisk Psykologi*, 51(3), 203-218.

- Dette er et pilotprojekt, der undersøger kulturelle forskelle på Rorschachprofiler i en kontrolgruppe. Kontrolgruppen er personer, der ikke har nogen kendt psykiatrisk eller neurologisk lidelse.

Resultaterne antyder, at der er forskelle mellem danske og amerikanske Rorschachprofiler, især med hensyn til problemløsningsmetoder, personlighedsstile og realistiske/præcise svar.

Dette understreger, at der er et stort behov for danske eller skandinaviske normer af Rorschachtesten.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Aronow, E. (1995). The Rorschach: Projective Technique or Psychometric Test? *Journal of Personality Assessment*, 64(2), 213-228.
- Czopp, S. T. & Zeligman, R. (2016). The Rorschach Comprehensive System (CS) Psychometric Validity of Individual Variables. *Journal of Personality Assessment*, 98(4), 335-342.
- Ivanouw, J. (2007). Rorschach Comprehensive System Data for a Sample of 141 Adult Nonpatients from Denmark. *Journal of Personality Assessment*, 89(1), 42-51.
- Jørgensen, K. & Olsen, H. (2017). Rorschachtæstning af danske kontrolpersoner i tværkulturelt perspektiv – et pilotprojekt. *Nordisk Psykologi*, 51(3), 203-218.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/rorschach-riap.html>
- <https://denstoredanske.lex.dk/Rorschachtæst>

Adult Attachment Interview (AAI)

Kort beskrivelse

AAI-interviewet består af 20 spørgsmål med følgespørgsmål om livserfaring, tab og traumer. Efter interviewet analyseres interviewet af en certificeret analytiker. Det er ikke indholdet i selve interviewet, men informantens sproglige form, strukturering af svar og dialogmønster, som er genstand for analysen. Det er altså ikke traumerne og omfanget af disse, som er det væsentlige, men derimod den måde hvorpå informanten har overkommet og bearbejdet disse.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Det kræver individuel oplæring og certificering at udføre testen.

- I London er der et to-ugers kursus, hvor man introduceres til tilknytning generelt samt interviewet. Herefter starter certificeringsprocessen, som består af tre tests i løbet af 18 måneder, hvor man skal kode cirka ti tests hver gang. Kurset udbydes af et firma, der hedder Main Attachment.
- ISWMatters udbyder et online kursus, der strækker sig over 18 fuldtidsdage.

Det er ikke lykkedes at finde et dansk kursus.

Pris

Kurset i London af Main Attachment: 2600 US\$ (17.600 kr.)

Online-kurset af ISWMatters: 2400 £ (21.000 kr.)

Manual, findes der en dansk version?

Manualen findes på engelsk i teksten: Main, M. B. (1985), men denne version skal man have tilladelse til at anvende.

Det er ikke lykkedes at finde manualen på dansk, men den er blevet oversat til dansk af Rechenbach, Sandros, & Daniel. Denne oversættelse har dog ikke været mulig at finde.

Scoringsnøgle

De skriver i den engelske manual, at scoringsnøglen kun er tilgængelig for dem, der er blevet oplært i testen.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Bakerman-Kranenburg, M. J. & van IJzendoorn, M. H. (1993). A Psychometric Study of the Adult Attachment Interview: Reliability and Discriminant Validity. *Developmental Psychology*, 29(5), 870-879.

- Studiet har undersøgt reliabiliteten og den diskriminerende validitet af Adult Attachment Interview (AAI). Der er gennemført interviews med 83 personer. Studiet viste, at resultaterne for interviewet var pålidelige over tid (to måneder). Derudover viste resultaterne, at AAI er pålidelig og har god diskriminerende validitet. Der er dog visse begrænsninger i studiet, da deltagerne alle var middelklassepersoner fra intakte familier, hvilket begrænser generaliserbarheden af resultaterne. Derudover blev studiet kun udført over en to-måneders periode, og det er nødvendigt med længerevarende undersøgelser for at forstå eventuelle ændringer i interview-resultaterne over tid.

Crowell, J. A., Waters, E., Treboux, D., O'Conner, E., Colon-Downs, C., Feider, O., Golby, B. & Posada, G. (1996). Discriminant Validity of the Adult Attachment Interview. *Child Development*, 67, 2584-2599.

- Studiet undersøgte Adult Attachment Interview og dens relation til social tilpasningsevne, intelligens og diskriminant validitet. AAI blev brugt til at klassificere voksne deltagere i fire kategorier: secure, dismissing, preoccupied og unresolved. Resultaterne viste, at der ikke var nogen signifikant forskel mellem AAI-klassifikationer og demografiske faktorer som alder, antal børn, arbejdsstatus eller socioøkonomisk status. Der var heller ingen signifikante forskelle i intelligensscores mellem de forskellige AAI-klassifikationer. Det blev konkluderet, at AAI ikke er en direkte måling af intelligens, men det er heller ikke bare en måling af social tilpasning. Samlet set viser studiet en vis grad af diskriminant validitet for AAI, men det bliver understreget, at AAI ikke blot er en kompleks måling af social tilpasning eller intelligens.

Roisman, G. I., Holland, A., Fortuna, K., Fraley, R. C., Clausell, E. & Clarke A. (2007). The Adult Attachment Interview and Self-Reports of Attachment Style: An Empirical Rapprochement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(4), 678-697.

- Samplet i undersøgelsen bestod af 50 forlovede par mellem 18 og 30 år. De blev rekrutteret fra et lille samfund i USA, og størstedelen var hvide. Samlet set viser studiet, at AAI og selvrapporteret tilknytning måler på forskellige aspekter af tilknytning og personlighed. Dette understreger vigtigheden af at anerkende disse forskelle og integrere begge målinger i forskning om voksen tilknytning.

Sagi, A., van IJzendoorn, M. H., Scharf, M., Koren-Karie, N., Joels, T. & Mayseless, O. (1994). Stability and Discriminant Validity of the Adult Attachment Interview: A Psychometric Study in Young Israeli Adults. *Developmental Psychology*, 30(5), 771-777.

- Studiet fokuserede på at udforske og bekræfte forskellige psykometriske aspekter af Adult Attachment Interview (AAI). AAI blev udført på hebraisk, og samplet bestod af mandlige og kvindelige studerende. Studiet fandt frem til en høj grad af stabilitet, idet de fundne

klassifikationer ved interviewet var stabile over tid. Der blev ikke observeret forskelle mellem AAI-klassifikationer og hukommelses- eller intelligensmålinger, hvilket tyder på, at AAI-klassifikationerne ikke påvirkes af hukommelses- eller intelligensevner. Studiet påpegede også behovet for yderligere forskning for at undersøge stabiliteten af klassifikationer over længere tidsintervaller samt inddragelse af andre kulturer og sprog.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Bakerman-Kranenburg, M. J. & van IJzendoorn, M. H. (1993). A Psychometric Study of the Adult Attachment Interview: Reliability and Discriminant Validity. *Developmental Psychology*, 29(5), 870-879.
- Crowell, J. A., Waters, E., Treboux, D., O'Conner, E., Colon-Downs, C., Feider, O., Golby, B. & Posada, G. (1996). Discriminant Validity of the Adult Attachment Interview. *Child Development*, 67, 2584-2599.
- Main, M. B. (1985). Adult Attachment Interview Protocol.
- Roisman, G. I., Holland, A., Fortuna, K., Fraley, R. C., Clausell, E. & Clarke A. (2007). The Adult Attachment Interview and Self-Reports of Attachment Style: An Empirical Rapprochement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(4), 678-697.
- Sagi, A., van IJzendoorn, M. H., Scharf, M., Koren-Karie, N., Joels, T. & Mayseless, O. (1994). Stability and Discriminant Validity of the Adult Attachment Interview: A Psychometric Study in Young Israeli Adults. *Developmental Psychology*, 30(5), 771-777.

Hjemmesider

- <https://viden.sl.dk/media/4559/vejledningiforundersogelseafplejefamilier1.pdf>
- <https://mainattachment.org/#!>
- <https://iswmatters.co.uk/courses/the-adult-attachment-interview-online-training-march-2024-october-2024/>

Parent Development Interview (PDI-full eller PDI-short)

Kort beskrivelse

PDI er et semistruktureret klinisk interview, der er beregnet til at undersøge forældres repræsentationer af deres børn, dem selv som forældre og deres relationer til deres børn. Der findes både en kort og en fuld version af testen.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Der er krav om oplæring i testen, inden den må udføres.

- Der er mulighed for online individuel træning fra USA på 20 timer.
- I Danmark udbydes et fysisk kursus på tre dage af PsykologCenter Aarhus.
- Psykolog, Maja Nørgaard Jacobsen, udbyder også et kursus i Danmark på tre dage.

Pris

Online individuel træning i USA: 1000 US\$

Kursus ved PsykologCenter Aarhus: 6795 kr. + moms.

- Hvis der ønskes certificering som reliabel koder i PDI-RF efterfølgende: 995 kr. + moms

Kursus ved Maja Nørgaard Jacobsen: 8000 kr.

- Hvis man ønsker en certificering i kodning: 1000 kr.

Manual, findes der en dansk version?

På PsykologCenter Aarhus' hjemmeside står der, at kurset og certificeringsmaterialet er på dansk, så der må findes en manual på dansk, men det er ikke lykkedes at finde manualen.

Det har heller ikke været muligt at finde den fulde version på engelsk.

Der er en "manual" af en revideret version af PDI i fuld længde på dansk. Denne reviderede version er mindre aldersspecifik, hvor den originale version er specifikt knyttet til spædbørns- og småbørnsudviklingsstadierne. Denne reviderede version er beskrevet i *Slade, A., Aber, J. L., Berger, B., Bresgi, I. & Kaplan, M. (2016). Parent Development Interview Revised.*

Det har været muligt at finde en engelsk manual af den korte version af PDI. Den er vedhæftet som bilag i bogen *Slade, A., Sadler, L. S., Eaves, T. & Webb, D. L. (2024). Enhancing Attachment and Reflective Parenting in Clinical Practice: A Minding the Baby Approach. Guilford Press.*

Scoringsnøgle

I forbindelse med scoring måles der på refleksiv funktion hos forældrene. Refleksiv funktion er den operationaliserede reference til evnen til mentalisering, der kan scores i narrativer. Barnets evne til at forstå indre oplevelser afhænger af forældrenes refleksive funktion.

Det har ikke været muligt at finde en scoringsnøgle på hverken dansk eller engelsk.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Anis, L., Perez, G., Benzies, K. M., Ewashen, C., Hart, M. & Letourneau, N. (2020). Convergent Validity of Three Measures of Reflective Function: Parent Development Interview, Parental Reflective Function Questionnaire, and Reflective Function Questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 11(574719).

- Studiet undersøger forskellige værktøjer til at måle refleksiv funktion hos forældre, herunder Reflective Function Questionnaire (RFQ), Parental Reflective Function Questionnaire (PRFQ), og Parent Development Interview (PDI). Som guldstandard til måling af refleksiv funktion anvendes Reflective Function Scale (RFS), som er en del af PDI. PRFQ viste sig at have signifikante korrelationer med RFS, hvilket indikerer en god konvergent validitet mellem disse værktøjer. RFQ, derimod, viste ikke signifikante korrelationer med RFS, hvilket antyder, at RFQ muligvis ikke fanger refleksiv funktion i samme grad som PRFQ i denne sammenhæng.

Fornells, M. G., Téstor, C. P. & Baró, M. S. (2018). The Spanish and Catalan Versions of the Parent Development Interview-Revised (PDI-R): Adaptation and Validation Process. *Springer*, 40, 338-345.

- Studiet omhandler tilpasningen og validering af PDI-R på spansk og catalansk. PDI-R er fra 2003, hvor der indtil da blev anvendt den originale version fra 1985. PDI-R repræsenterer en opdatering af det oprindelige PDI med forbedringer i strukturen, kodningssystemet, og den kulturelle tilpasning.

Valideringspopulationen i dette studie bestod af 61 mødre med mentalt raske børn under fem år.

PDI-R viste sig at være et effektivt redskab til at vurdere forældres mentale repræsentationer og deres relationer til deres børn. Den indikerer også forældrenes evne til at reflektere over deres egen og deres barns mentale tilstande, hvilket er afgørende for udviklingen af et sundt forældre-barn-forhold.

Der blev dog identificeret visse begrænsninger i studiet, herunder prøvestørrelsen og dataindsamlingen, som kunne have været udvidet for at styrke resultaterne.

Sleed, M., Slade, A., & Fonagy, P. (2020). Reflective Functioning on the Parent Development Interview: Validity and reliability in relation to socio-demographic factors. *Attachment & Human Development*, 22(3), 310–331.

- Samplet af en sammensætning fra tre separate studier:

- 1) Klinisk gruppe: En klinisk undersøgelse af mødre med psykiske problemer, der havde småbørn (n = 118)
- 2) Normativ gruppe: Et ikke-klinisk samfundssample af mødre med småbørn (n = 56)
- 3) Fængselsgruppe: En undersøgelse af mødre og babyer, der ophold sig på mor-barn-enheder i fængsler (n = 149)

Det samlede sample er mellem 18 og 50 år, og det er en blanding af forskellige etniciteter (hvide, sorte, asiatiske, mixed og andet). Derudover indgår der personer af forskelligt uddannelsesniveau, og deres IQ-score strækker sig fra 72-145.

I undersøgelsen findes følgende psykometriske forhold for reflektiv funktion målt gennem PDI:

- Reliabilitet: høj
- Intern konsistens: meget høj
- Validitet: høj

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Anis, L., Perez, G., Benzies, K. M., Ewashen, C., Hart, M. & Letourneau, N. (2020). Convergent Validity of Three Measures of Reflective Function: Parent Development Interview, Parental Reflective Function Questionnaire, and Reflective Function Questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 11(574719).
- Fornells, M. G., Téstor, C. P. & Baró, M. S. (2018). The Spanish and Catalan Versions of the Parent Development Interview-Revised (PDI-R): Adaptation and Validation Process. *Springer*, 40, 338-345.
- Slade, A., Sadler, L. S., Eaves, T. & Webb, D. L. (2024). Enhancing Attachment and Reflective Parenting in Clinical Practice: A Minding the Baby Approach. *Guilford Press*.
- Sled, M., Slade, A., & Fonagy, P. (2020). Reflective Functioning on the Parent Development Interview: Validity and reliability in relation to socio-demographic factors. *Attachment & Human Development*, 22(3), 310–331.

Hjemmesider

- <https://pditraininginstitute.com/parent-development-interview/>
- <https://psykologcenteraarhus.dk/reflective-functioning-in-parent-development-interview-pdi-rf/>
- <https://psykolog-majajacobsen.dk/kursus-vurdering-af-mentaliseringssevne-hos-foraeldre/>

Pregnancy Interview (PI)

Kort beskrivelse

PI er et semistruktureret interview, der består af 39 spørgsmål, som udforsker en mors opfattelser og følelsesmæssige oplevelser under graviditeten, især i relation til hendes ufødte barn. Formålet med PI er at vurdere kvaliteten af moderens mentale repræsentation af forholdet til hendes barn, især i tredje trimester.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Der er krav om oplæring, før testen må udføres.

De er et opslag om et kursus på LinkedIn, men det har ikke været muligt at søge frem andre steder (se screenshot til højre). Kurset varer tre dage i september 2024 i København. De skriver i opslaget, at det er det første kursus i PI på dansk grund.

Pris

Prisen for kurset i København er 8.000 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Det har ikke været muligt at finde en dansk version.

Der står ikke noget om, at der bliver uddelt en dansk version til kurset i København, og underviseren kommer fra USA, så formentligt foregår undervisningen på engelsk ud fra en engelsk manual.

Den engelske manual er vedhæftet som bilag i bogen *Slade, A., Sadler, L. S., Eaves, T. & Webb, D. L. (2024). Enhancing Attachment and Reflective Parenting in Clinical Practice: A Minding the Baby Approach. Guilford Press.*

Scoringsnøgle

I forbindelse med scoring måles der på refleksiv funktion hos forældrene. Refleksiv funktion er den operationaliserede reference til evnen til mentalisering, der kan scores i narrativer. Barnets evne til at forstå indre oplevelser afhænger af forældrenes refleksive funktion.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Ingen artikler, der omhandler validering og psykometri ved PI, er fundet.

Kursus i vurdering af Refleksiv Funktion ved brug af Pregnancy Interview

Indhold:
Pregnancy Interview er et semi-struktureret klinisk interview, der har til formål at vurdere kvaliteten af en mors repræsentation af sit forhold til sit ufødte barn. Kurset har til formål at give en grundig indføring i og forståelse af begrebet refleksiv funktion (RF), og at give træning til at blive pålidelig i scoringen af RF på Pregnancy Interview via træning på kurset, og mulighed for efterfølgende certificering via scoring af en række trænings- og certificeringstestinterview.

Undervisning vil bestå af både teoriplæg og øvelser. Der vil være øvelser at gennemføre mellem kursusdage.

Formål med kurset
At deltagere bliver undervist i det teoretiske og forskningsmæssige grundlag for begrebet Parental Reflective Functioning, og hvordan dette anvendes og scores pålideligt på Pregnancy Interview.

Underviser:
[Ann Michelle Davis](#), Ph.D, er psykolog, forsker ved Michigan State University og leder Infant Mental Health Program ved Merrill Palmer Skillman Institute. Dr. Stacks' forskningsprogram fokuserer på dimensionerne af omsorg, der sætter den sociale og følelsesmæssige udvikling i tidlig barndom, især i sammenhæng med faktorer, der sætter børn og familier i risiko for negative resultater. Hun er særligt interesseret i den beskyttende rolle, som plejeforsers refleksioner funktion og følsomhed spiller i at støtte udviklingen af en sikker tilknytning og socialt følelsesmæssig kompetence hos små børn, samt i at forstå effektive måder at fremme plejeforsers refleksioner funktion og følsomhed hos forældre, der har en historie med barndomsomkostning, og hos lærere i tidlig barndom.

Dato: 3 dage fra mandag d. 16. september til og med onsdag d. 18. september, 2024. Kl. 09-16 alle tre dage med mulighed for morgenmad fra 08.30.

Sted: Kulturhuset Vartov, Farvergade 27, 1463 København K.

Målgruppe: Kurset er målrettet psykologer.
For at sikre mulighed for aktiv deltagelse er der plads til **max 10 deltagere**.

Prisen: 8.000 + moms, hvilket inkluderer forplejning i løbet af kursusdage i form af morgenmad, frokost, kage, samt vand, te og kaffe.

Tilmeldingsfrist: 1. august 2024 (bemærk at din tilmelding er bindende efter 1. august med mindre en anden vil overtage pladsen)

Tilmelding: skriv til psykolosmesteren@pm.mn med følgende information:

Navn:
Arbejdsplads:
Mail:
CVR-nummer (hvis du all ønskes at betale via EAN):
CVR-nummer (hvis relevant):
Særlige ønsker i forhold til kost (allergier, vegetar og lignende):

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Slade, A., Sadler, L. S., Eaves, T. & Webb, D. L. (2024). Enhancing Attachment and Reflective Parenting in Clinical Practice: A Minding the Baby Approach. *Guilford Press*.

Hjemmesider

- <https://pditraininginstitute.com/pregnancy-interview/>

NEO Personality Inventory (NEO-PI)

Kort beskrivelse

NEO-PI-3 anvendes til vurdering af personlighed hos voksne. Testen måler personlighed ud fra Fem-Faktor-modellen, som indebærer følgende fem dimensioner:

- Neuroticisme
- Ekstroversion
- Åbenhed
- Venlighed
- Samvittighedsfuldhed

Hver dimension rummer seks underinddelinger, som giver mulighed for en omfattende og præcis analyse af relevante områder af personligheden.

NEO-PI-3 findes både i en kort og en lang version, hvor den lange version består af 240 spørgsmål og den korte består af 60 spørgsmål.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen skal administreres af en person, der enten er uddannet psykolog og/eller certificeret i NEO-PI-3.

Hogrefe tilbyder et certificeringskursus i NEO-PI-3 i kombination med TOP (The Dark Triad of Personality) for psykologer.

Pris

NEO-PI-3 klinisk vejledning koster 690 kr. + moms.

Hvis testen administreres på papir, koster det 250 kr. + moms for ti spørgeskemaer.

Hvis testen administreres online gennem Hogrefes Testsystem koster en test i løssalg 280 kr. + moms.

Hvis man har licens, koster en test gennem Hogrefes Testsystem 140 kr. + moms. Prisen på licens er ukendt.

Certificeringskurset ved Hogrefe koster 25.000 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen findes på dansk på Hogrefes hjemmeside.

Scoringsnøgle

Scoringen af testen foregår online via Hogrefes Testsystem.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

De Fruyt, F., De Bolle, M., McCrae, R. R., Terracciano, A. & Costa Jr., P. T. (2009). Assessing the Universal Structure of Personality in Early Adolescence: The NEO-PI-R and NEO-PI-3 in 24 Cultures. *Assessment*, 16(3), 301-311.

- Studiet har undersøgt psykometriske egenskaber ved NEO-PI-R og NEO-PI-3 hos unge i alderen 12-17 år, på tværs af 18 sprog og 24 kulturer ved brug af standardiserede retningslinjer for dataindsamling og deltagerinstruktioner. Analysen viste små ubetydelige forskelle mellem NEO-PI-R og NEO-PI-3, hvilket tyder på, at de to versioner kan sammenlignes på tværs af studier. Resultaterne af studiet understøtter brugen af NEO-PI-3 som et vurderingsværktøj til personlighed på tværs af kulturer. Der er dog behov for yderligere forskning for at validere disse fund.

Fountoulakis, K. N., Siamouli, M., Moysidou, S., Pantoula, E., Moutou, K., Panagiotidis, P., Kemeridou, M., Mavridou, E., Loli, E., Batsiari, E., Preti, A., Tondo, L., Gonda, X., Mobayed, N., Akiskal, K., Akiskal, H., Costa, P. & McCrae, R. (2014). Standardization of the NEO-PI-3 in the Greek general population. *Annals of General Psychiatry*, 13(36).

- Dette studie har undersøgt validiteten ved den græske oversættelse af NEO-PI-3. Der var 734 deltagere med en gennemsnitsalder på knap 41 år. Studiet bekræfter pålideligheden af den græske oversættelse og tilpasning af NEO-PI-3. Den interne konsistens var lavere end i den amerikanske undersøgelse, men til trods for dette er NEO-PI-3 stadig egnet til klinisk- og forskningsbrug i græsktalende befolkninger. Resultaterne understøtter den tværkulturelle gyldighed af NEO-PI-3 og indikerer stabilitet i personlighedstræk på tværs af forskellige kulturelle kontekster. Fremtidig forskning kan fokusere på at forbedre instrumentets tilpasning og psykometriske egenskaber i forskellige kulturelle og sproglige sammenhænge.

Källmen, H., Wennberg, P., Andreasson, P. & Bergman, H. (2016). Psychometric Properties of the Swedish Version of the Personality Inventory NEO-PI-3. *International Journal of Psychology and Psychoanalysis*, 2(1).

- Studiet har fokuseret på udviklingen af en svensk version af NEO-PI-3. Resultaterne i studiet indikerer, at der er en forbedret læselighed og pålidelighed af testen i forhold til tidligere versioner. NEO-PI-3 har en opdateret ordlyd og klarhed, og derfor er værktøjet egnet til brug i Sverige, men der er stadig behov for forsigtighed ved tolkning af resultaterne, da der er udfordringer med at opretholde konstrukt validitet sammenlignet med tidligere versioner.

Piedmont, R. L. & Braganza, D. J. (2015). Psychometric Evaluation of Responses to the NEO-PI-3 in a Multi-Ethnic Sample of Adults in India. *American Psychological Association*, 27(4), 1253-1263.

- Studiet har undersøgt brugen af NEO-PI-3 blandt engelsktalende voksne i Indien. Resultaterne indikerer generelt god overensstemmelse med tidligere amerikanske og indiske studier, og derudover tyder det på, at NEO-PI-3 har en højere pålidelighed end tidligere versioner. Resultaterne tyder generelt på, at NEO-PI-3 er et kulturelt robust værktøj.
Der er nogle begrænsninger i studiet, blandt andet fordi det er en lille samplestørrelse, og derudover består samplet primært af kvindelige lærere og universitetsstuderende. Det understreges yderligere, at der er nogle kulturelle og sproglige overvejelser ved værktøjet, det kan være udfordrende at læse, hvis ordvalget er for kompliceret, hvilket indikerer, at der skal være fokus på kulturel og sproglig tilpasning i fremtidig forskning.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- De Fruyt, F., De Bolle, M., McCrae, R. R., Terracciano, A. & Costa Jr., P. T. (2009). Assessing the Universal Structure of Personality in Early Adolescence: The NEO-PI-R and NEO-PI-3 in 24 Cultures. *Assessment*, 16(3), 301-311.
- Fountoulakis, K. N., Siamouli, M., Moysidou, S., Pantoula, E., Moutou, K., Panagiotidis, P., Kemeridou, M., Mavridou, E., Loli, E., Batsiari, E., Preti, A., Tondo, L., Gonda, X., Mobayed, N., Akiskal, K., Akiskal, H., Costa, P. & McCrae, R. (2014). Standardization of the NEO-PI-3 in the Greek general population. *Annals of General Psychiatry*, 13(36).
- Källmen, H., Wennberg, P., Andreasson, P. & Bergman, H. (2016). Psychometric Properties of the Swedish Version of the Personality Inventory NEO-PI-3. *International Journal of Psychology and Psychoanalysis*, 2(1).
- Piedmont, R. L. & Braganza, D. J. (2015). Psychometric Evaluation of Responses to the NEO-PI-3 in a Multi-Ethnic Sample of Adults in India. *American Psychological Association*, 27(4), 1253-1263.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/neo-personality-inventory-3-klinisk-version.html>
- <https://www.hogrefe.com/dk/neo-pi-3>

Levels of Emotional Awareness (LEAS)

Kort beskrivelse

Testen præsenterer deltagerne for en række situationer eller udsagn, hvor de skal angive, hvordan de tror, en person ville føle i den givne situation.

LEAS fokuserer på evnen til at forstå og udtrykke følelser på en nuanceret og detaljeret måde.

Testen søger ikke kun at måle den enkeltes evne til at genkende basale følelsesmæssige tilstande, men også deres evne til at differentiere mellem forskellige følelser og forstå følelser i komplekse sociale sammenhænge.

Resultatet af testen giver en indikation af en persons følelsesmæssige bevidsthed og kompleksitet.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Der er krav til, at man skal certificeres for at man må udføre testen.

Der er flere tidligere kurser, som er blevet udbudt i Danmark, men der er ingen, som udbydes nu.

Det seneste kursus var den 14.-16. november 2023.

Pris

Det kursus, der blev udbudt i Danmark i november 2023 kostede 8.275,00 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

De kurser, der tidligere har været udbudt i Danmark, har undervist ud fra en dansk version, så der må findes en dansk version, som vi ikke har været i stand til at finde.

I studiet: Shepherd, K. E. G. (2008). Levels of Emotional Awareness Scale Scores as Predictors of Interactive Behavior: A Validation Study. *University of Northern British Columbia*, er der en engelsk manual af testen, der skriver de udsagn, der opstilles i LEAS. Manualen er i Appendix A.

Scoringsnøgle

Testen er oprindeligt blevet udviklet til at skulle scores i hånden, men der har været mange udfordringer forbundet herved, så man har med tiden blandt andet udviklet et mere avanceret trænings- og certificeringsprogram, der skal sikre mere konsistens i scoringen. Derudover er der blevet udviklet en computerbaseret scoringsmetode, der hedder Perceived and Objectified Emotion Scoring.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Alsais-Habia, T., Tomme, A. K., Larazo, L. M., Craun, E. A. & Barchard, K. A. (2012). Levels of Emotional Awareness Scale: Comparing Computer and Hand Scoring. *The Western Psychological Association Annual Convention*.

- Samlet set understøtter undersøgelsen brugen af computerscoring som en effektiv og potentiel erstatning til håndscoring af LEAS. Dette kan forenkle og fremskynde scoringsprocessen både i forsknings- og kliniske sammenhænge. Yderligere forskning anbefales for at validere computerscoring over forskellige populationer og situationer. Undersøgelsen inkluderede 379 deltagere, primært hvide med en aldersspredning fra 18 til 85 år.

Barchard, K. A., Bajgar, J., Leaf, D. E. & Lane, R. D. (2010). Computer scoring of the Levels of Emotional Awareness Scale. *Behavior Research Methods*, 42(2).

- Der er udviklet en computerbaseret scoringsmetode, POES, der bruges til scoring af LEAS i stedet for håndscoring. POES står for Perceived and Objectified Emotion Scoring, og denne metode skanner først hvert svar for ord og sætninger fra en foruddefineret ordliste og tildeler dem værdier. Derefter beregner den scores for hver enkelt item, og til sidst genererer den en samlet testscore. Dette studie har undersøgt effektiviteten af POES til at automatisk vurdere følelsesmæssig bevidsthed, som normalt vurderes manuelt med LEAS. Samlet set tyder studiets resultater på, at POES er et effektivt alternativ til håndscoring af LEAS og kan have en bred anvendelse i forskning og klinisk praksis.

Lane, R. D & Smith, R. (2021). Levels of Emotional Awareness: Theory and Measurement of a Socio-Emotional Skill. *Journal of Intelligence*, 9(42).

- Gennem årene er der blevet gennemført en række undersøgelser med LEAS på både raske personer og kliniske populationer, hvilket har bidraget til at validere LEAS som en pålidelig og gyldig måling af emotionel bevidsthed. Derudover er der blevet foretaget yderligere tilpasninger og videreudviklinger af LEAS, herunder udviklingen af en digital version. Teksten opfordrer til mere forskning på området, herunder undersøgelser af relationen mellem LEAS og andre mål for socioemotionelle færdigheder, udviklingen af metoder til at forbedre emotionel bevidsthed og undersøgelse af dens potentielle indflydelse på både mental og fysisk sundhed.

Lane, R. D., Quinlan, D. M., Schwartz, G. E., Walker, P. A. & Zeitlin, S. B. (1990). The Levels of Emotional Awareness Scale: A Cognitive-Developmental Measure of Emotion. *Journal of Personality Assessment*, 55(1&2), 124-134.

- I denne undersøgelse blev Levels of Emotional Awareness Scale (LEAS) anvendt til at evaluere emotionel bevidsthed blandt 40 universitetsstuderende. Resultaterne viste, at LEAS havde en høj reliabilitet i forhold til scoring, og derudover høj intern reliabilitet. Der er nogle begrænsninger ved studierne af LEAS, da der blandt andet er behov for mere forskning med mere varierede populationer, longitudinal forskning og evaluering af LEAS i kliniske populationer (*OBS! Artiklen er fra 1990*). Samlet set indikerer resultaterne, at LEAS har potentiale for at være et værdifuldt redskab til at evaluere emotionel bevidsthed.

Robertson, T., Daffern, M. & Bucks, R. S. (2013). Oral administration of the Levels of Emotional Awareness Scale. *Australian Journal of Psychology*, 65(3).

- Samlet set viser studiet, at LEAS kan administreres mundtligt med sammenlignelige resultater som hvis den administreres skriftligt. Derudover viser studiet, at begge metoder er egnede til deltagere med forskellige demografiske træk. Dog er der kun 69 deltagere i studiet, og alle er engelsktalende. Deltagerne er både studerende og tilfældigt rekrutterede borgere.

Watson, B. D., Musicant, J., Scully, A. E. & Barchard, K. A. (2011). The Levels of Emotional Awareness Scale Training and Certification Program. *The Western Psychological Associations convention*.

- Oprindeligt har man scoret testen i hånden, og der har været store udfordringer forbundet hermed. De ord, som deltagerne anvender, bliver scoret i forhold til forskellige parametre, herunder hvor følelsesladet ordene er. Ordene skal vurderes af en certificeret tester, men til trods for at det kræver en certificering at score testen, så er der stor risiko for at hvert individ vil score forskelligt, da det er forskelligt, hvilken værdi vi tillægger forskellige ord. Der er et opslagsværk tilhørende LEAS, som scorer mange forskellige ord, men dette opslagsværk indebærer ikke alle ord, og derfor kræver det ofte individuelle vurderinger at score testen. Derfor er det relevant at kigge på inter-rater reliabilitet, og studier har vist, at denne reliabilitet ikke altid er tilfredsstillende.

For at opnå mere konsistens i scoringen, har man lavet en udvidelse af scoringsmanualen, og derudover har man lavet et computerprogram, der kan være mere systematisk i oplæringen af nye personer, der kan score testen. Dette vil bidrage til en højere inter-rater reliabilitet.

Artiklen indeholder en kort beskrivelse af The LEAS Training and Certification Program, som er opdelt i tre sektioner, hvoraf den første sektion indebærer den udvidede version af testmanualen, den anden sektion er et interaktivt træningsmodul, og den sidste sektion er et interaktivt certificeringsmodul.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Alsais-Habia, T., Tomme, A. K., Larazo, L. M., Craun, E. A. & Barchard, K. A. (2012). Levels of Emotional Awareness Scale: Comparing Computer and Hand Scoring. *The Western Psychological Association Annual Convention*.
- Barchard, K. A., Bajgar, J., Leaf, D. E. & Lane, R. D. (2010). Computer scoring of the Levels of Emotional Awareness Scale. *Behavior Research Methods*, 42(2).
- Lane, R. D & Smith, R. (2021). Levels of Emotional Awareness: Theory and Measurement of a Socio-Emotional Skill. *Journal of Intelligence*, 9(42).
- Lane, R. D., Quinlan, D. M., Schwartz, G. E., Walker, P. A. & Zeitlin, S. B. (1990). The Levels of Emotional Awareness Scale: A Cognitive-Developmental Measure of Emotion. *Journal of Personality Assessment*, 55(1&2), 124-134.
- Robertson, T., Daffern, M. & Bucks, R. S. (2013). Oral administration of the Levels of Emotional Awareness Scale. *Australian Journal of Psychology*, 65(3).
- Shepherd, K. E. G. (2008). Levels of Emotional Awareness Scale Scores As Predictors of Interactive Behavior: A Validation Study. *University of Northern British Columbia*.
- Watson, B. D., Musicant, J., Scully, A. E. & Barchard, K. A. (2011). The Levels of Emotional Awareness Scale Training and Certification Program. *The Western Psychological Associations convention*.

Hjemmesider

- <https://cenku.dk/kursus-om-mentasliseringsbaseredetest-d-14-november-2023/>

Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)

Kort beskrivelse

MMPI bruges til vurdering af personlighed og psykologiske egenskaber hos voksne i alderen 18-88 år. Testen består af 567 items, hvor hver item indgår i en eller flere af de mange skalaer, der indgår i MMPI. Testen indeholder ti kliniske syndromskalaer med 41 tilhørende underskalaer, ni restrukturerede kliniske syndromskalaer, 16 supplerende skalaer, otte validitetsskalaer, 15 indholdsskalaer med dertilhørende 27 underskalaer, fem PSY-5 personlighedsdimensioner samt 17 sæt af kritiske items.

MMPI er udviklet på baggrund af klinisk praksis og har et næsten teorifrit grundlag.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer og læger må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt koster 890 kr. + moms. Heri indgår der ti svarark og fem spørgeskemaer, hvorfor disse skal købes løbende.

ti nye svarark koster 100 kr. + moms, og et spørgeskema koster 52 kr. + moms.

Testen kan også administreres gennem Hogrefes Testsystem.

Uden licens koster en test 200 kr. + moms, hvor det koster 100 kr. + moms med licens.

Prisen på licens er ukendt.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, der findes en dansk version af anden version hos Hogrefe.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen købes også hos Hogrefe.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Duckworth, J. C. (1991). The Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2: A Review. *Journal of Counseling and Development*, 69, 564-567.

- MMPI-2 er en vigtig udvikling af testværktøjet i forhold til tidligere versioner, dog er det fortsat vigtigt, at testen anvendes med en forsigtig tilgang grundet flere kritiske faktorer, der påvirker anvendelsen og fortolkningen.

Der er blandt andet stor forskel på de profiler, der dannes ud fra MMPI-2 i forhold til tidligere personer, og derfor skal man være påpasselig i forhold til at sammenligne resultater fra de to tests.

Derudover er der en udfordring, da den normative stikprøve for MMPI-2 har en skæv fordeling med flere personer med højere uddannelse og socioøkonomisk status.

Det er vigtigt, at de personer, der anvender MMPI er grundigt uddannede i metoden og har kendskab til alle nuancer ved måleredskabet.

Hill, J. S., Robbins, R. R. & Pace, T. M. (2012). Cultural Validity of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory–2 Empirical Correlates: Is This the Best We Can Do? *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 40, 104-116.

- Denne tekst har en kritisk vurdering af anvendelsen af MMPI-2 på forskellige kulturelle grupper. Der er en bekymring for, at psykologiske tests, som f.eks. MMPI-2, der er udviklet inden for en vestlig kulturel ramme, ikke fanger oplevelser og traditioner fra andre kulturelle baggrunde på en tilstrækkelig måde.
Generelt understreger kritikken det presserende behov, der er for fremtidig forskning i forhold til at adressere kulturel bias i psykologiske tests.

Whitman, M. R., Tylicki, J. L., Mascioli, R., Pickle, J. & Ben-Porath, Y. S. (2021). Psychometric Properties of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory-3 (MMPI-3) in a Clinical Neuropsychology Setting. *American Psychological Association* 33(2), 142-155.

- Dette studie har undersøgt validiteten af MMPI-3 i en klinisk neuropsykologisk sammenhæng. Dette er undersøgt ved at kigge på testens sammenhæng med forskellige præsentationsproblemer, neurokognitive variabler, psykologiske og adfærdsmæssige kriterier, samt DSM-5 diagnosekriterier.
Resultaterne i studiet understreger MMPI's robuste konvergente og diskriminant validitet på tværs af de neuropsykologiske områder, der er blevet undersøgt.
Samlet set støtter studiet reliabiliteten, validiteten og den kliniske anvendelighed i en neuropsykologisk sammenhæng ved MMPI.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Duckworth, J. C. (1991). The Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2: A Review. *Journal of Counseling and Development*, 69, 564-567.
- Hill, J. S., Robbins, R. R. & Pace, T. M. (2012). Cultural Validity of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory–2 Empirical Correlates: Is This the Best We Can Do? *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 40, 104-116.
- Whitman, M. R., Tylicki, J. L., Mascioli, R., Pickle, J. & Ben-Porath, Y. S. (2021). Psychometric Properties of the Minnesota Multiphasic Personality Inventory-3 (MMPI-3) in a Clinical Neuropsychology Setting. *American Psychological Association* 33(2), 142-155.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/minnesota-multiphasic-personality-inventoryr-2.html>

Dimensional Assessment of Personal Pathology (DAPP-BQ)

Kort beskrivelse

DAPP-BQ anvendes til at udføre en dimensionel måling af personlighedsforstyrrelser. I stedet for at anvende de diagnostiske kategorier, man typisk benytter, har udviklerne af denne test udviklet et værktøj til måling af de forskellige personlighedsdimensioner, der er relevante at anvende og tale om i klinisk praksis.

DAPP-BQ giver en vurdering af en række forskellige affektive, kognitive og interpersonelle karakteristika, der har vigtige implikationer for en persons mentale helbred, tilpasning og velbefindende.

Det er muligt at vurdere det fulde spektrum af personligheden, inklusiv den normale personlighed, og derfor kan testen også bruges til at vurdere vigtige aspekter af personligheden på en ikke-klinisk population.

Testen består af 290 items, fordelt på 18 skalaer. Disse 18 skalaer er samlet i fire domæner:

- Emotionel ustabilitet
- Antisociale træk
- Social undgåelse
- Kompulsivitet

Testen har danske normer.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer og læger må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt hos Hogrefe koster 1.250 kr. + moms. Dette sæt indeholder en vejledning og ti spørgeskemaer med netscoring.

Herefter koster det 750 kr. + moms for ti tests med netscoring.

Man kan også udføre testen udelukkende digitalt. Her koster ti digitale spørgeskemaer med netscoring 500 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, testen er oversat til dansk og sælges hos Hogrefe

Scoringsnøgle

Testen scores online gennem Hogrefes Testsystem.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Bagge, C. L. & Trull, T. J. (2003). DAPP-BQ: Factor Structure and Relations to Personality Disorder Symptoms in a Non-clinical Sample. *Journal of Personality Disorders*, 17(1), 19-32.

- Studiet har undersøgt relationen mellem personlighedstræk målt ved DAPP-BQ og symptomer på personlighedsforstyrrelser ud fra DSM-IV. Samplet var en ikke-klinisk population. Resultaterne viste, at træk fra DAPP-BQ var sammenlignelige med DSM-IV personlighedsforstyrrelser, og dermed at DAPP-BQ kan differentiere mellem dem. Yderligere forskning bør fokusere på at validere resultaterne i kliniske populationer og anvende forskellige metodologiske tilgange for at forfine diagnostiske og behandlingsmæssige strategier.

Pukrop, R., Steinbring, I., Gentil, I., Schulte, C., Larstone, R. & Livesley, J. W. (2009). Clinical Validity of the "Dimensional Assessment of Personality Pathology (DAPP)" for Psychiatric Patients with and without a Personality Disorder Diagnosis. *Journal of Personality Disorders*, 23(6), 572-586.

- Studiet finder, at DAPP-BQ viser betydelig klinisk validitet som en metode til at vurdere personlighedsforstyrrelser. Studiet finder høj intern reliabilitet og god test-retest reliabilitet over en tre ugers periode. De 18 skalaer i testen muliggør en detaljeret differentiering af personlighedstræk, og dermed en præcis profilering af personlighedspatologi. Testens høje pålidelighed og stabilitet over tid er essentielt for klinisk anvendelse og forskning, dog er det nødvendigt, at testprofilen fra DAPP-BQ sammenlignes med andre supplerende kliniske vurderinger for at bekræfte diagnoser og vejlede eventuelt behandling.

van Kampen, D. (2002). The DAPP-BQ in The Netherlands: Factor Structure and Relationship with Basic Personality Dimensions. *Journal of Personality Disorders*, 16(3). 235-254.

- Teksten understreger kompleksiteten ved personlighedsforstyrrelser samt vigtigheden af at kombinere funktionelle evalueringer med vurderinger af personlighedstræk. DAPP-BQ giver vigtige og robuste indsigter i personlighedstræk, men for at vurdere en person fyldestgørende er det også vigtigt at vurdere adaptiv og maladaptiv funktion i et bredere klinisk perspektiv.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Bagge, C. L. & Trull, T. J. (2003). DAPP-BQ: Factor Structure and Relations to Personality Disorder Symptoms in a Non-clinical Sample. *Journal of Personality Disorders*, 17(1), 19-32.
- Pukrop, R., Steinbring, I., Gentil, I., Schulte, C., Larstone, R. & Livesley, J. W. (2009). Clinical Validity of the "Dimensional Assessment of Personality Pathology (DAPP)" for Psychiatric Patients with and without a Personality Disorder Diagnosis. *Journal of Personality Disorders*, 23(6), 572-586.

- van Kampen, D. (2002). The DAPP-BQ in The Netherlands: Factor Structure and Relationship with Basic Personality Dimensions. *Journal of Personality Disorders*, 16(3). 235-254.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/dimensional-assessment-of-personality-pathology-basic-questionnaire.html>

Reading the Mind in the Eyes (RME)

Kort beskrivelse

Testen anvendes til at vurdere evnen hos en voksen til at forstå og fortolke følelsesmæssige tilstande og mentale tilstande baseret på billeder af øjne. Testen indeholder 36 spørgsmål, som hver indebærer et billede af et sæt øjne, hvortil der er fire svarmuligheder. En af svarmulighederne beskriver den følelse, der bedst beskriver den mentale tilstand, som øjnene viser. Målet er at vurdere en persons evne til at forstå andres følelser, tanker og intentioner ved at observere deres øjenudtryk, som er en vigtig komponent i theory of mind og social kognition.

Alt efter hvor der læses, er det forskelligt, hvor mange spørgsmål de skriver, at testen indeholder (enten 25, 28 eller 36 spørgsmål). Muligvis skyldes det, at der er forskel på den originale og den reviderede version.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen kan tages online på hjemmesiden: <https://embrace-autism.com/reading-the-mind-in-the-eyes-test/>, og der er dermed ikke brug for oplæring i at udføre testen.

Pris

Gratis

Manual, findes der en dansk version?

På hjemmesiden: <https://embrace-autism.com/reading-the-mind-in-the-eyes-test/>, kan man udføre testen på engelsk. Denne hjemmeside linker til en anden hjemmeside:

<https://www.autismresearchcentre.com/tests/eyes-test-adult/>, hvor testen formentligt findes på dansk, men denne side vil ikke åbne.

De er forsøgt kontaktet, men de har ikke mulighed for at sende testen på andre måder, og siden er nede på ubestemt tid.

Scoringsnøgle

I bunden af den hjemmeside, hvor man kan tage testen på engelsk, er der en tabel, der viser de korrekte svar til hvert billede.

Scoringen er baseret på følgende tre punkter:

- Den samlede tid det tager at fuldføre testen
- Om svarene til hvert enkelt øjenbillede er korrekt eller ukorrekt
- Den tilgang, som testpersonen har til sine besvarelser (intuitiv eller systematisering)

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Baron-Cohen, S., Wheelwright, S., Hill, J., Raste, Y. & Plumb I. (2001). The "Reading the Mind in the Eyes" Test Revised Version: A Study with Normal Adults, and Adults with Asperger Syndrome or High-functioning Autism. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 42(2), 241-251.

- Den første version er blevet revideret for at øge dens følsomhed over for individuelle forskelle i social intelligens blandt voksne.
Den reviderede test har vist sig at være følsom over for individuelle forskelle og kunne adskille individer med asperger syndrom og autisme fra kontroller.
Testen har potentiale til at kunne anvendes i kliniske grupper ud over det autistiske spektrum, og den kan være nyttig til at identificere autistiske træk hos enkeltpersoner.

Hallerbäck, M. U., Lugnegård, T., Hjärthag, F. & Gillberg, C.(2009). The Reading the Mind in the Eyes Test: Test-retest reliability of a Swedish version. *Cognitive Neuropsychiatry*, 14(2), 127-143.

- Studiet undersøger forskellige aspekter af Reading the Mind in the Eyes Test, herunder oversættelse, test/re-test pålidelighed, begrænsninger og kliniske implikationer.
Selvom oversættelser udføres omhyggeligt, kan det resultere i forskellige sværhedsgrader sammenlignet med den originale version.
Kulturelle forskelle kan også påvirke svar, hvilket understreger vigtigheden af at validere kodemanualen for hvert sprog og kultur.
Studiet er den første undersøgelse af test/re-test pålidelighed for RME-testen og finder frem til en rimelig pålidelighed.
Stikprøvestørrelsen er relativt lille og inkluderede kun universitetsstuderende.
Der anbefales forsigtighed ved brug af testen i klinisk praksis.
Testen bør ikke bruges alene til at bekræfte eller afvise en diagnose af autismspektrumforstyrrelse, men kan være nyttig til at evaluere styrker og vanskeligheder i ansigtsudtryksgenkendelse hos enkeltpersoner.
RME-testen er et værdifuldt redskab, men dets anvendelse i klinisk praksis kræver omhyggelig overvejelse af oversættelsesproblemer, pålidelighed, begrænsninger og passende klinisk fortolkning.

Higgins, W. C., Ross, R. M., Langdon, R. & Polito, V (2023). The "Reading the Mind in the Eyes" Test Shows Poor Psychometric Properties in a Large, Demographically Representative U.S. Sample. *Assessment*, 30(6), 1777-1789.

- Studiet undersøgte faktorer, der påvirker Reading the Mind in the Eyes Test (RMET), samt testens validitet og reliabilitet i forhold til at måle på theory of mind. Der rejses tvivl om testens reliabilitet og validitet, og samlet konkluderer studiet, at RMET ikke er et passende mål for theory of mind, og at andre tilgange derfor bør overvejes.

Higgins, W. C., Ross, R. M., Polito, V. og Kaplan, D. M. (2023). Three threats to the validity of the Reading the Mind in the Eyes Test: A commentary on Pavlova and Sokolov (2022). *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 147.

- Der påpeges forskellige bekymringer vedrørende validiteten af Reading the Mind in the Eyes Test (RMET). Først påpeger de, at RMET mangler en konsistent faktorstruktur, idet tidligere analyser af testens dimensioner sjældent er blevet udført, og dem der er blevet udført, har enten vist dårlig modeltilpasning eller undladt at rapportere nøglestatistikker. Derudover viser deres egen undersøgelse af 1181 repræsentative amerikanske deltagere, at de ikke kunne identificere en passende faktormodel. Derudover påpeges det, at RMET ofte viser dårlig intern konsistens. For det tredje er der en bekymring vedrørende, hvilke mentale tilstande der udtrykkes i billederne, og om der er en "korrekt" respons for hver enkelt. De påpeger, at de oprindelige valideringskriterier muligvis ikke kan generaliseres til forskellige populationer, da de kun er blevet valideret på specifikke prøver. Et tidligere studie nævner nogle bekymringer vedrørende den strukturelle validitet af RMET, men undgår at uddybe de mest alvorlige udfordringer ved testen. Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt RMET faktisk måler evnen til at aflæse følelser fra øjne. Denne manglende nøjagtighed vedrørende validiteten af RMET skaber usikkerhed om konklusionerne i de mange studier, der bruger testen.

Olderbak, S., Wilhelm, O., Olaru, G., Geiger, M., Brennehan, M. W. & Roberts R. D. (2015). A psychometric analysis of the reading the mind in the eyes test: toward a brief form for research and applied settings. *Frontiers in Psychology*, 6(1503).

- Studiet er en omfattende vurdering af Reading the Mind in the Eyes Test, og overordnet set er der alvorlige mangler i testens psykometriske kvalitet. I studiet blev der undersøgt flere forskellige kortformsløsninger og delskalaer til undersøgelsen, som refererer til metoder til at reducere kompleksiteten af et måleinstrument, så det bliver mere håndterbart og mindre tidskrævende at administrere. Kun en af disse kortformsløsninger opfyldte kriterierne for tilstrækkelig intern konsistens, faktormætning og modeltilpasning. Dermed anbefales det at bruge en 10-item løsning i stedet for den fulde test. Denne kortform viste tilstrækkelig intern konsistens og faktormætning samt homogenitet, og den blev bekræftet i en anden prøve. Kortformen var svagt til moderat relateret til kognitiv empati og emotionel opfattelse samt stærkt relateret til ordforråd.

Skriver, K. (2020). Udredning og diagnosticering af autismespektrumforstyrrelser. *Fagartikler – Psykologi og Viden*, via: www.moreinfo.addi.dk

- RME-testen kan påvise socialkognitive vanskeligheder hos personer med autismespektrumforstyrrelse i en grad, der adskiller dem fra normale kontrolgrupper, dog med højere præcision for kvinder end for mænd. Dette rejser bekymring, da der er en større prævalens af autismespektrumforstyrrelser hos mænd, og det antyder, at testen

måske ikke er lige så effektiv til diagnosticering af autismespektrumforstyrrelser hos mænd som hos kvinder.

Derudover fremhæves det, at testen også er blevet anvendt på andre kliniske grupper, såsom personer med hjerneskade og anoreksi, hvilket antyder, at den ikke er specifikt diagnostisk for autismespektrumforstyrrelser.

Samlet set peger teksten på nogle begrænsninger ved testen, herunder dens afhængighed af selvrapportering, spørgsmålstejn ved dens økologiske validitet og dens begrænsede specificitet til at diagnosticere autismespektrumforstyrrelser hos mænd.

Vellante, M., Baron-Cohen, S., Melis, M., Marrone, M., Petretto, D. R., Masala, C. & Preti, A (2012). The "Reading the Mind in the Eyes" test: Systematic review of psychometric properties and a validation study in Italy. *Cognitive Neuropsychiatry*, 18(4), 326-354.

- Studiet undersøgte validiteten og pålideligheden af "Reading the Mind in the Eyes" test blandt 200 studerende fra University of Cagliari, Italien. Deltagerne udfyldte spørgeskemaer, herunder Empathy Quotient (EQ), Toronto Alexithymia Scale (TAS-20), og Marlowe-Crowne Social Desirability Scale (SDS). Derefter blev de bedt om at gennemføre RME-testen.

Kvindelige deltagere scorede højere end mandlige deltagere på EQ og RME-test, hvilket understøtter tidligere fund om kønsforskelle i empati.

Mænd viste en negativ korrelation mellem TAS scores og RME test scores, hvilket antyder forskelle i empatifunktioner mellem kønnene.

Analyse af enkeltstående emner i RME-test viste variation i sværhedsgraden af følelser, med nogle følelser lettere genkendt end andre.

Studiets begrænsninger omfattede inklusionen af kun studerende, hvilket begrænser generaliseringen til den bredere befolkning og undersøgelse af uddannelsesniveaues indflydelse på scores.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Baron-Cohen, S., Wheelwright, S., Hill, J., Raste, Y. & Plumb I. (2001). The "Reading the Mind in the Eyes" Test Revised Version: A Study with Normal Adults, and Adults with Asperger Syndrome or High-functioning Autism. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 42(2), 241-251.
- Hallerbäck, M. U., Lugnegård, T., Hjärthag, F. & Gillberg, C.(2009). The Reading the Mind in the Eyes Test: Test-retest reliability of a Swedish version. *Cognitive Neuropsychiatry*, 14(2), 127-143.
- Higgins, W. C., Ross, R. M., Langdon, R. & Polito, V (2023). The "Reading the Mind in the Eyes" Test Shows Poor Psychometric Properties in a Large, Demographically Representative U.S. Sample. *Assessment*, 30(6), 1777-1789.

- Higgins, W. C., Ross, R. M., Polito, V. og Kaplan, D. M. (2023). Three threats to the validity of the Reading the Mind in the Eyes Test: A commentary on Pavlova and Sokolov (2022). *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 147.
- Olderbak, S., Wilhelm, O., Olaru, G., Geiger, M., Brennehan, M. W. & Roberts R. D. (2015). A psychometric analysis of the reading the mind in the eyes test: toward a brief form for research and applied settings. *Frontiers in Psychology*, 6(1503).
- Skriver, K. (2020). Udredning og diagnosticering af autismspektrumforstyrrelser. *Fagartikler – Psykologi og Viden*, via: www.moreinfo.addi.dk
- Vellante, M., Baron-Cohen, S., Melis, M., Marrone, M., Petretto, D. R., Masala, C. & Preti, A (2012). The “Reading the Mind in the Eyes” test: Systematic review of psychometric properties and a validation study in Italy. *Cognitive Neuropsychiatry*, 18(4), 326-354.

Hjemmesider

- <https://embrace-autism.com/reading-the-mind-in-the-eyes-test/>

The Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5-PD)

Kort beskrivelse

SCID-5-PD er et struktureret interview, og det anvendes til udredning af personlighedsforstyrrelser hos voksne og unge ned til 12-13 årsalderen. Ved at supplere det traditionelle interview med et struktureret interviewinstrument opnår man en mere systematisk og ensartet afdækning af tegn og symptomer på personlighedsforstyrrelse, hvilket kan modvirke underdiagnosticering. Forinden interviewet kan klienten udfylde en SCID-5-SPQ, som er en personlighedsscreening bestående af 106 spørgsmål. Ved at besvare disse spørgsmål på forhånd kan omfanget af interviewet begrænses.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykologi må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt koster 1.400 kr. + moms. Dette sæt indeholder en guide, fem interviews og fem spørgeskemaer. Disse interviews og spørgeskemaer skal derfor købes løbende.

Prisen for fem interviews er 440 kr. + moms og fem spørgeskemaer koster 205 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, interviewet er oversat til dansk.

Scoringsnøgle

Scoringen gøres i interviewhæftet.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Boberg, M., Felding, S., Jansson, L. B. & Nordgaard, J. (2020). Challenges assessing personality disorders with the SCID- 5-PD in psychiatric patients. *BMC Psychiatry*. DOI: 10.21203/rs.3.rs-22789/v1.

- Dette studie har fundet, at 55% af patienterne med en klinisk diagnose inden for skizofrenispektret også kvalificerer sig til en eller flere diagnoser inden for personlighedsforstyrrelser. Dette er målt gennem SCID-5-PD. Diagnostiseringskriterierne for personlighedsforstyrrelser i SCID-5-PD, som f.eks. "identitetsforstyrrelse" og "kroniske følelser af tomhed", kan fortolkes på forskellige niveauer. Her mangler SCID-5-PD nogle instruktioner til at differentiere disse på et

strukturelt niveau, hvilket potentielt kan føre til fejldiagnosticering af patienter med skizofreni, som diagnosticeres med personlighedsforstyrrelse i stedet.

Fejlen ved at overse skizofreni er ikke nødvendigvis en svaghed ved SCID-5-PD, da denne test er beregnet til at vurdere personlighedsforstyrrelser i henhold til DSM-5, og dermed er den ikke beregnet til at differentiere bredere kategorier af psykiatriske lidelser. Dog bruges SCID-5-PD ofte som det eneste diagnostiske redskab ved mistanke om personlighedsforstyrrelser i klinisk praksis, hvilket kan føre til suboptimale kliniske resultater.

Der er nogle begrænsninger ved studiet grundet den lille stikprøvestørrelse og repræsentativiteten af patienterne. Derfor bør der laves yderligere forskning med større og mere repræsentative stikprøver.

Heltne, A., Bode, C., Hummelen, B., Falkum, E., Selvik, S. G. & Paap, M. C. S. (2022). Norwegian Clinicians' Experiences of Learnability and Usability of SCID-II, SCID-5-PD and SCID-5- AMPD-I Interviews: A Sequential Multi-Group Qualitative Approach. *Journal of Personality Assessment*, 104(5), 599-612.

- Dette studie har undersøgt klinikeres erfaringer med brugen af SCID-5-PD og SCID-5-AMPD for at identificere udfordringer ved anvendelse af disse interviews samt at sammenligne dem.

Studiet har fundet, at begge tests kræver omfattende træning, og derudover indeholdt de komplekst sprog, hvilket formentligt skyldes oversættelsesproblemer. Det anbefales, at der udvikles specifikke retningslinjer til oplæring i de to tests.

Deltagerne foretrak SCID-5-AMPD frem for SCID-5-PD, da denne test beskrev patienternes problemer bedre.

Disse fund er specifikke for den norske version af begge interviews, og det er derfor uklart om lignende resultater vil opnås med de originale engelske versioner eller andre oversættelser.

Shankman, S. A., Funkhouser, C. J., Lerner, D. & Hee, D. (2017). Reliability and validity of severity dimensions of psychopathology assessed using the Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID). *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 27(1).

- Dette studie har undersøgt pålideligheden og validiteten af at måle dimensionelle symptomsværhedsgrader gennem SCID, og sammenlignet dette med kategoriske diagnoser. Samplet i undersøgelsen bestod af 234 deltagere, som primært var unge voksne både med og uden psykiatriske diagnoser.

Studiet fandt, at dimensionelle symptomsværhedsgrader havde høj intern konsistens og test-retest reliabilitet, især for livstidspsykopatologi, sammenlignet med kategoriske diagnoser, som viste lavere reliabilitet. Derudover viste resultaterne, at dimensionelle vurderinger og kategoriske diagnoser havde signifikante sammenhænge med funktionsnedsættelse, men at dimensionelle sværhedsgrader ofte havde større uafhængige

effekter. I forhold til prædiktiv validitet var dimensionelle vurderinger også mere effektive end kategoriske diagnoser til at forudsige langsigtede symptomer og funktionsnedsættelse. Det fremhæves i studiet, at SCID kan tilpasses til at bidrage med pålidelige og valide dimensionelle vurderinger til en bred vifte af psykopatologier.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Boberg, M., Felding, S., Jansson, L. B. & Nordgaard, J. (2020). Challenges assessing personality disorders with the SCID- 5-PD in psychiatric patients. *BMC Psychiatry*. DOI: 10.21203/rs.3.rs-22789/v1.
- Heltne, A., Bode, C., Hummelen, B., Falkum, E., Selvik, S. G. & Paap, M. C. S. (2022). Norwegian Clinicians' Experiences of Learnability and Usability of SCID-II, SCID-5-PD and SCID-5- AMPD-I Interviews: A Sequential Multi-Group Qualitative Approach. *Journal of Personality Assessment*, 104(5), 599-612.
- Shankman, S. A., Funkhouser, C. J., Lerner, D. & Hee, D. (2017). Reliability and validity of severity dimensions of psychopathology assessed using the Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID). *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 27(1).

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/struktureret-klinisk-interview-til-dsm-5r-personlighedsforstyrrelser.html>

Parenting Stress Index (PSI)

Kort beskrivelse

Parenting Stress Index anvendes til identificering af problemområder i familier på et tidligt stadie, og derfor er den velegnet til brug for professionelle, som arbejder med udsatte børn og deres familier. Den kan også bruges forebyggende i familier, som ved første øjekast er velfungerende. Testen består af 120 udsagn, som skal besvares af forælderen. Her skal forælderen for hvert udsagn tage stilling til, hvor enig han eller hun er med indholdet i udsagnet. Disse udsagn handler både om, hvordan barnet opfører sig, hvordan forældrene reagerer, samt om hvordan familien fungerer som helhed.

Børnedomænet er opdelt i seks subskalaer: Distraction/hyperaktivitet, Tilpasningsevne, Belønning af forælder, Krævende, Sindsstemning/humør og Accept.

Forælderdomænet er opdelt i syv subskalaer: Kompetence, Isolation, Tilknytning, Helbred, Begrænset af forælderrolle, Depression og Ægtefælle.

Testen scores i forhold til amerikanske normer.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen må udføres af psykologer, læger, personer med en kandidat i pædagogisk psykologi, sygeplejersker, sundhedsplejersker, socialrådgivere, specialpædagoger og speciallærere.

Pris

Et komplet sæt koster 1.240 kr. + moms, og dette sæt indeholder en manual, ti spørgeskemaer, ti svarark og ti opgørelsesark.

Ti nye spørgeskemaer, ti svarark og ti opgørelsesark koster til sammen 440 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Der findes ikke en dansk version. Manualen er på engelsk.

Scoringsnøgle

Denne indgår i det komplette sæt.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Abidin, R. R. (2015). Test review. *Journal of Psychological Assessment*, 33(7), 698-702.

- Der er en bekymring for, at der kan opstå bias i forbindelse med testningen, da det kun er forældrenes perspektiv, der inddrages. Forældrenes følelsesmæssige tilstand på

testtidspunktet vil få stor betydning for deres svar. Der foreslås, at der bør udvikles en version, hvor børn selv besvarer spørgsmål om deres oplevelser.

Til trods for flere kritikpunkter forbliver PSI et værdifuldt redskab i kliniske forbindelse til vurdering af forældres stress og den potentielle indvirkning på barnets udvikling.

Loyd, B. H. & Abidin, R. R. (1985). Revision of the Parenting Stress Index. *Journal of Pediatric Psychology*, 10(2), 169-177.

- Teksten understreger, at PSI er et vigtigt værktøj til at vurdere stress i forælder-barn-relationer. PSI måler effektivt forskellige dimensioner af stress i forælder-barn-relationen. PSI er blevet udviklet og forbedret fra tidligere versioner i forhold til administrationstid, scoring og tolkning af resultater. Pålideligheden og faktorvaliditeten gør PSI til et værdifuldt værktøj til screening og til evaluering af interventioners effektivitet.

Pereira, L. M., Viera, C. S., Gonçalves de Oliveira Toso, B. R., Rodrigues da Silva Carvalho, A. & Bugs, B. M. (2016). Validation of the Parenting Stress Index for Brazilian Portuguese. *Acta Paul Enferm*, 29(6), 671-7.

- Studiet omhandler tilpasning og validering af PSI til brasiliansk portugisisk. Den interne reliabilitet var høj, hvilket understreger, at de oversatte spørgsmål nøjagtigt afspejler de tilsigtede domæner. Studiet understreger, at PSI er blevet kulturelt tilpasset og valideret til brasiliansk portugisisk.

Ríos, M., Zekri, S., Alonso-Esteban, Y. & Navarro-Pardo, E. (2022). Parental Stress Assessment with the Parenting Stress Index (PSI): A Systematic Review of Its Psychometric Properties. *Children*, 9(1649).

- PSI er et af de mest udbredte og velafprøvede instrumenter til at måle forældrestress på tværs af forskellige befolkningsgrupper. Der er robuste beviser for testens normer, validitet, reliabilitet og praktiske anvendelighed, hvilket gør PSI til et af de foretrukne valg både i forsknings- og kliniske situationer. Det er afgørende, at PSI bliver tilpasset forskellige kulturer og sproglige kontekster, for at testens validitet og reliabilitet kan opretholdes. Der understreges også i teksten, at der er en begrænset forskning i faktor-strukturen ved PSI, hvilket er kritisabelt for testen. Overordnet set understreger teksten, at PSI er et vigtigt værktøj til at fremme trivslen i familier samt til at skræddersy interventioner, men der mangler fortsat forskning og anvendelse af mere avancerede psykometriske metoder, da det vil bidrage til nøjagtigheden og relevansen af testen.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Abidin, R. R. (2015). Test review. *Journal of Psychological Assessment*, 33(7), 698-702.
- Loyd, B. H. & Abidin, R. R. (1985). Revision of the Parenting Stress Index. *Journal of Pediatric Psychology*, 10(2), 169-177.
- Pereira, L. M., Viera, C. S., Gonçalves de Oliveira Toso, B. R., Rodrigues da Silva Carvalho, A. & Bugs, B. M. (2016). Validation of the Parenting Stress Index for Brazilian Portuguese. *Acta Paul Enferm*, 29(6), 671-7.
- Ríos, M., Zekri, S., Alonso-Esteban, Y. & Navarro-Pardo, E. (2022). Parental Stress Assessment with the Parenting Stress Index (PSI): A Systematic Review of Its Psychometric Properties. *Children*, 9(1649).

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/parenting-stress-index.html>

Millon Clinical Multiaxial Inventory (MCMI-III)

Kort beskrivelse

MCMI-III er en personlighedstest for voksne, der måler 14 forskellige personlighedsmønstre og ti kliniske syndromer.

De 14 personlighedsmønstre er: skizoid, ængstelig, depressiv, dependent, histrionisk, narcissistisk, antisocial, sadistisk, tvangspræget, passiv-aggressiv, masochistisk, skizotypal, borderline og paranoid.

De ti kliniske syndromer er: angst, somatoform, bipolar hypomani, dysthymi, alkoholafhængighed, stof- og medicinafhængighed, posttraumatisk stressforstyrrelse, psykotisk tænkning, svær depression og vrangforestillinger.

Testen er koordineret med DSM-IV, og den kan med fordel anvendes til screening og diagnosticering eller planlægning af behandling i de fleste kliniske og psykiatriske sammenhænge. Testen baserer sig på amerikanske normer. Der findes danske normer baseret på 2323 patienter, og normer for seks større kliniske grupper, for seks aldersgrupper og for køn. MCMI-III har indbygget tre validitetsskaler. Slalareliabiliteten er høj (.85). Der er i manualen danske standarder for T-scores, som kan bidrage til en pålideligheds- og validitetskontrol.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Kravene for at man må udføre testen er, at man enten er psykolog eller speciallæge i psykiatrien.

Pris

Et komplet sæt koster 2.470 kr. + moms. Dette sæt indeholder en dansk vejledning, scoringsnøgle, spørgeskema, registreringsark, opgørelsesark, håndscoringsprofil og vedledning til håndscoring.

Testen kan også administreres og scores digitalt. Dette koster 3.585 kr. + moms.

Hvis testen administreres i hånden, skal der købes nye spørgeskemaer, registreringsark, opgørelsesark og håndscoringsprofiler løbende.

Ti spørgeskemaer koster 355 kr. + moms

Ti registreringsark koster 165 kr. + moms

Ti opgørelsesark koster 170 kr. + moms

Ti håndscoringsprofiler koster 165 kr. + moms

Manual, findes der en dansk version?

Ja, testen er oversat til dansk.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen findes både som håndscoring og som en digital løsning.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Alareqe, N. A., Roslan, S., Nordin, M. S., Ahmad, N. A. & Taresh, S. M. (2021). Psychometric Properties of the Millon Clinical Multiaxial Inventory–III in an Arabic Clinical Sample Compared with American, Italian, and Dutch Cultures. *Frontiers in Psychology, 12*(562619).

- Denne undersøgelse har bekræftet, at skalaerne på MCMI er normalfordelte, og derudover viste det sig, at den interne reliabilitet var god. Samplet i studiet er patienter fra et specifikt arabisk område.

Overordnet set viser MCMI sig som et værdifuldt redskab til vurdering af psykopatologi, både i klinisk praksis og forskning, og derudover er den anvendelig på tværs af kulturer. Det anbefales, at der laves yderligere forskning i ikke-vestlige kulturer med større stikprøver og med forskellige metoder.

Boyle, G. J. & Déan, L. L. (2000). Discriminant Validity of the Illness Behavior Questionnaire and Millon Clinical Multiaxial Inventory-III in a Heterogeneous Sample of Psychiatric Outpatients. *Journal of Clinical Psychology, 56*(6), 779-791.

- Dette studie har undersøgt to tests, IBQ og MCMI. Ønsket var at finde ud af om de to tests kan skelne mellem kliniske patienter og ikke-kliniske personer. Begge tests viser, at kliniske patienter har signifikant højere scores på mange skalaer. Dog fandt studiet også, at nogle skalaer ved MCMI havde vanskeligt ved at skelne effektivt mellem kliniske og ikke-kliniske grupper, og dette gjaldt især de skalaer, der måler alvorlige personlighedsforstyrrelser i det psykiske spektrum, hvilket er et overraskende fund ved studiet. Dette understreger, at den kliniske anvendelighed ved MCMI er begrænset til personlighedsforstyrrelser, og der er derfor behov for yderligere forskning med større stikprøver, således validiteten kan forbedres.

Mohammadi, M. R., Hooshyari, Z., Delavar, A., Amanat, M., Mohammadi, A., Abasi, I. & Salehi, M. (2023). Diagnostic Validity of Millon Clinical Multiaxial Inventory-IV (MCMI-IV). *Current Psychology, 42*(18052-18060).

- Dette studie havde til formål at vurdere diagnostisk validitet af MCMI ved at sammenligne med SCID-5, som antages som værende guldstandard for psykiatriske vurderinger. Studiet har fundet, at MCMI identificerer en højere prævalens af patologiske personlighedslidelser sammenlignet med SCID-5, hvilket kan skyldes forskellen i metoderne, da SCID er en struktureret interviewmetode, hvor MCMI bygger på selvurdering. Ved en kombination af kliniske og selvurderingsmetoder kan diagnosticeringsreliabiliteten blive forbedret. Overordnet er MCMI et værdifuldt værktøj til identifikation af personlighedsforstyrrelser, til trods for de begrænsninger, der også er ved testen.

Der er behov for yderligere forskning for at undersøge nøjagtigheden ved testen, især for at evaluere den anvendelighed på tværs af forskellige befolkninger.

Rogers, R., Salekin, R. T. & Sewell, K. W. (1999). Validation of the Millon Clinical Multiaxial Inventory for Axis II Disorders: Does It Meet the Daubert Standard? *Law and Human Behavior*, 23(4), 425-443.

- Studiet undersøger generel psykometri ved MCMI i forhold til identificering af Akse II lidelser (personlighedsforstyrrelser og mental retardering), og derudover undersøges hvor valid testen er til anvendelse i retslige sammenhænge.

Skalaerne i MCMI viste generelt lav konvergent validitet, og derudover en lav diskriminant validitet. Dette indikerer, at MCMI ikke er pålidelig i forhold til diagnosticering af Akse II lidelser, og derfor er det ikke forsvarligt at anvende testen i retslige sammenhænge, da testen ikke er nøjagtig, hvilket er nødvendigt i en retslig sammenhæng i forhold til beslutningstagning.

Overordnet set giver MCMI nyttige kliniske data om visse personlighedsforstyrrelser, men den opfylder ikke standarderne for retsbrug. Derfor er løbende gennemgange og yderligere forskning nødvendigt for at sikre, at de psykologiske målinger lever op til de strenge krav, der kræves i juridiske kontekster.

Rossi, G. & Derksen, J. (2015). International Adaptations of the Millon Clinical Multiaxial Inventory: Construct Validity and Clinical Applications. *Journal of Personality Assessment*, 97(6), 572-590.

- Dette studie har undersøgt anvendelsen af MCMI på tværs af forskellige sprog og kulturelle forskelle.

Danske, hollandske og spanske oversættelser af MCMI viser stærk konstruktvaliditet og sammenlignelighed med den oprindelige amerikanske version. Undersøgelser af base rate scores og diagnostiske cut-off scores har dog vist problematiske resultater grundet forskelle i patientgrupper mellem nationer, hvorfor MCMI fungerer bedst som screeningsværktøj frem for til kategoriske diagnoser.

Fremtidig forskning bør vurdere MCMI's egnethed i forskellige kontekster, herunder forskellige etniske grupper.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Alareqe, N. A., Roslan, S., Nordin, M. S., Ahmad, N. A. & Taresh, S. M. (2021). Psychometric Properties of the Millon Clinical Multiaxial Inventory–III in an Arabic Clinical Sample Compared with American, Italian, and Dutch Cultures. *Frontiers in Psychology*, 12(562619).
- Boyle, G. J. & Déan, L. L. (2000). Discriminant Validity of the Illness Behavior Questionnaire and Millon Clinical Multiaxial Inventory–III in a Heterogeneous Sample of Psychiatric Outpatients. *Journal of Clinical Psychology*, 56(6), 779-791.

- Mohammadi, M. R., Hooshyari, Z., Delavar, A., Amanat, M., Mohammadi, A., Abasi, I. & Salehi, M. (2023). Diagnostic Validity of Millon Clinical Multiaxial Inventory-IV (MCMI-IV). *Current Psychology*, 42(18052-18060).
- Rogers, R., Salekin, R. T. & Sewell, K. W. (1999). Validation of the Millon Clinical Multiaxial Inventory for Axis II Disorders: Does It Meet the Daubert Standard? *Law and Human Behavior*, 23(4), 425-443.
- Rossi, G. & Derksen, J. (2015). International Adaptations of the Millon Clinical Multiaxial Inventory: Construct Validity and Clinical Applications. *Journal of Personality Assessment*, 97(6), 572-590.

Hjemmesider

- <https://www.pearsonclinical.dk/mcmi-iii>

Personality Assessment Inventory (PAI)

Kort beskrivelse

Denne test anvendes til klinisk vurdering af psykologiske funktioner og psykopatologi hos unge og voksne mellem 16 og 70 år.

Testen er opbygget med udgangspunkt i en begrebsmæssig tilgang til testudvikling, og dette indebærer, at det kliniske fænomen, der ønskes at måle på, bliver delt op i de komponenter, der kendetegner netop denne lidelse eller tilstand.

Testen består af 344 spørgsmål og er bygget op som et spørgeskema. Disse spørgsmål er opdelt i 22 skalaer, hvoraf 11 er kliniske skalaer, fem er behandlingsskalaer, fire validitetsskalaer og to interpersonelle skalaer.

PAI er afprøvet på over 1200 danskere, og der findes to sæt normer, hvoraf en er til voksne fra 21 år og opefter, og den anden er til unge i alderen 16 til 20 år.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen må administreres af læger og psykologer.

Pris

Et komplet sæt koster 2.420 kr. + moms, og dette sæt indeholder en vejledning, ti svarark til computerscoring, to spørgeskemaer, en interpretive guide og ti internettests.

Svarark til computerscoring og internettests skal købes løbende.

Svarark koster 50 kr. + moms for ti stk.

Internettests koster 440 kr. + moms for ti stk.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen er oversat til dansk og sælges ved Hogrefe.

Scoringsnøgle

Testen skal computerscores.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Boyle, G. J. & Lennon, T. J. (1994). Examination of the Reliability and Validity of the Personality Assessment Inventory. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 16(3), 173-187.

- Dette studie har undersøgt PAI's evne til at skelne mellem personer med alkoholproblemer, personer med skizofreni og normale personer. Derudover var ønsket at vurdere pålideligheden ved testresultaterne over tid. Studiet viste, at personer med

alkoholproblemer scorede signifikant højere på skalaen med alkoholproblemer end de andre deltagere. Deltagerne med skizofreni scorede tilmed højere på skalaen for skizofreni. Derudover scorede normale personer lavere end både skizofrene og alkoholikere. Test-retest pålideligheden var omkring 0,73, hvilket indikerer en moderat stabilitet over tid. Klassifikationsnøjagtigheden for personer med alkoholproblemer var 90%, dog var der også 25% af de normale personer, der fejlagtigt blev klassificeret som alkoholikere. Derudover havde den skizofreniske skala svært ved at skelne mellem skizofrene og alkoholikere, hvilket både kan skyldes antipsykotisk medicin og komorbiditet. Flere skalaer i testen havde udfordringer med at skelne mellem forskellige kliniske grupper, men fungerede bedre til at skelne mellem kliniske og normale grupper. Dermed er konstruktvaliditeten og pålideligheden ved PAI delvist problematiske.

Busse, M., Whiteside, D., Waters, D., Hellings, J. & Ji, P. (2014). Exploring the Reliability and Component Structure of the Personality Assessment Inventory in a Neuropsychological Sample. *The Clinical Neuropsychologist*, 28(2), 237-251.

- Denne undersøgelse viser, at pålideligheden af PAI i et neuropsykologisk sample generelt er høj. Skalaerne i testen viste acceptable pålidelighedsværdier, dog var værdierne for nogle delskalaer lavere end anbefalet. Samplet bestod primært af hvide amerikanere, og derudover indgik personer med forskellige neurologiske lidelser, hvilket gør det svært at generalisere resultaterne til specifikke lidelser.

Groves, J. A. & Engel, R. R. (2007). The German Adaptation and Standardization of the Personality Assessment Inventory (PAI). *Journal of Personality Assessment*, 88(1), 49-56.

- Dette studie har undersøgt tilpasningen af PAI til en tysk version. Forskellene mellem den amerikanske og den tyske normdata var relativt små, og de forskelle der blev fundet, kan skyldes kulturelle variationer i de begreber, der er blevet målt på. Den interne reliabilitet var generelt højt, men enkelte skalaer viste lavere reliabilitet i den tyske version, og dette skyldes formentligt sproglige og konceptuelle forskelle. Studiet understreger vigtigheden af en nøje oversættelses- og tilpasningsproces af psykologiske testværktøjer, således integriteten og anvendeligheden opretholdes på tværs af forskellige sprog og kulturer.

Kois, L. E., Rodriguez, C., Chauhan, P., Pearson, J. & Rioja, V. B. (2019). Internal Consistency and Convergent Validity of the Personality Assessment Inventory English and European-Spanish Version with English/Spanish Bilinguals. *The Spanish Journal of Psychology*, 22(e31), 1–14.

- Dette studie sammenligner den spanske version af PAI med den engelske version. Generelt var den interne reliabilitet utilfredsstillende for begge versioner, dog var den lavest for den spanske version. Studiet understreger betydningen af kulturel og sproglig diversitet i psykologiske tests. Der er observeret forskelle mellem den engelske og spanske version, hvilket tyder på, at

normative tanker, følelser og adfærd kan variere på tværs af spansktalende subkulturer. Dette påpeger vigtigheden af at tage højde for deltagernes sproglige færdigheder og kulturelle kontekst ved valg og fortolkning af tests.

Samlet set understreger studiet behovet for fortsat forskning og udvikling af psykologiske tests, således disse tilpasses diverse kulturer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Boyle, G. J. & Lennon, T. J. (1994). Examination of the Reliability and Validity of the Personality Assessment Inventory. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 16(3), 173-187.
- Busse, M., Whiteside, D., Waters, D., Hellings, J. & Ji, P. (2014). Exploring the Reliability and Component Structure of the Personality Assessment Inventory in a Neuropsychological Sample. *The Clinical Neuropsychologist*, 28(2), 237-251.
- Groves, J. A. & Engel, R. R. (2007). The German Adaptation and Standardization of the Personality Assessment Inventory (PAI). *Journal of Personality Assessment*, 88(1), 49-56.
- Kois, L. E., Rodriguez, C., Chauhan, P., Pearson, J. & Rioja, V. B. (2019). Internal Consistency and Convergent Validity of the Personality Assessment Inventory English and European-Spanish Version with English/Spanish Bilinguals. *The Spanish Journal of Psychology*, 22(e31), 1-14.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/personality-assessment-inventory.html>

Social Responsiveness Scale (SRS-2)

Kort beskrivelse

SRS-2 er velegnet til vurdering af afvigelser i sociale kompetencer hos børn og voksne. Testen består af et spørgeskema, som hos børn udfyldes af forældre og lærere, og hos voksne udfyldes den af individet selv samt pårørende. Der er 65 spørgsmål i spørgeskemaet, som skal besvares på en fire-punkts-skala.

Testen opgøres som en overordnet totalscore, og derudover på fem underskalaer:

- Social bevidsthed
- Social kognition
- Social kommunikation
- Social motivation
- Begrænsede interesser og repetitiv/stereotyp adfærd

Der er indsamlet danske normer til testen.

Testen kan udføres både digitalt i Hogrefes Testsystem samt på papir.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen må administreres af psykologer, læger, personer med en kandidat i pædagogisk psykologi, sygeplejersker, sundhedsplejersker, socialrådgivere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, logopæder, specialpædagoger og speciallærere.

Pris

Et komplet sæt koster 1.420 kr. + moms, og dette sæt indeholder en vejledning, fem spørgeskemaer til førskolebørn, fem spørgeskemaer til skolebørn, fem spørgeskemaer til voksne (selvrapportering), fem spørgeskemaer til voksne (pårørende), samt fem tests i Hogrefes Testsystem.

Der skal købes nye spørgeskemaer løbende. Det koster 300 kr. + moms for ti stk. spørgeskemaer i papirform uanset om det er til førskolebørn, skolebørn, voksne (selvrapportering) eller voksne (pårørende).

Én test i Hogrefes Testsystem koster 64 kr. + moms, hvis man ikke har licens. Med licens koster det 32 kr. + moms.

Prisen på licens er ukendt.

Manual, findes der en dansk version?

Testen er oversat til dansk og sælges på Hogrefes hjemmeside.

Scoringsnøgle

Testen kan både scores i hånden og digitalt.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Borges, L., Otoni, F., de Lima, T. H. & Schelini, P. W. (2023). Social Responsibility Scale (SRS-2): Validity Evidence Based on Internal Structure. *Psicologia: Teoria e Pesquisa*, 39.

- Dette studie ønskede at vurdere SRS. Der var 1001 deltagere i alderen fra 2 år til 73 år, og alle var fra forskellige brasilianske stater.
Studiet fandt, at alle subskalaerne korrelerede signifikant med den samlede score, hvilket indikerer, at subskalaerne bidrager væsentligt til forståelsen af den sociale responsivitet og tilpasningsfærdigheder, som testen måler på.
Studiet understøtter, at SRS er et effektivt redskab til at identificere og vurdere symptomer på autismespektrumforstyrrelser.
Fremtidige studier bør overveje variabler som køn og alder.

Chan, W., Smith, L. E., Hong, J., Greenberg, J. S. & Mailick, M. R. (2017). Validating the Social Responsiveness Scale for Adults with Autism. *Autism Research*, 10, 1663-1671.

- Dette studie har undersøgt validiteten ved SRS ved at sammenligne med andre måleredskaber, der anvendes til måling af symptomer på autismespektrumforstyrrelse. Studiet har fundet, at der er stærk empirisk støtte til validiteten af SRS til vurdering af autismespektrumforstyrrelse hos voksne. SRS måler effektivt på symptomerne ved autismespektrumforstyrrelse, og derudover er testen effektiv til at forudsige resultater over tid.

Takei, R., Matsuo, J., Takahashi, H., Uchiyama, T., Kunugi, H. & Kamio, Y. (2014). Verification of the utility of the social responsiveness scale for adults in non-clinical and clinical adult populations in Japan. *BMC Psychiatry*, 14(302), 1-9.

- Dette studie har undersøgt den japanske version af SRS hos voksne. Studiet bekræfter at denne version er pålidelig og valid til måling af autistiske træk hos voksne. Den er effektiv til at screene for autismespektrumforstyrrelse og at adskille den lidelse fra andre psykiatriske tilstande.
Der er behov for yderligere forskning for at forstå kulturelle variationer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Borges, L., Otoni, F., de Lima, T. H. & Schelini, P. W. (2023). Social Responsibility Scale (SRS-2): Validity Evidence Based on Internal Structure. *Psicologia: Teoria e Pesquisa*, 39.
- Chan, W., Smith, L. E., Hong, J., Greenberg, J. S. & Mailick, M. R. (2017). Validating the Social Responsiveness Scale for Adults with Autism. *Autism Research*, 10, 1663-1671.

- Takei, R., Matsuo, J., Takahashi, H., Uchiyama, T., Kunugi, H. & Kamio, Y. (2014). Verification of the utility of the social responsiveness scale for adults in non-clinical and clinical adult populations in Japan. *BMC Psychiatry*, 14(302), 1-9.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/social-responsiveness-scale.html>

Adaptive Behavior Assessment System (ABAS)

Kort beskrivelse

ABAS anvendes til udredning af adaptive færdigheder hos børn, unge og voksne. Adaptive færdigheder er personers indlærte færdigheder, som f.eks. at planlægge og gennemføre madlavning, rengøring eller at interagerer med andre mennesker.

ABAS indeholder tre færdighedsdimensioner: konceptuel, social og praktisk, som er udfoldet i 11 færdighedsområder, som omfatter 239 items.

Ved testning af børn skal barnet selv, forældre, omsorgspersoner, pædagoger og/eller lærere udfylde spørgeskemaer om barnet.

Hos voksne skal personen selv eller en nærtstående udfylde spørgeskemaet.

Der er indsamlet danske/svenske normer til testning af børn, hvor der anvendes de originale amerikanske normer til testning af voksne.

Testen kan administreres både gennem Hogrefes Testsystem og i papirform, dog skal testen scores i Hogrefes Testsystem.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Testen må administreres af psykologer, læger, personer med en kandidat i pædagogisk psykologi, sygeplejersker, sundhedsplejersker, socialrådgivere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, logopæder, specialpædagoger og speciallærere.

Pris

Et komplet sæt koster 3.300 kr. + moms, og dette sæt indeholder en vejledning, ti tests i Hogrefes Testsystem, en interventionsguide og fem af hvert papirskema

- Forælderskema 1 for børn fra 0-5 år
- Forælderskema 2 for børn fra 6-18 år
- Pædagogskema for børn fra 2-5 år
- Lærerskema for børn fra 6-18
- Voksenskema for personer mellem 16 og 89 år

Disse skemaer skal købes løbende, hvis testen ønskes administreret i hånden. Det koster 260 kr. + moms at købe ti nye spørgeskemaer, uanset hvilket skema der skal købes.

Det koster 34 kr. + moms at udføre testen i Hogrefes Testsystem, hvis man har licens, og det koster 68 kr. + moms uden licens.

Prisen på licens er ukendt.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen er oversat til dansk og sælges på Hogrefes hjemmeside.

Scoringsnøgle

Testen scores gennem Hogrefes Testsystem.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Kreemers, B., Briers, V., Maljaars, J., Storms, G., Maes, B. & Noens, I. (2024). ABAS-3 for Belgium: standardisation, psychometric properties and guidelines for fair assessment. *International Journal of Developmental Disabilities*, DOI: 10.1080/20473869.2024.2331842.

- Dette studie omhandler standardisering af ABAS-3 i Belgien (Flandern).
Psykometriske analyser viser, at ABAS-3 har god intern reliabilitet og test-retest reliabilitet.
Derudover viste analyserne også god interrater reliabilitet.
Tilmed viste ABAS-3 stærke korrelationer med andre adaptive adfærdstests og svage negative korrelationer med adfærdsproblemer.
Der er blevet udviklet retningslinjer for at sikre retfærdig vurdering i forhold til at imødekomme kulturelle og socioøkonomiske forskelle.
Generelt viser ABAS-3 god psykometrisk kvalitet og er tilpasset det belgiske samfund.

Mecca, T. P., Tafla, T. L., Bueno, F. M. B., Valentini, F., Bassetto, S. A. & Teixeira, M. C. T. V. (2024). Transcultural adaptation of the Adaptive Behavior Assessment System (ABAS-3). *International Journal of Developmental Disabilities*, 70(4), 684-695.

- Dette studie har undersøgt validiteten af den brasiliansk-portugisiske version af ABAS-3.
Undersøgelsen viser, at den brasilianske version er blevet tilpasset med stærk evidens for indholdsvaliditeten, hvorfor testen er klar til brug i fremtidige undersøgelser. Tilpasningen sikrer, at ABAS-3 er et værdifuldt værktøj til vurdering af de adaptive færdigheder på tværs af forskellige domæner og aldersgrupper i Brasilien.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Kreemers, B., Briers, V., Maljaars, J., Storms, G., Maes, B. & Noens, I. (2024). ABAS-3 for Belgium: standardisation, psychometric properties and guidelines for fair assessment. *International Journal of Developmental Disabilities*, DOI: 10.1080/20473869.2024.2331842.
- Mecca, T. P., Tafla, T. L., Bueno, F. M. B., Valentini, F., Bassetto, S. A. & Teixeira, M. C. T. V. (2024). Transcultural adaptation of the Adaptive Behavior Assessment System (ABAS-3). *International Journal of Developmental Disabilities*, 70(4), 684-695.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/adaptive-behavior-assessment-system-third-edition.html>

Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM)

Kort beskrivelse

SIFFM er en interviewguide til dimensionel vurdering af personlighed og personlighedsforstyrrelser inden for rammerne af fem faktor-modellen. Testen kan anvendes til voksne.

SIFFM vurderer funktionelle og dysfunktionelle personlighedstræk på fem overordnede domæner og 30 snævre facetter. Der er 120 items, som skal rates på en trepunktsskala, og disse ratings giver kvantitativ information om testpersonen. Derudover opnås også kvalitativ information om personen grundet interviewtilgangen.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Psykologer, læger og certificerede må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt koster 970 kr. + moms, og dette sæt indeholder en vejledning og ti interviewguides. Ti nye interviewguides koster 360 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, manualen er oversat til dansk og sælges på Hogrefes hjemmeside.

Scoringsnøgle

Scoringen foregår således, at de 120 items i interviewet bliver ratet på en trepunktsskala af testadministratoren.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Pocnet, C., Antonietti, J. P., von Gunten, A. & Rossier, J. (2018). Validation of an Adapted French Form of the Structured Interview for the Five-Factor Model (SIFFM) in a Swiss Sample. *Swiss Journal of Psychology*, 77(1), 33-43.

- I dette studie er de psykometriske egenskaber for den franske version af SIFFM blevet evalueret, og disse resultater er blevet sammenlignet med den originale version samt andre sprogversioner.

Den interne reliabilitet for den franske version af SIFFM var generelt god. Sammenlignet med den engelske og tyske version var de interne reliabilitetskoefficienter lidt højere i disse versioner end i den franske.

Analysen viste høj konvergens mellem SIFFM og NEO-FFI-R (kort version af NEO-PI-R), og derudover var interrater reliabiliteten i overensstemmelse med de andre sprogversioner.

Generelt viste studiet, at den franske version af SIFFM er en pålidelig og valid metode til personlighedsvurdering, og at den er sammenlignelig med engelske, tyske og hollandske versioner af testen. Der blev dog observeret små forskelle i strukturen, som kan skyldes semantiske og kulturelle forskelle. Fremtidige studier bør inkludere mere varierede og repræsentative samples, og derudover undersøge hvordan kulturelle faktorer påvirker personlighedsvurderinger.

Stepp, S. D., Trull, T. J., Burr, R., Wolfenstein, M. & Vieth, A. Z. (2005). Incremental Validity of the Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM). *European Journal of Personality, 19*, 343-357.

- Dette studie har undersøgt forholdet mellem personlighedstræk og symptomer på borderline personlighedsforstyrrelse, antisocial personlighedsforstyrrelse og histrionisk personlighedsforstyrrelse. Hertil anvendes to måleinstrumenter, som er SIFFM og SNAP (The Schedule for Nonadaptive and Adaptive Personality). Både SIFFM og SNAP bidrager med værdifulde oplysninger om personlighedsforstyrrelser, og de komplementerer hinanden med forskellige oplysninger. Derfor vil en kombination af SIFFM og SNAP give et mere omfattende billede af personlighedsforstyrrelser og kan være nyttig i både klinisk praksis og forskning.

Trull, T. J., Useda, J. D., Holcomb, J., Doan B. T., Widiger, T. A., Axelrod, S. R., Stern, B. L. & Gershuny, B. S. (1998). A Structured Interview for the Assessment of the Five-Factor Model of Personality. *Psychological Assessment, 10*(3), 229-240.

- I dette studie er SIFFM blevet sammenlignet med NEO-PI-R. Studiet viste, at SIFF- scores er pålidelige og derudover at de er stabile hen over en to-ugers periode. SIFFM er et unikt måleinstrument, da det er det eneste interviewbaserede måleinstrument, der måler på femfaktor-modellen. Det understreges, at det er en fordel at kombinere SIFFM med f.eks. NEO-PI-R, der er en selvrapporeringmetode. Hvis der er høj konvergens mellem resultaterne i de to metoder, kan gyldigheden understøttes. Der er en begrænsning ved studiet, idet samplet kun bestod af 44 personer, og derudover påvirkes generaliserbarheden yderligere, da samplet var diagnostisk heterogen.

Trull, T. J., Widiger, T. A. & Burr, R. (2001). A Structured Interview for the Assessment of the Five-Factor Model of Personality: Facet-Level Relations to the Axis II Personality Disorders. *Journal of Personality 69*(2), 175-198.

- Dette studie har fundet, at SIFFM kan være nyttig til at forstå og differentiere personlighedsforstyrrelser. Det understreges, at det er vigtigt at inddrage interviewbaserede vurderinger af personlighedstræk og personlighedsforstyrrelser, da interviews kan give en dybere indsigt i maladaptive adfærdsmønstre, som selvrapporeringmålinger måske ikke fanger.

Dermed kan SIFFM og lignende interviewbaserede værktøjer spille en vigtig rolle i den kliniske vurdering og forståelse af personlighedsforstyrrelser.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Pocnet, C., Antonietti, J. P., von Gunten, A. & Rossier, J. (2018). Validation of an Adapted French Form of the Structured Interview for the Five-Factor Model (SIFFM) in a Swiss Sample. *Swiss Journal of Psychology*, 77(1), 33-43.
- Stepp, S. D., Trull, T. J., Burr, R., Wolfenstein, M. & Vieth, A. Z. (2005). Incremental Validity of the Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM). *European Journal of Personality*, 19, 343-357.
- Trull, T. J., Usuda, J. D., Holcomb, J., Doan B. T., Widiger, T. A., Axelrod, S. R., Stern, B. L. & Gershuny, B. S. (1998). A Structured Interview for the Assessment of the Five-Factor Model of Personality. *Psychological Assessment*, 10(3), 229-240.
- Trull, T. J., Widiger, T. A. & Burr, R. (2001). A Structured Interview for the Assessment of the Five-Factor Model of Personality: Facet-Level Relations to the Axis II Personality Disorders. *Journal of Personality* 69(2), 175-198.

Hjemmesider

- <https://www.hogrefe.com/dk/shop/structured-interview-for-the-five-factor-model-of-personality.html>

Adult Attachment Projective (AAP)

Kort beskrivelse

AAP er en psykologisk test, der anvender billedbaserede stimuli til at vurdere voksnes tilknytningsmønstre. Ønsket er at måle og forstå de indre repræsentationer af relationer og tilknytninger, som voksne bærer med sig, og hvordan disse repræsentationer påvirker deres adfærd og følelser i relationer.

Testen består af otte billeder, som deltagerne bliver præsenteret for. Billederne er designet til at vække og udforske deltagerens reaktioner på relationelle følelsesmæssige temaer. Deltagerne bliver bedt om at fortælle en historie baseret på hvert billede, og disse fortællinger giver et indblik i vedkommendes indre tilstande, relation til andre, og hvordan vedkommende håndterer tilknytningsrelaterede temaer.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Det understreges, at oplæring er afgørende for korrekt administration og scoring af AAP.

På <https://www.attachmentprojective.com> informeres om træning i testen, hvor der tilbydes et onlinekursus, der strækker sig over ti dage.

Pris

Der er ikke oplyst nogle priser på hverken testmaterialet eller kurset.

Manual, findes der en dansk version?

Der oplyses ikke noget om en dansk oversættelse.

Scoringsnøgle

Der trænes i scoring af testen i forbindelse med det ti dages onlinekursus. Der arbejdes ud fra standardiserede retningslinjer for at sikre konsistens i scoringen.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Finn, S. E. (2011). Use of the Adult Attachment Projective Picture System (AAP) in the Middle of a Long-Term Psychotherapy. *Journal of Personality Assessment*, 93(5), 427-433.

- Dette studie har taget udgangspunkt i en case. Herved fandt man, at AAP kan give en klar og sammenhængende forståelse af relationelle udfordringer, hvilket MMPI-2 og Rorschach ikke kunne levere i samme kvalitet. AAP bidrog til, at personen i casen fik en bedre forståelse for sine egne reaktioner og adfærdsmønstre, hvilket reducerede skammen, og dermed var AAP med til at fremme personens udvikling og evne til at arbejde med følelser.

AAP anbefales som et klinisk vurderingsværktøj, da det er af høj kvalitet især i forbindelse med indsigt i relationelle problematikker. Det empiriske grundlag i AAP og anvendelsen af tilknytningsteori giver en dybere indsigt, som andre vurderingsværktøjer ikke bidrager med.

Gallichan, D. J. & George, C. (2014). Assessing attachment status in adults with intellectual disabilities: the potential of the Adult Attachment Projective Picture System. *Advances in Mental Health and Intellectual Disabilities*, 8(2), 103-119.

- Dette studie har undersøgt anvendelsen af AAP til at klassificere tilknytning og identificere traumerisiko hos voksne med milde intellektuelle handicap. Studiet bygger på livshistorier fra fem forskellige personer med forskellige psykiske udfordringer. Testen blev tilpasset den særlige population med intellektuelle udfordringer, således indledningsfasen var længere, hvorved deltagerne forstod og følte sig trygge ved opgaven. Sammenlignet med andre deltagere uden intellektuelle handicap, havde deltagerne i dette studie generelt kortere og mindre detaljerede svar. Til trods for dette var det muligt at klassificere deltagernes tilknytningstilstande og identificere traumerisiko. Disse klassifikationer matchede deltagernes livshistorier og kliniske præsentationer, hvilket indikerer, at AAP har en stærk face validitet. AAP bidrog til vigtig information om deltagerens tilknytningsmønstre og traumatiske oplevelser, som ikke kunne opnås gennem traditionelle kliniske interviews. Der er dog nogle begrænsninger ved studiet, blandt andet grundet den lille samplestørrelse og derudover er der en usikkerhed om anvendelsen af AAP hos personer med alvorlige intellektuelle handicap. Samlet set viser AAP sig som et potentielt nyttigt redskab til at vurdere tilknytning og identificere traumerisiko hos voksne med milde intellektuelle handicap. Der er dog behov for yderligere forskning for at bekræfte fundene.

George, C. & West, M. (2001). The development and preliminary validation of a new measure of adult attachment: the Adult Attachment Projective. *Attachment & Human Development*, 3(1), 30-61.

- I dette studie er AAP blevet sammenlignet med AAI (Adult Attachment Interview). Sammenligningen viser en stærk konvergent validitet mellem de to tests. Studiet finder, at AAP er et effektivt og brugervenligt værktøj, der supplerer eksisterende måleinstrumenter, herunder f.eks. AAI. AAP er en praktisk metode til at vurdere tilknytning hos voksne, og dermed er den potentielt nyttig for både klinikere og forskere. Yderligere forskning og validering vil styrke forståelsen og anvendelsen af AAP.

Jones-Mason, K., Elaine Allen, I., Hamilton, S. & Weiss, S. J. (2015). Comparative validity of the Adult Attachment Interview and the Adult Attachment Projective. *Attachment & Human Development*, 17(5), 429-447.

- Dette studie bygger på et sample af primært kvinder med en gennemsnitsalder på knap 20 år. Størstedelen af kvinderne var fra middel- eller højere socioøkonomiske baggrunde. Studiet har sammenlignet AAP med AAI, og der blev fundet, at der ikke var en signifikant overensstemmelse mellem de to tests i forbindelse med klassifikation af tilknytning. AAI fandt en højere procentdel af sikre tilknytninger end AAP, hvilket antyder, at de to tests fanger forskellige aspekter af tilknytning.
AAI viste stærkere forbindelser til depression og genotyper end AAP, hvilket tyder på, at AAI bedre fanger de tidligere barndomsoplevelser, der er relateret til disse faktorer. Her refererer "genotyper" til de genetiske varianter, som deltagerne har, og hvordan disse varianter kan være relateret til deres tilknytningsklassifikationer.
AAP var mere følsom over for uafklaret (engelsk: unresolved) tilknytning, fordi den formentligt fanger en bredere vifte af traumer og uafklarede oplevelser.
Der er nogle begrænsninger ved studiet grundet det begrænsede sample, der primært bestod af unge kvinder, og derudover kan der være mulige rækkefølgeeffekter i forhold til udførelsen af AAI før AAP.
Samlet set er der behov for at undersøge testen på samples med mere varierende deltagere, og derudover er der behov for en større forståelse af forskelle mellem AAI og AAP, især i forhold til hvordan de hver især bidrager til forståelsen af tilknytning og relaterede risikofaktorer.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Finn, S. E. (2011). Use of the Adult Attachment Projective Picture System (AAP) in the Middle of a Long-Term Psychotherapy. *Journal of Personality Assessment*, 93(5), 427-433.
- Gallichan, D. J. & George, C. (2014). Assessing attachment status in adults with intellectual disabilities: the potential of the Adult Attachment Projective Picture System. *Advances in Mental Health and Intellectual Disabilities*, 8(2), 103-119.
- George, C. & West, M. (2001). The development and preliminary validation of a new measure of adult attachment: the Adult Attachment Projective. *Attachment & Human Development*, 3(1), 30-61.
- Jones-Mason, K., Elaine Allen, I., Hamilton, S. & Weiss, S. J. (2015). Comparative validity of the Adult Attachment Interview and the Adult Attachment Projective. *Attachment & Human Development*, 17(5), 429-447.

Hjemmesider

- <https://www.attachmentprojective.com>

Symptom Checklist 90 (SCL-90-R)

Kort beskrivelse

SCL-90-R anvendes til vurdering af psykiske symptomer hos voksne i alderen 19-80 år. Testen kan med fordel anvendes inden for klinisk praksis, kliniske undersøgelser eller psykologisk- og medicinsk behandling.

Testen består af 90 items, hvor testpersonens selv vurderer hver item på en skala fra 0-4, i forhold til i hvor høj grad vedkommende har oplevet de forskellige symptomer inden for den sidste uge.

SCL-90 måler på ni primære dimensioner af symptomer:

- Somatisering
- Obsession-kompulsion
- Interpersonel sensitivitet
- Depression
- Angst
- Aggression
- Fobisk angst
- Paranoid tankegang
- Psykoticisme

Der er danske normer til testen.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Man skal være psykolog eller læge for at man må udføre denne test.

Pris

Et komplet sæt til administrering på papir koster 1.445 kr. + moms, og dette sæt indeholder en vejledning, ti spørgeskemaer, ti opgørelses- og profilark og scoringsnøgle.

Spørgeskemaer samt opgørelses- og profilark skal købes løbende, hvis testen ønskes administreret på papir. Det koster 160 kr. + moms at købe enten ti spørgeskemaer eller ti opgørelses- og profilark.

Testen kan også administreres og scores i scoringsprogrammet, SCL-90-R Administrerings- og scoringsprogram. Dette program koster 3.130 kr. + moms, og med programmet følger ti scoringer og ti administreringer. Der kan bestilles yderligere scoringer og administreringer gennem Pearsons kundeservice, men prisen herpå er ukendt.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, testen er oversat til dansk og sælges på Pearsons hjemmeside.

Scoringsnøgle

Testen kan både scores i hånden og digitalt i SCL-90-R Administrerings- og scoringsprogrammet. Scoringsnøglen til håndscoring medfølger i det komplette sæt.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Bech, P., Bille, J., Møller, S. B., Hellström & Østergaard, S. D. (2014). Psychometric validation of the Hopkins Symptom Checklist (SCL-90) subscales for depression, anxiety, and interpersonal sensitivity. *Journal of Affective Disorders* 160, 98-103.

- Denne undersøgelse er blevet udført på Psykiatrisk Center Nordsjælland. Siden år 2000 har dette center anvendt Health of Nation Outcomes Scales (HoNOS), men grundet et behov for en mere detaljeret måling af angst blev SCL-90 anvendt i et pilotprojekt. Undersøgelsen viste, at visse skalaer inden for både depression, angst og interpersonel sensitivitet var unidimensionelle, og dermed kunne bidrage med unik information om sværhedsgrad og skelne mellem forskellige ICD-10 diagnoser. Korrelationsanalyser viste stærke sammenhænge mellem depression og angst, hvilket understøtter kendte kliniske observationer. Der var nogle begrænsninger i studiet, da generaliserbarheden påvirkes grundet den specifikke population og manglende information om komorbiditet. Til trods for denne begrænsning har resultaterne klinisk relevans, og SCL-90 subskalaerne er pålidelige til vurdering af sværhedsgraden af depression, specifik angst og interpersonel sensitivitet.

Bonicatto, S., Dew, M. A., Soria, J. J. & Seghezso, M. E. (1997). Validity and reliability of Symptom Checklist '90 (SCL90) in an Argentine population sample. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 32, 332-338.

- Dette studie har undersøgt de psykometriske egenskaber ved SCL-90 i den argentinske befolkning. Der indgik raske individer, samt personer med brystkræft i undersøgelsen. Studiet viste, at SCL-90 havde god intern konsistens og pålidelighed i samlet med den argentinske befolkning. Der blev også fundet forventede forskelle mellem mænd og kvinder, yngre og ældre, samt mellem raske individer og kræftpatienter. Dette understøtter den kliniske validitet. Der var højere gennemsnitlige råscores ved næsten alle dimensioner sammenlignet med den amerikanske test. Dette rejser spørgsmål om kulturel sammenlignelighed, hvorfor dette er vigtigt at være opmærksom på.

Carrozzino, D., Vassend, O., Bjørndal, F., Pignolo, C., Olsen, L. R. & Bech, P. (2016). A clinimetric analysis of the Hopkins Symptom Checklist (SCL-90-R) in general population studies (Denmark, Norway, and Italy). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(5), 374-379.

- Dette studie har undersøgt faktorstrukturen og skalerbarheden ved SCL-90-R i tre forskellige befolkningsgrupper (Danmark, Norge og Italien).

Studiet fandt, at SCL-90-R er stærk i forhold til at måle generel distress på tværs af de tre befolkningsgrupper, dog har visse subskalaer i testen ikke vist sig stærke i forbindelse med skelnen af specifikke typer af distress. Derfor viser studiet, at SCL-90-R er pålidelig til at måle generel distress, men der er udfordringer ved måling af specifikke diagnoser og psykologiske tilstande.

Hafkenscheid, A. (1993). Psychometric Evaluation of the Symptom Checklist (SCL-90) in Psychiatric Inpatients. *Personality and Individual Differences*, 14(6), 751-756.

- Selvrapporteringsværktøjer som SCL-90 er blevet anerkendt som praktiske og økonomiske metoder til at indsamle information om patienters mentale tilstand. SCL-90 anvendes bredt til at evaluere en række symptomer inden for forskellige kliniske undersøgelser. Denne undersøgelse bygger på et sample med korttidsindlagte psykiatriske patienter og en kontrolgruppe med ambulante psykiatriske patienter. Studiet fandt, at SCL-90 kunne anvendes til at skelne mellem psykiatriske patienter og raske individer, men testen kunne ikke skelne mellem forskellige kliniske grupper. SCL-90 måler pålideligt for generel distress, og derfor egner testen sig bedst som et screeningsinstrument til at identificere potentielle psykiatriske tilfælde i den generelle befolkning.

Schmitz, N., Hartkamp, N., Kiuse, J., Franke, G. H., Reister, G. & Tress, W. (2000). The Symptom Check-List-90-R (SCL-90-R): A German validation study. *Quality of Life Research*, 9, 185-193.

- Dette studie har undersøgt de psykometriske egenskaber og den kliniske nytteværdi af den tyske version af SCL-90-R. Undersøgelsen blev udført på tre forskellige grupper: en psykosomatisk ambulante patientgruppe, en primærplejegruppe og en kontrolgruppe af raske individer. Testen viste en høj intern konsistent i alle testens ni subskalaer. Derudover scorede kvinder generelt højere på depressive- og angstsymptomer end mænd, hvilket er i overensstemmelse med tidligere forskning. Testen blev sammenlignet med Inventory of Interpersonal Problems og General Health Questionnaire, og viste betydelige korrelationer hermed, hvilket bekræfter testens evne til at måle lignende funktionelle områder. Studiet fandt også, at SCL-90-R bedst skal forstås som et unidimensionelt mål for psykologisk distress, og ikke som et værktøj, der kan skelne mellem symptomdomæner. Dog kan testen være brugbar i forbindelse med identificering af angst- og depressionssymptomer. Dermed er SCL-90-R et robust værktøj til vurdering af psykologisk distress med høj reliabilitet og validitet på tværs af forskellige kliniske kontekster, dog er der visse begrænsninger.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Bech, P., Bille, J., Møller, S. B., Hellström & Østergaard, S. D. (2014). Psychometric validation of the Hopkins Symptom Checklist (SCL-90) subscales for depression, anxiety, and interpersonal sensitivity. *Journal of Affective Disorders* 160, 98-103.
- Bonicatto, S., Dew, M. A., Soria, J. J. & Seghezso, M. E. (1997). Validity and reliability of Symptom Checklist '90 (SCL90) in an Argentine population sample. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 32, 332-338.
- Carrozzino, D., Vassend, O., Bjørndal, F., Pignolo, C., Olsen, L. R. & Bech, P. (2016). A clinimetric analysis of the Hopkins Symptom Checklist (SCL-90-R) in general population studies (Denmark, Norway, and Italy). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(5), 374-379.
- Hafkenscheid, A. (1993). Psychometric Evaluation of the Symptom Checklist (SCL-90) in Psychiatric Inpatients. *Personality and Individual Differences*, 14(6), 751-756.
- Schmitz, N., Hartkamp, N., Kiuse, J., Franke, G. H., Reister, G. & Tress, W. (2000). The Symptom Check-List-90-R (SCL-90-R): A German validation study. *Quality of Life Research*, 9, 185-193.

Hjemmesider

- <https://www.pearsonclinical.dk/scl-90-r>

Rotters sætningsfuldendelsestest

Kort beskrivelse

Rotters sætningsfuldendelsestest er en projektiv test, som består af 40 ufuldstændige sætninger, som skal udfyldes af testpersonen. Disse udfyldte sætninger scores ved at sammenligne svarene med typiske elementer i empirisk afledte scoringsmanualer for mænd og kvinder, og ud fra disse tildele hvert svar en score fra 1-6.

I de 40 ufuldstændige sætninger er enten de første eller sidste ord givet, og ud fra de få ord, der er givet, skal testpersonen afslutte sætningen. Det antages, at testpersonens svar afspejler egne ønsker, begær, frygt og holdninger.

Krav ift. oplæring/uddannelse

På Pearsons amerikanske hjemmeside, hvor testen kun findes, står der, at det kræver en C kvalifikation at udføre testen. En C-kvalifikation indebærer personer med:

- En PHD i psykologi eller et nært beslægtet felt med formel træning i etisk administration, scoring og fortolkning af kliniske vurderinger.
- Licens eller certificering til at praktisere testen i den stat/område, hvori personen befinder sig.
- Certificering af eller fuldt aktivt medlemskabsskab i en professionel organisation (f.eks. APA, NAPS, NAN, INS), der kræver træning og erfaring inden for det relevante område.

Pris

Pearson sælger testen på deres amerikanske hjemmeside. Her er prisen for et komplet sæt til voksne 336 \$. Der indgår 25 svarskemaer i dette sæt, hvorfor de skal købes løbende. Det koster 102,7 \$ for 25 nye svarskemaer.

Manual, findes der en dansk version?

Ja, der findes en dansk version af Rotters sætningsfuldendelsestest.

Dansk psykologisk forlag oplyser, at de ikke har testen mere.

Scoringsnøgle

Scoringsnøglen findes ikke på dansk, men den amerikanske version indgår i det komplette sæt, der sælges på Pearsons amerikanske hjemmeside.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Lah, M. I. (1989). New Validity, Normative, and Scoring Data for the Rotter Incomplete Sentence Blank. *Journal of Personality Assessment*, 53(3), 607-620.

- Studiet har undersøgt validiteten og anvendelighed af Rotters sætningsfuldendelsestest. Dette er blevet gjort gennem to eksperimenter, som begge bekræftede, at Rotters sætningsfuldendelsestest er et værdifuldt redskab, men samtidig at der er behov for yderligere forskning. Samplet var ikke repræsentativt for hele befolkningen, og derfor er der nogle begrænsninger ved studiet. Der fremhæves, at fremtidig forskning bør opdatere normerne med større og mere mangfoldige stikprøver, samt undersøge kulturelle forskelle. Derudover er der behov for normative data for ikke-studerende voksne.

Logan, R. E. & Waehler, C. A. (2001). The Rotter Incomplete Sentences Blank: Examining Potential Race Differences. *Journal of Personality Assessment*, 76(3), 448-460.

- Dette studie finder sammenlignelige gruppegennemsnit for afroamerikanske og hvide populationer ved Rotters sætningsfuldendelsestest, hvorfor testen kan give meningsfulde data på gruppeniveau, der kan sammenligne disse to populationer. Studiet påpeger dog også vigtigheden af at være forsigtig ved tolkning af de individuelle scorers. Det anbefales, at fremtidige studier undersøger sammenligneligheden med flere forskellige populationer for at forbedre generaliserbarheden og kulturel følsomhed på et brede spektrum af etniske baggrunde.

Torstrick, A., McDermet, W., Gokberk, A., Bivona T. & Walton, K. E. (2015). Associations Between the Rotter Incomplete Sentences Blank and Measures of Personality and Psychopathology. *Journal of Personality Assessment*, 97(5), 494-505.

- Dette studie har undersøgt validiteten og reliabiliteten ved Rotters sætningsfuldendelsestest i en blandet stikprøve. Stikprøven består af to grupper: kliniske deltagere med aktuelle diagnoser fra kliniske indstillinger og en kontrolgruppe af universitetsstuderende uden kendte psykologiske lidelser. Studiet viser, at Rotters sætningsfuldendelsestest har god intern konsistens, som er sammenlignelig med tidligere undersøgelser. Derudover er interrater reliabiliteten stærk, hvilket indikerer en robust metode ved scoring af svar. Diskriminantvaliditeten i studiet var også god. Der understreges et behov for opdaterede retningslinjer i forbindelse med scoring, således mere moderne sociale og kulturelle forhold bliver afspejlet. Samlet set understøtter studiet brugen af Rotters sætningsfuldendelsestest.

Weis, R. (2015). Incomplete Sentences Blank. *The Encyclopedia of Clinical Psychology*, 1.

- Teksten understreger, at der er visse begrænsninger i validiteten og reliabiliteten ved Rotters sætningsfuldendelsestest. Faktoranalyser har vist, at der ikke er en konsekvent faktorstruktur, og generelt viser studier varierende resultater. Tilmed betragtes normerne for testen som værende forældede, idet samfundsnormerne og stressorer har ændret sig siden testens første validering i 50'erne. Scoringen og den kvalitative tolkning kan være udfordrende på grund af manglende retningslinjer for mere moderne problemstillinger som seksuel orientering, holdninger til euforiserende stoffer og etnisk identitet. Det understreges, at nye semi-objektive scoringssystemer, der tager højde for moderne kognitive teorier, potentielt kan forbedre testen videnskabelige validitet og kliniske anvendelighed. Samlet set er Rotters sætningsfuldendelsestest et nyttigt værktøj, men det er vigtigt, at resultaterne tolkes med omhu og suppleres med andre vurderingsmetoder for at maksimere anvendeligheden og præcisionen.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Lah, M. I. (1989). New Validity, Normative, and Scoring Data for the Rotter Incomplete Sentence Blank. *Journal of Personality Assessment*, 53(3), 607-620.
- Logan, R. E. & Waehler, C. A. (2001). The Rotter Incomplete Sentences Blank: Examining Potential Race Differences. *Journal of Personality Assessment*, 76(3), 448-460.
- Torstrick, A., McDermut, W., Gokberk, A., Bivona T. & Walton, K. E. (2015). Associations Between the Rotter Incomplete Sentences Blank and Measures of Personality and Psychopathology. *Journal of Personality Assessment*, 97(5), 494-505.
- Weis, R. (2015). Incomplete Sentences Blank. *The Encyclopedia of Clinical Psychology*, 1.

Hjemmesider

- <https://www.pearsonassessments.com/store/usassessments/en/Store/Professional-Assessments/Personality-%26-Biopsychosocial/Rotter-Incomplete-Sentences-Blank-%7C-Second-Edition/p/100000307.html>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Rotter_Incomplete_Sentences_Blank

Metoder til observation

Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P)

Kort beskrivelse

MIM-P er en dansk videreudvikling af MIM Rating System. Det er en struktureret samspilsobservation, der undersøger den overordnede kvalitet og natur af relationen med forælder og barn. Testen er udviklet til at indfange særlige dimensioner af adfærden mellem den voksne og barnet, således adfærden hos både den voksne og barnet kan blive undersøgt. Metoden er tilpasset til børn i alderen 0-17 år.

MIM-P består af ti enkle aktiviteter, som forælder og barn skal udføre sammen. Disse aktiviteter er udviklet til at tydeliggøre adfærd inden for fem dimensioner af forælder-barn interaktion, og disse dimensioner er:

- Struktur
- Samregulering
- Engagement
- Omsorg
- Udfordring

Observationerne bliver optaget på video og skal scores ud fra en 1-9 punkts skala.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Der er krav til certificering. Docenten, som er et firma, der tilbyder forskellige kurser og efteruddannelser, udbyder et tredages kursus i Odense i oktober-december 2024. For at deltage i dette kursus skal man enten være psykolog eller have anden fagprofessionel baggrund, samt have beskæftiget sig med familieintervention i mindst tre år. Gennem kurset bliver man oplært i MIM-P, og derudover får man adgang til et webbaseret program.

Pris

Prisen for kurset er 9.996 kr. + moms pr. deltager.

Til kurset er det et krav, at deltageren har MIM-P kufferten og aktivitetskort, hvorfor der også skal betales for dette. Kufferten og aktivitetskortene kan købes gennem kursusudbyderen til 2.692 kr. + moms.

Manual, findes der en dansk version?

Det har ikke været muligt at finde en dansk manual på testen.

Scoringsnøgle

Der er en scoringsskala til vurderingsmetoden, hvilket gør det til en mere kvantitativ vurderingsmetode af interaktionen mellem en forælder og et barn.

Det har ikke været muligt at finde denne scoringsnøgle.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Bojanowski, J. J. & Ammen, S. (2011). Discriminating Between Pre- Versus Post-Theraplay Treatment Marschak Interaction Methods Using the Marschak Interaction Method Rating System. *International Journal of Play Therapy*, 20(1), 1-11.

- Studiet undersøger Marschak Interaction Method Rating System (MIMRS) og dets evne til at identificere ændringer i forælder-barn relationer efter Theraplay behandling. MIMRS måler forskellige dimensioner af forælder-barn interaktioner, herunder struktur, udfordringer, engagement og omsorg. Undersøgelsen bygger på videooptagelser af forælder-barn interaktioner, der er blevet optaget inden og efter Theraplay behandling. Resultaterne viste signifikante forbedringer i MIMRS scores efter behandling, hvilket tyder på, at MIMRS er en reliabel og valid metode til at vurdere ændringer i forælder-barn interaktioner efter Theraplay behandling.

Undersøgelsen understreger behovet for yderligere forskning for at bekræfte fundene med en større deltagergruppe. Derudover er MIMRS ikke blevet undersøgt i forhold til kulturel følsomhed, hvorfor der også forslås yderligere forskning i den forbindelse. Dog vurderes det, at MIMRS formentligt er nyttig på tværs af forskellige kulturer, hvis de kulturelle forskelle identificeres.

Hitchcock, D. L., Ammen, S., O'Connor, K. & Backman, T. L. (2008). Validating the Marschak Interaction Method Rating System with Adolescent Mother-Child Dyads. *International Journal of Play Therapy*, 17(1), 24-38.

- Studiet undersøger anvendelsen af Marschak Interaction Method Rating Scale (MIMRS) til at undersøge forholdet mellem teenageforældre og deres børn. Der indgik 15 teenageforældre-barn-par og 16 voksne forældre-barn-par til sammenligning. MIMRS viste høj interrater reliabilitet og god intern konsistens mellem forældre-barn interaktionerne.

MIMRS fungerer som et værdifuldt værktøj i interventioner med teenageforældre, da metoden fører til konkret feedback til forældretræning. Det hjælper terapeuter med at identificere styrker og svagheder i forældre-barn interaktioner, samt at skræddersy interventioner til at forbedre forældre-barn relationen.

Studiet påpeger, at den lille samplestørrelse påvirker generaliserbarheden af resultaterne, og derudover understreges det også, at der er behov for at undersøge MIMRS' anvendelighed på tværs af forskellige kulturer.

Jacobsen, S. L., Hart, S., Anderson-Ingstrup, J. & Gattino, G. (2024). Psychometric properties of the Marschak Interaction Method of Psychometrics and the Assessment of Parent–Child Interaction within residential care and non-referred settings. *Frontiers in Psychology*.

- Studiet har undersøgt MIM-P med fokus på reliabilitet, validitet og klinisk anvendelighed. Interrater reliabiliteten og den interne konsistens blev vurderet positivt. Klinisk kan MIM-P være nyttig til at evaluere og planlægge interventioner rettet mod at udvikle følelsesmæssige, relationelle og sociale kompetencer hos børn og deres omsorgspersoner. Det kræver dog yderligere forskning og udvikling af normer, således reliabiliteten og validiteten styrkes på tværs af forskellige populationer og kontekster. Der er en begrænsning i studiet grundet den skæve rekruttering af deltagere, hvilket påvirker generaliserbarheden af resultaterne. Dette er den eneste undersøgelse af MIM-P.

Martin, E. E., Snow, M. S. & Sullivan, K. (2008). Patterns of relating between mothers and preschool-aged children using the Marschak Interaction Method Rating System. *Early Child Development and Care*, 178(3), 305-314.

- Studiet har undersøgt sammenhængen mellem mødres interaktioner med deres børn og børnenes evne til at indgå i gensidige relationer. Denne sammenhæng kan indikere barnets tilknytningsstil. MIM anvendes til at undersøge mødres interaktioner med deres børn. Resultaterne viser en betydelig korrelation mellem mødres adfærd og børns evne til at udvise udforskende adfærd, gensidighed og selvregulerende evner, hvilket understreger vigtigheden af at have fokus på børns følelsesmæssige udvikling og tilknytning.

Rye, M. & Drozd, F. (2021). Måleegenskaber ved den norske versjonen av Marschak Interaction Method (MIM). *PsykTestBarn*, 1(3).

- Artiklen undersøger måleegenskaber af MIM i en norsk kontekst. Der er blevet lavet en litteratursøgning, som indikerer en mangel på normdata og reliabilitets- og validitetsstudier specifikt til den skandinaviske befolkning. Det konkluderes, at selvom MIM kan have klinisk værdi som en kvalitativ observationsmetode, er der behov for yderligere forskning med større stikprøver og mere robuste metoder for at evaluere dets måleegenskaber fuldt ud.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Bojanowski, J. J. & Ammen, S. (2011). Discriminating Between Pre- Versus Post-Theraplay Treatment Marschak Interaction Methods Using the Marschak Interaction Method Rating System. *International Journal of Play Therapy*, 20(1), 1-11.
- Hitchcock, D. L., Ammen, S., O'Connor, K. & Backman, T. L. (2008). Validating the Marschak Interaction Method Rating System with Adolescent Mother-Child Dyads. *International Journal of Play Therapy*, 17(1), 24-38.

- Jacobsen, S. L., Hart, S., Anderson-Ingstrup, J. & Gattino, G. (2024). Psychometric properties of the Marschak Interaction Method of Psychometrics and the Assessment of Parent–Child Interaction within residential care and non-referred settings. *Frontiers in Psychology*.
- Martin, E. E., Snow, M. S. & Sullivan, K. (2008). Patterns of relating between mothers and preschool-aged children using the Marschak Interaction Method Rating System. *Early Child Development and Care*, 178(3), 305-314.
- Rye, M. & Drozd, F. (2021). Måleegenskaper ved den norske versjonen av Marschak Interaction Method (MIM). *PsykTestBarn*, 1(3).

Hjemmesider

- <https://www.docenten.dk/kursus/mim-p-2024/>
- <https://www.neuroaffect.dk/MIM-P.html>
- https://www.boernefysioterapi.dk/siteassets/dokumenter/boern-i-fysioterapi/2022/boern-i-fysioterapi-02-2022_beskrivelse_af_metoden_mim-p.pdf
- <https://www.docenten.dk/wp-content/uploads/2023/02/MIM-P.pdf>

Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA)

Kort beskrivelse

PC-ERA er blevet udviklet til at måle kvaliteten af følelser og adfærd i forældre-barn interaktioner. I testen laves 5 minutters observationer af spisesituationer, strukturerede opgaver og fri leg.

Formålet er at få et indblik i barnets oplevelse af forælderen, forældrenes oplevelse af barnet, de følelsesmæssige og adfærdsmæssige karakteristika ved interaktionen, samt kvaliteten eller tonen i relationen.

Testen består af 68 elementer, hvoraf 29 elementer fokuserer på forældrene, 28 på barnet og otte fokuserer på relationen mellem forældre og barn.

Krav ift. oplæring/uddannelse

Der er krav til uddannelse i PC-ERA.

Det har ikke været muligt at finde kurser, der er aktuelle lige nu. Der er tidligere udbudt et kursus i 2010 samt et i 2023.

Kurset i 2010 henvendte sig til fagpersoner, der arbejdede med spæd- og småbørn, observation og vurdering af den tidlige barn-forældre kontakt. Dette kursus varede tre dage, men det var et krav, at man havde deltaget på et andet kursus forinden, som varede to dage.

Kurset i 2023 varede en enkelt dag. Der er ikke flere oplysninger om kurset.

Pris

Prisen for tredageskurset i 2010 var 4.500 kr., og det todages kursus, man skulle have deltaget i forinden, kostede 3.000 kr.

Prisen for endagskurset i 2023 var fra 2.490 kr.

Manual, findes der en dansk version?

Det har ikke været muligt at finde en manual på PC-ERA, og der står ingen steder, om observationsmetoden er oversat til dansk.

Scoringsnøgle

Det har ikke været muligt at finde en scoringsnøgle.

Valideringspopulation og psykometriske forhold

Clark, R. (1999). The Parent-Child Early Relational Assessment: A Factorial Validity Study. *Educational and Psychological Measurement*, 59(5), 821-846.

- Teksten understreger, at der har manglet en metode til at vurdere tidlige forældre-barn interaktioner, og derfor er PC-ERA med til at mindske manglen, da denne metode tilbyder et nuanceret indblik i tidlige forældre-barn relationer.
PC-ERA fokuserer på skalaer, der ikke kun fanger positiv og negativ forældreadfærd, men også vurderer barnets affekt, sociale og kommunikative kompetencer, legens kvalitet, opmærksomhedsevner og dysregulering. Derudover er der også fokus på relationen mellem forældre og barn, hvilket giver et holistisk billede af interaktionsdynamikken. Samplet var primært hvide amerikanske kvinder med middel- til øvre middelklassebaggrunde i en specifik geografisk region, og derfor bliver generaliserbarheden af studiet påvirket.
Samlet set viser studiet, at det er et vigtigt skridt mod at undersøge reliabiliteten og validiteten ved PC-ERA, men der er behov for fremtidig forskning. Blandt andet skal der være fokus på PC-ERA's anvendelighed på tværs af forskellige kulturelle kontekster og aldersgrupper.

Lindstedt, J., Ahlqvist-Björkroth, S., Junntila, N. & Korja, R. (2024). Latent profiles of dyadic parent-child interaction and associations with triadic family interaction in early childhood. *Family Relations*, DOI: 10.1111/fare.13041.

- Studiet fokuserer på interaktionen mellem forældre og børn. PC-ERA anvendes til at evaluere kvaliteten af forældre-barn interaktionerne, og teksten nævner, at PC-ERA er et vigtigt redskab, når disse interaktioner skal undersøges. I studiet indikerer resultaterne, at PC-ERA generelt er brugbar, og derudover understreges det, at det er vigtigt at støtte forældre-børn relationer så tidligt som muligt.

Videnskabelige publikationer eller danske rapporter

- Clark, R. (1999). The Parent-Child Early Relational Assessment: A Factorial Validity Study. *Educational and Psychological Measurement*, 59(5), 821-846.
- Lindstedt, J., Ahlqvist-Björkroth, S., Junntila, N. & Korja, R. (2024). Latent profiles of dyadic parent-child interaction and associations with triadic family interaction in early childhood. *Family Relations*, DOI: 10.1111/fare.13041.

Hjemmesider

- <https://bera.psychiatry.wisc.edu/index.php/era/>
- <https://www.yumpu.com/da/document/read/18524719/en-tidlig-indsats>
- <https://lsrt.dk/pdf/kursus/xTeaserOversigt.pdf>

Bilag 3 - Oversigt over trin og opgaver i løsningspakkerne

Trin:

A: Projektstyring

B: Oversættelse og kulturtilpasning

C: Udviklingsarbejde for Samspilsobservation

D: Kurser og oplæring

E: Validering og kvalitetssikring af ikke-normbaserede redskaber, PDI og Samspilsobservation

F: Validering og kvalitetssikring af normbaserede redskaber (kognitive og SCL-90-R)

G: Bearbejdning og analyse

A: Trin i projektstyring – før projektstart

Måned	Trin	Opgave	Hvem
1-3	1	*Udarbejde og godkende kontrakt med SBST	Leverandør (= faglig leder) og SBST
	2	*Ansætte projektleder	Leverandør og SBST (?)
	3	*Kontrakter med testforlag	Leverandør og projektleder
	4	Etablere kontor-faciliteter i Nuuk	Leverandør og projektleder
3-6	5	Nedsætte styregruppe og mødeindkalde	Leverandør og projektleder
	6	Rekruttere psykologer og undervisere	Projektleder
	7	Etablere daglige rutiner for drift	Projektleder
	8	Etablere myndighedskontakter	Projektleder
Efter projektstart			
1-36	9	Arrangere møder mellem psykologer (arbejdsgruppe) og projektledelse	Projektleder
1-36	10	Varetage opgaverne i løsningspakkerne (punkt B-G)	Projektleder og alle parter

*Før igangsættelse. Leverandøren står for den faglige ledelse.

Noter:

Den, som får opgaven (leverandøren), har som en af sine første opgaver at etablere *kontorfaciliteter* for projektlederen i Nuuk. Det er af afgørende betydning, hvem projektlederen skal referere til i det daglige, dvs. hvem der har *personaleansvaret* for den pågældende. Det kunne være leverandøren; det kunne også være en lokal myndighed, hvis leder og HR-afdeling tog hånd om den pågældende. Det ville kunne svært for nogle mindre leverandører at varetage den del af personaleansvaret, som har med barsel, sygdom, ulykker o.l. at gøre, også når man tænker på de særlige grønlandske forhold, som måtte gøre sig gældende. Vi vil foreslå en lokal myndighed, som fx den grønlandske Socialstyrelse, som det reelle ansættelsessted - projektlederen refererer i faglige spørgsmål naturligvis til leverandøren.

Hvis det var en lokal myndighed, kunne man på den måde støtte følelsen af et *lokalt ejerskab* til opgaven, som er betragtelig og indebærer mange logistiske udfordringer ifm. udsendelse af psykologer og indsamling af datamateriale. Den lokale myndighed kunne også være projektlederen behjælpelig med at stille oplysninger til rådighed om netværk og kontakter, som kunne befordrende for at løse opgaven.

Der kan også være betragtelige udfordringer i form af at skaffe en *personaleboli* i Nuuk, hvis projektlederen ikke er fra denne by. Boligmarkedet i Nuuk er meget vanskeligt at tilgå for personer med almindelige indkomster, og der er lange ventelister til en boligforening. Socialstyrelsen skal være forberedt på at skulle betale en del af lejen, hvis den foretrukne ansøger ikke er lokal. Dette forhold er ikke dækket af vores plan.

Vi foreslår, at der etableres en *følgegruppe* bestående af repræsentanter fra den danske og den grønlandske Socialstyrelse, projektets faglige leder, en forsker fra Ilisimatusarfik, en forsker fra det norske

NKVTS, en ekspert i FKU fra Norge eller Sverige samt en repræsentant for en grønlandsk interesseforening (Sila365, Grønlands børn, o.a.). Denne styregruppe sørger for at projektet gennemføres i forhold til den aftalte plan, sørger for at hjælpe den faglige leder og projektlederen efter behov.

Som nævnt tidligere nævnt foreslår vi, at der afsættes et ½ år til etablering af projektet, hvor rammerne afklares og de forskellige indsatser forberedes.

I bilag 4 er den temporære organisation af projektet afbildet.

B: Trin i processen med oversættelse og kulturtilpasning*

Måned	Trin	Opgave	Hvem
1	1	Udpegning af præcist hvilke specifikke dele af tests og redskaber, der bør tilpasses kulturelt – både tekst og billedmateriale.	Grønlandske psykologer i samarbejde med eksperter i testoversættelse og tilpasning = faglig leder.
1-2	2	Der laves to uafhængige oversættelser, som derefter samles og konsolideres i en konsensus-version.	Dobbeltsprogede psykologer med grønlandsk som modersmål.
2	3	Kulturel tilpasning af tekst-dele foretages og indlejres i oversættelser.	Grønlandske psykologer bruges til tilbageoversættelser og faglig leder
3	4	Tilbageoversættelse.	Dobbeltsproget psykolog med dansk som modersmål.
3-4	5	Det tekstlige materiale kvalitetssikres hos ophavsrettighedshaver og testforlag ved hjælp af tilbageoversættelsen	Ophavsrettighedshaver og testforlag ved hjælp af tilbageoversættelsen samt faglig leder
1	6	Der nedsættes en komité til at udarbejde indholdsmæssige forslag til det billedmateriale, der skal kulturtilpasses.	Test-kyndige/faglig leder samt grønlandske psykologer
2-3	7	Forslag til indhold i kulturtilpasset billedmateriale kvalitetssikres.	Ophavsrettighedshaver og testforlag samt faglig leder
4	8	Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes.	Kunstner/grafiker.
5	9	Endeligt kulturtilpasset billedmateriale kvalitetssikres.	Ophavsrettighedshaver og testforlag samt en mindre gruppe grønlandske psykologer og faglig leder
5-6	10	Der foretages pilotafprøvninger af hvert enkelt redskab ift at afgøre om der skal foretages yderligere justeringer af materialer.	Grønlandske psykologer og faglig leder
5-6	11	Der foretages endelig justeringer af de grønlandske oversættelser og tilpasninger.	Grønlandske psykologer
6-8	12	Produktionsfase ved forlagene.	Testforlag

*Note: Trinene er de samme uanset hvilken af de to kognitive tests, der indgår i den endelige udviklingsplan, blot vil ressourceforbruget være forskelligt (jf. bilag 10)

Noter:

Vi ved fra vores tidligere arbejde med at validere og kulturtilpasse fire tests for traumatiserede og udsatte børn, at der findes fire *dialekter* i Grønland: Nord (Qaanaaq), Øst (Tasiilaq), (Vest)Kysten og Syd. Kystdialekten er langsomt på vej til at blive en slags "rigsgrønlandsk" hjulpet på vej af medierne og skolesystemet. Der er imidlertid en bevægelse i Østgrønland, som fastholder deres dialekts egenart, og som kæmper for at få den anerkendt som et selvstændigt sprog. Folk i Østgrønland, som taler denne dialekt har

ofte svært ved at forstå vestgrønlandsk og føler sig ofte tilsidesatte og nedvurderede, fordi de sprogligt er en lille minoritetsgruppe på omkring 5000 personer. Vi vurderer samtidigt, at det vil ikke vil være nødvendigt at tilpasse FKU materialerne til alle fire dialekter, som det er gjort med to af børnetestene.

Vi foreslår derfor, at der nedsættes en lille *arbejdsgruppe* på 3-4 grønlandsk talende psykologer, der får udarbejdet oversættelserne og kulturtilpasningen til både de rigsgrønlandske og de østgrønlandske tests i form af at lave en dialektudgave af de vigtigste materialer til østgrønlandsk kombineret med en oplæring af psykologer, der står for indsamlingen af alle tests på Østkysten.

Tabel B 1: Oversigt over oversættelses- og kulturtilpasningsopgaverne

Test	Manual **	Skema	Billedtilpasning
Leiter-3	48 sider	* Instrukser bag på testkort, responsbog (26 sider) instruktionsark med gestik (2 sider), udviklingscoreskema (2 sider) + registreringskema (16 sider)	12 billeder
RIAS	** Manual 42 sider	41 sider	16 +16 +36 billeder
PDI	4 sider	3 sider	
SCL-90-R	22 sider	4 sider	

Note:* Leiter-3 er en nonverbal test og har derfor ingen verbale opgaver, der skal oversættes. ** RIAS og Leiter-3 har omfattende dansksprogede manualer på flere hundrede sider. For Leiter-3 har vi udvalgt den del, der handler om testadministrationen. Det samme er tilfældet med PDI'en, som har en kortfattet dansk interviewguide og en mere omfattende engelsksproget manual. Det vil dog først i selve projektet kunne afgøres præcist, hvor meget der bør oversættes og kulturtilpasses

Vi har sammen med de grønlandske psykologer vurderet, at det *ikke vil være hensigtsmæssigt at oversætte disse større baggrundsmanualer* til grønlandsk, da psykologerne kan læse dem enten på dansk eller engelsk, og da der i mange tilfælde ikke findes grønlandske ord til at beskrive de testteoretiske begreber, som bruges i baggrundsmanualerne. Dette valg indebærer så, at kvaliteten af oplæringen og supervision på testadministrationen må være høj (se opgave D).

Vi har modtaget *positive tilsagn fra forlagene der har salgsrettighederne i Danmark, Grønland og Færøerne* hhv. Leiter-3, RIAS og SCL-90-R om at medvirke til projektet. Da der er tale om tre meget forskellige test, er omfanget af vurderinger og tilpasninger, der skal ske, forskelligt. Det har derfor ikke været muligt at opstille præcise arbejdsgange og vurdere omkostningerne præcist for alle tre redskaber. Hvor store afvigelser fra det oprindelige materiale vil opretsrettighedshaver og testforlag acceptere? Hvor hurtige vil de være til at reagere på forespørgsler og indgå i processen med at tage stilling til udkast og forslag. Vi har opnået ganske

præcis information omkring RIAS og i bilag 7 er der beskrevet hvordan Hogrefe Danmark vil deltage i arbejdet, lige som vi har medtaget anslåede omkostninger i budgettet, som vi har anvendt til at anslå omkostninger for lignende deltagelse vedrørende Leiter-3 og SCL-90-R. Vi har desuden fået oplyst en pris på fremstilling af det nødvendige SCL-90-R test-materiale til anvendelse i projektets dataindsamling fra Pearson Scandinavia, mens vi for Leiter-3 har baseret denne udgiftspost på de almindelige priser for test-materialet i Danmark. Professor Arietta Slade fra Yale University har givet os tilladelse til at oversætte og kulturtilpasse PDI til grønlandsk. Samspilsobservation vil foregå som et udviklingsarbejde. Når dette er gennemført, skal materialet oversættes til dansk, så det kan bruges i Danmark. Vi forestiller os, at den grønlandske og den danske socialstyrelse ejer observationsredskabet i fællesskab, formidler det, afholder årlige kurser i at bruge det, sørger for certificering af uddannede psykologer og stiller redskabet gratis til rådighed for disse.

C: Trin i udviklingsarbejde for Samspilsobservation

Måned	Trin	Opgave	Hvem
2	1	Fastlægge legeaktiviteter og procedurer	Grønlandske psykologer og testsagkyndige/faglig leder
3	2	Afprøve redskabet ved at indsamle og videooptage 40 situationer	Grønlandske psykologer
4-5	3	Oversættelse af observations materiale	Dobbeltsprogede tolke
4-7	4	Analyse af pilotfase data	Testsagkyndige/faglig leder
5-8	5	Udvikle scoringssystem – rating af interaktionsmåder hos forældre og barn i en dansk og en grønlandsk udgave	Testsagkyndige/faglig leder
9	6	Finpudsning af redskabet efter analyse	Grønlandske psykologer og testsagkyndige/faglig leder
10-12	7	Afprøve scoringssystem, undersøge reliabilitet og validitet.	Testsagkyndige/faglig leder

Noter:

Udgangspunktet er udvælgelse af en *pulje med 10-20 aktiviteter/lege*, der kan bruges til at undersøge samspillet mellem barn og forældre på forskellige alderstrin fra 1-17 år. Der findes forslag i litteraturen til sådanne opgaver. De er ret enkle og kan afvikles på 5-10 minutter. For det meget lille barn, kan det dreje sig om at stable en plastic kop oven på en anden, for skolebarnet at bygge et legohus af få materialer, for det større barn at planlægge en middag eller et besøg. Udover den faste leg, vil der være en frilegs sekvens og en adskillelsesituation, hvor forælderen forlader rummet i et minut. Disse forskellige aktiviteter rates ud fra et *scoringssystem*, der ser på barnets rolle, forælders rolle og samspilskvaliteter. Aktiviteterne skaber til sammen en særlig struktur eller ramme som er vigtig ifm. at lave et standardiseret scoringssystem. Det planlagte set-up vil give en meget vigtig ny viden om forældre-børn samspil i en grønlandsk sammenhæng.

D: Trin i kurser og oplæring

Måned	Trin	Opgave	Hvem
1-3	1	Rekruttere undervisere, aftale, arrangere og annoncere kurser	Projektleder
4-8	2	Afholde kurserne med materialer og udstyr	Projektleder
2-8	3	Sørge for rejser, indkvartering og forplejning	Projektleder
9-30	4	Arrangere løbende supervision	Projektleder

Note; kurserne afholdes i Nuuk med en kadence, så kompetence er til stede, når indsamlingerne går i gang.

Kursusunderviserne skal være specialister i de pågældende tests og vant til at undervise i dem. Det vil være ønskeligt om, de pågældende også kunne give *supervision indenfor området* (primært PDI og samspilsobservation). Alternativt må der skaffes supervisorer andetsteds fra.

E: Trin i validering og kvalitetssikring af PDI og Samspilsobservation

Måned	Trin	Opgave	Hvem
2-24	1	Gennemføre 200 interviews, som optages på video/bånd	Grønlandske psykologer
9-24	2	Gennemføre 200 observationer, som ligeledes optages	Grønlandske psykologer
9-24	3	Tilbagemeldinger til deltagerne (online)	Grønlandske psykologer
8-10 og igen 25-28	4	Der gennemføres valideringsanalyser for hvert redskab mhp. at belyse den diskriminerende og den samstemmende validitet. Valideringen indebærer, at et antal forældre bliver vurderet gennem både PDI og samspilsobservation, således at disse kan fungere som gensidige redskaber til undersøgelse af samstemmende kriterievaliditet. Det er væsentligt, at der indgår forældre i risikogrupper samt forældre som ikke er i risikogrupper, at der både er mødre og fædre, og at både by og bygd er præsenteret.	Testsagkyndige
4-10 og igen 25-28	5	Der beregnes inter-rater reliabilitet for hvert redskab, så det kan afgøres, om der skal yderligere oplæringsprocedurer til med det færdige redskab inden implementering. Dette betyder at for PDI, som er et eksisterende redskab, skal 50% af det indsamlede materiale skal scores af tre psykologer. For det nyudviklede observationsredskab gennemføres analyserne efter 30% er gennemført, så det er muligt at justere oplæringen tidligt i forløbet. *	Testsagkyndige
8-9	6	Der fremstilles scorings- og tolkningsguides, som beskriver, hvordan der scores og tolkes	Testsagkyndige, for PDI i samråd med ophavsrettighedshaver
28-36	7	Der fremstilles dokumentation for validitet og reliabilitet i den grønlandske målpopulation, i form af en testmanual.	Testsagkyndige, for PDI i samråd med ophavsrettighedshaver
28-36	8	Der fremstilles administrationsmaterialer og -instruktioner, der beskriver de testprocedurer og -forhold, der skal følges i målgruppen i forbindelse med testningen, med henblik på at minimere kultur- og/eller sprogligt relaterede problemstillinger, som kunne forårsages af administrationsprocedurer mv, og som systematisk kunne påvirke de konklusioner, der kan drages fra test-resultaterne, og dermed påvirke validiteten negativt.	Testsagkyndige, for PDI i samråd med ophavsrettighedshaver

Note * beslutning skal tages undervejs i projektet – gerne tidligt

Tabel E 1: Indsamlingsplan for de ikke-normbaserede redskaber (PDI og observationsredskab) *

Lokalitet	Antal	Alder 1	Alder 2	Alder 3
By M	75	25 (6)	25 (6)	25 (6)
By K	75	25(6)	25(6)	25(6)
Bygd M	25	8(2)	8(2)	8(2)
Bygd K	25	8(2)	8(2)	8(2)
total	200	64 (16)	64 (16)	64 (16)

*Note: antal i risikogruppe i ()

Noter:

Det vil være formålstjenligt at bede om at få lov til at *benytte Sundhedscentrene til indsamling*, idet deres lokaler er lydisolerede og velindrettede til uforstyrrede konsultationer. Der findes Sundhedscentre i alle grønlandske byer og i mange mindre bygder. Skoler og private hjem vurderes som mindre egnede pga. muligheden for at blive forstyrret af andre familiemedlemmer, telefoner og folk, der er nysgerrige.

Disse tilladelser og koordinering af, hvornår de er ledige, kræver en *stor logistisk indsats*, fordi indsamling er bredt ud til mange lokaliteter for at sikre repræsentativitet. Hertil kommer behovet for at inkludere mange fra risikogrupperne. Det vil ofte være kommunerne i form af familiecentrene og sundhedscentrene, som kan være behjælpelige med at finde forældre, som gerne vil deltage.

Her antages, at *stimulusbeløbet* vil spille en væsentlig rolle, da mange husholdningernes økonomi er meget stram og et gavekort til *Brugseni* eller *Pissifik* vil være meget velkomment. Samtidig er beløbet også attraktivt for de familier, hvis økonomi er knap så stram.

**F: Trin i validering og kvalitetssikring af normbaserede redskaber
(kognitiv test og SCL-90-R)**

Måned	Trin	Opgave	Hvem
2 – 26	1	Indsamle 450 kognitive test og 450 SCL-90-R hos forældre i et relativt repræsentativt udvalg	Grønlandske psykologer
27-33	2	Validerings-analyser og beregning af reliabilitet sker ud fra de indsamlede data. Antallet af undergrupper skal være repræsenteret med et stort nok antal personer til at kunne gennemføre analyser for fairness (dvs. at der ikke er differentiell item funktion/item bias, som kan skævvride resultatet)	Testsagkyndige = faglig leder
28-36	3	Fremstilling af normmateriale, der tager højde for eventuel item bias og justere scores for undergrupper inden normer beregnes, så der ikke anvendes skævvredne scores og der sikres fairness i resultaterne. Normmaterialet opdeles for undergrupper, hvor der er signifikant og substantiel forskel på scores. Normmaterialet skal dække både delprøver og samlede testscores, og som minimum med brug af de samme typer af scores som er tilgængelige i det oprindelige normmateriale (jf. testmanualer), så det er muligt at sammenholde med det danske og andre normmateriale.	Testsagkyndige i samråd med forlag/ophavsrettighedshaver
28-36	4	Dokumentation for validitet og reliabilitet i den grønlandske målpopulation udarbejdes i form af en testmanual. Herunder dokumentation af differentiell item funktion samt beskrivelser af, hvordan den bias dette forårsager, er håndteret for så vidt muligt at opnå fair og korrekte testresultater for alle undergrupper af forældre, samt hvor det ikke har været muligt at håndtere denne bias.	Testsagkyndige i samråd med forlag/ophavsrettighedshaver
28-36	5	Der fremstilles scorings- og tolkningsguides, som beskriver hvordan gruppe-forskelle i scores skal tolkes. Disse skal tillige dokumentere hvilke problemer, der er fundet ift. test-bias og items-bias blandt undergrupper og hvad det betyder for scoring og tolkning – det kunne for eksempel være, at enkelt-items eller del-test fungerer forskelligt for fædre og mødre, og hvad det betyder for tolkningen. I scorings- og tolkningsguides skal desuden indgå normtabeller til brug med den grønlandske målpopulation i form af, som beskrevet i punkt 4.	Grønlandske psykologer i samarbejde med testsagkyndige og forlag/ophavsrettighedshaver
26/28-36	6	Der fremstilles administrationsmaterialer og -instruktioner, der beskriver de testprocedurer og -forhold, der skal følges i målgruppen i forbindelse med testningen med henblik på at minimere kultur	Grønlandske psykologer i samarbejde med testsagkyndige og forlag/ophavsrettighedshaver

		og/eller sprogligt relaterede problemstillinger. Disse kunne forårsages af administrationsprocedurer mv, og de kunne påvirke de konklusioner, der kan drages fra testresultaterne, og dermed påvirke validiteten negativt.	
--	--	--	--

Dataindsamlingen foretages i alle fem kommuner, og der tilstræbes følgende forhold mellem undergrupper:

- a. Mødre/fædre 50/50, med mål om minimum 150 fædre
- b. By/bygd 75/25, med mål om minimum 100 fra bygder
- c. forældre fra risikogrupper/ikke fra risikogrupper 75/25, med mål om at ikke risikogruppen ikke bør være mindre end 75
- d. Aldersgrupper, 15-25 år 35%, 26-35 år 40% og 36-55 25%

Tabel F 1: Indsamlingsplan for normbaserede redskaber*				
Lokalitet	Antal	Alder 1	Alder 2	Alder 3
By M	170	60 (15)	68 (17)	43 (11)
By K	170	60 (15)	68 (17)	43 (11)
Bygd M	55	19 (5)	22 (6)	14 (3)
Bygd K	55	19 (5)	22 (6)	14 (3)
Total	450	158 (40)	180 (46)	114 (28)

*Antal i risikogruppe i ()

Noter:

Se under tabel E 1 om lokaler og stimulansbeløb

G: Trin i planlægning før projektstart			
Måned	Trin	Opgave	Hvem
1-6	1-2	A	Leverandør/Faglig leder
G: Trin i udvikling, bearbejdning og analyse efter projektstart			
1-9	1	B, t1, t5-7, t9	Faglig leder
1-2, 5-18	2	C, t1, t4-7	Faglig leder
2-36	3	E, t4-8 PDI og Samspilsobservation	Faglig leder
28-34	4	F, t2-6 Normbaserede tests	Faglig leder
34-36	5	G, Afrapportering	Faglig leder

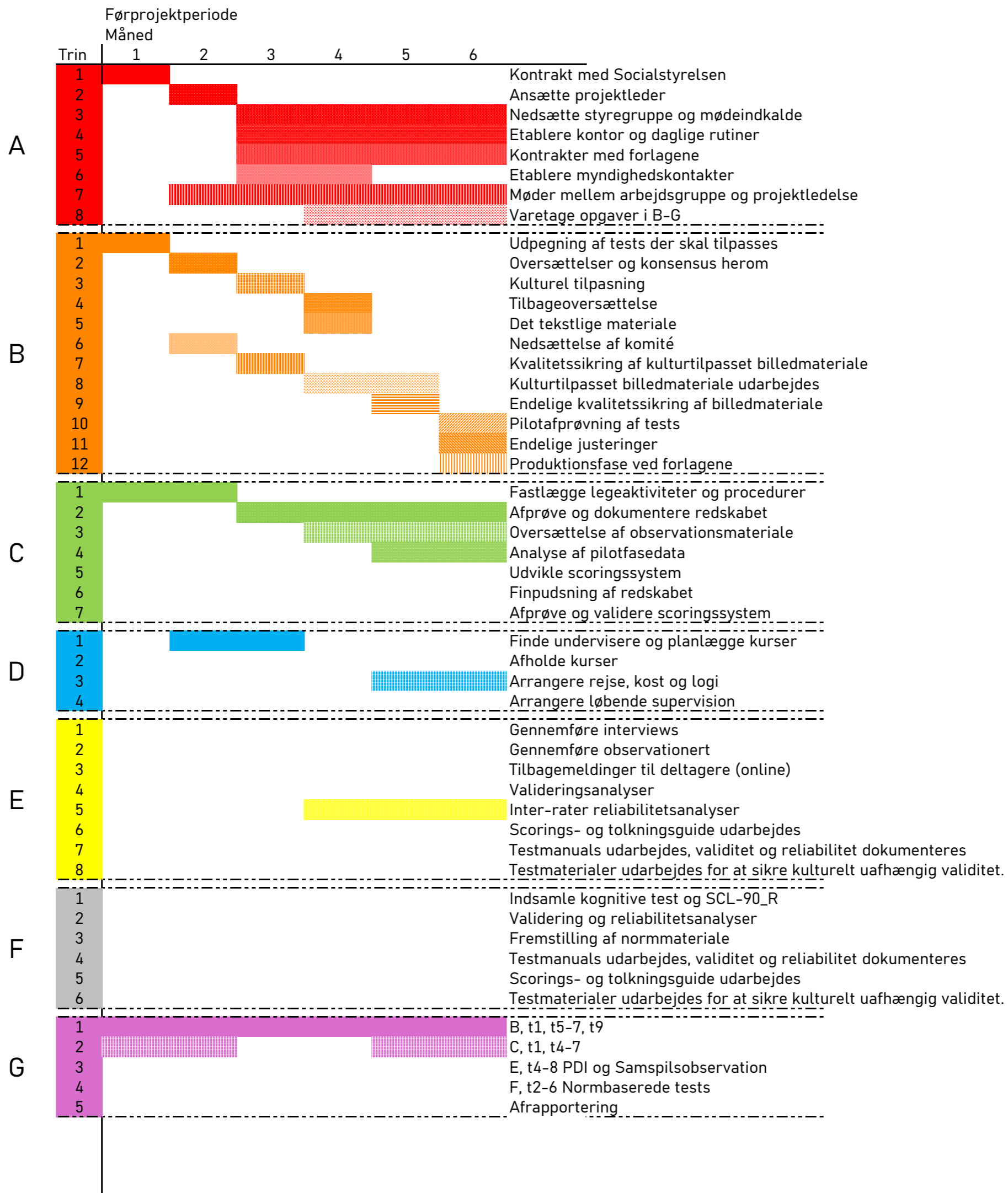
Noter:

Bearbejdning og analyse begynder med alle de indledende trin, som er beskrevet i det foregående. Uden en vedholdende opmærksomhed på alle de tidlige og senere valg i processen mht. oversættelse, kulturtilpasning, tilbageoversættelse, udformning af materialerne i de endelige udgaver mmm. er der mulighed for at der opstår uønskede *biases*, som i sidste ende vil forringe resultaterne. Derfor er der brug for *testekspertise på højt niveau* til at følge arbejdet løbende, fordi opgaven drejer sig om validering af fire omfattende redskaber og udviklingen af et nyt. At gøre det på 3½ år er i sig selv *en meget stor opgave*, som ikke bliver mindre med de sproglige, kulturelle og geografiske udfordringer, som Grønland byder. Når data er i hus, skal de *bearbejdes videnskabeligt*, hvorfor en stor del af den samlede indsats ligger i det sidste år af projektet.

Vi håber, at et *delt ejerskab* med grønlandske institutioner om opgaven, vil *skabe en goodwill*, så projektet nyder fremme blandt almindelige grønlandere, der skal lade sig teste, og som forhåbentlig ser deres indsats som meningsfuld og hjælpsom ift udsatte medborgere i Danmark. Fortsatte testninger af grønlandske forældre i Danmark med danske test kunne skabe et backlash, som kunne skade den beskrevne projekt gennem de sociale medier. Derfor er det vigtigt, at der er rene, klare linjer om projektet, at det gennemføres som planlagt, og at grønlandske institutioner, politikere og enkeltpersoner *aktivt bakker op om projektet*, og at forbehold og betænkeligheder mødes og tilgodeses, hvor der er muligt.

Grundet de geografiske og vejrmæssige forhold i Grønland, som kan være kilder til forsinkelser udover at det altid er forventeligt med forsinkelser i et så omfattende projekt, anbefaler vi, at der indtænkes en tidsmæssig og økonomisk buffer på 6 måneder for kerne-aktører i projektet, dvs. projektleder og faglige ledere. Dette er ikke indtænkt i budgettet. Planen som sådan lægger op til en intensiv indsats i præprojekt perioden for at undgå for at undgå forsinkelser, som kan undgås ved rettidig omhu.

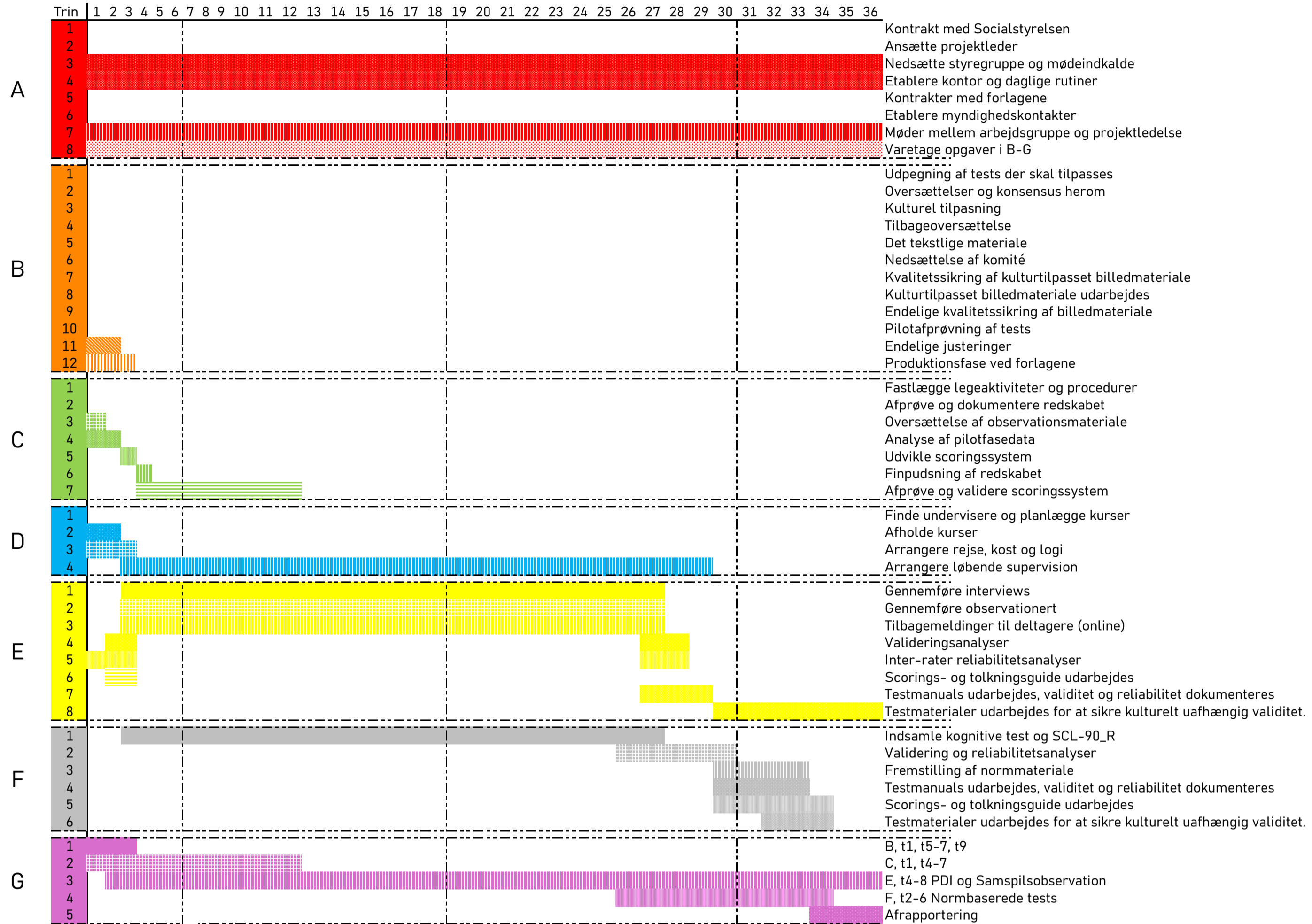
- B: Oversættelse og kulturtilpasning
- C: Udviklingsarbejde for Samspilsobservation
- D: Kurser og oplæring
- E: Validering og kvalitetssikring af personlighedsredskaber (PDI) og Samspilsobservation
- F: Validering og kvalitetssikring af normbaserede redskaber (kognitive og SCL-90-R)
- G: Bearbejdning og analyse

- B: Oversættelse og kulturtilpasning
- C: Udviklingsarbejde for Samspilsobservation
- D: Kurser og oplæring
- E: Validering og kvalitetssikring af personlighedsredskaber (PDI) og Samspilsobservation
- F: Validering og kvalitetssikring af normbaserede redskaber (kognitive og SCL-90-R)
- G: Bearbejdning og analyse

Projektperiode

Måned

Løsningspakke A

	kr.	Total
A: Projektstyring:		2,842,000
Tovholder/projektorganisator	3,5	600.000
Styregruppe	4	30.000
Rejser for faglige ledere og testagkyndige	14	12.000
Ophold for faglige ledere og testagkyndige	42	1.500
Dag- og time penge testagkyndige	42	500
Økonomistyring og revision i hele perioden		350.000
Annoncering og rekruttering		20.000
B: Oversættelse og kulturtilpasning		930,000
Antal timer	Timepris	
Testagkyndige (Leiter-3, SCL-90-R, PDI)	300	900
Dobbeltsprogede psykologer	200	1.000
Dobbeltsprogede psykologer	200	1.000
Kunstner/grafiker til fremstilling af billedmateriale RIAS	1	100.000
Forlags detaljelse i kvalitetsstyring af oversættelse/tilpasning		
* Leiter-3	1	60.000
* SCL-90-R	1	50.000
* PDI	1	50.000
C: Udviklingsarbejde: Samspilsobservationsredskab		1,110,780
Antal timer	Timepris	
Design af byggeri		
* testagkyndig	74	900
* grønlandsk psykolog	74	1000
Afprøve sessioner	120	1000
Oversættelse af sessioner	120	800
Validering og inter-rater reliabilitet	133	1000
Udarbejde scoringssystemer og manual	960	375
Teste scoringssystemer	640	375
Videokameraer med stativ	10	1118
Materialer til samspilsobservation	10	1000
D: Kurser og oplæring:		1,498,000
Antal kursusdage pr. test (SCL-90 dog kun 2)	3	
Antal deltagere pr. kursusdag	10	
Omkostninger vejr- instruktør:		
* Leiter-3	3	15.000
* SCL-90-R	1	15.000
* PDI	3	15.000
* Samspilsobservationer	3	15.000
Rejse- og ophold for instruktør pr. kursus	10	18.000
Time-dagpenge	36	500
Supervision (online), PDI	200	1.500
Supervision (online), Samspilsobservation	200	1.500
Supervision (online) Leiter-3	100	1.500
Supervision (online) SCL-90-R	100	750
Omkostninger ved deltagere:		
Rejseomkostninger for deltagere pr. kursus	20	9.000
Ophold for deltagere pr. kursus	65	1.000
Forplejning og leje af lokale pr. kursus	4	20.000
E: Indsamling, ikke-normaserede redskaber (PDI og samspilsobservation)		2,542,500
Antal personlighedsredskaber	225	
Antal test pr. dag	2	
Det forudsættes, at der besages 8 byer og 8 bygder		
Timeforbrug pr. indsamling (PDI + samspilsobservation)	4	1000
Tidsforbrug ifm. rejser	128	4000
Diæter/Time-dagpenge	128	500
Rejseomkostninger	16	9.000
Validering og inter-rater reliabilitet tjek	200	1.000
Tilbagemelding pr. indsamling/test (online)	400	1000
Stimulusbeløb pr. testperson	225	500
Trykning af testmateriale		10.000
F: Indsamling, normaserede redskaber:		3,510,675
Antal normaserede redskaber	450	
Antal test pr. dag	2	
Det forudsættes, at der besages 8 byer og 8 bygder		
Testindkøb Leiter-3	15	11.250
Testindkøb SCL-90-R		262.500
Timeforbrug pr. indsamling (Leiter-3 + SCL-90-R)	3	1000
Tidsforbrug ifm. rejser	225	4000
Diæter/Time-dagpenge	225	500
Rejseomkostninger	16	9.000
Tilbagemelding pr. indsamling (online)	450	1000
Stimulusbeløb pr. testperson	450	500
G: Bearbejdning og analyse:		2,377,500
Tastning af data:		
Leiter-3	450	200
SCL-90-R	150	200
PDI	225	200
Samspilsobservation	225	200
Klargøring af data	100	900
Videnskabeligt personale	2,5	875000
Endelig opsætning af testredskaber hos forlag/rettighedshaver		
* Leiter-3		70.000
* SCL-90-R		35.000
* PDI		5.000
* samspilsobservation		5.000
Rapportering til SBST		50.000
Oversættelse af samspilsobservation til dansk		25.000
Ikke medregnet		Kurser i Danmark for psykologer og tolke
Østgrønlandske sprogversioner af 4 tests		766,000
Oversættelse og kulturtilpasning		300.000
Normaserede tests indsamling 75 stk		355.000
Ikke redskaber-normaserede 25 stk		131.000
Total		16.637.455

Opgavetrin

- 2 Ansættelse projektleder
- 3 - Nedsættelse følgegruppe og medindkaldte
- 3 - Nedsættelse følgegruppe og medindkaldte

Opgaver

- 2 Udpegning af tests der skal tilpasses, 6 Nedsættelse af komité , 10 Pilotafprøvning af tests
- 1 Oversættelse og konsensus herom, 4 Tilbageoversættelse, 11 Endelige justeringer
- 2 Udpegning af tests der skal tilpasses, 3 Kulturtilpasning, 6 Nedsættelse af komité
- 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes
- 5 Det tekstlige materiale, 7 Kvalitetsstyring af kulturtilpasset billedmateriale, 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes, 12 Produktionsfase ved forlagene

- 1 Fastlægge legeaktiviteter og procedurer
- 1 Fastlægge legeaktiviteter og procedurer
- 2 Afprøve og dokumentere redskabet
- 3 Oversættelse af observationsmateriale
- 4 Analyse af pilotfasedata
- 5 Udvikle scoringssystem, 6 Finpudsning af redskabet
- 7 Afprøve og valider scoringssystem

- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 2 Afholde kurser, 3 Arrangere rejse, kost og logi

- 4 Arrangere løbende supervision
- 4 Arrangere løbende supervision

- 3 Arrangere rejse, kost og logi
- 3 Arrangere rejse, kost og logi
- 3 Arrangere rejse, kost og logi

- 1 Gennemføre interviews, 2 Gennemføre observationer

- 4 Valideringsanalyser, 5 Inter-rater reliabilitetsanalyser
- 3 Tilbagemeldinger til deltagere (online)

- 1 Indsamle kognitive test og SCL-90_R

- 2 Validering og reliabilitetsanalyser

se bilag 4 GANTT

Løsningspakke B

	kr.	Total
A: Projektstyring:		2.842.000
Tovholder/projektorganisateur	3,5	600.000
Styregruppe	4	30.000
Rejser for testsagskyndige	14	12.000
Ophold for testsagskyndige	42	1.500
Dag- og time penge testsagskyndige	42	500
Økonomistyring og revision i hele perioden		350.000
Annoncering og rekruttering		20.000

	Antal timer	Timepris	Total
B: Oversættelse og kulturtilpasning (RIAS, SCL-90-R og PDI)			1.030.000
Testsagskyndige	300	900	270.000
Dobbeltspredede psykologer	200	1.000	200.000
Dobbeltspredede psykologer	200	1.000	200.000
Kunstergrafiker til fremstilling af billedmateriale RIAS	1	150.000	150.000
Forlags deltagelse i kvalitets sikring af oversættelse/tilpasning			
* RIAS	1	110.000	110.000
* SCL-90-R	1	50.000	50.000
* PDI	1	50.000	50.000

	Antal timer	Timepris	Total
C: Udviklingsarbejde: Samspilsobservationsredskab			1.110.780
<i>Design aktiviteter</i>			
* testsagskyndig	74	900	66.600
* grønlandsk psykolog	74	1000	74.000
Afprøve sessioner	120	1000	120.000
Oversættelse af sessioner	120	800	96.000
Validering og inter-rater reliabilitet	133	1000	133.000
Udarbejde scoringssystemer og manual	960	375	360.000
Teste scoringssystemer	640	375	240.000
Video kamæraer med stativ	10	1118	11.180
Materiale til samspilsobservation	10	1000	10.000

	kr.	Total
D: Kurser og oplæring:		1.498.000
Antal kursusdage pr. test (SCL-90 dog kun 2)	3	
Antal deltagere pr. kursusdag	10	
Omkostninger vedr. instruktør:		
* RIAS	3	15.000
* SCL-90-R	1	15.000
* PDI	3	15.000
* Samspilsobservationer	3	15.000
Rejse- og ophold for instruktør pr. kursus	10	18.000
Time-dagpenge	36	500
Supervision (online), PDI	200	1.500
Supervision (online), Samspilsobservation	200	1.500
Supervision (online) RIAS	100	1.500
Supervision (online) SCL-90-R	100	750
Omkostninger vedr. deltagere:		
Rejseomkostninger for deltagere pr. kursus	20	9.000
Ophold for deltagere pr. kursus	65	1.000
Forplejning og leje af lokale pr. kursus	4	20.000

	kr.	Total
E: Indsamling, ikke-normbaserede redskaber (PDI og samspilsobservation)		2.542.500
Antal personlighedsredskaber	225	
Antal test pr. dag	2	
Det forudsættes, at der besøges 8 byer og 8 bygder		
Timeforbrug pr. indsamling (PDI + samspilsobservation)	4	1000
Tidsforbrug ifm. rejser	128	4000
Dageter/Time-dagpenge	128	500
Rejseomkostninger	16	9.000
Validering og inter-rater reliabilitet tjek	200	1.000
Tilbage melding pr. indsamlingstest (online)	400	1000
Stimulansbeleb pr. testperson	225	500
Trykning af testmateriale		

	kr.	Total
F: Indsamling, normbaserede redskaber:		3.248.175
Antal normbaserede redskaber	450	
Antal test pr. dag	2	
Det forudsættes, at der besøges 8 byer og 8 bygder		
Testindkøb RIAS med tilpasning		
Testindkøb SCL-90-R		
Timeforbrug pr. indsamling (Leiter-3 + SCL-90-R)	3	1000
Tidsforbrug ifm. rejser	225	4000
Dageter/Time-dagpenge	225	500
Rejseomkostninger	16	9.000
Tilbage melding pr. indsamling (online)	450	1000
Stimulansbeleb pr. testperson	450	500

	kr.	Total
G: Bearbejdning og analyse:		2.377.800
Tastning af data:		
Leiter-3	450	200
SCL-90-R	150	200
PDI	225	200
Samspilsobservation	225	200
Klargøring af data	100	900
Videnskabeligt personale	2,5	875000
Endelig opsætning af testredskaber hos forlag/rettighedshaver		
* RIAS		70.000
* SCL-90-R		35.000
* PDI		5.000
* samspilsobservation		5.000
Rapportering til SBST		50.000
Oversættelse af samspilsobservation til dansk		25.000
Ikke medregnet		
Kurser i Danmark for psykologer og tolke		

	kr.	Total
H: Østgrønlandske sprogversioner af 4 tests		786.000
Oversættelse og kulturtilpasning		300.000
Normbaserede tests indsamling 75 stk		355.000
Ikke redskaber-normbaserede 25 stk		131.000

	kr.	Total
Total		15.434.955

Opgaveplan

- 2 Ansættelse projektleder
- 3 - Nedsætte følgegruppe og mødeindkald
- 3 - Nedsætte følgegruppe og mødeindkald

Opgaver

- 2 Udpegning af tests der skal tilpasses, 6 Nedsættelse af komité , 10 Pilotafprøvning af tests
- 1 Oversættelser og konsensus herom, 4 Tilbageoversættelse, 11 Endelige justeringer
- 2 Udpegning af tests der skal tilpasses, 3 Kulturel tilpasning, 6 Nedsættelse af komité
- 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes
- 5 Det tekniske materiale, 7 Kvalitetssikring af kulturtilpasset billedmateriale, 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes, 12 Produktionsfase ved forlagene

- 1 Fastlægge legekvaliteter og procedurer
- 1 Fastlægge legekvaliteter og procedurer
- 2 Afprøve og dokumentere redskabet
- 3 Oversættelse af observationsmateriale
- 4 Analyse af pilotfasedata
- 5 Lividule scoringssystem, 6 Fingprøvsning af redskabet
- 7 Afprøve og validere scoringssystem

- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 1 Finde undervisere og planlægge kurser
- 2 Afholde kurser, 3 Arrangere rejse, kost og logi

- 4 Arrangere løbende supervision
- 4 Arrangere løbende supervision

- 3 Arrangere rejse, kost og logi
- 3 Arrangere rejse, kost og logi
- 3 Arrangere rejse, kost og logi

- 1 Gennemføre interviews, 2 Gennemføre observationer

- 4 Valideringsanalyser, 5 Inter-rater reliabilitetsanalyser
- 3 Tilbage meldinger til deltagere (online)

- 1 Indsamle kognitive test og SCL-90_R

- 2 Validering og reliabilitetsanalyse

se bilag 4 GANTT

Løsningspakke A

	kr.	forperiode 6 måneder			år 1	år 2	år 3	Total
A: Projektstyring:		442.000	812.000	812.000	812.000	776.000	2.842.000	
Tovchejerprojektorganisator	3,5	600.000	300.000	600.000	600.000	600.000	2.100.000 3,5 år	
Styremøder	4	30.000	40.000	40.000	40.000	40.000	150.000 4 personer (ikke myndighedsansatte) honoreres hver 30.000 kr. over hele perioden	
Rejser for faglige ledere og testagkyndige	14	12.000	48.000	48.000	48.000	24.000	168.000 2 rejser om året for 2 personer 13½ år (i alt 14 rejser)	
Opfølgning for faglige ledere og testagkyndige	42	1.500	18.000	18.000	18.000	9.000	63.000 2 personer, i alt 14 ugentlige (8 3 overnatninger)	
Diag- og time penge testagkyndige	42	500	6.000	6.000	6.000	3.000	21.000 2 personer, i alt 14 ugentlige (8 3 overnatninger)	
Økonomistyring og revision i hele perioden			50.000	100.000	100.000	100.000	350.000	
Arbejdsgang og revidering			20.000				20.000	
B: Oversættelse og kulturtilpasning	Antal timer	Timepris	0	930.000	0	0	930.000	
Testagkyndige (Letter-3, SCL-90-R, PDI)	300	900		270.000			270.000 2 personer bruger i alt 300 timer	
Dobbeltsprogede psykologer	200	1.000		200.000			200.000 200 timer i alt 1.000 kr.	
Dobbeltsprogede psykologer	200	1.000		200.000			200.000 200 timer i alt 1.000 kr.	
Kunstner/grafer til fremstilling af billedmateriale RIAS	1	100.000		100.000			100.000 Fastpris - ansatset	
Forlag deltagelse i kvalitetssikring af oversættelse/tilpasning								
* Letter-3	1	60.000		60.000			60.000 fastpris ansatset	
* SCL-90-R	1	50.000		50.000			50.000 fastpris ansatset	
* PDI	1	50.000		50.000			50.000 fastpris ansatset	
C: Udviklingsarbejde: Samspilsobservationsredskab	Antal timer	Timepris	0	1110790	0	0	1.110.790	
Delbare aktiver								
* Testagkyndig	74	900		66600			66.600	
* Grønlandsk psykolog	74	1000		74000			74.000	
Afgørelse sessioner	120	1000		120000			120.000 40 sessioner à 3 timer vigrønlandsk psykolog	
Oversættelse af sessioner	120	800		96000			96.000 40 sessioner à 3 timer vigrønlandsk psykolog	
Validering og inter-coder reliabilitet	133	1000		133000			133.000 66 øje à 2 timer vigrønlandsk psykolog	
Udarbejde scoringsystemer og manual	900	375		360000			360.000 6 mdr. for en VP (skønnet timepris projektsamarbejde)	
Teste scoringsystemer	640	375		240000			240.000 4 mdr. for en VP (skønnet timepris projektsamarbejde)	
Videooptagelser med datu	10	1118		11180			11.180 Tilbud fra Inu Lomax og Bjuggeren 20/11-24.	
Materiale til samspilsobservation	10	1000		10000			10.000	
D: Kurser og oplæring:			0	1.085.500	412.500	0	1.498.000	
Antal kursusmateriale pr. test (SCL-90 dog kun 2)	3							
Antal deltagere pr. kursusdag	10							
Omkostninger vedr. instruktør:								
* Letter-3	3	15.000		45.000			45.000 pris for instruktør pr. dag er 15.000 kr.	
* SCL-90-R	1	15.000		15.000			15.000	
* PDI	3	15.000		45.000			45.000	
* Samspilsobservationer	3	15.000		45.000			45.000	
Rejse- og ophold for instruktør pr. kursus	10	18.000		180.000			180.000 12.000 kr. i rejser + 4 overnatninger à 1.500 kr.	
Time-dagpenge	38	500		19.000			19.000	
Supervision (online), PDI**	200	1.500		300.000	150.000		300.000 1 time pr. interview	
Supervision (online), Samspilsobservation**	200	1.500		300.000	150.000		300.000 1 time pr. observation	
Supervision (online) Letter-3**	100	1.500		150.000	75.000		150.000 1 time pr. test, kun i startfase	
Supervision (online) SCL-90-R**	100	750		75.000	37.500		75.000 1/2 time pr. test, kun i startfase	
Omkostninger vedr. deltagere:								
Rejse- og ophold for deltagere pr. kursus	20	9.000		180.000			180.000 ca. halvdelen af deltagerne skal rejse	
Ophold for deltagere pr. kursus	65	1.000		65.000			65.000 ca. halvdelen af deltagerne skal overnatte	
Forplejning og lege af lokale pr. kursus	4	20.000		80.000			80.000 Fastpris ansatset	
E: Indsamling, ikke-normbaserede redskaber (PDI og samspilsobservation)			0	1.276.250	1.266.250	0	2.542.500	
Antal personligt redskaber	225						V anlager at en mindre gruppe (12 %) ikke gennemfører undersøgelsen så vidt muligt 1 PDI og 1 samspilsobservation med samme forældre	
Antal test pr. dag	2							
Det forudsættes, at der besvares 8 byer og 8 bytter								
Timeforbrug pr. indsamling (PDI + samspilsobservation)**	4	1000		450.000	450.000		900.000 4 timer pr. test ved grønlandsk psykolog	
Tidforbrug im. Rejser**	128	4000		512.000	256.000		512.000 128 rejseudrejse til i alt 2 psykologer fordelt på 16 ture.	
Datters/Time-dagpenge**	128	500		64.000	32.000		64.000 150 rejseudrejse i alt 6.500 pr. dag (684 kr. (2024)	
Rejse- og ophold**	16	9.000		144.000	72.000		144.000 128 rejseudrejse til i alt 2 psykologer fordelt på 16 ture.	
Validering og inter-coder reliabilitet test**	200	1.000		200.000	200.000		400.000 100 PDIs rater en elektronisk geng.	
Tilbagemelding pr. indsamling/test (online)**	400	1000		400.000	200.000		400.000 1 time pr. observation og pr. interview	
Stimulusmateriale pr. testperson**	225	500		112.500	56.250		112.500	
Trykning af testmateriale				10.000	5.000		10.000 fastpris, ansatset	
F: Indsamling, normbaserede redskaber:			0	1.919.925	1.990.750	0	3.910.675	
Antal test pr. dag	450						V anlager at en mindre gruppe (12 %) ikke gennemfører undersøgelsen så vidt muligt 1 Letter-3 og 1 SCL-90 med samme forældre	
Det forudsættes, at der besvares 8 byer og 8 bytter								
Testindkøb Letter-3	15	11.250		168.750			168.750 15 testkits og 1000 responsbøger og registreringsmateriale, standardpris forlag	
Testindkøb SCL-90-R	3	66.675		199.995			199.995 3 testkits og 1000 responsbøger og registreringsmateriale, overlagt fra forlag	
Timeforbrug pr. indsamling (Letter-3 + SCL-90-R)**	3	1000		3.000	675.000		1.350.000 3 timer pr. test ved grønlandsk psykolog	
Tidforbrug im. Rejser**	225	4000		900.000	450.000		900.000 150 rejseudrejse til i alt 2 psykologer fordelt på 16 ture.	
Datters/Time-dagpenge**	225	500		112.500	56.250		112.500 150 rejseudrejse i alt 6.500 pr. dag (684 kr. (2024)	
Rejse- og ophold**	16	9.000		144.000	72.000		144.000 150 rejseudrejse til i alt 2 psykologer fordelt på 16 ture.	
Tilbagemelding pr. indsamling (online)**	450	1000		450.000	225.000		450.000 1 time pr. Letter-3 + SCL-90-R	
Stimulusmateriale pr. testperson**	450	500		225.000	112.500		225.000	
G: Bearbejdning og analyse:			312.500	625.000	625.000	815.000	2.377.500	
Fasthold af data:								
Letter-3**	450	200		90.000	45.000		90.000 1 time per test (studentemedhjælper)	
SCL-90-R**	150	200		30.000	15.000		30.000 1/4 time per test (studentemedhjælper)	
PDI**	225	200		45.000	22.500		45.000 1/2 time per test (studentemedhjælper)	
Samspilsobservation**	225	200		45.000	22.500		45.000 1/2 time per test (studentemedhjælper)	
Klassering af data	100	900		90.000	30.000	30.000	90.000 testagkyndig	
Videnskabeligt personale	2,5	875000	312500	625000	625000	625000	2.187.500 faglige ledere, 2,5 fulde årsværk fordelt over hele perioden 3½ år	
Endelig opstilling af testredskaber hos forlag/højtidshaver								
* Letter-3				70000			70.000 ansatset ud fra oplysning omkring RIAS	
* SCL-90-R				35000			35.000 ansatset ud fra oplysning omkring RIAS	
* PDI				5000			5.000	
* Samspilsobservation				5000			5.000	
Rapportering til SBST				50000			50.000	
Oversættelse af samspilsobservation til dansk				25000			25.000 instruktion plus manual	
Ikke medregnet							Kurser i Danmark for psykologer og tolke	
Østgrønlandske sprogversioner af 4 tests			0	543.000	243.000	0	786.000 forudsætter at østgrønlandske versioner udvikles integreret i det større projekt, da det giver bedst økonomi og desuden bedre resultat	
Oversættelse og kulturtilpasning				300.000			300.000	
Normbaserede tests indsamling 75 ssk**				177500			355.000	
Ikke redskaber-normbaserede 25 ssk**				65500			131.000	
Total			754.500	8.302.455	4.949.500	1.891.000	15.897.455 inklusiv østgrønlandsk	

Opgaver

- 1. Ansatte projektleder
- 2. Nedsatte følgegrupper og mødeindkald
- 3. Nedsatte følgegrupper og mødeindkald

Opgaver

- 2. Uspørgning af tests der skal tilpasses, 6 Nedsatte af komité, 10 Pilotafprøvning af tests
- 1. Oversættelse og konsensus herom, 4 Tilbageoversættelse, 11 Endelige justeringer
- 2. Uspørgning af tests der skal tilpasses, 3 Kultur tilpasning, 6 Nedsatte af komité
- 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes
- 5 Det tekniske materiale, 7 Kvalitetssikring af kulturtilpasset billedmateriale, 8 Kulturtilpasset billedmateriale udarbejdes, 12 Produktionsfase ved forlagene

Opgaver

- 1. Finde undervisere og planlægge kurser
- 1. Finde undervisere og planlægge kurser
- 3. Finde undervisere og planlægge kurser
- 2. Afholde kurser, 3. Arrangere rejse, kost og logi

Opgaver

- 4. Arrangere løbende supervision
- 4. Arrangere løbende supervision
- 3. Arrangere rejse, kost og logi
- 3. Arrangere rejse, kost og logi
- 3. Arrangere rejse, kost og logi

Opgaver

- 1. Gennemføre interviews, 2. Gennemføre observationer
- 4. Valideringsanalyser, 5. Inter-coder reliabilitetsanalyser
- 3. Tilbagemeldinger til deltagere (online)

Opgaver

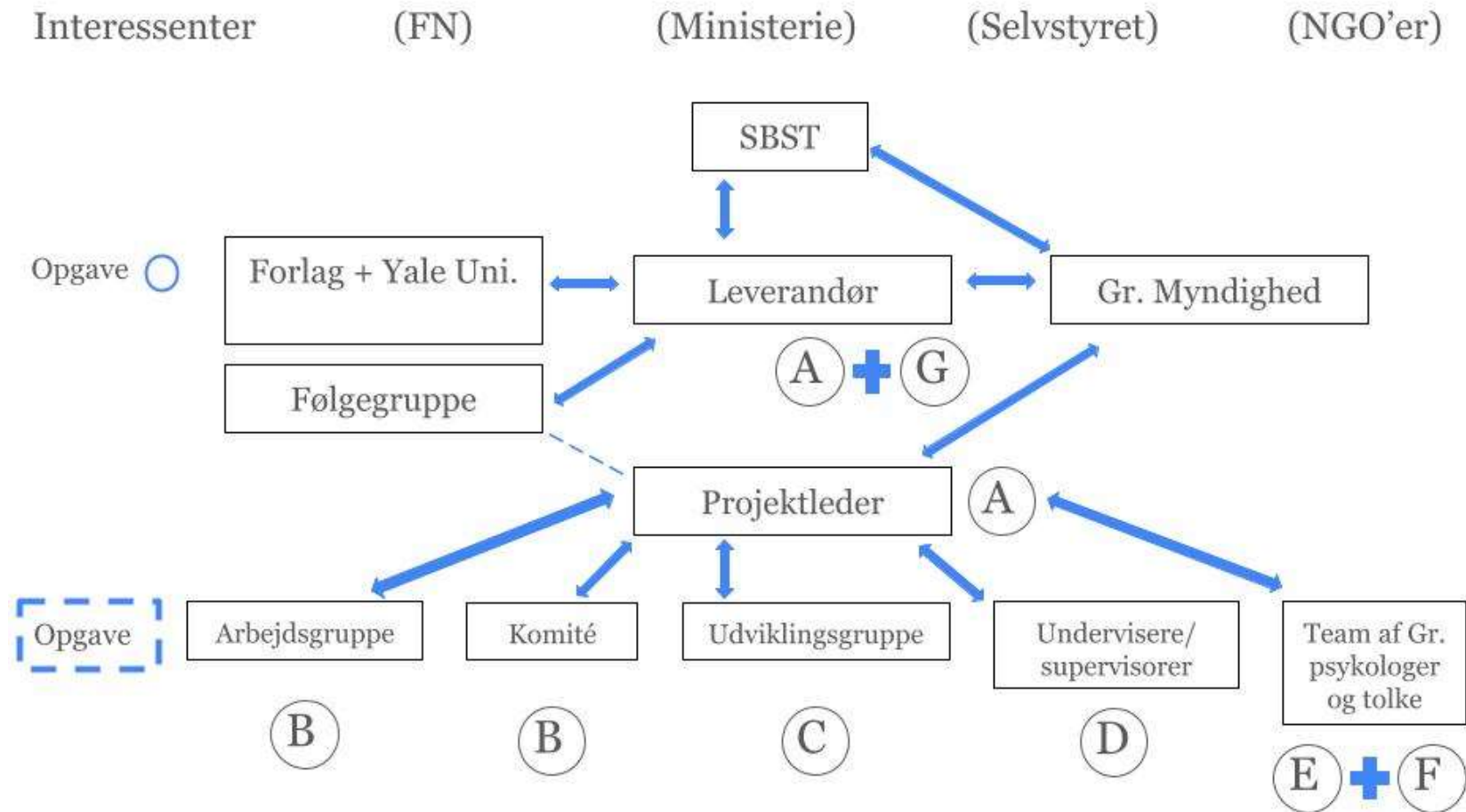
- 1. Indsamle kognitive test og SCL-90_R
- 2. Validering og reliabilitetsanalyser

Opgaver

- se bilag 4 GANTT

** alle udgifter relateret til indsamling af data til validering og normering er placeret i de første to år, for ikke at mangle midlerne på rette tidspunkt

Bilag 6 - Organisationsdiagram

Bilag 7 - Tentativ* beskrivelse af Hogrefe Danmarks støtte til udarbejdelse af RIAS på grønlandsk

Endemål for indholdet i et grønlandsk RIAS testkit:

- 1 dansk vejledning fra eksisterende RIAS
- 1 vejledningssupplement på dansk, som beskriver det grønlandske testkit
- 1 fælles grønlandsk stimulusbog 1
- 1 fælles grønlandsk stimulusbog 2
- 1 fælles grønlandsk stimulusbog 3
- Registreringsskemaer på vestgrønlandsk
- Registreringsskemaer på østgrønlandsk

Deltagelse i normeringsarbejdet

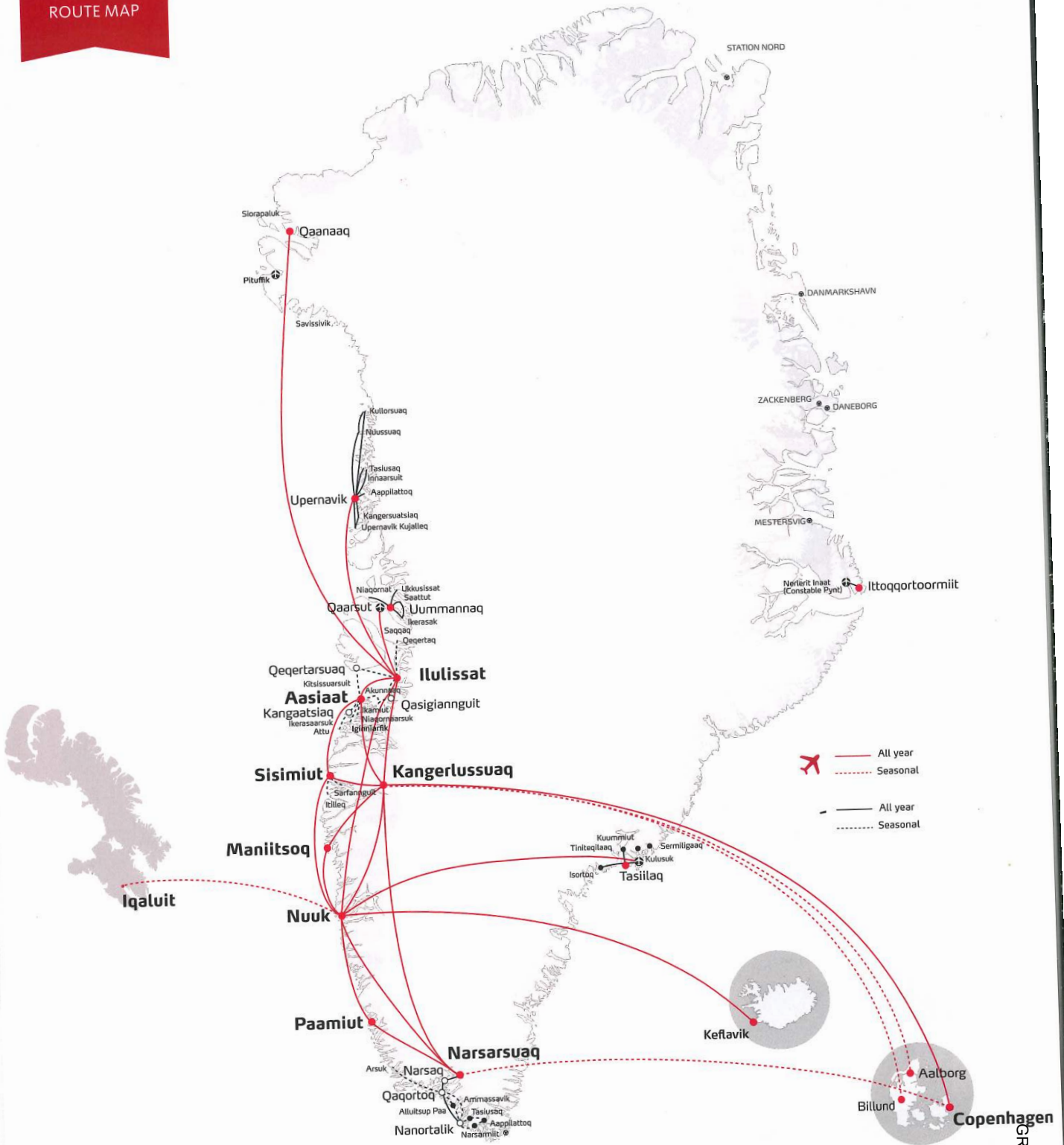
- Hogrefe: Gennemgå og kommentere item ændringer og tilføjelser af ekstra items, som kan erstatte evt. dårligt fungerende items fra den danske udgave, fra projektgruppen (både grafiske item ændringer og tilføjelser og tilbageoversættelser af udkast til items på grønlandske dialekter.
- Grafiker: Opsætning af to skemaer på grønlandsk.
- Grafiker: Tilretning af stimulusbøger til normering, inkl. tilretning af nye illustrationer.
- Hogrefe: Koordinere kontakt med grafiker ifm. udarbejdelse af normeringsmaterialer.
- Tryk: Optryk af materialer til normering.
 - Forventet antal besvarelser er 450 i Vestgrønland og 75 i Østgrønland. Vi forventer, at der er behov for dobbelt så mange skemaer iht. logistik, uddannelse m.m. Dvs. 1150 skemaer.
 - Stimulusbøger. Omkring 25 sæt (ud over selve dataindsamling skal der også være sæt til projektgruppens medlemmer, til uddannelsesbrug, referenceeksemplarer m.m.). I en billig men holdbar løsning (fx simpel spiralryg men godt papir).
- Hogrefe: Til rådighed for kontakter ifm. projektets flerårige forløb.

Endelig udgave som publiceres

- Hogrefe: Gennemlæser og kommenterer på vejledningssupplement, psykometri og normer.
- Endelig redaktionel behandling af materialer, klargøring til tryk af endelige testkit.

**Der er ikke tale om en bindende aftale*

Bilag 8 - Kort over byer og bygder samt flyveruter i Grønland

Appendiks 1-5

Appendiks 1 Redskaber anvendt pr. psykolog				
psykolog	Kognitive metoder	Personlighed/ sociale metoder	Observationsmetoder	Andre metoder
A	WAIS	Rorschach NEO-PI		
B	WAIS RCFT D2	TAT Rotter NEO-PI AAI PDI RME	MIM Ustruktureret observation	
C			Samspilsobservationer	
D	WAIS BRIEF RCFT Leiter	AAI PDI ARR TAT SCL-90 SRS	Observation MIM PC-ERA	HTQ WHODAS Socialstyrelsens dilemmafilm
E	WAIS D-KEF	Rorschach TAT Rotter NEO-PI LEAS PDI PI AAI	Ustruktureret observation Struktureret observation MIM PC-ERA	
F	WAIS	Rorschach LEAS Rotter TAT MCMI	MIM PC-ERA	
G	RIAS	Rorschach TAT Rotter	MIM Ustruktureret samspilsobservation	
H	WAIS Raven's BRIEF	PAI SCID	MIM Ustruktureret samspilsobservation	

I	WAIS	Rorschach LEAS PDI PI TAT AAI	Ustruktureret observation PC-ERA MIM	Tilknytningsinterview
J				
K	WAIS BRIEF	NEO-PI DAPP-BQ TAT SRS LEAS RME AAP	MIM PC-ERA CIB	
L	WAIS RCFT WMS D-KEF	NEO-PI PAI TAT	MIM	
M	WAIS	Rorschach AAI PDI TAT MMPI	MIM Ustrukturerede samspilsobservationer PC-ERA	
N	WAIS	DAPP-BQ AAI PDI	MIM PC-ERA	
O	WAIS	AAI SCL	Ustrukturerede samspilsobservationer MIM	Interview om skolegang Uddannelse Klinisk indtryk Interview Social anamnese WHODAS
P	WAIS RIAS	MMPI TAT Rorschach PSI PDI	PC-ERA MIM	
Q	WAIS Leiter	ABAS PDI	MIM	
R	RIAS	Rorschach EMS AAI	MIM	
S	WAIS RCFT	TAT PDI	MIM	

	Raven TMT	AAI LEAS RME SIFFM NEO-PI	Ustruktureret samspilsobservati on Struktureret samspilsobservati on	
T	WAIS RIAS Neuropsykologis k testbatteri	MMPI MCMI SIFFM NEO-PI TAT AAI	PSI Struktureret observation Ustruktureret observation MIM	
U	WAIS	ABAS DAPP-BQ AAI PDI	MIM	Strukturerede interviews Social anamnese
V	WAIS	DAPP-BQ AAI PDI	MIM PC-ERA	Social anamnese
W			Observation	
X	WAIS BRIEF	DAPP-BQ Rorschach AAI PDI PI	Ustruktureret observation MIM PC-ERA	
Y	WAIS Raven	Rorschach MCMI TAT	Ustruktureret observation Struktureret samspilsobservati on	Personligt interview Baggrundsintervi ew Forældreintervi ew Analyse af sagsakter
Z	WAIS RIAS D2 Tower of London	Rorschach TAT NEO-PI Rotter SIFFM FAST FRT	MIM	Ordassociation
AA	WAIS RIAS	TAT IIP PDI Rotter PAI	MIM Struktureret samspilsobservati on	Anamnetisk interview Udarbejdelse af relationelt netværksskema

		PPT		
BB	WAIS	Rorschach NEO-PI Rotter TAT AAP EAS	PC-ERA MIM	
CC	WAIS	Rorschach PDI AAI	MIM	
DD	WAIS RCFT	Rotter TAT RME AAI PDI	PC-ERA MIM	
EE	WAIS BRIEF	Rorschach TAT Rotter MMPI NEO-PI	MIM	Interview
FF	RIAS WAIS	Rorschach MSCEIT TAT AAI	MIM Video	
GG	D2 D-KEFS WAIS	EMS MMPI NEO-PI Rorschach Rotter TAT	MIM Egne øjne og psykologisk baggrundsviden	Ordassociation
HH	WAIS	TAT AAI SCID PDI	MIM	
II	WAIS RCFT Bender TMT	Rorschach MMPI TAT LEAS MCMI SCID PDI AAI PI AAR	Ustruktureret observation MIM PC-ERA	

JJ	WAIS RCFT RIAS	Rorschach TAT AAP AAI EAS	Kliniske observationer MIM PC-ERA	
KK	WAIS	Rorschach TAT ABAS AAI PDI ARR	Observationer MIM Ustruktureret observation	
LL	WAIS WMC	Rorschach LEAS AAI PDI CI	MIM	Gennemgang af skole- og uddannelseshistori k Gennemgang af parforholdshistorik Gennemgang af psykiske vanskeligheder, tidligere behandlingstiltag, effekt af behandlingstiltag
MM	WAIS	PAI Rotter PSI AAI PDI FRT	MIM	
NN	WAIS RIAS Leiter Diverse neurokognitive tests	Rorschach TAT MMPI NEO-PI STIPO	MIM	
OO	WAIS	Rorschach TAT PDI PSI NEO-PI SCL	MIM PC-ERA	
PP	WAIS			
QQ	WAIS BRIEF	NEO-PI SCID LEAS	MIM PC-ERA Marte Meo	Ekman's billeder

		RME Rotter Rorschach TAT		
RR	WAIS	Rorschach MMPI TAT LEAS PDI	Skabelon inspireret af MIM	
SS	WAIS Raven's RCFT	TAT Rorschach SCID AAI PDI	Strukturerede samspilsobservationer Ustrukturerede samspilsobservationer MIM	Klinisk indtryk Analyse af sagsakter Anamnese Kvalitativ vurdering
TT	WAIS	DAPP-BQ Rorschach LEAS PDI AAI	MIM PC-ERA	

1a Frekvens af psykologer, der anvender antallet af den givne redskabstype

Antal	Kognitive metoder	Personlighedsmæssige og sociale metoder	Observationsmetoder	Andre metoder
1	19		14	6
2	12	4	16	2
3	6	7	11	2
4	6	3	2	2
5		12		
6		10		1
7		4		
8		1		
9				
10		1		

Appendiks 2: Alle redskaber rapporteret som anvendt til forældrekompetenceundersøgelser (forældreredskaber)

	Metoder inden for det kognitive område/funktionsniveau	I alt	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist (48 personer)	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist, og som udfører FKU'er (43 personer)
1	Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)	41	85,42	95,35
2	Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS)	9	18,75	20,93
3	Rey Complex Figure Test and Recognition Trial (RCFT)	8	16,67	18,60
4	Behaviour Rating Inventory of Executive Function - Voksne (BRIEF-V)	6	12,50	13,95
5	Ravens Matrices	4	8,33	9,30
6	D2-test	3	6,25	6,98
7	Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS)	3	6,25	6,98
8	Leiter-3	3	6,25	6,98
9	Trail Making Test (TMT)	2	4,17	4,65
10	Tower of London test	1	2,08	2,33
11	Wechsler Memory Scale (WMS)	1	2,08	2,33
12	Bender Visual-Motor Gestalt Test (BGT)	1	2,08	2,33
13	Neuropsykologisk testbatteri	1	2,08	2,33
14	Diverse neurokognitive tests	1	2,08	2,33
15	Working Memory Capacity (WMC)	1	2,08	2,33
	Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau	I alt	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist (48 personer)	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist, og som udfører FKU'er (43 personer)
1	Thematic Apperception Test (TAT)	29	60,42	67,44
2	Rorschachtest	26	54,17	60,47
3	Adult Attachment Interview (AAI)	24	50,00	55,81

4	Parent Development Interview (PDI)	24	50,00	55,81
5	NEO Personality Inventory (NEO-PI)	14	29,17	32,56
6	Rotters sætningsfuldendelsestest	12	25,00	27,91
7	Levels of Emotional Awareness (LEAS)	10	20,83	23,26
8	Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)	8	16,67	18,60
9	Dimensional Assessment of Personal Pathology (DAPP-BQ)	6	12,50	13,95
10	Reading the Mind in the Eyes (RME)	5	10,42	11,63
11	The Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5-PD)	5	10,42	11,63
12	Parenting Stress Index (PSI)	4	8,33	9,30
13	Pregnancy Interview (PI)	4	8,33	9,30
14	Million Clinical Multiaxial Inventory (MCMI)	4	8,33	9,30
15	Personality Assessment Inventory (PAI)	4	8,33	9,30
16	Adaptive Behavior Assessment System (ABAS)	3	6,25	6,98
17	Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM)	3	6,25	6,98
18	Adult Attachment Projective (AAP)	3	6,25	6,98
19	Symptom Checklist 90 (SCL-90)	3	6,25	6,98
20	Social Responsiveness Scale (SRS)	2	4,17	4,65
21	Emotional Mentalizing Scale (EMS)	2	4,17	4,65
22	Family Relations Test (FRT)	2	4,17	4,65
23	Emotional Availability Scales (EAS)	2	4,17	4,65
24	The Assessment of Representational Risk (ARR)	2	4,17	4,65
25	Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT)	1	2,08	2,33
26	Inventory of Interpersonal Problems (IIP)	1	2,08	2,33
27	Structured Interview of Personality Organization (STIPO)	1	2,08	2,33

28	Parent Preference Test (PPT)	1	2,08	2,33
29	Family System Test (FAST)	1	2,08	2,33
30	Care Index (CI)	1	2,08	2,33

	Metoder til observation	I alt	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist (48 personer)	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist, og som udfører FKU'er (43 personer)
1	Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P)	39	81,25	90,70
2	Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA)	17	35,42	39,53
3	Ustrukturerede observationer	8	16,67	18,60
4	Ustrukturerede samspilsobservationer	6	12,50	13,95
5	Strukturerede samspilsobservationer	4	8,33	9,30
6	Observation	3	6,25	6,98
7	Strukturerede observationer	2	4,17	4,65
8	Samspilsobservationer	1	2,08	2,33
9	Kliniske observationer	1	2,08	2,33
10	Coding Interactive Behavior (CIB)	1	2,08	2,33
11	Marte Meo observationsmetode	1	2,08	2,33
12	Video	1	2,08	2,33
13	Egne øjne og psykologisk baggrundsviden	1	2,08	2,33
14	Skabelon inspireret af MIM-P	1	2,08	2,33

	Andre metoder	I alt	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist (48 personer)	Procent af dem, der har svaret helt eller delvist, og som udfører FKU'er (43 personer)
1	Social anamnese	3	6,25	6,98
2	Klinisk indtryk	2	4,17	4,65
3	Ord-associationsprøve	2	4,17	4,65
4	Interviews	2	4,17	4,65
5	WHO Disability Assessment Schedule (WHODAS)	2	4,17	4,65
6	Analyse af sagsakter	2	4,17	4,65
7	Anamnetisk interview	1	2,08	2,33
8	Strukturerede interviews	1	2,08	2,33
9	Personligt interview	1	2,08	2,33
10	Baggrundsinterview	1	2,08	2,33
11	Forældreinterview	1	2,08	2,33
12	Tilknytningsinterview	1	2,08	2,33
13	Interview om skolegang	1		2,33
14	Harvard Trauma Questionnaire (HTQ)	1	2,08	2,33
15	Ekmans billeder	1	2,08	2,33
16	Anamnese	1	2,08	2,33
17	Uddannelse	1	2,08	2,33
18	Visning af socialstyrelsens dilemmafilm	1	2,08	2,33
19	Kvalitativ vurdering	1	2,08	2,33
20	Gennemgang af skole- og uddannelseshistorik	1	2,08	2,33
21	Gennemgang af parforholdshistorik	1	2,08	2,33
22	Gennemgang af psykiske vanskeligheder, tidligere	1	2,08	2,33

	behandlingstiltag, effekt af behandlingstiltag			
23	Udarbejdelse af relationelt netværksskema	1	2,08	2,33

Appendiks 3: Oversigt over de 29 redskaber som der indgår i kvalitetsbarometeret

	Metoder inden for det kognitive område/ funktionsniveau	Hvad måles/vurderes?	Forlag	Link(s) til test/ metode	Pris	Løbende udgifter	Kommentarer ift. certificering mv.
1	Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS)	WAIS-IV måler kognitive evner hos unge og voksne i alderen 16-90 år. Testen måler på verbal forståelse, perceptuel ræsonering, arbejdshukommelse og forarbejdningshastighed. Der kan både beregnes en IQ for hele skalaen og en IQ for supplerende mål.	Pearson	WAIS IV (Pearson)	Komplet sæt: 19.440 kr. + moms. Et scoringsprogram koster 7.480 kr. + moms Pris i alt: 26.920 kr. + moms	Det komplette sæt indeholder 25 registreringskemaer og opgavehæfter. Der skal derfor købes nye løbende. 25 registreringskemaer koster 1.075 kr. + moms 25 opgavehæfte 1 koster 905 kr. + moms 25 opgavehæfte 2 koster 730 kr. + moms	Det er et krav, at man er psykolog, for at man må administrere testen.
2	Reynolds Intellectual Assessment Scales (RIAS)	Testen måler verbal IQ og nonverbal IQ, der tilsammen giver en IQ-score for det generelle intelligensniveau. Derudover måles verbal og nonverbal korttidshukommelse, som tilsammen måler hukommelsesfunktionen.	Hogrefe	RIAS (Hogrefe)	Komplet sæt: 3.600 kr. + moms	Det komplette sæt indeholder ti registreringskemaer. Der skal derfor købes nye registreringskemaer løbende. Ti registreringskemaer koster 230 kr. + moms	Det er et krav, at man er psykolog, for at man må administrere testen.

3	Rey Complex Figure Test and Recognition Trial (RCFT)	Testen anvendes til vurdering af specifikke kognitive funktioner hos både børn og voksne. Testmaterialet består af en kompleks geometrisk figur, der skal gengives og genkaldes på forskellige måder.	Hogrefe	RCFT (Hogrefe)	Komplet sæt: 3.980 kr. + moms	Der skal købes nye testhæfter løbende. Ti testhæfter koster 480 kr. + moms	Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykologi må udføre denne test.
4	Behaviour Rating Inventory of Executive Function - Voksne (BRIEF-V)	BRIEF-V anvendes til vurdering af eksekutive funktioner hos voksne gennem to spørgeskemaer. Det ene spørgeskema skal besvares af en, der kender klienten godt, og det andet er et selvrapporterings-skema.	Hogrefe	BRIEF-V (Hogrefe)	Testen kan både købes i papirform og digitalt. Komplet sæt: 1.340 kr + moms. Online test i løssalg: 64 kr. + moms Online test med licens: 32 kr. + moms Prisen på licens er ukendt.	Der skal købes en test, hver gang den skal udføres online (se priser med og uden licens i kolonnen til venstre). Prisen på licens er ukendt, men dette skal købes årligt. I det komplette sæt indgår der ti spørgeskemaer til pårørende og ti selvrapporterings-skemaer , der kan anvendes, hvis testen skal udføres i hånden. Disse skal tilkøbes løbende. Ti spørgeskemaer til pårørende koster 300 kr. + moms Ti selvrapporterings-skemaer koster 300 kr. + moms	Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykologi må udføre denne test.

5	Raven's 2	Raven's er en nonverbal test, der anvendes til vurdering af generel intelligens hos personer på 4-69 år. Den måler på testpersonens evne til at finde mønstre og sammenhæng i det, der ellers synes uklart og usammenhængende. Der findes både en kort og en lang version af testen.	Pearson	Raven's (Pearson)	Testen kan både købes i papirform og digitalt. Papirudgave: 4.650 kr. + moms (her indgår 25 svarblanketter) Digital udgave: 3.815 kr. + moms (her indgår 50 testninger)	Der skal købes nye svarblanketter løbende. 25 papir-svarblanketter koster 1.080 kr. + moms 25 digitale svarblanketter koster 1.500 kr. + moms	Man skal være psykolog, for at man må udføre testen. Derudover må certificerede brugere anvende den i erhvervspsykologiske sammenhænge.
6	D2-R	Testen anvendes til vurdering af opmærksomhed og koncentration hos voksne mellem 18 og 55 år. Testen går ud på at vælge det rigtige målobjekt blandt en række distraktorer på tid.	Hogrefe	D2-R (Hogrefe)	Testen skal udføres på Hogrefes Testsystem. Testen kan både købes i løssalg og med licens. Komplet sæt (med fem online tests): 730 kr. + moms Prisen på licens er ukendt. Med licens koster en test 96 kr. + moms Uden licens	Der indgår fem online tests i det komplette sæt, og disse skal derfor købes løbende. Se priserne i kolonnen til venstre. Der skal købes licens årligt.	Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk psykologi samt certificerede må udføre denne test.

					koster en test 192 kr. + moms		
7	Delis-Kaplan Executive Function System (D-KEFS)	Testen anvendes til vurdering af eksekutive funktioner hos børn og voksne. Der er ni deltests, som udvælges på baggrund af den aktuelle problemstilling.	Pearson	D-KEFS (Pearson)	Komplet sæt: 17.520 kr. + moms.	Der indgår ti opgavehæfter/ registreringsark pr. deltest, og derfor skal der købes nye løbende. Priserne varierer alt efter deltest. Det koster mellem 275 kr. + moms og 460 kr. + moms for ti opgavehæfter/ registreringsark.	Man skal være psykolog for at udføre testen.
8	Leiter-3	Det er en nonverbal test, der måler kognitive funktioner hos børn og voksne. Den består af ti delprøver, der er opdelt i et kognitivt testbatteri og et opmærksomheds- / hukommelsesbatteri.	Dansk Psykolo- gisk Forlag	Leiter-3 (Dansk Psykolo- gisk Forlag)	Komplet sæt: 11.250 kr. inkl. moms.	Der indgår ti registreringsskemaer med undersøgers vurderingsskala, ti responsbøger og 20 registreringsskemaer til udviklingsscorer i det komplette sæt, så disse skal købes løbende. Ti registreringsskemaer med undersøgers vurderingsskala koster 375 kr. inkl. moms. Ti responsbøger koster 375 kr. inkl. moms. 20 registreringsskemaer til udviklingsscorer koster 375 kr. inkl. moms.	Testen må anvendes af pædagogiske og kliniske psykologer.

	Metoder inden for det personligheds-mæssige og sociale område/ funktionsniveau	Hvad måles/vurderes?	Forlag	Link(s) til test/metoder	Pris	Løbende udgifter	Kommentarer ift. certificering mv.
1	Thematic Apperception Test (TAT)	Det er en projektiv test til vurdering af personlighed og interpersonelle relationer hos voksne og børn over 10 år. Testen bruges til at belyse de psykologiske temaer, der er væsentlige for testpersonen, herunder vedkommendes behov, følelser og konflikter samt oplevelsen af interpersonelle relationer.	Hogrefe	TAT (Hogrefe)	Komplet sæt: 890 kr. + moms	Ingen løbende udgifter	Testen må kun anvendes af psykologer.
2	Rorschachtest	Rorschach er en test til vurdering af psykologiske funktioner og psykopatologi hos voksne og børn over 5 år. Testpersonen præsenteres for billeder af blækklater, hvortil vedkommende skal beskrive, hvad han/hun ser.	Hogrefe	Rorschachtest (Hogrefe)	Komplet sæt: 3.520 kr. + moms	Der skal løbende tilkøbes: structural summary (120 kr. + moms for 10 stk.), indtegning sort/hvid blok (760 kr. + moms for 100 stk.), indtegning farveblok (960 kr. + moms for 100 stk.), inquiry skema (140 kr. + moms for 50 stk.) og skema til scoring (140 kr. + moms pr. stk.)	Testen sælges kun til psykologer.
3	Adult Attachment Interview (AAI)	Testen består af spørgsmål om		Vejledning i forunder-	Formentligt ingen	Kurset i London af Main Attachment: 2600 US\$.	Henholdsvis tre dages kursus + 18

		livserfaring, tab og traumer. Der er ikke indholdet i selve interviewet, men informatens sproglige form, strukturering af svar og dialogmønstre, som er genstand for analysen.		søgelse af pleje-familier Main Attachment		Online-kurset af ISWMatters: 2400 £.	måneders opfølgning for certificering eller 18 dages kursus for certificering.
4	Parent Development Interview (PDI)	PDI er et semistruktureret klinisk interview, der er beregnet til at undersøge forældres repræsentationer af deres børn, dem selv som forældre og deres relationer til deres børn. Der findes både en kort og en fuld version af testen.	PDI Training Institute	PDI Training Institute Kursus ved Maja Jacobsen Kursus ved Psykolog Center Aarhus	Der er fundet forskellige priser på kurser, f.eks. 1000 US\$ i USA.	Kursus og certificering er et krav. Der tilbydes 20 timers individuel træning i USA (evt. i Danmark, dette er dog svært at afklare).	Kun psykologer
5	Pregnancy Interview (PI)	PI er et semistruktureret interview, der består af 39 spørgsmål, der udforsker en mors opfattelser og følelsesmæssige oplevelser under graviditeten, især i relation til hendes ufødte barn. Formålet er at vurdere kvaliteten af moderens mentale repræsentation	PDI Training Institute	PDI Training Institute	Pris ukendt	Kursus og certificering krævet - om muligt i Danmark?	Kun psykologer

		af forholdet til hendes foster.					
6	NEO Personality Inventory (NEO-PI)	<p>NEO-PI-3 anvendes til vurdering af personlighed hos voksne.</p> <p>Testen måler på personlighed ud fra femfaktormodellen, som indebærer følgende fem dimensioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuroticisme - Ekstroversion - Åbenhed - Venlighed - Samvittighed 	Hogrefe	NEO-PI-3 (Hogrefe)	<p>Klinisk vejledning: 690 kr. + moms</p> <p>Administrering på papir: 250 kr. + moms for ti spørge-skemaer.</p> <p>Administrering gennem Hogrefes Testsystem: - Løssalg: 280 kr. + moms pr. test - Med licens: 140 kr. + moms pr. test</p> <p>Prisen på licens er ukendt.</p> <p>Certificeringskursus ved Hogrefe koster 25.000 kr. + moms. Kurset tilbydes til psykologer og giver certifikat til både NEO-PI-3 og TOP.</p>	<p>Der skal købes tests løbende, uanset om testen registreres på papir eller gennem Hogrefes Testsystem. Se prisen i kolonnen til venstre.</p>	<p>Testen skal administreres af en person, der enten er uddannet psykolog og/eller certificeret i NEO-PI-3.</p>

7	Rotters sætningsfuldendelsestest	Rotters sætningsfuldendelsestest er en projektiv test, der består af nogle ufuldstændige sætninger, som skal udfyldes af testpersonen. Disse udfyldte sætninger scores ved at sammenligne svarene med typiske elementer i empirisk afledte scoringsmanualer			Komplet sæt til voksne: 336 \$	Der indgår 25 svarkemaer i det komplette sæt, hvorfor disse skal købes løbende. Det koster 102,7 \$ for 25 nye svarkemaer.	Dansk udgiver kan ikke identificeres
8	Levels of Emotional Awareness (LEAS)	Testen fokuserer på evnen til at forstå og udtrykke følelser på en nuanceret og detaljeret måde. Resultatet af testen giver en indikation af en persons følelsesmæssige bevidsthed og kompleksitet.		Kursus ved CENKU	Seneste kursus: 8.275,00 kr. + moms		Der er krav til, at man skal certificeres for at man må udføre testen. Der er flere tidligere kurser, som er blevet udbudt i Danmark, men der er ingen, som udbydes nu. Det seneste kursus var tre dage og i 2023.
9	Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)	MMPI bruges til vurdering af personlighed og psykologiske egenskaber hos voksne i alderen 18-88. Testen er udviklet på	Hogrefe	MMPI (Hogrefe)	Komplet sæt: 890 kr. + moms. Testen kan både administreres på papir og gennem Hogrefes	Der indgår to svarark og fem spørgeskemaer i det komplette sæt, hvorfor disse skal købes løbende, hvis man ønsker at administrere testen i hånden.	Psykologer og læger må udføre denne test.

		baggrund af klinisk praksis og har et næsten teorifrit grundlag, hvorfor det er et meget praksisorienteret spørgeskema.			<p>Testsystem. Papirudgaverne indgår i det komplette sæt.</p> <p>En digital test i løssalg koster 200 kr. + moms Med licens koster en digital test 100 kr. + moms</p> <p>Prisen på licens er ukendt.</p>	<p>Ti svarark koster 100 kr. + moms. Ét spørgeskema koster 52 kr. + moms.</p> <p>Der betales pr. test i Hogrefes Testsystem. Se priserne til venstre.</p>	
10	Dimensional Assessment of Personal Pathology (DAPP-BQ)	<p>Testen bruges til at lave en dimensionel måling af personlighedsforstyrrelser. DAPP-BQ giver en vurdering af en række forskellige affektive, kognitive og interpersonelle karakteristika, der har vigtige implikationer for en persons mentale helbred, tilpasning og velbefindende.</p>	Hogrefe	DAPP-BQ (Hogrefe)	Komplet sæt: 1.250 kr. + moms.	<p>Der indgår ti spørgeskemaer i papirform med netscoring i det komplette sæt. Disse spørgeskemaer skal derfor købes løbende. Det koster 750 kr. + moms at købe ti nye spørgeskemaer i papirform.</p> <p>Testen kan også administreres udelukkende digitalt. Ti digitale spørgeskemaer med netscoring koster 500 kr. + moms.</p>	Psykologer og læger må udføre denne test.
11	Reading the Mind in the Eyes (RME)	Testen anvendes til at vurdere evnen hos en voksen til at forstå og	Embrace Autism	RME (Embrace Autism)	Gratis		Der er ikke krav til certificering.

		fortolke følelsesmæssige tilstande og mentale tilstande baseret på billeder af øjne.		Autism Research Centre Det nederste link virker ikke. Her skulle man dog kunne finde testen på flere forskellige sprog. De er blevet kontaktet, og de svarer, at siden er nede på ubestemt tid, og at de ikke har mulighed for at sende testen på andre måder.			
12	The Structured Clinical Interview for DSM-5 (SCID-5-PD)	SCID-5-PD er et struktureret interview, der anvendes til udredning af	Hogrefe	SCID-5-PD (Hogrefe)	Komplet sæt: 1.400 kr. + moms	Der indgår fem interviews og spørgeskemaer i det komplette sæt, og derfor skal disse købes løbende.	Psykologer, læger og personer med en kandidat i pædagogisk

		<p>personlighedsforstyrrelser hos voksne og unge ned til 12-13 årsalderen.</p> <p>Ønsket er at kombinere interviewet med andre måleredskaber, således der opnås en mere systematisk og ensartet dækning af tegn og symptomer på personlighedsforstyrrelser.</p>				<p>Prisen for fem interviews er 440 kr. + moms</p> <p>Prisen for fem spørgeskemaer er 205 kr. + moms.</p>	<p>psykologi må udføre denne test.</p>
13	Parenting Stress Index (PSI)	<p>PSI anvendes til identificering af problemområder i familier.</p> <p>Den er velegnet til brug for professionelle, som arbejder med udsatte børn og deres familier, og derudover kan den bruges forebyggende i familier, som ved første øjekast er velfungerende.</p>	Hogrefe	PSI (Hogrefe)	Komplet sæt: 1.240 kr. + moms.	<p>Der indgår ti spørgeskemaer, ti svarark og ti opgørelsesark i det komplette sæt, og derfor skal disse købes løbende.</p> <p>Ti nye spørgeskemaer, ti svarark og ti opgørelsesark koster til sammen 440 kr. + moms.</p>	<p>Psykologer, læger, personer med en kandidat i pædagogisk psykologi, sygeplejersker, sundhedsplejersker, socialrådgivere, specialpædagoger og speciallærere må udføre denne test.</p>
14	Millon Clinical Multiaxial Inventory (MCMI)	<p>MCMI er en personlighedstest for voksne, der måler på forskellige personlighedsmønstre og kliniske syndromer. Testen er koordineret med DSM-IV, og den kan</p>	Pearson	MCMI (Pearson)	<p>Komplet sæt (til administrering og scoring i hånden): 2.470 kr. + moms.</p> <p>Testen kan også administreres</p>	<p>Der skal købes nye spørgeskemaer, registreringsark, opgørelsesark og håndscoring profiler løbende, hvis testen skal administreres og scores i hånden.</p>	<p>Psykologer og speciallæger i psykiatrien må udføre denne test.</p>

		med fordel anvendes til screening og diagnosticering eller planlægning af behandling i de fleste kliniske og psykiatriske sammenhænge.			og scores digitalt. Dette koster 3.585 kr. + moms.	Ti spørgeskemaer: 355 kr. + moms. Ti registreringsark: 165 kr. + moms. Ti opgørelsesark: 170 kr. + moms. Ti håndscoring profiler: 165 kr. + moms.	
15	Personality Assessment Inventory (PAI)	PAI anvendes til klinisk vurdering af psykologiske funktioner og psykopatologi hos unge og voksne mellem 16 og 70 år. Testen er opbygget med udgangspunkt i en begrebsmæssig tilgang til testudvikling, og dette indebærer, at det kliniske fænomen, der ønskes at måle på, bliver delt op i de komponenter, der kendetegner netop denne lidelse eller tilstand.	Hogrefe	PAI (Hogrefe)	Komplet sæt: 2.420 kr. + moms	Der indgår ti svarark til computerscoring og ti internettests i det komplette sæt, hvorfor disse skal købes løbende. Ti svarark koster 50 kr. + moms. Ti internettests koster 440 kr. + moms.	Testen må administreres af læger og psykologer.
16	Adaptive Behavior Assessment System (ABAS)	ABAS anvendes til udredning af adaptive færdigheder hos børn, unge og voksne. Adaptive færdigheder er centrale for en persons håndtering af hverdagens almindelige krav og forventninger,	Hogrefe	ABAS (Hogrefe)	Komplet sæt: 3.300 kr. + moms.	Der indgår ti tests i Hogrefes Testsystem, samt fem af hvert papirskema (forælderskema, pædagogskema, lærerskema og voksenskema). Hvis testen ønskes	Testen må administreres af psykologer, læger, personer med en kandidat i pædagogisk psykologi, sygeplejersker, sundheds-

		og derfor er det et vigtigt fokus ved vurdering af eventuel nedsat kognitiv funktion, samt ved planlægning af behandling og støtte.				administreret i hånden, koster det 260 kr. + moms at købe ti nye, uanset hvilket skema der ønskes. Hvis testen ønskes administreret gennem Hogrefes Testsystem, så koster det 68 kr. + moms for én test uden licens, og med licens koster en test 34 kr. + moms. Prisen på licens er ukendt.	plejersker, socialrådgivere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, logopæder, specialpædagoger og speciallærere.
17	Structured Interview for the Five-Factor Model of Personality (SIFFM)	SIFFM er en interviewguide til dimensionel vurdering af personlighed og personlighedsforstyrrelser inden for rammerne af fem faktor-modellen.	Hogrefe	SIFFM (Hogrefe)	Komplet sæt: 970 kr. + moms.	Det komplette sæt indeholder ti interviewguides, hvorfor disse skal købes løbende. Ti nye interviewguides koster 360 kr. + moms.	Testen må administreres af psykologer, læger og certificerede.
18	Adult Attachment Projective Picture System (AAP)	AAP er en psykologisk test, der anvender billedbaserede stimuli til at vurdere voksnes tilknytningsmønstre. Ønsket er at måle og forstå de indre repræsentationer af relationer og tilknytninger, som voksne bærer med sig, og hvordan disse repræsentationer	Routledge	AAP (Routledge)	Bogen koster cirka 500 kr., men tavler skal også købes (formentlig i forbindelse med certificering).	Ingen løbende udgifter som sådan.	Kun psykologer. Mindst syv dages kursus og efterfølgende supervision af scoring og tolkningspraksis i USA. Prisen er ukendt. Se f.eks. https://www.attachmentprojective

		påvirker deres adfærd og følelser i relationer.					.com/training-consultation . Eller 10 dages kursus på: https://www.atta.chmentprojective.com . Kurser i DK ikke umiddelbart fundet
19	Symptom Checklist 90 (SCL-90)	<p>SCL-90 anvendes til vurdering af psykiske symptomer hos voksne i alderen 19-90 år. Testen kan med fordel anvendes inden for klinisk praksis, kliniske undersøgelser eller psykologisk- og medicinsk behandling.</p>	Pearson	SCL-90-R (Pearson)	<p>Komplet sæt til papir-administrering: 1.445 kr. + moms.</p> <p>Testen kan også administreres og scores i et SCL-90-R Administrerings- og scorings-program. Dette program koster 3.130 kr. + moms.</p>	<p>Der indgår ti spørgeskemaer samt ti opgørelses- og profilark i det komplette sæt til administrering i hånden. Derfor skal disse købes løbende.</p> <p>Ti spørgeskemaer koster 160 kr. + moms. Ti opgørelses- og profilark koster 160 kr. + moms.</p> <p>Hvis SCL-90-R Administrerings- og scoringsprogrammet købes, medfølger der ti scoringer og ti administreringer. Der kan bestilles yderligere scoringer og administreringer gennem Pearsons kundeservice, men prisen herpå er ukendt.</p>	<p>Psykologer og læger må udføre denne test.</p>

	Metoder til observation	Hvad måles/vurderes?	Forlag	Link(s) til test/metode	Pris	Løbende udgifter	Kommentarer ift. certificering mv.
1	Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P)	MIM-P er en struktureret samspilsobservation, der undersøger den overordnede kvalitet af relationen med forælder og barn. Metoden består af ti aktiviteter, som forælder og barn udfører sammen. Disse aktiviteter observeres og scores ud fra en 1-9 punkts skala.		Docenten kursus Info om MIM-P (Neuroaffect) Info om MIM-P (Docenten) Info om MIM-P (Dorthe Gram Nørregaard)	Test: 2692 kr. + moms, Certificeringskursus: 9996 kr. + moms	Formentligt ingen	Psykologer og personer, der har beskæftiget sig med familieintervention i mindst tre år, må udføre denne test. Det tilbydes et certificeringskursus på tre dage
	Parent-Child – Early Relational Assessment (PC-ERA)	PC-ERA er udviklet til at måle kvaliteten af følelser og adfærd i forældre-barn interaktioner. Formålet er at få et indblik i barnets oplevelse af forælderen, forældrenes oplevelse af barnet, de følelsesmæssige og adfærdsmæssige karakteristika ved interaktionen, samt kvaliteten eller tonen i relationen.		Kursus ved Anna Rosenbeck Kursus (LSRT) Info om PC-ERA (B-ERA)	Seneste pris var 2490 kr. for et kursus på én dag i 2023.	Formentligt ingen	Der er krav til certificering. Seneste kurser fra i år 2010 og 2023.

Appendiks 4 Vurdering af de 29 redskaber vha. kvalitetsbarometer

§ angiver redskaber og metoder, som ikke er normbaserede.

Kvalitetsparametrene 1, 13, 14 og 15 skal opfyldes (markeret med fed i skemaerne. *X giver 1 point (X) giver halvt point.*

Metoder inden for det kognitive område/funktionsniveau

	WAIS	RIAS	RCTF	BRIEF-V
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X		X
3. Er manual tilgængelig på dansk	X	X		
4. Findes der danske normmaterialer	(X)	X		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger				
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier			X	X
7. Er normmaterialet tidssvarende	X	X		X
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?				
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst			X	
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger				
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger				
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?	(X)	X		(X)
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	X	X
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	X	X	X
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre	X	X		(X)*
Total	8	9	5	7

* Test af eksekutive funktioner, hvilket vurderes at være for smalt som kognitiv test i forbindelse med forældrekompetenceundersøgelser

	Raven's2	D2-R	D-KEFS	Leiter 3
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X	X	X
3. Er manual tilgængelig på dansk	X	X	X	X
4. Findes der danske normmaterialer		X		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger				
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier				X
7. Er normmaterialet tidssvarende	X	X		X
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?				
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst	X		X	
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger				
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger				A
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?			X	X
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	X	X
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	X	X	X
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre			(X)*	X
Total	7	7	7,5	9

A. undersøgt for item bias i udviklingsfase ift 3 etniske grupper i USA, og items med problemer udeladt

* Omfattende test af eksekutive funktioner, hvilket vurderes at være for smalt som kognitiv test i forbindelse med forældrekompetenceundersøgelser

Metoder inden for det personlighedsmæssige og sociale område/funktionsniveau

	TAT §	Rorschach	AAI	PDI §
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X	**	X
3. Er manual tilgængelig på dansk		X	**	X
4. Findes der danske normmaterialer		X		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger				
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier				
7. Er normmaterialet tidssvarende		X		
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?	X		**	X
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst		X		
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger				
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger				
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?			**	X
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	**	X
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X			X
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre			(X)*	X
Total	5	7	1,5	8

* Vurdering af tilknytningsstil, som vurderes at være for smalt ift forældrekompetenceundersøgelser

** kan ikke vurderes, da scoringsmanualen kun udleveres til psykologer, der er certificeret i metoden i England gennem et længerevarende forløb

	PI §	NEO-PI-3	LEAS	MMPI-2
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X	**	X
3. Er manual tilgængelig på dansk	X	X	**	X
4. Findes der danske normmaterialer		X	**	X
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger			**	
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier		X	**	X
7. Er normmaterialet tidssvarende		X	**	
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning, er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?	X		**	
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst		X	**	
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger			**	
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger			**	
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?			**	
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	**	
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	X	**	
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre	(X)*		**	
Total	6,5	9	1	5

** Flere kursusudbydere nævner test, men det har ikke været muligt at lokalisere test og tolkningsmateriale på dansk, så kan ikke bedømmes

* Målgruppe er gravide, og som sådan en for smal målgruppe i forhold til forældrekompetenceundersøgelser

	DAPP-BQ	RME	SCID5-PD §	PSI
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X	X	X
3. Er manual tilgængelig på dansk	X	**	X	
4. Findes der danske normmaterialer	X	**		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger		**		
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier		**		X
7. Er normmaterialet tidssvarende		**		
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?		**	X	
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst		**		
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger		**		
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger		**		
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?	(X)	**		
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	**	X	X
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	**		X
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre		**	X	(X)*
Total	6,5	2	6	5,5

** Link til Autism Research Centre med blandt andet dansk udgave virker ikke. De er blevet kontaktet, og de svarer, at siden er nede på ubestemt tid (sidst checket 19/11 2024), og at de ikke har mulighed for at sende testen på andre måder, så kan ikke fremskaffes og ikke bedømmes.

	MCMI	PAI	ABAS	SIFFM §
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	X	X	X
3. Er manual tilgængelig på dansk	X	X	X	X
4. Findes der danske normmaterialer	X	X		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger				
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier	X	X		
7. Er normmaterialet tidssvarende	(X)	X	X	
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?				
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst	X	X		
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger				
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger				
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?	X	(X)		
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	X	X
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	X	X	X
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre	X	X	(X)*	
Total	10,5	10,5	6,5	5

* Vurdering af funktionsniveau på simple dagligdags funktioner, hvilket vurderes for smalt i forhold til forældrekompetenceundersøgelser, hvis der ikke er indikation for sådanne problemstillinger

	AAP §	SCL-90	Rotter
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)		X	**
3. Er manual tilgængelig på dansk		X	**
4. Findes der danske normmaterialer		X	**
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger			**
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier		X	**
7. Er normmaterialet tidssvarende		X	**
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?	X		**
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst		X	**
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger			**
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger			**
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?		X	**
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	X	X	**
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	X	X	**
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre	(X)*	X	**
Total	4,5	11	1

* Vurdering af tilknytningsstil, som vurderes at være for smalt ift forældrekompetenceundersøgelser

** Der findes ikke længere en officiel dansk udgiver (testforlag), så kan ikke fremskaffes og ikke bedømmes

Metoder til observation (af samspil)

	MIM-P §	PC-ERA §
1. Anvendes redskabet i Danmark ifm forældrekompetenceundersøgelser af mindst 3 (7%) af de psykologer som laver FKU i Danmark og har svaret på survey	X	X
2. Er selve redskabet/testmaterialet tilgængeligt på dansk (således at der kan vælges mellem grønlandsk og dansk version i administration)	X	
3. Er manual tilgængelig på dansk		
4. Findes der danske normmaterialer		
5. Findes der normmateriale for oprindelige befolkninger		
6. Er normmaterialet stort nok ift retningslinier		
7. Er normmaterialet tidssvarende		
8. Hvis der ikke anvendes normbaseret scoring og tolkning er scoring/tolkningsmetode passende for redskabet?		
9. Er redskabet valideret i dansk kontekst	(X)	
10. Er redskabet valideret for oprindelige befolkninger		
11. Er redskabet undersøgt for bias ift oprindelige befolkninger		
12. Er reliabiliteten høj nok til vurdering på individ-niveau?	X	(X)
13. Kan redskabet oversættes og eller tilpasses til grønlandsk sprog/kultur?	*	**
14. Kan redskabet administreres af psykolog på en måde, så tolk læser op fra faste tekster på grønlandsk og oversætter svar til dansk tilbage til psykologen	*	**
15. Måler/vurderer redskabet konstruktion(er) med relevans for forældrekompetence for bred gruppe af forældre	X	X
Total	4,5	2,5

* Det har ikke været muligt at få adgang til aktiviteterne, mens vi har set en ikke-publiceret administrations og scorings-manual.

**Det har ikke været muligt at finde en manual på PC-ERA, og der findes ingen oplysninger ift om selve observationsmetoden er oversat til dansk.

Appendiks 5

Inddragelse af danske og grønlandske psykologer i vurderingsprocessen

Interviews med danske børnesagkyndige psykologer

Vi har som ønsket i opdraget gennemført to interviews med danske børnesagkyndige psykologer, som har erfaring med at teste grønlandske forældre i Danmark. Interviewene blev gennemført tidligt i projektet for at få et førstehåndsindtryk af de danske erfaringer med FKU af målgruppen. Interviewene med de to danske psykologer angik primært deres erfaringer med at lave FKU af grønlandske forældre; de havde ikke mange erfaringer (tre i alt); de fortalte om de udfordringer de havde mødt, om de tests de havde brugt, og de var meget positive overfor udsigten til de nye tilpassede tests, som der var stort behov for. De var enige i, at der skulle være et udvalg af redskaber, som dækkede de tre hovedområder (A, B og C i resumé side 4). De ville helt sikkert bruge dem sammen med grønlandske tolke. Hvilke test der blev udvalgt, hvordan de skal implementeres i Danmark og ændringer i procedurer og oplæringen var på det tidspunkt hypotetiske forhold, hvor den indgående beskrivelse og mulige stillingtagen, som ønskes af SBST, var forhold som var forbundet med stor usikkerhed på daværende tidspunkt.

De anbefalede stærkt brugen af tolke til FKU og fortalte om problemer med ikke selv at have lov at vælge tolkene samt usikkerhed på tolkenes kompetenceniveau (der er ingen dansk certificeringsordning)¹. De havde begge to en del erfaring med brug af tolke ifm. FKU med forældre fra andre kulturer. De brugte allerede flere af de tests, som senere indgik i vores foreslåede løsningspakker. De påpegede, at testene aldrig står alene (jf. appendiks 1 om FKU), og at de også afdækker ressourceområder, som kan give anledning til et forløb, hvor forældrenes ressourcer bliver styrket.

Vurdering af test og redskaber fra grønlandske psykologer

Den grønlandske Socialstyrelse har ikke været inddraget som myndighed i vurderingen af redskaberne, da det ligger uden for vores mandat, men enkelte ansatte fra Styrelsen har sammen med andre grønlandske psykologer medvirket til en vurdering af, om de redskaber, der indgår i løsningspakkerne, kunne oversættes og kulturtilpasses til grønlandsk (jf. kapitel 2). Vi har afholdt

¹ 2 <https://knr.gl/da/nyheder/gltolk-skal-loefte-tolkeomraadet-i-danmark-efter-aarevis-med-problemer> 24/10-2024.

fire møder med to psykologer fra den grønlandske socialstyrelse (to møder online og to fysiske i Nuuk) samt afholdt et heldagsseminar med fjorten grønlandske psykologer, der alle arbejder i Nuuk. Pga. aftalen med SBST og opgavens særlige karakter har det ikke været muligt for os at dele hele materialet. Der var tillige den begrænsning, at det samlede materiale er meget omfangsrigt og vil kræve meget tid at sætte sig ind i det. Vi valgte derfor kun at præsentere de udvalgte test fra kvalitetsbarometret til nærmere vurdering. Orienteringen på møderne og seminaret har bestået i at fortælle om konteksten for processen, gennemgå testenes opbygning og mulige udfordringer i en grønlandsk sammenhæng. Nogle af psykologerne kendte og brugte testene, mens andre ikke kendte dem.

Psykologernes delte deres viden og erfaringer med de test de selv brugte, hovedsagelig fra MISI og psykiatrien (som for nylig er stoppet med brugen af WAIS-IV). Psykologer, som ikke var testvante, kom med deres usikkerhed og bekymringer, som i høj grad blev besvaret af grønlandske kollegaer. Der var en mindre gruppe, som var meget skeptisk over for det at bruge test overfor en oprindelig befolkning, som burde forstås og hjælpes på kollektive og ikke individuelle præmisser.

Hovedparten var positive overfor testene og især PDI'en og samspilsobservation blev fremhævet som noget, der kunne have en meget positiv betydning i vurdering af forældrekompetence og medføre, at man måske opdagede ressourcer, som ellers ikke var erkendte. Mht. de kognitive tests var der først en vis modstand mod Leiter-3 pga. de omfattende materialer, men den modstand forsvandt i løbet af seminaret godt hjulpet af en psykolog, som havde meget positive erfaringer med at bruge den. Vi gennemgik det mulige oversættelsesarbejde og kulturtilpasning af spørgsmål i RIAS og billedmaterialerne i RIAS og Leiter-3. Møderne og seminaret har været rigtig nyttigt og betydet at planlægningen af implementeringen har kunnet gennemføres på et ret detaljeret niveau. Feedbacken og den viden vi har fået fra grønlænderne, har ikke påvirket rapportens konklusioner, men kvalificeret planlægningsarbejdet.

Gennem samtaler og møder med grønlandske psykologer er vi desuden blevet opmærksomme på betydningen af grønlandsk medejerskab til de nye initiativer. Derfor vil det være oplagt, at det kommende arbejde med tilpasning sker i et tæt samarbejde med grønlandske fagfolk (psykologer og erfarne tolke), og at valideringen og oparbejdelse af både normmaterialer og de ikke-normbaserede redskaber foregår i forståelse med og efter aftale med de relevante grønlandske

myndigheder, der på den måde får et medejerskab til resultaterne på samme måde, som det er sket med de traumetest, som er udviklet inden for børneområdet.

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlands har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 47 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 47:

"Vil ministeren tilsende både Socialudvalget og Grønlandsudvalget en oversigt over hvilke kommuner, der anvender eller gennem de senere år har anvendt de omdiskuterede forældrekompetenceundersøgelser i sager om anbringelser af grønlandske børn og herunder oplyse, hvilke kommuner, der har fulgt ministerens anbefaling til dem om ikke at anvende de ikke-kulturtilpassede forældrekompetenceundersøgelser i tiden efter, ministeren sendte kommunerne sin anbefaling?"

Svar:

Regeringen ser med stor alvor på den tvivl, som er blevet rejst vedrørende brugen af standardiserede psykologiske tests i børnesager med familier med grønlandsk baggrund, når disse tests ikke er tilpasset de særlige sproglige og kulturelle forhold, der kan gøre sig gældende. Derfor har jeg som minister og regeringen også været særdeles optaget af at finde en holdbar løsning, der både sikrer hensynet til børnene og samtidig imødekommer kritikken.

Siden spørgeren har stillet nærværende spørgsmål nr. 47, har regeringen derfor fremsat lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed under Social- og Boligstyrelsen med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur.

Lovforslaget forpligter kommunerne til at anvende enheden i sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung i en familie med grønlandsk baggrund, når kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske test af forældremyndighedsindehaverne for at vurdere forældrekompetencen eller af barnet eller den unge som en del af sagens oplysning. Enheden skal bistå med at foretage denne vurdering uden brug af standardiserede test.

Den særlige enhed vil desuden få til opgave at gennemgå igangværende anbringelser, hvor der er eller kan have været anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur. Enheden skal i disse sager udarbejde en anbefaling til kommunen til brug for kommunens vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 48 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 48:

"Vil ministeren uddybe med hvilken vægt forældrekompetenceundersøgelserne indgår i afgørelsen af sager om anbringelser af grønlandske børn i Danmark?"

Svar:

Jeg kan først og fremmest oplyse, at de såkaldte forældrekompetenceundersøgelser ikke er reguleret i barnets lov. I sager om anbringelse uden samtykke er der krav om, at kommunerne skal afdække forældrenes kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge.

Jeg kan dernæst oplyse, at kommunalbestyrelsens indstilling til kommunens børne- og ungeudvalg om anbringelse af et barn uden for hjemmet skal indeholde en række elementer, som skal omfatte følgende:

- 1) Børnefaglig undersøgelse eller en undersøgelse af kommende forældres forhold, samt en beskrivelse af om betingelser i §§ 47 eller 49 er opfyldt
- 2) En vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og at tage hånd om barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter relevant lovgivning
- 3) Barnets plan eller ungeplan og en beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for det kommende barn, barnet eller den unge og barnets eller den unges familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og formålet hermed
- 4) Barnets eller den unges holdning til den påtænkte indsats

Formålet med den børnefaglige undersøgelse er at undersøge alle forhold omkring barnets og familiens situation, herunder deres udfordringer og ressourcer. Det bygger på en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvilke fokuspunkter der skal indgå i den børnefaglige undersøgelse.

Kommunen er i alle tilfælde forpligtet til at foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation. Det er op til den enkelte kommune at tilrettelægge den konkrete sagsbehandling og

sikre at sagen er tilstrækkeligt oplyst. Kommunen skal derfor også konkret vurdere, hvilken vægt de enkelte oplysninger skal have i behandlingen af en konkret sag om anbringelse uden for hjemmet.

Jeg kan i afslutningsvist oplyse, at regeringen netop har fremsat lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed under Social- og Boligstyrelsen med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i stedet for at bruge standardiserede psykologiske tests i børnesager med familier med grønlandsk baggrund.

Lovforslaget forpligter kommunerne at anvende enheden i sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung i en familie med grønlandsk baggrund, når kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske test af forældremyndighedsindehaverne for at vurdere forældrekompetencen eller af barnet eller den unge som en del af sagens oplysning. Enheden skal bistå med at foretage denne vurdering uden brug af standardiserede test.

Den særlige enhed vil desuden få til opgave at gennemgå igangværende anbringelser, hvor der er eller kan have været anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur. Enheden skal i disse sager udarbejde en anbefaling til kommunen til brug for kommunens vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 49 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 49:

"Er det ministerens vurdering, at brugen af de stærkt kritiserede forældrekompetenceundersøgelser på familier med grønlandsk baggrund kan udgøre et brud på oprindelige folks rettigheder, idet testene ikke tager hensyn til grønlandsk sprog og kultur?"

Svar:

Jeg vil understrege, at jeg som minister er meget opmærksomme på overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser i forhold til oprindelige folks rettigheder.

Siden spørgeren har stillet nærværende spørgsmål nr. 49, har regeringen fremsat lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed under Social- og Boligstyrelsen med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i stedet for at bruge standardiserede psykologiske tests i børnesager med familier med grønlandsk baggrund..

Jeg kan i øvrigt henvise til mit samtidige svar på GRU alm. del spm. 47, der er vedlagt.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Bilag:

Bilag 1. GRU alm. del – svar på spm. 47

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 50 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 50:

"Kan ministeren udelukke, at de stærkt kritiserede forældrekompetenceundersøgelser, som ikke er sprog- og kulturtilpassede, har medvirket til fejlanbringelser? Og vil ministeren sikre, at der sker revurderinger i sager, hvor de misvisende resultater fra testene har indgået i vurderingen?"

Svar:

Det er min klare forventning, at kommunerne overholder lovgivningen på området, og at de i sager om anbringelse tager behørigt højde for familiers samlede situation, herunder deres sproglige og kulturelle baggrund. Det er afgørende, at anbringelsessager er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kan tage stilling til, om betingelserne for anbringelse er opfyldt.

Men når det er sagt, så har regeringen taget den kritik, som er rejst fra flere sider, meget alvorligt.

Derfor har regeringen netop fremsat lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed under Social- og Boligstyrelsen med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur.

Lovforslaget forpligter kommunerne til at anvende enheden i sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung i en familie med grønlandsk baggrund, når kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske test af forældremyndighedsindehaverne for at vurdere forældrekompetencen eller af barnet eller den unge som en del af sagens oplysning. Enheden skal bistå med at foretage denne vurdering uden brug af standardiserede test.

Den særlige enhed vil desuden få til opgave at gennemgå igangværende anbringelser, hvor der er eller kan have været anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur. Enheden skal i disse sager udarbejde en anbefaling til kommunen til brug for kommunens vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 51 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 51:

"Vil ministeren tilsende både Socialudvalget og Grønlandsudvalget en oversigt, der viser:

- Antallet af frivilligt anbragte grønlandske børn i Danmark i 2023 og 2024
- Antallet af tvangsanbragte grønlandske børn i 2023 og 2024
- Antallet af grønlandske børn i Danmark, der er blevet tvangsbortadopterede siden 1. januar 2024?"

Svar:

De seneste tilgængelige registerdata om anbragte børn og unge, som Social- og Boligministeriet har adgang til, er fra 2023, hvorfor det endnu ikke er muligt at opgøre, hvor mange børn og unge, der var anbragt uden for hjemmet i 2024.

Ved udgangen af 2023 var 400 grønlandske børn og unge anbragt uden for hjemmet, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Anbragte børn og unge efter samtykkegrundlag, ultimo 2023

	Med samtykke ¹	Uden samtykke ²	Øvrige ³	I alt
Grønlandske børn og unge	302	92	6	400

1): Anbringelser med samtykke, jf. servicelovens § 52.

2): Anbringelser uden samtykke, jf. servicelovens § 58 og Ankestyrelsens egendriftsbeføjelse, jf. § 65.

3): Anbringelser pba. af formandsafgørelser, jf. servicelovens § 75, strafferetlige afgørelser, afgørelser efter udlændingeloven samt afgørelser truffet i Ungdomskriminalitetsnævnet. "Øvrige" kan således også indeholde anbringelser af børn og unge med uoplyst anbringelsesgrundlag eller anbringelser uden samtykke, hvis afgørelsen er truffet efter anden lovgivning end servicelovens § 58 eller Ankestyrelsens egendriftsbeføjelse, jf. § 65, Anm.: Børn og unge i alderen 0-17 år, som var anbragt uden for hjemmet ultimo 2023. Grønlandske børn og unge er opgjort, som børn, der enten selv er født i Grønland, eller hvor mindst én af forældrene er født i Grønland. Opgørelsen omfatter kun personer, der indgår i befolkningsregisteret ultimo året.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Det er desværre ikke muligt at besvare spørgsmålet vedrørende tvangsbortadoptioner siden 1. januar 2024 inden for tidsfristen, da det til brug for besvarelsen er nødvendigt at få leveret data fra Ankestyrelsen til Danmarks Statistik. Jeg forventer at kunne besvare spørgsmålet endeligt inden udgangen af marts.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 52 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 52:

"Findes der mulighed for, at et grønlandsk barn i Danmark, som en dansk kommune beslutter, skal anbringes hos en plejefamilie, kan anbringes hos en grønlandsk familie i Grønland? I bekræftende fald bedes oplyst, hvor ofte det er sket. Vil ministeren i benægtende fald sørge for, at det bliver en mulighed?"

Svar:

Efter bekendtgørelse om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland kan en dansk kommunalbestyrelse eller børne- og ungeudvalg træffe afgørelse om at anbringe et barn eller ung under 18 år, der er bopælsregistreret i Danmark, i Grønland i en plejefamilie eller på en døgninstitution efter Inatsisartutlov om støtte til børn.

Social- og Boligministeriet ligger ikke inde med data, der gør det muligt at opgøre antallet af grønlandske børn i Danmark, som er anbragt i en grønlandsk familie i Grønland.

I medfør af § 82, stk. 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, har Social- og Boligministeriet hjemmel til at indsamle oplysninger til brug for statistik. Jf. § 90 i retssikkerhedsloven, gælder denne lov ikke for Færøerne og Grønland. I forlængelse heraf gælder bekendtgørelsen om dataindberetninger på socialområdet kun i Danmark, og der indsamles dermed ikke data for Grønland eller Færøerne.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 53 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 53:

"Hvordan er en grønlandsk familie, som står over for at få et barn fjernet, stillet, hvis familien ikke ønsker VISO rådgivning?"

Svar:

Jeg vil indledningsvist understrege, at inddragelse af børn og forældre ifølge barnets lov er central for al sagsbehandling, herunder også i de sager, hvor det vurderes nødvendigt at anbringe et barn uden for hjemmet.

I medfør af barnets lov § 47 kan en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet kun træffes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse jf. §§ 20 eller 26 i barnets lov eller en ungefaglig undersøgelse jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den børnefaglige undersøgelse skal ifølge barnets lov altid gennemføres så skånsomt som muligt, og den må ikke være mere omfattende end formålet tilsiger. Ifølge barnets lov § 22 stk. 2, skal undersøgelsen desuden gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren.

Myndigheden er i medfølge af retssikkerhedslovens § 11 a forpligtet til at forsøge at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med, at der indhentes oplysninger om den pågældende, herunder ved en børnefaglig undersøgelse. Kravet om samtykke kan dog jævnfør retssikkerhedslovens § 11 c stk. 1, nr. 1 fraviges i sager om særlig støtte til børn og unge. Uanset denne mulighed skal myndigheden dog i medfør af retssikkerhedslovens § 11 c stk. 5, altid forsøge at opnå samtykke fra forældrene.

For så vidt angår spørgsmålet om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen, lægges der til grund, at der henvises til regeringens netop fremsatte lovforslag om at oprette en særlig enhed med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i regi af VISO. Den særlige enhed skal blandt andet bistå kommunerne i anbringelsessager i anbringelsessager med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det i det fremsatte lovforslag er forudsat, at der skal være samtykke fra forældremyndighedsindehaver, kommende forælder eller en ung, der er fyldt 15 år, for at anvende enheden som led i behandlingen af sager om anbringelse uden for hjemmet i familier med grønlandsk baggrund. Dette krav kan dog fraviges af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 54 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 54:

"Er ministeren bekendt med det materiale om børneanbringelsessager, som familiehusene i Grønland har udarbejdet og vil ministeren lade materialet tilgå danske kommuner, således de kan anvende materialet i sager om anbringelser af grønlandske børn i Danmark?"

Svar:

Det er helt centralt, at kommunerne i sager om anbringelser af børn uden for hjemmet kan få den nødvendige vejledning i sagsbehandling, herunder også i sager med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg kan desuden oplyse, at der pågår et arbejde med regeringens netop fremsatte lovforslag om at oprette en særlig enhed med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur i regi af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) i Social- og Boligstyrelsen. Den særlige enhed skal blandt andet bistå kommunerne i anbringelsessager i anbringelsessager med familier med grønlandsk baggrund.

Jeg er i forlængelse heraf altid åben for at modtage ny relevant information og udveksle materiale, som kan bidrage til udviklingen af området.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister

Folketingets Grønlandsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 221

Doknr.
965155

Dato
20-02-2025

Folketingets Grønlandsudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 46 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 55:

"Vil ministeren redegøre for, hvilke forskelle, der findes i lovgivningen om børneanbringelser i Grønland henholdsvis Danmark og forholde sig til, om de lovgivningsmæssige forskelle kan være en årsag til, at nogle grønlandske familier i Danmark flytter til Grønland, hvis der er udsigt til, at deres barn skal anbringes?"

Svar:

Jeg kan alene oplyse om reglerne efter dansk lovgivning.

Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at der efter barnets lov kun kan træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i Danmark, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Kommunen er i alle tilfælde forpligtet til at foretage en konkret, individuel og helhedsorienteret vurdering af barnets og familiens samlede situation.

Regeringen har netop fremsat lovforslag om, at kommunerne fremover skal benytte en særlig enhed under Social- og Boligstyrelsen med ekspertise i grønlandsk sprog og kultur.

Lovforslaget forpligter kommunerne til at anvende enheden i sager, hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung i en familie med grønlandsk baggrund, når kommunen ellers ville få foretaget standardiserede psykologiske test af forældremyndighedsindehaverne for at vurdere forældrekompetencen eller af barnet eller den unge som en del af sagens oplysning. Enheden skal bistå med at foretage denne vurdering uden brug af standardiserede test.

Den særlige enhed vil desuden få til opgave at gennemgå igangværende anbringelser, hvor der er eller kan have været anvendt standardiserede psykologiske test, som ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur. Enheden skal i disse sager udarbejde en anbefaling til kommunen til brug for kommunens vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Jeg kan afslutningsvist oplyse, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år flytter fra Danmark til Grønland, og den danske fraflytningskommune

finder, at et eller flere børn har behov for støtte af hensyn til barnets behov, har den danske fraflytningskommune pligt til at underrette den grønlandske tilflytningskommune herom.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister